

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SLOVENE

Na pragu nove dobe

Vsi čutimo, da je doba, ki jo živimo, prehodnega značaja. Iz vsega, kar sodobni človek dela in ustvarja, zeva podtalna zavest, da gre za provizorij in ne kako trajno obliko. Postali smo nezaupni celo do izraza »moderen«, ker vemo, da bo to, kar nam je danes bistveno, podvrženo jutri novim spremembam in novim oblikam. Nikjer ne vidimo ustaljenosti, kakor v posameznih dobah v zgodovini, ki pomenjajo završitev gotovega gibanja in zato neko mirovanje. Čutimo, da se je naš čas sprostil vseh trdnih oblik in z neugnano vitalnostjo krmari novim ciljem nasproti, ki lahko pomenijo vse dobro ali vse slabo.

Kaj ima priti? Tako vprašujejo državniki, ki vidijo, da stare oblike vladavin nič več ne zadovolje narodov. O novem življenjskem tipu razmišljajo sociologi in filozofi, ki love v svoja tenkočutna jadra tok časa in ga analizirajo na preizkušnih vedah. V zadregi za bodočnost svojih otrok so starši, ki ljubijo mladi rod, a ga ne morejo več razumeti.

Seveda ima danes mladina marsikak problem, ki ga predniki niso poznali, n. pr. kako najti prostora pod solncem. Ljudi je vedno več. Tehnika s svojo industrijo in prometnimi sredstvi jih je akupal nagradidila, ljudje pričenjajo dobivati zavest, da jih je mnogo, mnogo enakih in sorodnih po življenjskem položaju in duševnem stremeljenju. Iz te zavesti prihaja v ljudi polagoma socialni občutek mase. Ne gre le za maso delavskega ljudstva. Je to obči občutek ljudi, ki se radi zunanjih gosposkarskih in političnih ali pa notranje psiholoških razlogov čutijo eno.

Kar je značilno za naš čas in kar bo postalo odločilno za bodočnost, je dejstvo, da so se te človeške mase pričele zavedati same sebe in svoje moči. Ljudske mase so že od nekdaj čutile v sebi moč, le niso vanje verovala. Francoska revolucija je proglasila načelo svobode, enakosti in bratstva — a je odstranila le privilegije rojstva. »Enakost in bratstvo« se dejansko nista nikdar uveljavila. Masa se je za takšen ideal sicer navduševala, vendar tudi pod demokratično zakonodajo v svojo »enakost« ni imela dosti več vere kakor pod stari režimom. Mesto krvne aristokracije je stopila denarna, razvila se je plutokracija, ki je vladala prav tako oblastno, le da navadno manj kulturno in manj obzirno ko plemstvo. Zato narod ni verjel v svojo suverenost, čeprav je zanjo vedel. Zunanja oblika življenja se namreč ni bistveno spremenila. Gradove in dvorce pregnanih plemičev so posedli plutokrati, ki so nadaljevali življenje in navade svojih modrokrvnih prednikov.

Med tem pa so ideje o politični enakosti dozorevale in pričele poganjati korenine tudi v socialna tla. Ne le, da so že domala vsi narodi dozoreli in se zavedli svoje moške dobe, ko zahtevajo samoodločitev kot izraz suverene narodne volje, ter odklanjajo vsako robovanje drugim narodom, ampak tudi socialne ljudske plasti so se pričele mešati med seboj in zahtevati izenačenje. Politični enakosti bo z nujno notranjo silo sledilo tudi socialno izenačenje. Ta idejni plaz so sprožili baš tisti, ki so učili enakosti vseh ljudi. Ne vemo, kakaj se sedaj priitožujejo razni liberalci in prosvitljeni demokrati. So mar v svojem času bili kakor otroci, ki so hoteli stvar ne pa tudi vseh njenih posledic? Desetletja so ob raznih prilikah apelirali na »narode«, na povprečnega državljana, na človeka iz mase in mu predočevali njegovo politično suverenost. To je trajalo tako dolgo, da se je človek iz množice zavedal samega sebe, zavedal radi krajevnih in socialnih dimenzij, ki jih je masa, h kateri spada, zavlačala. Sedaj hoče imeti dostop do vseh tistih življenjskih možnosti in užitkov, ki so bile v preteklih časih prihranjene le izbrancem. Danes ima delavec isto potrebo po kopalcu kakor tovarnar. Časopisi in radio so ljudem izenačili življenje vsebinsko. Z malim trdom in malenkostnimi stroški more vsakdo slediti dogodkom po celem zemeljskem planetu. Film in ilustracija sta tudi preprostejša človeka uvedla v življenje in navade ljudstev, o katerih naši predniki niso ničesar vedeli. Istočasno moreš čitati časopis in poslušati radio koncerti v pariskih operi. To se pravi, da so padle časovne in krajevne meje, dajale so se zblížale in v človeški zavesti vzbudile nov, izredno živ dojem občutvenosti.

Pustimo oš strani vprašanje, ali je v teh razmerah življenje ljudi tudi boljše in srečnejše. Dejstvo je, da o tehnične pridobitve sodobnemu povprečnemu človeku iz mase silno razširile obzorje, a ga obenem oborožile za upor proti eliti, ki ga je dosedaj vodila. Masa odklanja voditeljstvo krvne, denarne pa tudi že duhovne aristokracije in se sama vmešča na njeno mesto. To je uvod v diktaturo mase, ki more od vseh diktatur postati najusilovitejša. Stare diktature vseh vrst so se kljub vsemu rade porjavale z liberalizmom in svobodnjaštvom, so vsaj na zunaj imele respekt pred zakoni in so vsaj deloma pustile življenje in misljenje tudi drugače mislečim. Diktatura mase pa predke postavo in zakon ter prisili vse in vsakogar k svojim željam in okusu. Bilo bi napačno, ko bi mislili, da se ljudske množice danes ne briguje za politiko in jo radi tega prepustijo poindencem, da jih zastopajo. To je bilo prej in to je bila demokracija, ko je masa kljub vsem napakam in pomanjklivostim, ki jih je videla na voditeljih, zaupala, da o javnih vprašanjih voditelji vendarle več razumejo, kot množica. Ta vera je danes močno splahnula. Masa ruši stanovsko in družabno hierarhijo. Čeprav se zaveda svoje povprečnosti, nastopa ravno v imenu in pravcu povprečnosti in jo hoče neposredno, brez posrednikov uveljaviti. Kdor ni kakor drugi, kakor vsi, je izločen.

V tem okviru prepoznamo tudi obraz sodobnega mladinskega gibanja. V zmoti bi bil, kdor bi

Evropa išče znova zveze z Rusijo

Francosko-ruska pogodba

Pariz, 26. novembra. tg. Z rusko pogodbo v žepu se bo ministrski predsednik Herriot sredi prihodnjega tedna odpeljal v Zenevo. Francosko-rusko pogodbo o nenapadanju, ki je bila danes na ministrskem svetu končno odobrena, bosta že v tork podpisala Herriot in sovjetski poslanik v Parizu Dovygaletski.

V uradnem opisu objavlja Quai d'Orsay bistvene določbe pogodbe. Pogodba se tesno nanaša na dosedanje ruske pogodbe o nenapadanju. Tudi pogodba s Francijo je čisto defenzivnega značaja. Bistvo pogodbe je medsebojno zagotovilo, da se bosta obe državi vzdrževali vseh vojnih dejanj druga proti drugi. Francija torej v eventualni vojni proti Sovjetski uniji ne bo smela podpirati niti Poljske, ki je med tem itak sama sklenila pogodbo o nenapadanju z Rusijo, niti Japonske, ki je šele pred kratkim odklonila ruski predlog za sklenitev slične pogodbe.

Varnost Romunije, ki radi nastopa svojega novega zunanjega ministra Titulescu ni sklenila pogodbe z Rusijo radi besarniškega vprašanja, pa zagotavlja Rusija s posebno izjavo v francosko-ruski pogodbi. S to izjavo se obvezuje Moskva, da obmejnega vprašanja z Romunijo ne bo reševala s silo, slično, kakor se je tudi Nemčija obvezala v locarnski pogodbi glede svojih vzhodnih mej.

Praktično najvažnejše vprašanje, to je vprašanje nevtralnosti, če bi ena izmed obeh držav prišla v konflikt s tretjo državo, je po obliki rešeno sicer zelo precizno, v resnici pa samo zelo ohlapno. Pogodba namreč razlikuje med napadom in obrambo. Če bi bila ena izmed pogodbenih držav napadena s tretje strani, ne sme sopo godbenik pomagati napadalcu niti direktno niti indirektno. Če pa bi ena izmed pogodbenih držav sama napadla tretjo državo, sme druga pogodbenica strpka takoj odpovedati pogodbo. Težkoča bo tudi v tem, kako v slučaju resnega spora ugotoviti s potrebo hitro, kdo je napadalec in kdo je napadenec. Kolikor je do sedaj znano, nima pogodba v tem vprašanju nobenih določb o razsodišču. Kot dopolnilo glede vojaško-teritorialnih dejstev glede nenapadanja je v posebem paragrafu prepovedana vsaka gosposkarska vojna.

Obe državi se obvezujeta, da se ne bosta udeleževali nobenih bojkotnih organizacij proti eni

izmed obeh pogodbenic in da se tudi sami med seboj ne bosta bojkotirali. Dožim je videti, da je pri tej pogodbi Rusija glede teh vprašanj na boljšem kakor Francija, so dali Rusi velike koncesije za francoske kolonije. Rusija ne priznava samo popolnoma francoskih kolonij, protektoratov in mandatov, temveč se tudi obvezuje v popolnoma specialni obliki, da bo opustila vsako agitacijo v francoskih kolonijah, kar je posebne važnosti za Indokino. Prepovedano je tudi pripuščanje ali subvencioniranje privatnih organizacij, ki si popolnoma ali deloma lastijo vlogo vlade ali zastopstva kate-regakoli francoskega ozemlja, kolonije, protektorata ali mandata.

Ta določba pa ne velja za formacije bivših ruskih podanikov v Franciji, kolikor so intelek-

tualnega, združnega ali publicnega značaja. Beloruske organizacije bodo uživale še nadalje varstvo v Franciji kakor vsi politični pregnanci. Obe stranki se obvezujeta, da na svojem ozemlju ne bosta trpeli nobenih vojaških organizacij, ki merijo na prevrat političnega ali socialnega reda v obeh državah, tudi ne, da bi sploh članom teh organizacij dajali vojaško izobrazbo.

Obenem s pogodbo o nenapadanju se je sklenila konvencija za poravnavo vsakovrstnih diferenc. Predvideva se posebna komisija, ki se bo obljigatorično sestajala enkrat na leto, v primeru potrebe pa večkrat. V tej komisiji bodo zastopali Rusi in Francozi. Razsodiščno pogodbo pa je Rusija odklonila.

Razpad poljsko-romunske zveze

Varšava, 26. nov. tg. Novi poljski zunanji minister polkovnik Beck se je s podpisanjem poljsko-sovjetskega pakta predstavil evropskim politikom kot mož, ki je odločen izpeljati preokret v zunanji politiki svoje države, četudi bi bile s tem zvezane večje žrtve. Včeraj je bil v tem pogledu storjen še en korak dalje, ko sta obe državi podpisali poravnalno pogodbo, to se pravi način, kako bosta v bodoče reševali morebitne spore, ki bi se med njima dvignili. Sovjetska Rusija arbitražne pogodbe ni hotela. Arbitražna predpostavila nevtralno razsodišče, česar pa sovjeti niso marali vpeljati, ker oni ne zaupajo nobenemu nevtralnemu razsodišču, ki so vsa »na kapitalistični osnovi in se ne morejo živeti v družabni red v Rusiji«. Poravnava pa se vrši potom posebne mešane komisije, sestavljene iz članov obeh držav, ki spor reši brez prilika. Tej poravnalni pogodbi bodo sledile sedaj še druge pogodbe, med njimi najvažnejša trgovinska pogodba, za katero so se pogajanja že začela. Zbližanje med Poljsko in med Rusijo je v polnem teku in povzroča v obeh državah vseobčo zadovoljnost.

Poljska aktivnost pa bo povzročila nezadovoljnost na drugi strani. Prav dramatično se sliši, da se je Poljska vrgla z velikim ognjem na pot sodelovanja z Rusijo v istem času, ko se vse niti, ki so bile z velikim trdom ustvarjene med Ro-

munijo in med sovjeti, z brutalno gesto romunskega zunanjega ministra Titulescu, za dolgo časa pretrgane. Romunija in Poljska sta pa zavzete in sta svojo zvezno in vojaško pogodbo sklenili ravno iz strahu pred Rusijo. Zveza med Romunijo in Poljsko mora sedaj pasti, ker je brezpomembna in Romunija bo šla gotovo drugam iskat uteha za to izgubljeno ljubezen. Titulescu je prijatelj Angležev in strasten govornik za uvedbo angleškega kapitala v Romunijo. Sedaj, ko se je Romunija takorekoč očistila vseh dotikov z Rusijo in zanikala vsako zvezo z Rusi, bo angleški kapital, ki je ravno v ruskem primeru vedno bil puritanski, brez dvoma našel pot v Romunijo in angleški politični vpliv vstop v romunsko zunanje ministrstvo. To bo prva posledica razkroja poljsko-romunske aljanse. Stiki, ki jim zadnje čase Romunija išče v Bolzariji so samo dokaz za to trditve, kajti Bolzarija, Gladstonov otrok, živi še vedno največje simpatije v Angliji.

Nova politika Becka je otvorila torej periodo novega političnega zbiranja in grupiranja, ki bo postalo usodopolno za splošno smer evropske politike, kajti Romunija izpade tudi iz političnega območja Francije, ki s tem izgubi eno postojanko na evropskem vzhodu, katero bo skušala nadomestiti s novimi pogodbami z Rusijo in z večjo aktivnostjo pri sosedah Romunije.

Osrednja Katoliška akcija

Zagreb, 26. nov. 2. Na svoji zadnji konferenci je episkopat imenoval za duhovnega voditelja Katoliške narodne zveze (osrednja katoliška akcija v Zagrebu) msgr. dr. Ferdo Roliča. Istočasno je bil podaljšan mandat dr. Stjepanu Markulinu, odvetniku, kot predsedniku Katoliške akcije.

Kriza na Dunaju?

Nezadovoljnost s potovanji zveznega kancerja

Dunaj, 26. novembra. tg. V političnih krogih se že par dni razširjajo vesti o nesoglasjih, ki so izbruhnile med posameznimi člani avstrijskega kabineta, in ki napovedujejo skorajšnjo vladno krizo. Posebno marljivo se sestoja o pristaji štajerskega deželnega glavarja dr. Rintelena, ki bi radi sedanje večino v parlamentu razširili z vstopom velenemcev. Nezadovoljnost se je začela pojavljati posebno tudi radi neprestanih potovanj sedanjega zveznega kancerja dr. Dollfusa v inozemstvo, ki so dala povod najrazličnejšim klevetam o ciljih avstrijske zunanje politike, s katerimi pa krščansko-socialni krogi okrog dr. Rintelena nočejo soglašati. Položaj Avstrije je danes tako temen, tako govori jo te informacije, da si ona ne sme dovoliti lukauza, da se skrepa s svojimi sosedi oziroma da vzbuja po svetu nezaupanje, ki ji je neobhodno potrebno za nadaljnjo gosposkarsko življenje.

Današnji listi se bavijo z dozorevajočo krizo. Tako poroča med drugim »Abend«, da je nevarnost, da se bo sedanjí zvezni kancler dr. Dollfuss pustil speljati na led in da bo ob roki dveh fašističnih držav, kot sta Madžarska in Italija, kmalu zdrknil mimo čisto gosposkarskih vprašanj na nevarne razpoložne zunanje-politične načrte, dejan-

ske zelo velika. »Wiener Allgemeine Zeitung« pa pravi, da je dr. Dollfuss s svojimi tako kratkovidno prirejenimi potovanji po inozemstvu dosegel to, da se je začelo govoriti o zvezi med Italijo, Avstrijo in Madžarsko, ki naj zruši dosedanje gospostvo držav Male antante. Že take govorice Avstriji škodujejo.

Za slučaj, da bi prišlo do vladne krize, se imenuje dr. Rintelen kot bodoči kancler, ki bi sedanjí prevec na Italijo navezani politični kurz spremenil in ga zopet nameril v smeri proti Berlinu.

Kaplan Piatiša in Vombergar na svobodi

Belgrad, 26. nov. 1. Danes ob dveh popoldnih sta bila iz belgrajskih zaporov za zvečito države izpuščena na svobodo gospod kaplan Jan-z Piatiša in Komende in gospod Jernej Vombergar, soolslikar iz Cerkelj.

Obletnica smrti dr. Sedeja

Belgrad, 26. nov. 1. V spomin na obletnico smrti velikega slovenskega škofa in narodnega mučenika dr. Frančiška Sedeja je za jutri organiziralo tukajšnje narodnoobrambno društvo »Istra Trst-Goričan« veliko spominsko svečano, ki se bo vršila ob 10 dopoldne v prostorih Jadranske Straže.

Prispevki za zavarovanje proti nevarnostem se zvišajo

Belgrad, 26. nov. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal naredbu o povzvišanju prispevkov za nezgodno zavarovanje. Po tej naredbi se bo tarifa prispevkov, ki tvorijo v članstvu § 29 a zakona o zavarovanju delavcev osnovo za odmero prispevkov nezgodnega zavarovanja in ji je bila določena z naredbu ministra za socialno politiko in narodno zdravje z dne 4. maja 1930, povišala s 1. januarjem 1933 s 6 na 7 Din za vsakih 100 Din zavarovane mezd in za vsak odstotek varnosti. Nezgodni prispevek bo tedaj od 1. januarja 1933 znašal za vsakih 100 Din zavarovane mezd tolikokrat po 7 par. kolikor je odstotek varnosti. SUZOR mora po tej naredbi ministrva za socialno politiko in narodno zdravje popraviti 7. členko drugega § 197 statuta o SUZORU. Ta naredba stopi v veljavo 1. januarja 1933.

Politična kriza v Nemčiji

Kdo bo nemški kancler?

Schleicher in Neurath odklanjata

Berlin, 26. nov. tg. Državni predsednik Hindenburg je dopoldne sprejel v skupni avdijenci von Papena in generala Schleicherja. To kaže, v kateri smeri hoče Hindenburg rešiti krizo. Seveda se je že računalo s tem, da bo Hindenburg takoj zopet poveril Papenu sestavo nove vlade. Obenem pa se je razpravljalo tudi o možnosti, da bi prevzela mesto kanclerja general Schleicher ali pa zunanji minister Neurath. Toda ravno v sedanjih politično-vzmetirjenih časih bi bilo neprimerno, sp-jiti mesto državnega kanclerja z mestom voditelja nemške branbe. Dalje prevladuje sedaj tudi že vtis, da Neurath ne bi rad videl, da bi se njegova nadaljna mednarodna poznanja otekočila s tem, da bi poleg vsega svojega dela prevzel še mesto državnega kanclerja. Odločitev se pričakuje do ponedeljka ali torka. V tem času pa bodo razpravljali o tem, ali je mogoče odstraniti najostrejši odpor s tem, da bi se delovno in notranje ministrstvo zasedli z drugimi osebami. Tak najostrejši odpor se je pojavil s strani zastopnikov industrije in delavstva. Dalje se računa s tem, da bosta izstopila kmetijski minister dr. Braun in gosposkarski minister Warmbold. Ostane pa seveda glavno vprašanje, ali se bo posrečilo odpraviti neuklonjenost centruma nasproti osebni von Papena. Nova vlada bo imela nalogo, v kritičnih zimskih mesecih prebroditi politične in gosposkarske težkoče, in sicer politične na ta način, da bo dalekosežne načrte o ustavni reformi začasno odgodila in skušala preprečiti izgube v političnem boju, gosposkarske pa na ta način, da bo napela vse moči za to, da preskrbi delo in zmanjša brezposelnost.

Razširilo se su tudi govorice, da sam državni predsednik uvideva potrebo ponovnega razpusta državnega zbora. Državni zbor se bo sestel 6. decembra, dne 7. decembra bodo izvolili predsedništvo, nato pa bodo parlament odgodili do meseca januarja. Šele tedaj bo zopet državni zbor razpuščen, tako da se bodo nove volitve vršile šele koncem meseca marca.

mu odrekal vitalnost. Nasprotno. V vseh odtenkih čuti polno življenje, ki se ji zdi bogatejša, kakor ga je imela katerakoli pretekla doba. Kar je ustvarila preteklost, se zdi mladini nemogoča forma za bodočnost. Sama sebi se zdi kakor začetek, kakor otroštvo novega veka, o katerem se ni znano, kakšna bo njegova usoda.

Težko je z besedami opredeliti nov vek, ki nastaja. Čuti se vzvišenega nad vsem, kar je bilo, a se vendar zaveda, da je le začetek. Na delu so ogromne sile, ki šele iščejo usmeritve. Kam? Masa bo končno le iskala voditeljev, ki jo bodo iz sodobnega družabnega in duhovnega vrveža vodili ali v Moskvo ali v Rim. Napačno bi bilo pričakovati od gosposkarskega poloma komunizma že tudi rešitev samega problema. Odločilni boj med obema nasprotnima svetovoma se vrši na istem, to je na duhovnem polju. Nič ne dvomimo, da bo Cerkev tudi iz tega gigantkega boja izšla zmagovala. Ista Cerkev, ki je privedla v svoje naročje

stare poganske narode, ki je znala s svojim naukom prepojit divje, sveže rodove, ki so prihajali s severa in vzhoda rušit rimski imperij, ki je v srednjem veku iz evropskih narodov ustvarila eno družino, se uspešno v bran poslavlja neštetim duhovnim prevralom novega časa in je še naša moč in časa za najobširnejše mislonsko delo, ista Cerkev tudi pred perečim družabnim in gosposkarskim problemom ne bo odrekla. To čuti tudi mladina in ravno v najmlajši generaciji opazujemo, kako si mimo nejasnih teorizmov prizadeva v poglobljenem religioznem življenju izoblikovati in utrditi krščanski značaj, kakor da se zaveda, da se bo samo ob tem izvršila ločitev duhov. Kakor marksiistična in materialistična doktrina skuša prepojit in opredeliti duhovno človekovo bistvo, tako in še mnogo bolj more in mora isto storiti krščanstvo, ki ima pojgoje za polno življenjsko rast tudi v novih, spremenjenih življenjskih oblikah ki se nam napovedujejo.

Drin.

Slovenci po vsem svetu - ena duhovna celota

Kako delajmo za izseljence

Danes obhajamo izseljensko nedeljo. Danes naj bi se vsi spominjali bratov in sester, ki so odšli iz rodne hiše v tuji svet. Danes naj bi se vsi zavedali prevažnega izseljenskega vprašanja in pa velike naloge, ki jo ima vršiti Družba sv. Rafaela za varstvo naših slovenskih izseljencev (DSR).

Vseh slovenskih izseljencev je do 380.000, vseh jugoslovanskih nad en milijon. Najbolj krepki in zdravi ljudje so desetletja odhajali v tujino. Večina teh se ne bo vrnila nikdar več. Po večini služijo kot beli sužnji tujim kapitalistom. Premnogi žive žalostno življenje, umirajo daleč od svojcev v veliki revščini in pomanjkanju. Priznati se mora, da naša država obrača veliko pozornost izseljenskemu vprašanju, ki pa je tako obširno, v vse panoge javnega življenja posega, da pa tudi tako pereče, da država sama ne bo nikdar kos to vprašanju rešiti. Treba je, da se zanj zainteresirajo vse oblasti: cerkevna, državna, banovinska, občinske in šolske in da složno sodelujejo pri tem delu. Toda vse oblasti ne bodo mogle uspešno vršiti te naloge, ako se ne zainteresira ves narod, vsak posameznik. Vsak odrasli človek bi moral sodelovati z Družbo sv. Rafaela za varstvo izseljencev.

DSR zasluži, da jo podpiramo vsi Slovenci in da pri njej sodelujemo, kajti ona je prava in edina slovenska izseljenska organizacija, ki dela resno in uspešno za reševanje izseljenskega vprašanja. Izseljensko vprašanje je versko-moralno, narodno in gospodarsko vprašanje.

Kot verni katoliki trdimo in verujemo, da je sloveška duša neskončne vrednosti in da je cilj človekov na zemlji, da zveliča svojo neumrljivo dušo. Krščanska vera in morala sta potrebni našim izseljencem, da jim lajšata življenje in večno osrečujeta. Toda vera in morala pri naših izseljencih propadeta. Mnogi izseljenci v Severni in Južni Ameriki, v Franciji in tudi drugod se polagoma vračajo v poganstvo in brezboštvo. Velika večina naših ljudi na tujem ne izvršuje več svojih verskih dolžnosti, ne hodijo ob nedeljah k sv. maši, ne prejemajo sv. zakramentov; precej jih je, ki se niso več dali cerkveno poročiti, temveč samo civilno in so starši, ki ne dajo več krediti svojih otrok. So pa tudi taki, ki so prestopili v drugo vero.

Ako se zavedamo brezkončne vrednosti naše duše, tedaj je naša prva in največja dolžnost, da tem našim rojakom v tujini preskrbimo goretihi in pobožnih duhovnikov. Z ovcami morajo iti v tujino tudi pastirji, sicer se bodo ovce razkrojile in izgubile. DSR je naša organizacija, ki vodi dušno pastirstvo naših izseljencev in jim preskrbuje domače duhovnike. Ali je ne bomo podpirali? Slovenci mnogo živujemo za poganjski misijoni; v vsaki župniji je vpeljana Družba za širjenje vere in razen te deluje med nami več drugih misijonskih organizacij. Toda pozabiti ne smemo, da so nam mnogo bližji naši bratje v tujini; bolj ko afriški in indijski pogani morajo nam biti pri srcu slovenski pogani v Ameriki in drugod, s katerimi smo zvezani po krvi in jeziku. Nobenega našega rojaka, ki je zgubil vero in moralo, ne obojujmo, ker vemo, da so otroci razmer, v katerih žive. Sekirni smo predvsem mi v domovini, ker jim nismo pravočasno in dovolj dušnih pastirjev poslali, da bi jim ohranili vero in moralo. V »Slovenec« od zadnje srede pravi Jožef Premrov s svojega potovanja med Slovenci v Nemčiji, da je pred 30 leti zapeljal pokojni dr. Krek: »Bože moj! Za Afriko, pravijo, se jih napravlja izmed nas več v misijone. Za naše lastne ljudi pa je treba, da tujece prosijo. V tem oziru se mora predužgati. Bog daij vsem tamorecem milost spreobrnjenja, a prej nego zanje, smo pa dolžni pomagati svojim rojakom. To zahteva red krščanske ljubezni.«

Uvažujmo besede velikega Kreka! Ne dajmo

Debata o vojnih dolgorih

Evropa vložiti novo prošnjo

London, 26. nov. Kakor hitro je prispela vest iz Amerike o zavrnitvi prošnje za moratorij, se je v City pojavil velik pesimizem glede funta. Dejstvo je, da je funt večkrat padel na najnižjo točko v času zadnjih 12 let. V Londonu kljub temu niso odgovorni krogi izgubili glave in iščejo praktično pot, ki bi jim pomagala iz zagate. Ako bi morala Velika Britanija plačati Ameriki obrok, ki zapade 15. decembra, t. j. nič manj kakor 95 milijonov dolarjev, bi lahko nastala za funt prava katastrofa. Zato predlagajo finančni strokovnjaki vladi naslednje rešitev: Zlato, ki bi bilo potrebno za plačilo tega ogromnega zneska, naj bi se ne prepeljalo v Ameriko, pač pa naj bi ostalo v zalogah Angleške banke. Ta bi za ogromni znesek akreditirala Združene države. Seveda bi to bila samo začasna rešitev iz trenutne stiske. V tem času bi se začela med Anglijo in Ameriko pogajanja o rešitvi celotnega problema.

V Londonu namreč imajo še vedno trohico upanja, da bo Amerika vendar spoznala, da mora iti na roko Evropi glede medzavezniških dolgov. To upanje je vzbudila Hooverjeva pripomba, da ne najde v gospodarskem in finančnem položaju Evrope nikakega novega momenta, ki bi opravičil prošnjo evropskih držav za odgoditev plačil. Na podlagi te pripombe sklepajo, da bi morala Amerika v primeru, da se evropskim državam posreči dokazati silno denarno stisko, popustiti od sedanjega odklonilnega stališča. Zato namerava vlada že v ponedeljek odposlati v Washington novo noto, v kateri bo na podlagi podrobnih števil dokazala, da se Anglija nahaja v takšnem finančnem položaju, da ji v tem trenutku res ni mogoče plačati zapadlega obroka in da bi tudi nadaljnje plačevanje nadaljnjih obrokov povsem kompromitiralo angleško gospodarstvo.

Ta namen vlada sta že izdala ministrski predsednik MacDonald v svojem govoru v Belfortu in minister Chamberlain v svojih izjavah v Birminghamu. Še tokom današnjega dne se vrne iz Zeneve zunanji minister John Simon in v ponedeljek se bo vršila seja ministrskega sveta, na kateri bodo razpravljali o položaju.

Zeneva, 26. nov. Sredi prihodnjega tedna ali najkasneje zadnje dni v todu prispel v Zenevo sam angleški ministrski predsednik MacDonald, ki namerava prisostvovati razorožitveni konferenci. To da namen njegovega potovanja je prav za prav drugi. V Zenevi bo že našel francoskega ministrskega predsednika Herriota, kakor tudi reprezentativne predstavnike velisil. t. j. Italije, Nemčije

si miru, dokler ni skrb za izseljence prav tako razširjena, kakor je misijonska organizacija. V vsako župnijo DSR!

DSR deluje tudi na to, da naši izseljenci ohranijo čimdalje časa svoj jezik in svojo narodnost. Izseljensko vprašanje je tudi vprašanje za ohranitev našega jezika in naše kulture pri izseljencih. To se godi na ta način, da imajo naši ljudje v tujini svoje duhovnike, svoje cerkve, šole, društvene domove, raznovrstne prosvetne organizacije ter da stalno goje kulturne in gospodarske stike z materjo domovino. DSR že sedaj deluje na to, da dobe naši izseljenci slovenske šole s slovenskimi učitelji, oz. učiteljicami. Vzorne so naše izseljenske šole, katere vodijo slovenske šolske sestre v splošno zadovoljnost staršev.

DSR dela na to, da se osnujejo med našimi izseljenci razna kulturna društva. Ako imate svojce v tujini, naročite zanje knjige Družbe sv. Mohorja, dobre slovenske liste, pošiljate jim lahko stare liste, ki ste jih sami že prečitali. Svet je postal majhen, knjige jim lahko pošljete na posodo, da jih prečitajo in potem vrnejo.

DSR je ustanovila v Ljubljani izseljenski muzej pod imenom »Izseljenski arhiv«. V tem muzeju namerava zbrati vse, kar je zanimivo iz življenja in delovanja naših izseljencev. Tu hoče zbrati vse tiskovine, knjige, ki jih izdajajo naši ljudje v tujini, slike njihovih prireditelj, cerkva šol, društvenih domov, raznih podjetij, v katerih so zaposleni naši ljudje, dalje raznih predmetov, ki se jih izseljenci poslužujejo. Kako zanimivo bi bilo videti razna stanovanja iz raznih dežel, v katerih prebivajo naši izseljenci: v pragozdovih Argentine, v plantajah Brazilije, Hiše v Buenos Airesu ali v Clevelandu ali v Mrzli Canadi itd. Muzej zbira tudi pisma naših izseljencev.

Zgodovinarji, sociologi in razni drugi učenjaki bodo v tem muzeju našli snov za svoje znanstvene razprave pa tudi preprosti ljudje bodo v njem našli mnogo zanimivosti.

DSR pa tudi goji gospodarske stike med domovino in izseljenci. Rešila je že na milijone dinarjev našim izseljencem in njih svojcem, zlasti raznih posmrtnih pri zavarovalnicah. Namen ima, da zasnuje po vsem svetu, kjer so naši izseljenci razne gospodarske institucije, predvsem podporna društva, ki v Ameriki tako blagodejno delujejo. Ustanovila je izseljenski gospodarski svet, ki ima namen vsestransko skrbeti za gospodarske stike med izseljenci in domovino. Eno najvažnejših vprašanj v bodočnosti bo, kako in kje kolonizirati vrvišve se in kje jim dati zasluzka in kruha. Ogromna naloga! Marsikateremu je DSR že pomagala iz zadrege. Podpirajmo jo!

DSR hoče združiti vse Slovence po vsem svetu v eno duhovno celoto. Izseljenci, organizirajte se in pišite po potrebna navodila DSR v Ljubljani. Ako potrebujete knjig, obrnite se na družbo. Potrpite kakke listine za poroko ali za kaj drugega, pa je ne morete dobiti, pišite DSR, da bo ona vam oskrbela. Pristopite vsi kot člani k DSR. Dobivali boste brezplačno njeno glasil »Izseljenski Vestnik«. Poročajte vse važnejše novice iz vaše kolonije »Izseljenskemu Vestniku«, da bo zanimivo.

Vsak Slovenec se lahko udeležuje pri DSR, prav vsak pomaga pri tem velikem vsemkem, nacionalnem, gospodarskem in karitativnem delu, na ta ali oni način. Kdor je premočnejši, naj jo podpira gnetno v denarju, spominjajo se naj jo tudi v oporokah in ob raznih drugih prilikah. DSR rada sprejme tudi nepremičnine. Revni, ki nimajo prav nič, naj jo podpirajo z molitvijo, da bo Bog dal svoj blagoslov, ker brez tega ni nobeno človeško delo zasluzno in uspešno. Naslov za pisma in vse druge pošiljke je: Družba sv. Rafaela v Ljubljani, Delavska zbornica. —n.

in Združenih držav. MacDonald se bo sestal z vsemi temi in načel bo zopet vprašanje medzavezniških dolgov. Bivši zavezniki se bodo posvetovali o novem koraku, ki naj ga napravijo v Washingtonu za dovelitev meratorija. Francija in Anglija sta že stopili v tej zadevi v stik in iz zanesljivega vira poročajo, da se namerava Francija pridružiti Angliji in poslati novo noto v Washington. Francija bi morala 15. decembra plačati Ameriki okoli 500 milijonov frankov in ta denar ni v proračunu. Herriot bo moral zahtevati od parlamenta posebno pooblastilo za nov kredit. Njegov boj pred parlamentom ne bo lahek, ker bo ta le s težavo pristal na nove kredite.

Vsebinska novih prošni

Piriz, 26. nov. tg. Ameriški odgovor Franciji ima bistvene razlike med odgovorom, ki je bil poslan Angliji. To je v Parizu povzročilo slabo voljo, ker se s tem jasno kaže, da sme Anglija računati na večje razumevanje v Ameriki kakor Francija. V odgovoru, namenjenem za Anglijo, manjka pasus, ki pravi: ... da bi se mogla najti nova sredstva, da bi se omogočile ameriškomu narodu kake kompenzacije izven pravih plačil v gotovini. Dalje manjka drug stavek, ki naglašja, da Amerika v mirovni pogodbi ni dobila nobenih teritorialnih ali gospodarskih kompenzacij ali drugih vojnih odškodnin. V Parizu vidijo večjo oostrost odgovora tudi v tem, da je Amerika odklonila Franciji vsako odgoditev plačil, ki zapadejo 15. decembra. Herriot je sklical za danes posebno konferenco za razpravo o ameriškem odgovoru, katere se bodo udeležili finančni in proračunski minister in razni drugi finančni in gospodarski strokovnjaki. Razen tega bo danes ministrski svet v Elizeju, v ponedeljek in torek seje kabineta, v sredo pa zopet ministrski svet. Francoski odgovor torej ne bo podan pred sredo prihodnjega tedna.

MacDonald upa

London, 26. nov. tg. MacDonald je imel govor v Redfordu, v katerem se je optimistično izjavil, da bo Amerika vendarle pristala na odgoditev plačila vojnih dolgov. Podal je zgodovinski opis vprašanja vojnih dolgov. Med vojno sta si Amerika in Anglija skupno delili financiranje zaveznikov. Anglija je več let zastopa mnenje, da je treba te dolgove ertati iz gospodarskih razlogov. Ameriko pa so vodili politični pomisleki.

Štedite!

Dobra žarnica je poceni. Žarnica slabe kakovosti, je poceni samo pri nakupu, pri porabi toka, pa se njena cena dokaj povžiša.

Vsled tega kupujte samo svetlobno jako, ekonomično

TUNGSRAM

ŽARNICO!

Razdelimo si svet

Italijanski načrti za podonavsko in balkansko federacijo

Za naročnike naše nedeljske izdaje hočemo ponoviti največjo senzacijo preteklega tedna, namreč odkritja bivšega glavnega urednika angleškega »Times«, ki so bila objavljena v zadnji številki »Sunday Times«. »Slovenec« je o tem poročal med prvimi listi v Jugoslaviji ter je posvetil istemu vprašanju tudi več naslednjih razprav — zopet med prvimi v naši državi. Izvajanja Wickham Steeda so sledeča:

„Evropski kongres“

Wickham Steed, brez dvoma med največjimi sodobnimi političnimi časniki, je dobil v roke tajne podatke o vprašanjih, ki so se razglabljala na tako imenovanem kongresu »Volte« v Rimu, ki si je nadejal zveneče ime »evropskega kongresa«, in na katerem so sodelovali med drugim sledeče politične osebnosti: francoski senator Berenguer, znani levičarski politik in sedaj strasten agitator za zblizanje med Francijo in Italijo; madjarski ministrski predsednik Julij de Gömbös, velik zagovornik zveze med Italijo, Madjarsko in Avstrijo; dr. Schacht, bivši guverner nemške državne banke in velik obhudovalatelj italijanskega fašizma; dr. Rosenberg, zunanji minister Hitlerjevega nacionalsocialističnega pokreta in izrazit italoofil; ter Göring, predsednik nemškega parlamenta in prav tako goreč oboževatelj Italije.

„Donavska federacija“

Na tem kongresu, ki je bil organiziran od italijanske znanstvene akademije ter užival pokroviteljstvo Mussolinija, so je po tajnih informacijah Wickham Steeda razpravljalo o dalekosežnem načrtu sodelovanja med Italijo in Nemčijo v ozemlju srednje Evrope. Akcija bi se naj povzela takoj, posebno ker je sedaj Rusija še precej zavzeta na daljnem vzhodu v Mandžuriji in bi ne mogla resno posegati vmes v Evropi. Glavne točke programa tega evropskega kongresa so sledeče: v srednji Evropi bi se stvorila posebna federativna država, v katero bi vstopili poleg Madjarske tudi deli romunske Transilvanije, romunske Bukovine, nadalje po razbijtu Jugoslavije tudi Hrvaška, Dalmacija, Bosna in Hercegovina in deli Slovenije. Konfederacija bi se imenovala »podonavska konfederacija« in bi stala pod vodstvom Madjarske. Podonavska konfederacija bi nato sklenila posebne carinske zveze z Italijo, Avstrijo in Nemčijo, tako da bi vse imenovane države tvorile carinsko enoto. Trst in Reka bi ostala še pod Italijo, toda Avstrija in Nemčija bi dobili v obeh lukah posebne ugodnosti.

Italija odgovarja Steedu

Rim, 26. nov. tg. V očividno inspirirani noti danes s skrajno odločnostjo zavrača »Giornale d'Italia« Steedova odkritja v »Sunday Times« o dogovorih med Mussolinijem in Gömbösom. List pravi, da je Steed zblaznel in postal agent provokiranja. Italijanska politika dela s popolnoma drugačnimi in čistejšimi cilji. Naravnost smešno je, govoriti o Madjarski, češ da se nahaja na čelu evropske revolucije. Edini namen Steedovih izjavanj

Nič več v Argentino

Buenos Aires, 26. nov. AA. 1. januarja 1933 bo Argentina prepovedala priseljevanje, da prepreči nadaljnje naraščanje nezaposlenosti. Odlok o tem bo prav v kratkem podpisan.

Norosti „Action Française“

Pariz, 26. nov. tg. Udarne čete francoske akcije so večeraj motile napovedani shod katoliških študentov v latinskem kvartirju, na katerem bi imel govoriti papeški nuncij Magione. »Kraljeva garda« je psovala nuncija s trditvijo, češ, da je v vojni volunil za Nemčijo. Prišlo je do hudih pretepotov ter je policija aretirala 12 rojalističnih pristaveh, ki so zahtevali, da se nuncij izžene v Berlin.

Pravniški kongres

Belgrad, 26. nov. 1. Dne 10. in 11. septembra 1933 bo v Bratislavi prvi pravniški kongres pravnikov iz vseh slovanskih držav. Na kongresu bodo pretresali 15 znanstvenih vprašanj mednarodnega značaja, ki jih že štiri leta pripravlja poseben odbor, v katerega je bilo delegiranih 67 juristov. Ti referati se bodo dali meseca aprila 1933 napisati ter bodo razposlani interesiranim krogom. Pripravljeni odbor za ta kongres računa, da bo na kongres prišlo okrog 70.000 slovanskih pravnikov.

Dunajska vremenska napoved: Milo, izpremenljivo vreme bo trajalo dalje, ponekod se bo začelo zjasnilo.

„Balkanska federacija“

Stara, zmanjšana kraljevina Romunija, stara kraljevina Srbija, kraljevina Bolgarija, Albanija in Grčija pa bi zopet stvorile med seboj novo, balkansko federacijo, ki bi stala pod italijanskim pokroviteljstvom.

Nemčija bi se za vedno odrekla vsaki misli na združenje z Avstrijo ali na zavojevanje južnega — nemškega — Tirola. Ona bi se nadalje obvezala, da svojo gospodarsko ekspanzijo ne bi skušala razširiti čez južne Alpe, oziroma na vzhodu čez Karpate. Nemčija bi obljubila Italiji popolnoma slobodno roko v Adriji in v Sredozemlju.

Vse prizadete države bi se obvezale, da ne bodo poskušale vrniti katero izmed propadlih enastaj.

To so v glavnem najznačilnejše točke programa, s katerim se je tajno bavil »evropski kongres« v Rimu in ki naj razdobi Romunijo in Jugoslavijo, poveča Madjarsko, prepusti hegemonijo v Podonavju Madjarski, na Balkanu pa Italiji. Nemčija bi v Podonavju vladala gospodarsko.

Cez nove razvaline

Svetovni tišk se je mnogo bavil s temi razkritji in jih je zavrnil kot fantastične, ker bi se rimski načrt mogel uresničiti samo z novo vojno, ki pa bi, po našem mnenju, rodila vse drugačne politične in socialne konstelacije, kot pa si jih predstavljajo udeleženci »evropskega kongresa«. S tem v zvezi pa se mora priznati, da so potovanja madjarskega predsednika vlade v Rim, bivanje avstrijskega kanclerja v Budimpešti, obisk Gömbösa na Dunaju in v Berlinu, nadalje nerazumljiva kampanja francoskega levičarskega tiska za zblizanje z Italijo, stalni sestanki Hitlerjevih stabelnih voditeljev z italijanskimi državniki, dalj povoda domnevanju, da Wickham Steedova odkritja niso kar tako iz zraka potegnjena. V Evropi živijo in delajo torej ljudje, ki hladnokrvno pripravljajo nove krvave morije. Stiranajst let po zaključku zadnje svetovne katastrofe, ko desetine milijonov ljudi nima zasluzka, ker nima dela, ko vse kliče po strnjenju vseh človeških sil v solidarnem prenašanju gospodarskih nepravil in po skupnem boju za gospodarski obstanek, bohotno dvigajo glave denarni in politični krvoseji in mrzlo delajo račune o dobičkih novega kataklizma. Čudno je tudi to, da so še med ljudskimi masami našli pristaveh, ki jim ploskajo. »Evropski kongres« v Rimu, četudi nekoliko fantastičen, naj bo poziv človeštvu, da pozorno pazi na podzemeljsko delovanje teh črvov, ki jih rodi in redi materialistični pohlep po denarju in nacionalni šovinizem.

je, sumničiti italijansko in madjarsko zunanje politiko, to se pravi kaliti mednarodne odnose in ogražati mir. Končno izraža članek zažudenje, da je mogel take fantazije objaviti tudi »Temps«. Dokler se francoski list tako resnega značaja spušča v razširjevanje takšnega zastrupljanja vodnjakov, ima Italija dosti vzroka dvomiti o odkritosrčnosti vseh francoskih zatrjevanj prijateljstva, ki jih baje merijo na spravo z Italijo.

Seja vlade

Belgrad, 26. nov. AA. Danes od 11.30 do 13.30 se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedništvom predsednika vlade dr. Milana Sršića.

Parlamentarne vesti

Belgrad, 26. nov. 1. Iz poslanskega kluba JRKD je izstopil poslanec Dragulin Perko ter prijavil svoj vstop v Jugoslovanski narodni klub.

Drobne vesti

Belgrad, 26. nov. 1. V Belgrad je prispel egiptski poslanik za Romunijo in Jugoslavijo Ali Omar bej in bo tu ostal približno pol meseca. V teku današnjega dneva je poseetil zunanje ministrstvo.

Belgrad, 26. nov. 1. Pri ljubljanskem železniškem ravnateljstvu so vpokojeni: administrativni uradnik Karel Komat, vozovni preglednik Alojzij Stofla, strojevodja Rudolf Hajnrih, oficial Franc Degen, strojevodja Janez Lovar, strojevodja Blaž Cinkole, strojevodja Anton Rupnik in strojevodja Ivan Bidovec.

Zagreb, 26. nov. 1. Organi finančne kontrole v Zagrebu so prišli na sled velikemu uvozu falzificiranih kolekov iz Avstrije. Finančni organi vodijo vsestransko preiskavo, da pridejo na sled falzifikatorjem.

London, 26. nov. AA. Za generalnega guvernerja svobodne irske države je kot naslednik MacNeilla imenovan Denal Buckley. Novi guverner je star 55 let, je lastnik velike trgovine v Mayo-othu, kjer prebiva že dolga.

Iz sužnja - pionir in apostol!

Nekdaj so bili izseljenci pionirji. Njihov nemirni duh jih je dvignil ko jato ptic, selja po bojih in zmagah jih je gnala proč od doma, nekam ven v veliki svet, kjer so v nedotaknjeni divji naravi istrigali iz naročja vsakdanje življenjske potrebe. Njim so sledili drugi, tretji, sledila je civilizacija. Pragozdovi so se civilizirali, močvirja so se kultivirala, vmes so se zarile človeške ceste in ob njih nanizali novi domovi. Izseljenec-pionir je prodiral po vseh kontinentih. Svoje usode ni objekoval, ker si je je sam želel, ker je imel pred seboj brezmejnost življenjskih možnosti, ker je v vsakdanjem trdem boju in zmagovanju našel nadomestilo za udobnost doma, katerega je zapustil. Stedovi teh prvih izseljencev še danes ne bodo izbrisani, čeravno se tam, kjer so se prvi znojili, šopiri te zmehkušena civilizacija.

Danes je izseljenec izgnanec. Kultura je iznašla toliko novih potreb, da jih skromna domača hiša ne more več zmagati. Tam, kjer so živeli prej trije, je prostora samo še za enega. Ni se dolgo, kar je Jurčič pisal o desetem bratu, ki je moral od hiše. Nehote je veliki ljudski pisatelj odkril tragično socialno resnico o omejenih življenjskih možnostih naših domov. Toda kaj bi zapisal on danes, ko bi videl, da nič več ni odveč le deseti, ampak že drugi in tretji brat. Pregnan od doma, ki mu ne more več uresničiti potreb moderne civilizacije, gre naš brat, gre naša sestra, ven na ceste, ki tako ljubeznivo vežejo človeška silišča. Zazanijsa se ob tovarniška obzidja, naskakujejo rudniške rove,

drenajo se po ulicah mest, in ko nikjer ne najdejo kritja za svoje potrebe, se jim razširi srce in zaznajo o daljnih krajih, kjer so zmagovali pionirji, kojih zarumenela pisma še ležijo v starih koledarjih Mohorjeve družbe na policah tam doma, kamor ne morejo več nazaj.

Kapitalistično gospodarstvo je iz sveta ustvarilo ono samo enoto — brez srca seveda. Kakor posode, ki so med seboj s cevmi povezane. Če v eno vliješ, se razdeli po vseh enako, če iz ene zajmeš, priteče iz drugih ven in se izenači. Če je v eni deželi preveč ljudi, se pretakajo v druge, kjer jih je premalo. Če v eni rabijo delavcev, privrejo od drugod. Ta trdi fizični zakon o delovnem izravnavanju je zajel vse desete brate, ki so tavalji po križpotih krušnega boja, vzeli jim je voljo do samoodložitve, vzeli ponos, ki ga daje svoboda, potep al talente in jih začel porazdeljevati po širokem svetu, brezobzirno in brez usmiljenja, ne brigač se za zakone narave niti za potrebe duš. Tako je nastal moderni izseljenec — suženj, orodje v masineriji kapitala, eno samo vretenec v velikem stroju kapitalističnega pridobivanja.

Ni čuda, da se je končno Cerkev z vso avtoriteto, ki ji daje nadnaravni njen poklic in tisočletne tradicije njenega dela za človečans vo, ljubeznipolno nagnila nad petim stanom našega družabnega reda, nad izseljencem-sužnjem, da ga zaščiti, da mu vrne nazaj ponos kristjana in svetinje matrne vzgoje. Da iz izseljenca-sužnja napravi izseljenca-pionirja in apostola!

Slovenski spominček v Franciji

Iz župnije Aumetz g. Kastelica.

Na rudniku Maucieuilles v Aumetzu so priredili praznik narodnih noš. Na sliki vidimo slovensko skupino.

Naša kri v širnem svetu

Ljubljana, 26. novembra.

Dobrih 60 let je tega, odkar so se pričeli naši slovenski ljudje v množicah izseljevati z domačih tal in iskati kruha drugje, organizirano slovensko izseljevanje traja torej od kakšnih 70 let prejšnjega stoletja pa do pred kratkim. Šele svetovna kriza in svetovna brezposelnost je kolikor toliko uknila nepretrgani tok naših ljudi iz domovine v tujino. Ze pred leti je bil ta tok znatno utesnjen z omejitvijo doseljevanja v Zedinjene države. Vendar pa so se naši ljudje obrnili v Južno Ameriko in druge strani sveta. Šele lani in letos je izseljevanje skoraj ponehalo. Bilanca, koliko slovenskih ljudi je sedaj v tujih zemljah, je za teh 60 let ogromna.

Moramo računati, da je sedaj v tujini približno 335.000 Slovencev. Po posameznih državah moremo računati, da je v Zedinjenih državah 250.000 Slovencev, v Argentini 20.000, v drugih državah Južne Amerike 5800, v Kanadi 6000, v Avstraliji 200, v Nemčiji 30.000, v Franciji 16.000, v Belgiji 3000, v Holandiji 3000, v Avstriji 1000 (seveda brez koroskih Slovencev). Še več drugih držav je in po krajini, kjer so se tudi Slovenci naselili. n. pr. v Egiptu, toda splošno moramo zaokrožiti število na tujem živčih Slovencev na približno 350.000. Posamezni deli domovine niso enako žrtvovali svojih ljudi za izseljevanje. Največ se jih je izselilo iz kočevskega okraja, in sicer (po podatkih občinskih uradov) 17.323, iz novomeškega 5372, iz krškega 6919, iz okraja Murske Sobotne 5968, iz logaškega okraja 4788, iz litjskega 4747, iz kamniškega 3930, iz kranjskega 3908, iz dolnje-lendavskega 3094, iz okraja Smarje pri Jelšah 2684, iz celjskega okraja 2405, iz dravogradskega 2079, iz brežiškega 1727, iz gornjegrajskega 1652, iz Maribora levi breg 1347, iz Maribora desni breg 1276, iz konjskega 1118, iz laškega okraja 812, iz slovenjegrajskega 304. Točni podatki manjkajo še za mesti Ljubljana in Maribor, za ljubljanski okraj, za črnomaljski okraj in pa seveda za slovensko Primorje in za slovenski del Koroske.

Najbolj razviden del izseljencev je pač v Zedinjenih državah, kjer jih je največ. Največja slovenska naselbina je nedvomno v Clevelandu, kjer živi za Ljubljano tudi največ Slovencev v enem mestu. V Clevelandu, ki šteje milijon prebivalcev, je približno 60.000 Slovencev. V tem mestu so tri slovenske župnije in dve slovenski šoli, v katerih ima prva 1520 učencev, druga pa 670. Popolnoma slovenskih župnij je v Ameriki 26, med temi so važne v večjih naselbinah, kakor v Jolietu, v Milwaukee, v Chicago, v New Yorku in drugih mestih. Mešani župniji pa je v Zedinjenih državah 12. Ameriški Slovenci imajo 10 podpornih socialnih ustanov, od katerih je ena največjih in najbogatejših Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota v Jolietu, ki ima 34.500 članov in 2.600.000 dolarjev premoženja. Ameriški Slovenci imajo 13 listov, od teh štiri dnevniške. Slovenski narodni in delavski domovi ter društvene dvorane pa so skoraj v vseh večjih naselbinah.

V Argentini so po večini naseljeni primorski Slovenci, ki so se tudi pričeli gibati ter je med njimi vzkilo prav živahno društveno življenje. Tudi imajo že svoje glasilo v »Slovenskem Tedniku« — V Braziliji imajo Slovenci največjo kolonijo v Sao Paulo, kjer imajo dvoje društev. — V Urugvayu so se naselili po večini prekmurski Slovenci, tako v Montevideu okoli 300 slovenskih služkinj, sobaric in kuharic. — V Kanadi so Slovenci

zelo raztreseni, kjer pa jih je več skupaj, pa so podpirne jednote iz Zedinjenih držav ustanovile med njimi svoja društva.

Tako je naša kri raztresena po vsem svetu, žulji slovenskega trpina povsod trpe — največkrat bolj v korist tujcev, kakor v svoje lastno.

Krik iz tujine

Ta krik nam odmeva danes na naša ušesa iz vseh držav in delov sveta, kjerkoli žive naši izseljenci. Krik stotisočev bratov in sestr, krik po pomoči in rešitvi, zakaj potapljajo se v valovju mrzle tujine, gospodarsko in narodno, pred vsem pa versko. Cele naselbine odpadajo od vere svojih očetov. Današnja izseljenska nedelja in ves ta izseljenski teden nam ta krik prinašata kakor po radiu v vsa srca, ki imajo še kolikčak čuta in vere.

In drugače biti ne more. Svete vezi, ki edine bi jih mogle rešiti popolnega pogina v tujini — vezi družinske in narodne — so se začele posebno zadnja leta trgati. Domovina je v preteklosti veliko grešila na svojih izseljencih in jih pozabljala. Izseljenci pa vedno bolj pozabljajo na dom in na svoje tu doma. Tisoč smo že radi tega izgubili, tisoč so radi tega odpadli od vere. Imamo pa tudi milijarde škode v denarju, ki bi prišle od izseljencev v domovino, ko bi bilo vse pravilno.

Današnja izseljenska nedelja kliče nam vsem: Nikar več takol »Naš čolnič« v tujini otmimo!

Kaj naj storimo zlasti danes, na izseljensko nedeljo?

1. Razpravljajmo o izseljenskem vprašanju in o naših izseljencih po naših cerkvah, dvorinah in časopisju.
2. Molimo za nje posebno, da bi ne izgubili milosti svete vere.
3. Žrtvuimo za Družbo sv. Rafaela, ki je prevzela nalogo, da reši narodno in versko, kar se rešiti da.
4. Pristopimo k Družbi sv. Rafaela kot člani. Članarina je 10 Din letno. Tako veliko misijonsko in narodno delo to zasluži.
5. Mislimo na svoje izseljence po družinah in se pogovarjajmo o njih, da se bomo obnovili in ljubezni do njih.
6. Pišimo jim gotovo danes osebna pisma in jim pošljimo pismo celega naroda doma — narodu v tujini. Zlasti to skupno pismo je največje važnosti. Če hočemo rešiti naše izseljenstvo, obnoviti moramo najprej medsebojne vezi, kakor med člani družin tu doma in onimi v tujini, tako med narodom tu doma in narodom na tujem. Začutimo, da smo mi tu doma in izseljenci v tujini samo en narod, samo ena domovina, vsi skupaj eno. Izseljenska nedelja bo samo takrat pravi uspeh, ko bo vsaka družina tu doma pisala vsem svojim družinskim članom v tujini to skupno pismo, da bo vsak Slovenec, kjerkoli na svetu dobil po eno tako pismo, da bo res narod pisal narodu. Ta pisma se dobe pri Družbi sv. Rafaela v Delavski zbornici.

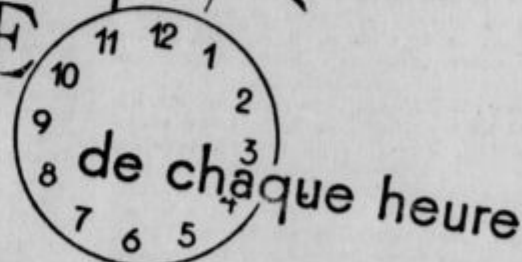
Pa naj pove kdo, da danes tega ne bi mogel storiti?

Krik stotisočev iz tujine nam danes doni na ušesa in na srce. Krik stotisočev versko in narodno potapljajočih se bratov in sestr. Pa si zamaši svoja ušesa in zapri svoje srce pred tem krikom, če imaš le še kosček srca v prsih in le kosček verskega čuta v svoji duši! — Družba sv. Rafaela.

Vedno negovana

Poleti vesel in razposajen tovariš pri športu — a sedaj: popolna dama! Po obleki, po držanju, a pred vsem porožnati in nežni polti, negovani z Elida Crenie de chaque heure. Ona varuje in neguje obraz in roke ob vsakem času dneva.

ELIDA CREME

Bratje iz Holandije pozdravljajo domovino

Heerlen, 20. novembra.

Najbrž vas bo zanimalo v domovini, kako živimo tu v Holandiji naseljeni Slovenci. Delamo, trpimo — in živimo, vendar pa ne pozabimo tudi na duševno in društveno življenje, ki more v nas buditi največ spominov na ljubo daljno domovino. Današjo nedeljo smo imeli spominsko proslavo vseh izseljencev v Heerlenu. Prihodajo nedeljo 27. nov. pa bomo imeli podobno proslavo v Eygelshovnu.

Naka proslava je bila prav ginja in lepa. Godba na pihala našega oddelka Brunssun je otvorila proslavo s sviranjem narodnih himen. Za tem so se postavili naši otroci, ki komaj mesec dni obiskujejo slovensko šolo, kjer jih uči gdi. Až manova. Zapeli so nekaj slovenskih pesmi, da so se nam zarosile oči. Heerlenski pevski zbor »Zvon« je zapel tudi obe himni. Globok vtis pa je napra-

vilo predavanje č. g. Obržana, ki je govoril o moči svetega obhajila. P. Teotimus pa je spregovoril nekaj besed k povzdigi narodne in krščanske zavesti. Oba govora so spremljale skioptične slike.

Udeležba pri tej proslavi je bila prav velika. Imeli smo priliko na tej proslavi pozdraviti tri slovenske dame, in sicer gospo Milico Grafenauerjevo iz Ljubljane, gospo Tončko Krabonjo iz Velike Nedelje in Olgo Zadavčevico iz Ormoža. Gospe so polovale namoč — na pobudo g. dr. Aleksiča iz Maribora — v Bredo, da bi tam spoznale evharistično g banje na Holandskem.

Prihodajo nedeljo 27. novembra bomo poskušali ujeti na zvočnik Radio-Ljubljano, da čujemo p. Zakrajškovo žaloigro »Za srečo v nesrečo«.

Tu se živo čutimo eno z domovino! Pozdravljeni! Živeti!

Slovenski pevski in tamburaski zbor na Holandskem.

Glas naših iz Nemčije

Moers-Meerbeck, 16. novembra.

Čitali smo, da ne samo slovenski narod, kateri ima največ svojih sorjakov po svetu, marveč vsa Jugoslavija želi praznovati izseljensko nedeljo. Pri tem si upamo tudi mi izseljenci iz Nemčije drzniti in izreči najercnejšo zahvalo Rafaelovi družbi, na čelu ji č. p. Zakrajšku, bankni upravi in izseljenskemu komisariatu v Zagrebu ter vsem, ki se zanimajo za nas obsojene, ki moramo biti v tujini. Ni potreba obširnih poročil, samo beseda tujina pove vsakemu, kaki usodi so pripuščeni izseljenci, posebno še oni, kateri ne pristopijo k naši narodni in verski organizaciji, katera jim nudi po svoji možnosti razvedrila in pomoči.

V poletnem času zelo ljubimo božjo naravo, in kar hrepenimo po svežem zraku in razvedrilo po napornem delu. Društvo sv. Barbare in Roženvenke bratovščine iz Meerbecka dela izlete, staro in mlado gre v gozd, kjer prirejamo razne zabave. Po naporni zabavi nastane tudi huda žeja, predsednik deli iz sodčka limonado, kakor nam kaže slika.

Marsikdo, ki je poznal naše kraje le pred vojno, bo rekel, da je tukaj obljubljena dežela. Kdor jih pa danes pozna in razmere tujcev, bo rekel: Ali je še sploh mogoče tem ljudem živeti? Na tisoče naših živi od majhnih, prav majhnih javnih podpor. Drugi del živi od malenkostne pokojnine, s kakršno se še celo ne more preseliti v domovino, ker jo izgubi. Le malo jih je, ki imajo celo pokojnino, pa tudi tista je z zasilnimi odredbami tako skrajšana, da ne zadostuje za golo življenje. Oni pa, kateri so še zaposleni, delajo po 16 dni na mesec.

G. Maksimilijan Gorican obenem izseljenski komisar je obiskal že tudi naše naselbine v Essen-West, Gladbeck, Meerbeck, kjer je govoril o mili domovini. Ljudje so ga že zato z največjo pozornostjo poslušali, ker je on prvi naš zastopnik, ki nam govori v slovenski govorici. Veliko se je že govorilo o šolskih težavah, kakršnih nam je nujno potreba v vsaki naši naselbini: ni jih še povsod. Vprašanje je samo, ali jih bo brez pomoči iz domovine mogoče vzdrževati. Gotovo bi bil to tukaj na visoke obresti naložen kapital. Treba bo koga za

stalno dobiti v našo kolonijo. Ker brez učitelja bo sčasoma postala naša naselbina tuja.

Rojaki na izseljensko nedeljo se zberemo k po-božni službi božji tudi vsi zastopniki izseljencev, da praznujemo z domovino vred izseljensko nedeljo ter pošiljamo goreče molitve vsemogočnemu za olajšanje bede. Vam pa, predragi rojaki, iskrene krščanske pozdrave, ter vam želimo najti obilo odprtih src in sočutja za nas obsojene v tujini. — Bog živi slovenski narod!

Mlada slovenska kri na izletu v nemških gajih.

Tudi inteligenca se strokovno organizira

Maribor, 26. novembra.

Danes se vrši občni zbor »Zveze mladih inteligentov« v Mariboru. Društvo si je nadelo prepotrebno nalogo, da organizira brezposelne inteligente učitelje, profesorje i. dr.) in jim oskrbi po možnosti delo. Potegovalo se bo za čimprejšnjo nastanitev vsaj socialno najbolj potrebnih iz svojih vrst. Branilo bo socialno-vzgojno in narodno kulturno stališče, ki ga danes gnutne kritične razmere tako potiskajo ob stran, da se je res bati katastrofe tudi v tem, duhovnem oziru. Zato je prav, da se stvar pravočasno prične reševati z močno strokovno or-

ganizacijo. Razmere same so rodile njeno potrebo, kakor so jo že davno pri ročnih delavcih. Tudi pohvalimo dejstvo, da se je znašla v tej kruti socialni borbi naša inteligenčna mladina v skupni fronti in bo reševala tako najlaže tudi stvarno in objektivno razne medsebojne odnose. Strnila se je v tej zvezi, ki hoče predvsem opozoriti na dve dejstvi našega prostovoljnega dela, na kateri se v zmešnjavi gospodarsko-finančne krize rado pozablja: to sta socializem in vzgojna normativnost. Novemu društvu želimo kar največ uspeha v njegovem upravljenem in potrebnem prizadevanju za izboljšanje sodobnih razmer v naši kulturni javnosti!

38 osumljenцев - 42 zločinov

Rokovnjaška tolpa za omrežjem

Maribor, 26. novembra.

Se pred nekaj tedni smo beležili vlom za vlomom v Mariboru in njegovi ožji okolici; sedaj pa vlada v tem oziru blaženi mir in poleg ostrašene prebivalstva so se oddahnili tudi organi javne varnosti, katerim je dala tolpa rokovnjacev, kakor ji v mariborski okolici dosedaj še ni bilo primere, dovolj opravila. Za omrežjem mariborske letnišnice ždi v preiskovalnem zaporu 38 osumljenцев: sofer Valh Anton, Zöllner Franc, delavec, Dekanič Nikolaj, delavec in še 5 drugih, med njimi ena ženska. Preiskovalni sodnik jih zaslišuje in v aktih se kopirajo nova odkritja in delna priznanja. Dognanja mariborske policije in okoliških orožniških postaj ter priznanja zaprtih so dosedaj ugotovila neverjeten obseg le rokovnjaške afere. Nič manj ko 38 osumljenцев je zapletenih v njo in nič manj ko 42 vlomov, tatvin, utaj, prikrievanja in razpečave ukradenega blaga se je nakopilo nad glavami teh osumljenцев.

O srečnem naključju, ki je dovedlo do odkritja tolpe in do aretacije glavnih osumljenцев smo svojočasno že poročali. Zajeli so jih pri mariborskem brodu, ko so skušali v zgodnjih jutranjih urah spraviti na varno težko obložen voziček z naropanim blagom. Energična preiskava, katero so nato pokrenile oblasti, zlasti orožniška postaja na Teznu, so dovedle nato do poljsnitve cele vrste zločinov, ki so se dogajali v Mariboru in okolici od pomladi dalje. Glavni krivci in organizator bo pač Anton Valh. Skoraj pri vseh zločinskih podvigih tolpe je bil zraven; nič manj ko 31 raznih zločinov ima po dosedanjih dokazih in priznanjih na vesti.

Greh, kateri so posamezniki osumljeni, so naslednji: 17. avgusta poskus vlom v trgovino Ludovika Rižnika, Počehova; začetkom oktobra tat-

vina v St. Janžu; v noči na 28. oktobra vlom v trgovino Ržnika Ludovika v Počehi. Škode je bilo 33.238 Din; 27. oktobra so okradli Romana Brezovnika; 26. oktobra tatvina pri Majerju v Košakih; 26. oktobra poskus vlom v mesnico Romana Brezovnika v Krčevini; 20. julija vlom v Mariborsko tekstilno tovarno (5500 Din škode); 6. avgusta vlom v gostilno Marek v Minski ulici; 26. avgusta vlom pri Jernejcu Očko na Teznu; 26. septembra vlom v gostilno Spurej v Studencih; 26. avgusta vlom v gostilno Kržižič v Dajnki ulici; 29. sept. vlom pri Abtu v Kejžarjevi ulici; 20. oktobra vlom pri Romanu Šobru v Razvanju; 5. avgusta vlom pri trgovcu Dimniku v St. Miklavžu (škoda 14.430 Din). Dne 15. avgusta vlom v gostilno Alojza Koca na Pobrežju; 10. oktobra vlom v trgovino Dimnik pri Sv. Miklavžu (škoda 21.310 Din); 17. oktobra vlom pri trgovcu Riedlu v Pobrežju; 31. avgusta vlom v graščino Betnava; 10. julija vlom v vilo dr. Blankeja v Jelovcu; 16. oktobra vlom pri čevljarju Dogši na Tržaški cesti; 24. aprila tatvina pri Tušku na Teznu; avgusta tatvina istotam, sredi oktobra tatvina pri Klemenčiču na Teznu; 2. oktobra vlom v stanovanje Sušteršič Ob bregu; 5. avgusta vlom v trgovino Pregrad na Aleksandrovi cesti; 1. oktobra vlom pri trdkih Soldi; 14. oktobra vlom v mesarijo Zabasa Ivana, Vodnikov trg; 21. oktobra vlom v pletarno Račič v Slov. ulici; 22. oktobra tatvina pri Jančku Krajnerju; 31. avgusta vlom pri »Jugotekstic« na Trgu Svobode (7271 Din škode); 26. oktobra poskus vlom v mesnico Bombek v Krčevini.

Razen navedenih večjih vlomov in tatvin je še cela vrsta manjših pregreh. Preiskava bo zaradi zelo obsežnega materiala trajala še dolgo, proces bo pa gotovo eden od najzanimivejših, kar jih je bilo doslej pred mariborskim sodiščem.

videti in čuti, da so pomešani gimnazijci in gimnazijke vse vprek, od najboljših, katerih se veseli vsak narodno zaveden učitelj mladine, pa preko dobrih uspehov tudi taki, ki so komaj gimnazijci pete odnesli. S tem, da se je učiti, abiti, dovolilo vstop na univerzo, je samo izpolnjeno že davno obravnavano Schreinerjevo geslo: »Prosto pot nadarjenim!« Le žal, da ni izvršeno v polnem obsegu. Očita se učiteljskim manj izobrazbe, čemur je težko prisoditi. Sicer se pa glede »inteligence« pričajo le nekateri. Mislim, da se more učiteljski s 5 letniki postaviti po robu gimnazijci, ki ga loči le latinščina ali bore francščina, ki ga bo čez nekaj let odlikovala znanosti tako kot Jurčičeva Dolfeta, če se ji ne bo izrecno posvetil. Sicer pa smo gledali iste knjige in črpali isto učenost in to razliko, da se je eden ukvarjal s knjigami 9 let, drugi pa 8 let. Pa tisti, ki mu je res do študija, se ne bi ustrašil recimo dodatnega izpita iz latinščine. Druga stvar pa je, da je ta študij mnogim v zaposlitev in moralno oporo. Upam, da so vse to izprevideli uvidenjski, bolj izkušeni, objektivno gledajoči, mirnejši faktorji, ki so predlagali ta zakon in ki je res zakon, kot so drugi zakoni in da lahko mirno zavrnemo samozvestnega akademika iz javo, da on sam in tovariši res ne bodo odpirali visokih sol. zakaj, če bi univerza padla samo v njihove roke, bi res kmalu izgubila pojem svobodne visoke šole. — J. J. slušateljica pedagoške skupine.

— Osebe, ki so krvno, kožno ali živčno bolne, dosežejo z naravno »Franz-Josef« grenčico redno prebavo. Specialisti z visokim slovesom potrjujejo, da so v vsakem oziru zadovoljni z učinkom staroznane »Franz-Josef« vode. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Loterija Pošnega doma. Ali veste, da zamorete s srečko Pošnega doma zadeti krasen dobiček? Ali veste, da zamorete s tem pokazati tudi svoje simpatije do poštarstva stanu in storiti zanj veliko socialno delo? Pohitite zato z nakupom srečke, ker zbiranje je nepreklicno že 8. decembra.

— Avtobusna zveza z Loško dolino. Včeraj je začelo Pečnikarjevo avtobusno podjetje z rednimi vožnjami na progi Ljubljana — Turjak — Lašče — Bloke — Lež — Stari trg in nazaj. S tem dobiva Loška dolina na Notranjem direktno zvezo z Ljubljano, ki bo za ljudi mnogo pripravnější, cenejša in hitrejša. Avtobus bo odhajal iz Igavici na koncu Loške doline vsak dan ob 5 zjutraj ter bo prihajal v Ljubljano ob 8 zjutraj. Nazaj se bo vračal iz Ljubljane ob 5 popoldne ter bo prihajal v Stari trg ob 8 zvečer. — Vožnja iz Starega trga v Ljubljano bo stala 40 Din, vožnja sem in tja pa le 70 Din. Notranjci so se doslej vozili v Ljubljano do Rakeka z avtobusom, od tam pa z vlakom. Na ta način so plačevali za vožnjo v Ljubljano po 49 Din v eno smer, torej 98 Din za sem in tja. Razen tega so morali z doma že ob 4 zjutraj, v Rakeku POSTENO!

VARNO!

„KARITAS“

»KARITAS« je najvažnejša ustanova zadnjega časa. »KARITAS« ni samopomoč temveč oddelek velike, edine slovenske zavarovalnice, ki goji le pravo in popolnoma varno zavarovanje. Sprejema samo zdrave osebe, ki se morajo na ponudbi lastnoročno podpisati. Zahtevajte prospekte pri Vzajemni zavarovalnici, oddelek »Karitas«, Ljubljana. — Navodila dobite tudi v župnih uradih. — Na zavarovanje umrlega Janeza Kočevarja iz Starega trga je »KARITAS« izplačala vse vplačane zneske. Umrli je bil star 75 let in je umrl v enoletnem starostnem čakalnem roku.

Razstava radijskih aparatov

Ljubljana, Miklošičeva cesta 7

Odprta v delavnik 9.—12. in 14.—19. ure
v nedeljo in praznik 10.—19. ure

Vstop prost!

RADIO LJUBLJANA

pa so spet čakali na zvezo z vlakom. Nova avtobusna proga jim bo zdaj omogočala znatno cenejšo direktno vožnjo brez presedanja do Ljubljane in nazaj.

— V Službenih novinah od 24. t. m. je objavljena »Naredba o povrnitvi stroškov za službena potovanja in selitve aktivnih in upokojenih ministrov in banov, ter onih, ki so na razpoloženju.«

— Gg. inženjerje iz Ljubljane in okolice vabi sekcija Združenja jugoslovanskih rudarskih in topiliških inženjerjev, da se udeležijo tečaja za avtogeno varjenje, ki se bo vršil od 5. do 17. decembra v večernih urah od 18—20. Tečaj prireja imenovana sekcija v zvezi z inštitutom za separiranje in briketiranje. Udeleženci tečaja se bodo teoretično in praktično vežbali o avtogenem varjenju po priznani strokovnjaku v tej panogi tehnike g. inž. Knezu. Udeleženci tečaja naj pridejo k prvemu predavanju dne 5. decembra ob 18 v rudarski paviljon (nasproti tehnike). Za gg. inženjerje, ki ne bivajo v Ljubljani, se bo vršil poseben celodnevni tečaj, ki bo trajal tri dni, o čegar početku bo sekcija vse gg. interese pravočasno obvestila. Interesenti za tečaj od 5. do 17. decembra, kakor za one, ki bo trajal celodnevno tri dni, naj po možnosti javijo svojo udeležbo z dopisnico na naslov: Inštitut za separiranje — univerza Ljubljana.

Dolly milo

Lavendel, Buttermilk,
Idol, Chypre so najboljša
za negovanje lica

— Vrhnika dobi davčni urad. Finančni minister je izdal odlok, po katerem se območje okrajnega sodišča Vrhnika izloči iz okolišča davčne uprave za ljubljansko okolico ter se za okoliš vrhniškega okrajnega sodišča ustanovi posebna davčna uprava s sedežem na Vrhniku pod pogojem, da vrhniška občina za brezplačno na razpolago potrebne uradne prostore in prevzame stroške za kurjavo, razsvetljavo in vzdrževanje prostorov.

— Kako so se pred 200 leti vozili iz Kamaika v Ljubljano? Na hiši veterinarja inspektorja g. Sadnikarja na Suti v Kamniku vzbuja pozornost veliko gostilniško kazalo iz leta 1732, ki nazorno predstavlja, kako se je vozila grajska gospoda pred 200 leti v Ljubljano. Komu se je tedaj sanjalo o avtobusih, motociklih in aeroplanih? Spredaj je jezil vodja spreveda, ki je pokal z dolgim bičem na kratkem držalu in s tem dajal znamenja za unifikacijo ceste in delal prostor grajskemu vozu, katerega sta vlekla dva para konj. Na zadnjem paru je sedel oziroma jezil kočijaž ter trobil od časa do časa na rog. Na kozlu sta sedela po dva lakaja. V mogočnem, bogato okrašenem zaprtem vozu sta sedela graščak in graščakinja. Zada na vozu je bil pritrjen velik, z usnjem prevlečen ter dobro okovan kovčeg. Vozu je sledil v urnem teku pes čuvaj. Vse to nam predstavlja zanimivo, nad en meter dolgo gostilniško kazalo, katero je g. Sadnikar nametil na vogal hiše. Konji, voz in potniki so izrezani iz debele železne ploče, na koncu kazala pa je steklena svetilka kvadratne oblike, v kateri je gorela luč. G. inspektor Sadnikar je dal vanjo napeljati tudi elektriko, tako da nam je kazalo ohranjeno v vsej originalnosti, kakor je pred 200 leti služilo svojemu namenu na poslopu neke ljubljanske gostilne. — V oknu ima g. Sadnikar razstavljenih več vzorcev kamniške keramike, katero v zadnjem času po originalih iz zbirke izdeluje g. Rudolf Šnabl na Grabnu v Kamniku. Na enem izmed lepo izdelanih krožnikov beremo letnico 1686.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 94 od 26. novembra je objavljena »Naredba o predpisu varšine za pisarne za posredovanje kupoprodaje nepremičnin, dalje »Pravilnik o proizvajanju in prometu z izdelki iz zlata, srebra in platine, pripravljenimi za izvoz in »Predpisi za poizkušnje s kockami in z Empergerjevimi gredami pri izvrševanju zgradb iz betona in ojačenega (armiranega) betona.«

— Čipkarska šola v Horjulu je prenehala z delom, ker je odkrila občina svojo pomoč s par metri drv. Apeliramo na kr. bansko upr. v Ljubljani, da preišče zadevo, ker ne moremo dopustiti, da bi se napravil iz stare šole hlev, ampak naj služi svojemu namenu, 800 Din stroškov za čipkarsko šolo, od katere imajo siromašne žene in dekleta veliko korist, bo občina že morala utrpeti. Županstvo bo odgovorilo, če ostanejo dekleta brez dela, na kar opozarjamo tudi bansko upravo.

— Zvočno filmsko snemanje kulturnega filma »Ženski domači obrti« v zvezi z lepotami naših pokrajin in naše narodne pesmi se vrši prihodnji teden v Škofji Loki, v Zireh, Zelezniških, Polhovem gradu in t. dr. Opozarjamo na to občinstvo, da ne bo zopet kakšnih zmešnjav po neopravičenih. Šole so obveščene o podrobnostih.

— Sprejmite uboge, oblečite nage, nasitite lačne! Na stolne prošnje imamo. Usmiljena sren, ki morejo sprejeti kakega otroka-sirota za svojega ali pa vsaj na začasno prehrano in oskrbo, prosimo v imenu zapuščenih, stradajočih in prezebahajočih otrok, da se nam javijo in navedejo kaj želijo sprejeti, dečka ali deklico in od katerega, pa do katerega dela. Revščina je velika, nujna pomoč potrebna! Usmilite se jih, pomagajte jim! — Dobrodelno društvo »Varstvo«, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

— Dve krivi opeklin. V Ihanu je zažgal smodnik 32 letni delavec Janez Urbanija. Smodnik pa je eksplodiral. Pri eksploziji si je Urbanija močno ranil desno oko, da je moral v bolnišnico. — V St. Vidu pod Kumom je zakurila 18 letna hči posestnika in gostilničarja Milka Rovnan krušno peč. Naenkrat pa se je v peči nekaj sprožilo in projektiralo kroglo je zadel Milko v trebuh. Kako je patrona prišla v peč, ni znano. Morda je bila pomešana med drva, najbolj verjetno pa je, da je bila krogla že v lesu, kamor je prišla po kakšnem streljanju v gozdu. Dekle je hudo ranjeno ter je njeno stanje nevarno.

— Trije vlomi v eni noči. Temna noč je ležala nad Hrastnikom, po cestah so hodili nočni stražarji in vendar so bili tatovi na delu v noči na sredo. Vlomili so v trgovino g. Hočevarja in se dobro preskrbeli z boljšim blagom. Jedli, ki so bile na razpolago, se niso niti dotaknili. Lastnik je zelo

oškodovan. Baje so videla luč in slišala razbijanje dekleta, ki morajo v temni noči v steklaro na delo, a si niso upala nikogar poklicati. Ko so se dobro založili z blagom, so šli po cigarete v trafiko g. Podlanske. Vlomili so pri vratih, si dobro založili boljših cigaret in tobaka ter še nekaj drobiža, potem so pa šli na hrib proti g. Legerju. Z železnim drogrom so skušali aneti vrata, da bi si priskrbeli še kaj dobrega. Toda tukaj se jim ni posrečilo, ker so vsi zapahi zelo dobro držali. Sledove so pa le pustili. Želimo, da bi se orožnikom posrečilo krivce vloviti, da bi spoznali, kdo so tisti potrebni, ki kradajo samo boljše stvari, za jedi jim pa nič ni.

— Strela ubila dva pastirja. V Povljah na otoku Braču je 24. t. m. ob 10 dop. strela udarila v dva pastirja in ju ubila. Njuni trupli so našli šele zvečer. Nesrečna mladeniča sta pasla živino. Okrog 10 popoldne je začelo deževati in grmeti. Nesrečna mladeniča sta se zatekla v pastirsko kočjo. Ker je streha kočje puščala, sta imela odprta dežnika. Naenkrat je tresčilo in oba pastirja sta se mrtva zgrudila na tla. Ko ju zvečer ni bilo domov, so ju šli iskati. Koča je bila čisto porušena, pod ruševinami sta pa mrtva ležala nesrečna mladeniča. Mlajši je imel še kruh v ustih, ker je ravno jedel, ko je tresčilo.

— Dva kaznenca na begu ubita. Iz Sremske Mitrovice poročajo: Pretekli četrtek je šest kaznjencev delalo na polju blizu kaznilnice, med njimi sta bila tudi Pajo Bičar in Stevan Venzel. Stražil jih je oborožen paznik Dušan Kekič. Okrog 10 popoldne sta se Bičar in Venzel spustila v beg. Stražnik se ni upal takoj streljati, marveč je klical za njima, naj obstaneta. Tudi tedaj še ni streljal, ko nista hotela obstati, ker se je bal, da sta begunca dogovorjena z ostalo četverico kaznjencev, marveč je poklical pomoč. Ko je prihitel nekaj paznikov, se je Kekič povzpela na grič in od tam še enkrat zaklical beguncema, naj obstaneta. Begunca sta bila tedaj oddaljena že par sto korakov in ker se nista hotela ustaviti, je paznik parkrat ustrelil za njima. Oba sta bila zadeta in sta se mrtva zgrudila na tla. Enega je krogla zadela v levo stran tilnika, drugega pa v desno stran tilnika. Popoldne je prišla na lice mesta sodno-zdravniška komisija. Proti pazniku Kekiču je sodišče uvedlo preiskavo.

Vsem župnim uradom v vednost!

Vinarska zadruga v Kostanjevici na Krki nudi čistiti duhovščini prvovrstno in garantirano čisto belo mašno vino po zmerni ceni. Zavod ima poseben oddelek za mašna vina ter ga toplo priporočamo, ker vemo, da posluje zelo solidno in vzorno. Vzorec se pošlje franco.

— Vsem društvom in odborom sporočamo, da je izšla v založbi Misijonske tiskarne in Grobljah, nova izvirna slovenska komedija »Voda«, ki jo je spisal Joža Vomberger. Komedija je zelo primerna za vse ljudske odre in je lahko uprizorljiva. Na satirično-humorističen način obravnava gotovo za vsako drugo slovensko občino važno vprašanje vodovoda ter vsebuje poleg obilnega zdravega humorja mnogo dobrih nauk. Naroča se pri založbi (Misijonska tiskarna, Groblje — Domžale) ali pa pri avtorju samem (Joža Vomberger, Ljubljana, Celovška cesta 14). Oder, ki kupi določeno število izvodov (veliki odri 6, ostali 4), ima pravico do uprizoritve in je prost avtorskih tantjem. — V isti založbi izide v kratkem druga drama istega avtorja z naslovom »Vrnitev«, globoka, pretresljiva povojna drama. Ne zahteva nikakih posebnih tehničnih posebnosti in jo lahko uprizori najmanjši oder. Pogojni isti.

— Miklavž mora prinesiti tudi kaj veselega, zato mu naročite, ako le morete, da preskrbi Vašim otrokom šaljivo knjižico Čipek in Capek, ker jo imajo otroci najrajši. Vesele poučne zgodbe, nedosežne ilustracije so pridobile knjižni svetovni sloves. Ako želite še drugih mladinskih knjig in slikanic, vse bo dobil Miklavž pri Novi založbi v Ljubljani (Konorski trg).

— Za božično dobro priporočamo cerkvenim zborom: 1. Adamič K.: Dan žari o polnoči. — 12 božičnih pesmi za mešani zbor, 24 Din. — 2. Foerster A.: 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor, 12 Din. — Foerster A.: Cantina Sacra III. del za moški zbor, 30 Din. — 3. Hladnik Ig.: Božična slavnospeva za solo, zbor in orgle, 12 Din. — 4. Hladnik Ig.: Božične pred- in poigre za orgle, 10 Din. — 5. Premrl St.: Slava Bogu na višavi, 10 božičnih pesmi za mešani zbor, 24 Din. — 6. Premrl St.: Le spi in O ve lesene jaslice. Dva božična napeva za solo, zbor in orgle, 5 Din. — 7. Premrl St.: Cerkevni moški zbori. Zbirka raznih pesmi za vse cerkvene dobe, 40 Din. — 8. Sattner-Premrl: Dve božičnici. Dvoglasna ženska zbor a klavirjem ali harmonijem, 10 Din. (Za privatno pobožnost.) 9. Sattner P. H.: Božičnice. Šest božičnih pesmi za solo, zbor in orgle. Partitura 20 Din, glasovi a 4 Din. — 10. Sichterl Jos.: Pastirci iz spanja, 16 božičnih pesmi za mešani zbor naših starejših skladateljev. Part. 36 Din, glasovi a 6 Din. — 11. Sichterl I.-Premrl St.: Pridite moliti Jezusa, 17 božičnih pesmi naših starejših skladateljev za mešani zbor. Patr. 30 Din, glasovi a 6 Din. — Te skladbe se dobijo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Pristno vino bi radi? Pojdite v Centralno vinarno v Ljubljani. Nappa rokavice, jelenove, pletene in triko, dobite trpežne pri trdkih Miloš Karničnik, Stari trg št. 8.

— DR. ČERNETOV POSLOVNI KOLEDAR IN ADRESAR ZA 1933 (Dvorni trg 1-1, Ljublj. 32 Din.). — Kavarna »Tabor«. Vsak torek, četrtek in nedeljo koncert. — Tudi se prvovrstna štajerska vina.

— Perje, napolnjene blazine in pernice pri »Posteljninah«, H. Weiss, Zagreb, Ilica 76. Cene v današnjem oglasu.

— Opozarjamo na današnji oglas trdke Alojzij Drogenik, trgovina pri »Solnem«, Glavni trg 9, Celje.

— Neveste! Gospodinje! Kuhinjsko posodo in porcelan, le solidno blago, kupite najugodnejše pri »Jeklo«, Stari trg.

— Tujsko-prometne interese se opozarja na razprodajo »Bleda«.

Smučarske drese

iz najboljšega švedskega lofna kompletne, s čepico iz blaga samo za drese najcenejše pri

Drago Schwab — Ljubljana

Nova tekstilna tovarna na Primskovem

Kranj, 24. novembra.

Razvoj tekstilne industrije, ki je v preteklem desetletju Kranj in bližnjo okolico tako močno preobrazil in preoblikoval iz mirnega podeželskega mesteca v mogočen industrijski center, še ni končan. Tekstilna industrija, ki je v Kranju radi prav dobrih pogojev našla ugodna tla, kjer se je zakoreninila in prirastla, se še vedno veča in raste ter sega tudi v bližnje vasi poleg Kranja.

Ta teden je bila sklenjena kupna pogodba med tovarnarjem Adolfom Prahom in posestnikom Lokarjem z Primskovega, na podlagi katere je Prah Adolf kupil precej veliko gozdno parcelo na desnem robu Kokre, severno od prostornega Grajčarjevega travnika, to je tako zvani Lokarjev boršt z Primskovega, odkoder je parcela oddaljena kakih 10 minut. Kolikor je še drevja, bo posekano. S pripravi za planiranje terena in za gradnjo tovarne se bo kmalu pričelo. Načrti so že izvršeni. Semkaj v to novo povečano tovarniško poslopje, sestojajo iz več objektov, bo g. Prah prenesel svoj obstoječi dosedanj obrat. Voda je blizu, elektrika prav tako, delavske moči pa bo g. Prah — tako je sam izjavil — vzel le domačine z Primskovega in Klanca. Tekstilna tovarna g. Prah je in bo izključno domače podjetje, kjer ni zaposlen noben tujec. O podrobnem razvoju nove tekstilne tovarne na Primskovem bomo še poročali.

★

— Pedagoško-filozofski klub Društva slušateljev filozofske fakultete na Univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani odločno protestira proti resoluciji, ki jo je predlagalo Društvo slušateljev Aleksandrove univerze dne 19. novembra 1932, ker z nepravilnimi postavkami hoče kratiti pravice slušateljem z učiteljsko izobrazbo, ki so jim bile priznane s § 50 zakona o univerzah. Kakor se predlagatelji omenjene resolucije sami izražajo, je povod resoluciji trditve, da jim bodo slušatelji pedagogi škodovali pri namestitvah na srednje šole in jih tako v socialnem oziru oškodovali. To pobija že sam namen univerze, ki predvsem goji znanost, ne pripravila pa edino poti do kruha. K debati, ki se je po predložitvi resolucije razvila na skupščini Zveze slušateljev Aleksandrove univerze, odgovarjamo, da debaterji niso upravičeni soditi o izobrazbi in inteligenci slušateljev pedagogov, zategadelj njihove neutemeljene sodbe najodločneje odklanjamo. — V Ljubljani, 25. novembra 1932. — Za pedagoško-filozofski klub: Fras Albert, s. r., predsednik.

— Odgovor akademiku. Veseli me, da v včerajšnjem članku v »Slovenec« neki akademik že vnaprej sanja o 650 dipl. filozofih-pedagogih. Toda kot slušateljica pedagog. skupine moram opozoriti g. akademika in z njim vse, ki to vprašanje raztezajo, da pedagoška skupina zaenkrat še nima 650 slušateljev, da je maksimum 50 in da tudi ne nastajajo pedagogi oz. psihologi kot gobe po dežju. Da tudi ni istovetno — postati jurist ali psiholog ali znaniti zgodovinar. — V tem okviru, v kolikor je študij učiti. abiturientom dovoljen, je tako malo upanja na kako službo, da se vsi po nepotrebnem razburjajo in s svojimi kruhoborskimi idejami čudno potvarjajo pojem »visoke šole«, ki naj bo predvsem visoka šola in ne na prvem mestu kruhoborska šola. Da opravičim visokošolski študij učiteljsnikov, vas opozarjam na to, da pridejo z učiteljskega le najboljši učenci, dočim je pri ostalem akademskem naraščaju

Roparske tolpe v Slov. Krajin

Slov. Krajina, 25. nov.

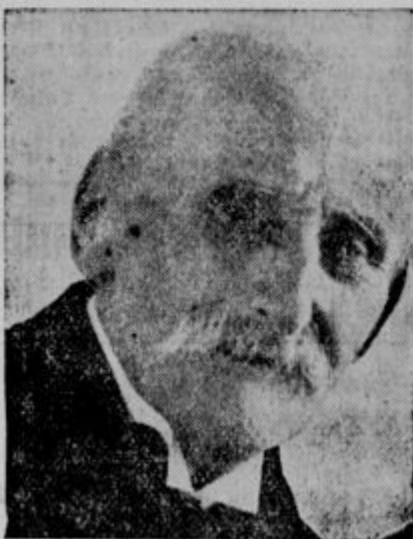
Roparski pohodi se vršijo drug za drugim. Vse kaže, da se bodo ponavljali dogodki iz leta 1921-23. Takrat so hodile po naših krajih razbojniške tolpe, ki so bile zelo predrzne. Kradli so takrat svinje, konje in sploh vse, do česar so prišli. Tudi zdaj so se pojavile take tolpe, ki so zelo predrzne in dobro oborožene. Najprej so se oglasili v Murski Soboti, kakor je »Slovenec« že poročal.

Zdaj so se oglasili v Rogoševcih. Bili so dobro oboroženi. Blaga so že imeli na cesti v vrednosti okrog 20.000 Din. Pa bili so preganjeni in blago so pustili. Ko so jih kmetje in orožniki zasledovali, so se poslužili tovari orožja, pa hvala Bogu, nihče ni bil ranjen. Ti tiči so že pod ključem. Orožništvo jih je izsledilo med cigani.

Druga tolpa se je oglasila v Gornji Lendavi. Odneli so blaga v vrednosti okrog 10.000 Din. Nazadnje pa se je zgodil roparski napad v Dolnji Bistrici. Pri Jožetu Gijuri se je pojavilo sedem roparjev in zahtevali denar. Starec se je prestrašil in vrget skozi okno 100 Din, enega jurja pa je skril. Pa s tem razbojniki niso bili zadovoljni. Dobro oboroženi so vdrli v hišo, pretepli starca in poskali ves denar in ga odnesli. Odneli so tudi obleko in živila. Potem so izginili. Orožniki roparje pridno zasledujejo. So že aretirali par ljudi, pa jim krivde niso mogli dokazati.

Ljudstvo je ob teh dogodkih kar prestrašeno. Prosimo orožništvo, da spravi v ulic vsakega sumljivega človeka. Bojimo se, da bodo tatovi začeli

Smrt 92letnega starčka

Ljubljana, 26. novembra.

V petek ob 9 zvečer je umrl na Gradu Perlatelj Anton, sodni oficijal v pok., star 92 let. Bil je pristna jeklena slovenska grča, kljubujoča vsem neugodam in boleznim. Do zadnjega trenutka je bila pokojniku na jeziku slovenska narodna pesem. Bil je pač pristni veseli Dolenjec, rojen v Ostrrežu na Veseli gori pri Mokronogu.

Pokojni je živel nad 33 let na Ljubljanskem gradu. Bil je svoječasno upravitelj Gradu in kot upokojenec varuh tisoč in tisoč otrokom. Kot človek je bil mož, kot uradnik samo uradnik, zmerom pa družabnik. Z Bogom in z ljudmi spravljeno je bilo poslovanje od tega sveta in šel po plačilo k Plačniku. Naj v miru počiva mož, ki je zaslužil tako ime in tudi tako smrt.

J. P.

Moderne zimske plašče
dobito v veliki izbiri in
po najnižjih cenah pri

DRAGO GORUP & Co
DAMSKA IN MOŠKA KONFEKCIJA
LJUBLJANA, Miklošičeva 16 (I. nad.)

Nočni požar v Zalogu

Zalog, 26. novembra.

V petek ob četrta na enajst zvečer, ko so vaščani pravkar trdo spali, jih je prebudil plat zvona kašelske in farne cerkve. Vevška sirena pa je turobno pela in klicala gasilce na pomoč. V strojni in vodni žagi g. M. Jakla v Zalogu je izbruhnil velikanski ogenj, ki se je hitro širil. Zalogski gasilci so bili v teku desetih minut na mestu ter so gorečo poslopje, ki je dolgo čez 30 metrov, presekali in neumorno gasili, ter se jim je z došlimi gasilci iz Zg. Kašlja in Vevč posrečilo ogenj omejiti na goreče dele in končno udušiti. Pogorelo je kakih 15 metrov ostrešja in tam shranjenega strojarskega materiala in raznega drugega orodja.

Škoda znaša do 30 tisoč dinarjev. Zavarovano je bilo poslopje le za malenkostno vsoto. Poslopje je kakih 50 metrov oddaljeno od železniškega mostu in stoji ob Ljubljani. Znotraj je bila moderna in s stroji opremljena strojarna z žago. Le okolnosti, da je poslopje ob vodi, iz katere so došle brizgalne črpalne vode, in neumnosti domačih gasilcev je zahvaliti, da ni pogorelo vse veliko poslopje z nakopičenim lesom in strojarskim blagom. Nastala so razna uganjanja in sumenja, ki pa za enkrat nimajo podlage. Domnevajo pa, da je iskra — iz velike železne peči na žaganje — pri dimniku nekje užgala kak gorljiv predmet ter je na ta način nastal požar, ki bi lahko naredil velikansko škodo. Vevško orožništvo, ki je takoj prihitelo k požaru in delalo red, vodi preiskavo. Komaj se naše ljudstvo malo oddahne od nepojasnjenih skrivnostnih požarov, pa nastane strah še večji.

Pojasnen vlom

Cerknica, 25. novembra.

Kakor smo poročali že v sredo, je bilo vlomljeno v spicerijsko trgovino g. Larenčiča. Vlom je bil takoj naznanjen domačemu orožništvu. Ti so kaj kmalu dognali, kdo je vlomilec. Vlomilca, ki dejanje priznava, so že prijeli in ga zaprli v cerkniške sodniške zapore. Zanimivo je, da je bilo g. Larenčiču vlomljeno tudi že poleti.

Dobro kaditi se pravi

z ustnikom „Lihar“ kaditi

Ustnik daje čisto tobačno aromo, ker zadržuje neprijeten in škodljiv dehtil, to je nikotin, amoniak itd., ter dela veselje kadilcu v svoji novi obliki. — Stane 50 Din. Razpošilja Lekarna v Kostanjevici.

še huje nastopati, ko bo nastopila zima. Vsakega takega »uzumoviča« je treba ostro kaznovati.

Predrzen tollovaj

Konjice, 25. novembra.

V noči od četrta na petek je nekdo na prav originalen način poizkusil priti do blagajne tukajšnje lekarne. Poročali smo nedavno, da je umrl tukajšnji lekarnar g. Václav Prorazil. In to okolnost je najbrž hotel lopov izrabiti. Prišel je opolnoči pred lekarno in posrečilo se mu je doklicati nekoga uslužbenca, ki mu je, nič hudega sluteč, prišel odpirati hišna vrata. Na vprašanje, kaj želi, mu je neznanec pokazal »recept«, češ, da želi imeti zdravila. Fant se hoče obrniti, da bi poklical gospo. Tedaj pa neznanec potegne samokres in zapove fantu, da ne sme nikogar poklicati, pač pa naj odpre lekarno in mu izroči ključje od blagajne. Fant se je seveda nenavadnega napada ustrašil, vendar je imel še toliko prisotnosti duha, da je skrivaj poklical domačega psa, ki je silno hud. In temu psu se imajo domači kavaliti, da lopov ni dosegel svojega namena. Pes bi ga bil v svoji besnosti gotovo raztrgal, kakor hitro bi napravil korak naprej. Ko je lopov videl, da ne bo ničesar opravil, jo je neznancom odkuril.

Zanimivo je to, da stoji hiša v sredi trga, ki je ponoči razsvetljen. Razen tega imamo tudi še nočnega čuvaja. Navedeni slučaj kaže, naj bodo ljudje ponoči previdni, če kdo trka na njihova vrata.

Tujina ubija

Mozelj, 25. novembra.

Kakor drugi, je odšla tudi ona v tujino, mlada, premlada, da bi sama mogla brodit po neskončni brozi širnega sveta. Od doma ni mogla pričakovati mnogo. Amerika se ji je zdela dežela, kjer bi se mogle uresničiti njene želje in sanje. Po dovoljeni poti ni šlo, krenila je v Kanado, tam delala in trpela in se končno med cvetličnimi lonci pripeljala s severa čez mejo...

Prehuj je bil vrtnec vlemesta za našega dekleta, oprijemalo se je vsake bilke, ki naj bi jo obdržala na površju, spoznalo je grozo in krutost tujine, ki je sicer dajala kruh, a zahtevala strašne žrtve v plačilo.

Leto, skoro dve, se je borila, ko je nekoga dne moderna bolnišnica vlemesta sprejela bolnico — omračil se ji je um...

Dokler je tujina črpala njene moči, ni nihče vprašal odkod in kam. Tedaj pa se je začelo tipanje in zasledovanje na levo, desno in nazaj, dokler ni sled oznanila: Med cvetličnimi lonci je prišla čez mejo iz Kanade.

Prišlo je med naše temne hribe belo pismo in v njem pisano, da jo bodo ameriške oblasti poslale v domovino, v njen kraj, njenim staršem.

In gleda oče in čaka mati, kdaj bo po dolgi cesti pribrnel avto, se ustavil pred hišo in jim izročil hčerko, ki jo je tujina ubila.

Tujina, kakor vlačuga si...

Med najboljšimi razprodajalci našega lista je gotovo 18 letni Edi Kampič v Mariboru. Z napisom »Slovenec« na kapi opozarja občinstvo že vnaprej na svoj posel. Njegov veseli obraz na sliki kaže, da je bil zasluček dober.

Vedno najboljši

in najcenejši nozarice, kakor tudi vse modne potrebščine pri M. Pirnat, Sv. Petra c. 22.

Nezgode in poškodbe

Novo mesto, 25. novembra.

Lužar Vinko, mesarski pomočnik iz Brezovice pri Šmarjeti, je mesarski pomočnik v Kostanjevici. Včeraj se je napravil v Zaboršč pri Škocjanu nakupovat teleta. Na potu sta ga napadla dva fanta iz Zaboršča, ga pobila s koli na tla in mu prizadela hude poškodbe na glavi in na desni rami, lažje poškodbe pa tudi drugod po životu. Težko poškodovani Lužar se je komaj privlekel na dom svojega brata v Brezovico.

Pogljajen Janez, progovni delavec iz Ručetne vasi pri Semiču, je vozil z nekaterimi tovariši na vagončku na progi proti Črnomlju precejšno množino železja. Med vožnjo je zavora odpovedala, železniški delavci so poskakali na tla. Pri skoku se je pa zadel Janez Pogljajen ob železo in padel na tla ter se poškodoval nad desnimi očesom ter si zlomil eno rebro.

Sever Jože, pos. sin iz Nestopljive vasi pri Semiču se je sprl v gostilni s svojim tovarišem, ki ga je v prepiru sunil z nožem v desno stegno. Rana sicer ni bila huda, a se je inficirala.

Rapuš Matija, progovni čuvaj v pok. iz Mirne peči, je rezal slamo na slamoreznici. Po neprevidnosti pa si je obrzgal lakot desne roke.

Butala Janez iz Brdarev pri Dragatušu je naprezal konje. Pri tem poslu ga je udaril konj s kopitom po glavi nad levim ušesom. Zadobil je pretres možganov in resno poškodbo.

Kržičnik Slavko, župnikov pastirček iz Kostanjevice, je pasel živino. Ker so bila tla mokra, mu je spodrenilo. Pri padcu si je zlomil desno roko nad lahtom.

Vsi se zdravijo v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandilj.

Schichtov Radion pere sam!

Osebnosti

Dominik Pekar - 70 letnik

Pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah praznuje sedemdesetletnico svojega rojstva splošno znani dobričina g. Dominik Pekar. Rodil se je leta 1862. pri Sv. Trojici v Slov. goricah kot drugi sin priljubljenega očeta Pekarja.

Po očetovi smrti se je stalno preselil k Sv. Jakobu v Slov. gor., kjer si je izbral za svojo življenjsko družico M. Šijančev, hčerko uglednega šentjakobskega nadučitelja Šijanca. Vseskozi vesten, marljiv, pošten in značen je v najkrajšem času postal priljubljen in spoštovan. Čeprav je moral g. Dominik že zgodaj za lastnimi mislimi in rokami skoz življenje, se ni ustrašil truda. Neumorno delaven in podjeten je postal pri Sv. Jakobu eden izmed najboljših gospodarjev in kmetovalcev.

Njegovo delovanje se pa ni omejevalo le na lastno gospodarstvo, sodeloval je tudi izven domačega posestva, kjerkoli so želeli njegovega sodelovanja.

Že nad 25 let je občinski odbornik in svetovalec, mnogo let je bil blagajnik krajevnega šolskega odbora, več let je bil tudi predsednik cerkvenega konkurenčnega odbora.

S ponosom lahko zre danes g. Dominik Pekar na svoje plodnosno delo in življenje. Najvišji naj ga ohrani zdravje in svežega še dolgo, dolgo. Kot gostilničar in posestnik živi danes v prelepem šentjakobu v hiši, ki jo je prevzel po svojem predbrem pokojnem bratu Matiji Pekarju — v hiši, v katero zahaja »Slovenec« že 60 let.

R. C.

Vpokojitve v žel. službi

Upokojeni so uradniki VIII. položajne skupine: De Reggi Alojzij, Ljubljana dol. kol.; Samuda Ivan, Maribor gl. kol.; Čelič Ignac, kurilnica, Ljubljana I gl. kol.; Petrič Martin, strojno odeljenje; Grobelschek Anton, kurilnica, Ljubljana I gl. kol.; Tabitsch Mihael, Celje; Oster Peter, Maribor gl. kol.; Bolanac Dominik, kurilnica Maribor; Trdina Jožef, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Marion Dominik, Ljubljana gl. kol.; Kanoni Karel, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Senekovič Josip, kurilnica Maribor; Kanzler Alojzij, Ljubljana gl. kol.; Grein Josip, progovna sekcija Maribor kor. por.; Bračko Ivan, Ljubljana gl. kol.; Sinkule Blaž, kurilnica Ljubljana I gl. kol.; Prele Anton, Ljubljana gl. kol.; Krajnc Martin, Tezno; Rupnik Anton, kurilnica Ljubljana I gl. kol.; Bezljak Anton, progovna sekcija Ljubljana gor. dol. proga; Logar Janez, kurilnica Ljubljana I gl. kol.; Bidovec Ivan, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Bolle Ivan, progovna sekcija Ljubljana gl. proga; Kavsek Franc, kurilnica Maribor. — IX. položajne skupine: Slana Ivan, Dravograd Meža. — X. položajne skupine: Drovnik Francišek, kurilnica Ljubljana II gor. kol. — Zvaničniki I. kategorije: Ojsteršek Jožef, Ljubljana gor. kol.; Bizjak Emil, kurilnica Maribor; Štrafela Alojzij, Jesenice; Ferk Karel, progovna sekcija Maribor gl. proga; Rus Ivan, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Horvat Ivan, Čakovec; Dobovšek Jernej, progovna sekcija Celje. — Zvaničniki II. kategorije: Lampret Simon, progovna sekcija Novo mesto; Kresnik Martin, Celje; Zolger Vincenc, Maribor gl. kol.; Ivanuš Ivan, progovna sekcija Maribor gl. proga; Logar Karel, Laško; Kariž Ferdinand, progovna sekcija Ljubljana gl. proga; Perko Jernej, Hrastnik; Jaušnik Jožef, progovna sekcija Maribor gl. proga; Vengar Simon, Slov. Javornik; Zwillak Ivan, progovna sekcija Ptuj; Lesjak Anton, Sv. Jurij; Ograjšek Jožef, progovna sekcija Ljubljana gl. proga; Cerkevnik Francišek, kurilnica Ljubljana I gl. kol.; Kajšer Anton, progovna sekcija Maribor kor. proga; Gregorič Franc, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Schneberger Peter, progovna sekcija Ptuj; Kožar Jakob, Zidani most; Renčelj Jakob, progovna sekcija Maribor kor. proga; Marinček Anton, kurilnica Ljubljana I gl. kol.; Rozman Franc, progovna sekcija Ljubljana gl. proga; Trček Jakob, gradbeno odeljenje; Kozjek Ivan, progovna sekcija Jesenice; Leban Peter, Ljubljana gl. kol.; Kobal Lovrenc, progovna sekcija Ljubljana gor. dol. proga; Lipovec Ferdinand, Ljubljana gl. kol.; Višnar Alojzij, Celje; Černe Alojzij, progovna sekcija Ptuj. — Služitelji: Gasperlin Aleksij, kurilnica Ljubljana II gor. kol.

★

— Sprememba v poveljstvu dravske divizije. Poveljnik dravske divizije, divizijski general g. Bogoljub Ilič je imenovan za poveljnika Boke Kotorske. Za vršilca dolžnosti poveljnika dravske divizije je imenovan, kakor smo že poročali včeraj med telefonskimi vestmi, generalštabni general gospod Vladimir V. Čukanec.

— Napredovanje na ljubljanski univerzi. Za tajnika VII. skupine na teološki in medicinski fakulteti je napredoval g. Franc Albrecht; na pravni fakulteti za knjižničarja VII. skupine g. Joža Medvedšek; za glavnega arhivarja VII. skupine pa g. Albin Bevc.

— Učiteljski izpiti. V jesenskem roku so napravili pred izpitno komisijo na mariborskem državnem učiteljsku praktični izpit naslednji učitelji oziroma učiteljice: Belec-From Zorana, Benkovič Elizabeta, Bidovec-Petanič Martina, Česnik Erna, Firm Stefanija, Gabere Ana, Koželj Mirko, Klemenčič Marija, Knafelje Franja, Kranjc s. Mirjam, Mar-

kič Marjeta, Pichler Vera, Pregelj Ivana, Roš Frančiška, Vollmaier Karel, Zerovec Marija, Borko Fr., Burger Mihaela, Cverlin Agneza, Černigoj Danila, Dugar Leopoldina, Ferencak Barbara, Ferline Anton (z odliko), Flajs-Koršič Marija, Hvala Anton, Ivančič Ana, Knafelje Alojzij, Kolar Franc, Korbar Pavlina, Kos Frančiška, Koser Mira, Kukovič Ljudmila, Lampič Stanislav, Loparnek Vladimir (z odliko), Ogorelec Marija in Sreš-Zupan Josipina.

— Pri težkočah v želodcu in črevih, pomanjkanju slasti, lenivem odvajanju, napenjanju, gorečici, pehanju, tesnobnosti, bolečinah v čelu, nagnjenju k bljuvanju povzroči 1 do 2 čaši naravne »Franz-Josef« grenčice temeljito čiščenje prebavil. Izjave bolnišnic dokazujejo, da »Franz-Josef« vodo radi jemlje celo težko bolni, in da se dosežejo z njo veliki uspehi. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Slovenci v Zagrebu

Izseljensko nedeljo smo priredili v Zagrebu že 20. novembra, ko smo imeli pri sv. Roku visok obisk. Skoraj vsak slovenski duhovnik, ki ostane čez nedeljo pri nas, ima navadno tudi službo božjo pri sv. Roku, pa sta se te lepe navade držala naša pastirja iz Ljubljane in Maribora. Velik del Slovencev, ki prihajajo v cerkev, je zvedel že prej za obisk in je temu primerno okrasil cerkvico, a pevski zbor se je naučil nekaj novih primernih pesmi.

Točno ob 10 dopoldne je prisel prevzvišeni g. knezoškof dr. Rožman med skromnim potrkavanjem zvonov sv. Roka pred cerkvico, kjer ga je čakala velika množica ljudstva. Sprejel ga je p. Gabrijel Čevc v spremstvu duhovščine in se mu v prekrasnem govoru zahvalil za njegovo dobroto in ljubezen. Mala učenka M. Štrukelj je recitala pozdravno pesem in mu izročila šopek cvetja, a g. M. Težak je kot cerkveni ključar izrazil v iskrenem in pristrnem govoru splošno veselje in radost nad visokim obiskom. Pridiga prevzvišenega, predvsem besede, da gredo vsa naša dejanja in nehanja v božji spomin, je šla vsem globoko do srca. Petje pa je bilo pri tej maši posebno lepo, ker sta prišla do izraza v prekrasnem duetu glasova dr. Gašparca in dr. Mikuličiča. — Po sv. maši je povabila dvorna dama gospa E. Sverljuga Prevzvišene, nega in ves pevske zbor na svoj dom, kamor je odšel vladika v spremstvu župnika sv. Blaža g. Kerdiča, g. ministra Sverljuga in g. Težaka. G. knezoškof je poznal tamkaj vse pevce in se jim zahvalil za njihovo požrtvovalnost, še posebej pa je pozdravil »skuedomačinac«. Prekmalu so morali vsi oditi iz gostoljubnega doma g. ministra, ker je klicala Prevzvišena dolžnost drugam.

Popoldanske večernice je odslužil presvetli mariborski pomožni škof dr. Tomažič, pozdravil so ga isti gospodje kot dopoldne in še članice nekaterih cerkvenih družb. Pred slovenskimi županji Matere božje je imel presvetli govor, v katerem je poudarjal, kakšne lastnosti mora vsak dober kristjan imeti. — Posebno je bil presenečen nad lepim petjem in številnim obiskom. Čeprav je bila cerkev nabit polna, je ostalo vendar mnogo ljudstva zunaj. Oba vladika gosta tega nista pričakovala in sta bila vžadoščena nad tem.

V petek je bil gost tukajšnjega gledališča g. Pino Mlakar, ki nam je pokazal plesno umetnost v resnici kot umetnost. Kaj takega zagrebško občinstvo, čeprav je zelo razvajeno, še ni videlo. Zastopana je bila najelitnejša publika. — Narodno gledališče priredi 16. decembra Finžgarjevo proslavo. Igrali bodo njegovega »Divjega loveca«. Za igro vlada že sedaj velika zanimanje. — Narodna italnica priredi 3. decembra Miklavžev večer, JKAD Danica 11. decembra Jurčičevega »Desetega brata«, a cerkveni pevski zbor 17. decembra koncert slovenskih božičnih pesmi.

J. G.

Miklavžev teden

Razno manufakturno blago in ostanke vseh vrst blaga po izredno nizkih cenah nudi trgovina Anton Schuster, Ljubljana Mestni trg 25

Moste pri Ljubljani

Dobrodelna akcija. Združeni konferenci — Elizabeta in Vincencijeva v Mostah — otvorila začetkom meseca decembra t. l. v moščanskem »Ljudskem domu« za podpiranje brezposelnih in drugih zares ubogih, lastno ljudsko kuhinjo z zdravim, čeprav skromno hrano. Vodil jo bo poseben, iz obeh karitativnih organizacij sestavljen osek. Najpotrebnejšim se bo delilo kosilo brezplačno, kolikor bodo pač dopuščala sredstva od nabranih podpor in prispevkov v živilih, ki jih bodo darovala dobra srca. Drugi, ki bodo vsaj deloma zmogli plačila, bodo dobivali hrano za najnižjo ceno, ki bo mogoča glede na znatne stroške ob ureditvi kuhinje. Ako bo mogoče, se bo kesneje dajala tudi večerja, seveda, če bodo za to tudi sredstva. — Dragi verniki — župljani! Ko se zgleda pri vas nabiralec ali nabiralca darov s polo ali z vozičkom, odprite jima vrata in srce. Karkoli boste podarili bratu in sestri v Kristusu, vam bo stotero povrnil Odrašenik božji.

Dobrodelna predstava. V četrtek, dne 1. decembra ste vabljeni k dobrodelni kino-predstavi v kino »Kodeljavec« ob 8 zvečer. Predvajal se bo film »Bela Ljubljana« I. del, in »Buffalo Bill« (v gl. vl. John Mc Brown in Karl Dane). Čisti dobiček te predstave je namenjen novo ustanovljeni Ljudski kuhinji Vincencijeva in Elizabete konferenci v Mostah. — Vstopnina: 2, 4, 5, 6 in 8 Din. Predplačila za ljudsko kuhinjo se hvaljevo sprejemajo. Z dobrodelnostjo praznujemo dan državnega zedinjenja!

Ljubljanske vesti:

Za otroška igrišča v Ljubljani

Ljubljana, 26. novembra.

Bodoči zgodovinar, ki bo pisal zgodovino komunalne politike v Ljubljani, bo imel o naši dobi dvojne občutke. Na eni strani bo moral priznati velika javna dela, ki so bila zadnja leta zgrajena, na drugi strani pa se bo močno čutil, kako je moglo vodstvo mestne občine tako zanemariti nekatere naloge, ki so samoočisti in umne, ki ne bi toliko veljale, ki jih pa vendar mestna občina ni napravila. Med taka javna dela spada nedvomno vprašanje otroških igrišč. Skrb za otroke je danes tako važna, da močno greši vsakdo, kdor je zanemarljiv. Za otroke pa v Ljubljani še oddaleč ni dovolj meri preskrbljeno in le malo prilik ima otrok, da bi se mogel svobodno naigrati na travi in v pesku.

Prihodnje leto torej le dobimo otroška igrišča in sicer v Tivoliju. Je to prvo otroško igrišče, ki ga bo Ljubljana imela, če izvzamemo igrišča nekaterih zasebnih društev. Prostor za novo igrišče je kolikor toliko nepriladen in neprilaven. Je tudi preblizu železnice, dalje pa je mnogo premajhen in bo dostopen pač samo tistim otrokom, ki jih bodo mamice in varuhinje spremljevale v Tivoli, torej samo otrokom nekaterih družabnih plasti. To pa ni rešitev vprašanja, zakaj otroška igrišča morajo biti predvsem tam, kjer je največ otrok in to je zlasti blizu predmestij. V Ljubljani je polno takih prostorov, ki bi se dali preurediti v igrišča. Če je že mestna občina sklenila napraviti otroška igrišča v Tivoliju, zakaj je potem propadel načrt o preureditvi tivoljskega ribnika v igrišče? Tam so bili zasnovani pešeni in travnati prostori, mali bazeni z vodo in podobno. Tam bi bilo res idealno igrišče za otroke.

Rektor dr. Bazala v Ljubljani

Ljubljana, 26. novembra.

Rektor zagrebške univerze g. dr. Albert Bazala je obiskal danes dopoldne rektorja ljubljanske univerze g. dr. Slaviča. V njegovem spremstvu je posetil slavistični seminar, prof. Nachtigalla, filozofski seminar, prof. Vebra, pedagoški seminar, prof. Osvalda, zoološki inštitut, prof. Hadžija, kriminalistični seminar, prof. Dolenc, elektrotehnični inštitut, prof. Vidmarja, inštitut za visoke zgradbe, prof. Försterja, zavod za arhitekturo, prof. Plečnika in Vurnika in druge zavode v poslopiju tehnične fakultete na Mirju ter slednjič kemični inštitut, prof. Šmeca v podzemlju L. državne realne gimnazije. Odlični gost se je mogel prepričati, v kako skromnih razmerah se na vseh teh zavodih intenzivno in uspešno dela. Z vlakom ob 13.45 se je g. rektor dr. Bazala vrnil v Zagreb.

Prvi jubilej kršč. namešč. organizacije

Pred desetimi leti je bila ustanovljena naša stanovska organizacija, ki je registrirana v delavsko-nameščenski zbornici v Ljubljani in v članjen v štravski krščanski nameščenski internacionali. Že kmalu po ustanovitvi je stopila naša organizacija v stik s tovariškimi organizacijami v Jugoslaviji, predvsem z onimi v Splitu in Zagrebu. Toda te zveze so naši organizaciji bile nezadostne in sledila je vnanitve strokovne zveze privatnih in trgovskih nameščen v Jugoslavijo pri »Federation Internationale des Chretiens d'Employes« — Strassebourg, kjer je organiziranih nad 850.000 privatnih nameščen v 17 držav. S to internacionalo in po njej smo v zvezi z našo socialno institucijo sveta, z mednarodnim uradom dela v Ženevi. S temi registracijami in vnanitvami je postala naša zveza izpeljana, organizatorična celota, ki edina jamči za pravilno in sistematično strokovno delo v organizaciji. Vsa poročila tovariških organizacij in internacionalne nam omogočajo točen pregled vseh važnejših socialnih in gospodarskih problemih v mejah Jugoslavije ter izven nje.

Uspehi desetletnega dela so sicer na zunaj manj vidni, toliko večji so pa v resnici. Po strokovni zvezi privatnih in trgovskih nameščen v Jugoslavijo imamo svoja močna zastopstva pri vseh važnejših socialnih institucijah, kakor: pri pokojniškem zavodu za nameščen v Ljubljani, trgovsko-bolniškem podpornem društvu v Ljubljani, delavski zbornici v Ljubljani, v ožjem združenju trgov. sotrudnikov, t. j. v pomočniškem zboru in drugih združenjih, ki zasledujejo interese nameščen. Skratka: niti naše organizacije so razpletene povsod, kjer je to potrebno in je interes nameščenskega stanu.

Vsi stanovi so združeni in se združujejo v svojih stanovskih organizacijah, da tako lažje bijejo boj za svoje interese in se obdržijo na površju v borbi za obstanek. Enako je potrebno tudi nam, da se okoristimo z dobrinami svoje zveze, ki je po ustavi in društvenem zakonu dovoljena tudi za nas nameščen. Ne pozabimo, tovariši, da nam je silno potrebno, biti čuječim in delavim ter vedno pripravljanim na braniku svojih življenjskih potreb in svojega nameščenskega standarta.

Obvarovati socialno zaščito, ki je podlaga miru in narodnega napredka, je naša najvišja naloga in zahteva, vi tovariši, organizirani in neorganizirani, pa nas podprite v težkem delu za skupne interese! Strokovna zveza privatnih in trgovskih nameščen v Jugoslaviji v Ljubljani.

Vprašanje g. drž. tožicu

Kolikor nam je znano, imamo v kazenskem zakonu § 288, ki se morda glasi tako-le:

»Kdor ima javno predavanje nemoralne vsebine, a katerim nasvaja na nečistost ali nečista dejanja, kakor tudi, kdor izdeluje, prodaja, razširja ali v obče daje v promet spise, novine, slike in druge predmete, ki obsegajo težko kršitev javne morale, se kaznuje s stroгим zaporom in v denarni. Predmeti kaznjivega dejanja se odvzamejo.«

Ako je ta paragraf še veljaven, si dovoljujemo vprašati gospoda državnega tožila v Ljubljani, ali se misli, da bi bila z ozirom na vsebino »Vesela Vinograda« uporaba tega paragrafa kazenskega zakona na mestu?

Ing. Jeglič, ki ga žal ni več pri mestni občini, je izdelal idealen načrt o ureditvi šentpe ertskega parka v otroško igrišče. Tam je igrišče res nujno potrebno, saj se revni otroci tamkajšnjega dela mesta nimajo res nikamor dati. Tudi iz tega načrta ne bo, kakor kaže, nič in ne vemo, po čigavi krivdi.

Se vedno zanemarljiv in bolj puščavi kakor parku podobni je park na Ambroževem trgu. Tudi ta park bi se dal krasno preurediti v otroško igrišče.

Odkar je urejena Vegova ulica, imajo odrasli ljudje tam sicer nekaj prilike za sprehode in za počitek na klopih, otrokom pa je prepovedano igrati se na travi pred Glasbeno Matice. V nadomestilo bi jim mestna občina z malenkostnimi žrtvami preuredila stavbišče za knožim zidom v otroško igrišče. Saj to zemljišče, ki je sicer zasebna last, najbrž še dolgo ne bo zazidano. Tudi na Dunajski cesti, za Bežigradom, v Šiški in v drugih delih mesta bi se dala prav lahko urediti primerna otroška igrišča. Samo umevanja za otroke je treba!

Dalje je treba olašati vse dohode na Grad, kjer naj bi imeli otroci tudi določen prostor, kjer bi se smeli igrati na travi.

Po novem zakonu o fizični vzgoji bo mestna občina tako in tako prisiljena graditi in urediti sportna igrišča. Med te pa ne bodo štela samo nogometna igrišča, kar si nekateri zelo napačno predstavljajo, temveč — tudi otroška igrišča. Mestna občina bo napravila torej le svojo dolžnost, če napravi v Ljubljani čim več teh igrišč. Komunalna politika ni komunalna, če ni socialna. Skrb za otroke pa je in bo vedno socialna. Mestna občina naj se torej zgane!

Časnikarski koncert

1
DECEMBRA

Koledar

Nedelja, 27. novembra (prva adventna nedelja): Virgilij, škof; Bernardin Foški

Ponedeljek, 28. novembra: Gregorij III. papež; Jakob iz Marke, spoznavavec. Mlaj ob 1.43. Herschel napoveduje mirlo in suho vreme.

Kaj bo danes?

Prosvetno društvo Trnovo: V društvenem domu v Karanovi ulici 14 Vombargerjeva komedija v 3 dejanjih »Voda« ob 8 zvečer.

V Rokodelskem domu ob pol 20 (pol 8) proslava izseljenke nedelje Družbe sv. Rafaela. Igra, petje, citre, tamburice, deklamacije in predavanja.

Kateholično prosvetno društvo v Šiški ob 8 zvečer: sportni film »Sin belih gor«.

Kino Kodeljevo: ob pol 4, pol 6 in 8 »Huzarji prihajajo«.

Nočno službo imajo lekarne danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10; jutri: mr. Trnkovec ded., Mesini trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Kaj bo jutri?

Kino Kodeljevo: ob 8 »Huzarji prihajajo«.

Kateholično prosvetno društvo v Šiški ob 8 zvečer: filmska drama iz življenja rudarjev »Črna Indija«.

Plašče dobite po najnižih cenah, izdelava od prvovrstnih šiv in krojačev. — Izdelujemo tudi po meri.

I. TOMŠČ, Sv. Petra cesta 38

© Izseljenki teden je zaukazan od prosvetnega ministrstva od 27. novembra do 4. decembra. Ker bodo šole in organizacije v tem času priredile predavanja o naših izseljenkih, zato opozarjamo na sledeče serije diapozitivov oz. filmov, ki so šolam in društvom na razpolago: 1. Naši izseljenci v Argentini. 2. Naši izseljenci v Ameriki. 3. Naši izseljenci v Nemčiji. 4. Naši izseljenci v Holandiji. 5. Naši izseljenci v Franciji. 6. Normalni film: »Obisk pri ameriških Slovenceh« (ameriške Brezje) 600 m. 7. Ozki film, 16 mm za bolex aparate: »Življenje naših izseljencev v Ameriki«. — Naroča se pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva c. 5.

© Treznostna akcija in delavstvo. O tej temi se bo vršilo drevi ob 8 zanimivo predavanje v mali dvorani Uniona. Vabimo k obilni udeležbi.

Dober kos, vse snažno, čisto, nizka cena, to je tisto, da po stari smo navadi, vsi pri Slamiču prav radi.

© Nove člane sprejema Družba sv. Rafaela danes dopoldne v svoji pisarni v Delavski zbornici, Miklošičeva cesta 22a od 9—12. Telef. 3315. Tam se dobivajo tudi pisma vsega naroda izseljencem.

© Lokali pod škofijsko palačo. Ponovno smo že poročali, da se bodo spodnji deli škofijske palače na Pogačarjevem trgu preuredili v trgovinske lokale. Sedaj so dela za preureditev podprilijša palače na Pogačarjevem trgu v polnem teku. Načrte za preureditev je napravil ing. Dedek, ki tudi

gradi nove lokale. Načrti so takšni, da novi lokali nikakor ne bodo motili arhitektonske skladnosti palače, to tem manj, ker je bila palača, katere fasada je itak pred škofijo, do sedaj zakrita z raznimi stojnicami. Stojnice se bodo seveda morale umakniti izpred novih lokalov. Pogačarjev trg bo z novimi lokali pridobil na skladnosti, pa tudi na živahnosti.

© Zanimanje za časnikarski koncert, ki bo 1. decembra v Unionu, je od dneva do dneva večje. Vse mesto govori o tej največji koncertno-družabni prireditvi v letu. Kakor druga leta, bo gotovo tudi letos zmanjkalo na dan koncerta vstopnic, tako da bodo mnogi ostali brez njih. K bogatemu sporedu omenjamo, da nastopita združena orkestra državnega konservatorija in Orkestralnega društva Glasbene Matice, okrog 80 godbenikov, kar je pri nas pač zelo redek pojav. Občinstvo opozarjamo, da so vstopnice že v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

Miklavžev večer v Unionu

dne 5. decembra ob 7 zvečer

bo ena največjih prireditev te vrste. Vsa prireditve se bo izvršila tekom dveh ur, kar bo najbolj ustreženo staršem; istotako pa tudi obdarovancem, ko se bodo čimprej veselili dobrih darov. — Predprodaja vstopnic se začne že dne 1. decembra od 9. do 13. ure v hotelu »Unionu«.

© Sv. maša zadušnica za pokojnega člana križanske moške kongregacije g. Josipa Černiva bo jutri, v ponedeljek ob šestih v družbeni cerkvi v Križankah.

© Šentpetersko prosvetno društvo obvešča svoje člane, da bo prihodnje predavanje v ponedeljek dne 28. nov. Predava urednik gospod Košček.

© Okoli »Peglezna«. Te dni je bil komisijski ogled stavbišča na »Pegleznu«, to je na prostoru med Poljansko cesto in Kapiteljsko ulico, kjer namerava gosp. Prelovski postaviti primerno poslopje, za katero je gremil že odobril odprodajo. Komisijskega ogleda so se udeležili zastopniki mestne občine, gradbenega urada, interesov in najbližjih sosedov. Pri tem komisijskem ogledu so se pojavila nekatera nasprotja, zlasti močan odpor s strani sosedov, ki so protestirali, da bi se Kapiteljska ulica delno zazidala in nadomestila z obokanim hodnikom. Komisija je ugotovila, da morebitna nova stavba ne bi segala na Poljansko cesto samo do tja, kamor sega sedaj hodnik na tem prostoru, temveč da bo stavba šla vsopredno s hišo finančne direkcije, tako da bi se Poljanska cesta morala pri začetku zožiti za približno 1 meter. — Vsekakor je projekt zazidavanja tega prostora naletel na nekatere težave, ki jih bodo mogli projektanti le s težavo premagati.

Damski plašči

najlepši in na cenejši pri K. Pučnik

SELENBURGOVA UL. nasproti kavarne »Zvezda«.

Za gospode modno krojaštvo elegantno in moderno

© Sobotni živilski trg je bil razmeroma dobro založen. Zlasti veliko so prinesli jaje, ki se še vedno draže, kljub temu, da se s prekupčevanjem jaje bavi vedno več ljudi, posebno žensk. Jajca prodajajo celo že po 1.75 Din. — Tudi piščeta so dražja, prodajajo jih od 28—35 Din par. — Zelenjava je na trgu sedaj slabo zastopana; največ je močvica po 1.50 Din merica ter solate po 1—1.50 Din glavica. — Zelo dobro pa je zmerom založen sadni trg. Od raznih krajev prinesejo pridelovalci sami izredno lepa, izbrana jabolka najboljših sadnih sort. Kilogram jabolk velja 2—4 Din. Hrušk je na trgu bolj malo; tepke nudijo po 2 Din, maslenke po 5 Din kg. Gozdni kostanj je po 2 Din liter, orehi v lupinah 5 Din liter. — Izmed gob so prinesle ženske le večje množino sivk, ki pa menda niso preveč priljubljene. Prodajajo jih namreč po 1 Din liter, toda prodajo jih bolj malo. — Na Sv. Petra nasipu je bilo 22 voz krompirja po 75 par do 1 Din kg ter 5 voz zelja po 1.25 Din kg. Posamezne zeljnatke glave so 1—2 Din.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga je imel na svoje sovostnike. Policija ni vedela, kam bi z dečkom in se je obrnila na mestni socialni urad, ki se je za dečka zavzel. Izročil ga je zavetišču sv. Vincencija na Viču, ki je dečka tudi prevzelo. Vodstvo zavetišča namreč upa, da je v dečku le nekaj dobrega e in bo poskušalo iz mladega pokvarjenca vzgojiti dostojnega človeka. Mihečeva tovariša Janezka pa policija še vedno išče.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga je imel na svoje sovostnike. Policija ni vedela, kam bi z dečkom in se je obrnila na mestni socialni urad, ki se je za dečka zavzel. Izročil ga je zavetišču sv. Vincencija na Viču, ki je dečka tudi prevzelo. Vodstvo zavetišča namreč upa, da je v dečku le nekaj dobrega e in bo poskušalo iz mladega pokvarjenca vzgojiti dostojnega človeka. Mihečeva tovariša Janezka pa policija še vedno išče.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga je imel na svoje sovostnike. Policija ni vedela, kam bi z dečkom in se je obrnila na mestni socialni urad, ki se je za dečka zavzel. Izročil ga je zavetišču sv. Vincencija na Viču, ki je dečka tudi prevzelo. Vodstvo zavetišča namreč upa, da je v dečku le nekaj dobrega e in bo poskušalo iz mladega pokvarjenca vzgojiti dostojnega človeka. Mihečeva tovariša Janezka pa policija še vedno išče.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga je imel na svoje sovostnike. Policija ni vedela, kam bi z dečkom in se je obrnila na mestni socialni urad, ki se je za dečka zavzel. Izročil ga je zavetišču sv. Vincencija na Viču, ki je dečka tudi prevzelo. Vodstvo zavetišča namreč upa, da je v dečku le nekaj dobrega e in bo poskušalo iz mladega pokvarjenca vzgojiti dostojnega človeka. Mihečeva tovariša Janezka pa policija še vedno išče.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga je imel na svoje sovostnike. Policija ni vedela, kam bi z dečkom in se je obrnila na mestni socialni urad, ki se je za dečka zavzel. Izročil ga je zavetišču sv. Vincencija na Viču, ki je dečka tudi prevzelo. Vodstvo zavetišča namreč upa, da je v dečku le nekaj dobrega e in bo poskušalo iz mladega pokvarjenca vzgojiti dostojnega človeka. Mihečeva tovariša Janezka pa policija še vedno išče.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga je imel na svoje sovostnike. Policija ni vedela, kam bi z dečkom in se je obrnila na mestni socialni urad, ki se je za dečka zavzel. Izročil ga je zavetišču sv. Vincencija na Viču, ki je dečka tudi prevzelo. Vodstvo zavetišča namreč upa, da je v dečku le nekaj dobrega e in bo poskušalo iz mladega pokvarjenca vzgojiti dostojnega človeka. Mihečeva tovariša Janezka pa policija še vedno išče.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga je imel na svoje sovostnike. Policija ni vedela, kam bi z dečkom in se je obrnila na mestni socialni urad, ki se je za dečka zavzel. Izročil ga je zavetišču sv. Vincencija na Viču, ki je dečka tudi prevzelo. Vodstvo zavetišča namreč upa, da je v dečku le nekaj dobrega e in bo poskušalo iz mladega pokvarjenca vzgojiti dostojnega človeka. Mihečeva tovariša Janezka pa policija še vedno išče.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga je imel na svoje sovostnike. Policija ni vedela, kam bi z dečkom in se je obrnila na mestni socialni urad, ki se je za dečka zavzel. Izročil ga je zavetišču sv. Vincencija na Viču, ki je dečka tudi prevzelo. Vodstvo zavetišča namreč upa, da je v dečku le nekaj dobrega e in bo poskušalo iz mladega pokvarjenca vzgojiti dostojnega človeka. Mihečeva tovariša Janezka pa policija še vedno išče.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga je imel na svoje sovostnike. Policija ni vedela, kam bi z dečkom in se je obrnila na mestni socialni urad, ki se je za dečka zavzel. Izročil ga je zavetišču sv. Vincencija na Viču, ki je dečka tudi prevzelo. Vodstvo zavetišča namreč upa, da je v dečku le nekaj dobrega e in bo poskušalo iz mladega pokvarjenca vzgojiti dostojnega človeka. Mihečeva tovariša Janezka pa policija še vedno išče.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga je imel na svoje sovostnike. Policija ni vedela, kam bi z dečkom in se je obrnila na mestni socialni urad, ki se je za dečka zavzel. Izročil ga je zavetišču sv. Vincencija na Viču, ki je dečka tudi prevzelo. Vodstvo zavetišča namreč upa, da je v dečku le nekaj dobrega e in bo poskušalo iz mladega pokvarjenca vzgojiti dostojnega človeka. Mihečeva tovariša Janezka pa policija še vedno išče.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga je imel na svoje sovostnike. Policija ni vedela, kam bi z dečkom in se je obrnila na mestni socialni urad, ki se je za dečka zavzel. Izročil ga je zavetišču sv. Vincencija na Viču, ki je dečka tudi prevzelo. Vodstvo zavetišča namreč upa, da je v dečku le nekaj dobrega e in bo poskušalo iz mladega pokvarjenca vzgojiti dostojnega človeka. Mihečeva tovariša Janezka pa policija še vedno išče.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga je imel na svoje sovostnike. Policija ni vedela, kam bi z dečkom in se je obrnila na mestni socialni urad, ki se je za dečka zavzel. Izročil ga je zavetišču sv. Vincencija na Viču, ki je dečka tudi prevzelo. Vodstvo zavetišča namreč upa, da je v dečku le nekaj dobrega e in bo poskušalo iz mladega pokvarjenca vzgojiti dostojnega človeka. Mihečeva tovariša Janezka pa policija še vedno išče.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga je imel na svoje sovostnike. Policija ni vedela, kam bi z dečkom in se je obrnila na mestni socialni urad, ki se je za dečka zavzel. Izročil ga je zavetišču sv. Vincencija na Viču, ki je dečka tudi prevzelo. Vodstvo zavetišča namreč upa, da je v dečku le nekaj dobrega e in bo poskušalo iz mladega pokvarjenca vzgojiti dostojnega človeka. Mihečeva tovariša Janezka pa policija še vedno išče.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga je imel na svoje sovostnike. Policija ni vedela, kam bi z dečkom in se je obrnila na mestni socialni urad, ki se je za dečka zavzel. Izročil ga je zavetišču sv. Vincencija na Viču, ki je dečka tudi prevzelo. Vodstvo zavetišča namreč upa, da je v dečku le nekaj dobrega e in bo poskušalo iz mladega pokvarjenca vzgojiti dostojnega človeka. Mihečeva tovariša Janezka pa policija še vedno išče.

© Oglejte si danes modno razstavo v vseh prostorih trdnice P. Magdič.

© Mihec v dobrem varstvu. Včeraj smo poročali o nekem Mihecu, ki je v družbi s svojim pajdašem Janezkom poskušal vlomiti v izložbo na Starom trgu. 12-letnemu dečku manjkajo menda vsi pojmi, kaj sme početi in česa ne. Deček, čigar mati leži nezdravljivo bolna v bolnišnici, ni imel nikoli nobene vzgoje ter je rasteel prav tako, kakor tepka v gmajni. Oddan je bil že večkrat v kakšno zavetišče, toda vsa zavetišča so se ga branila, p e zaradi slabega vpliva, ki ga

Schroll
Odlično
belo
PLATNO

Nedeljske misli

Dvakrat v letu stopa Cerkev z veličastnim evangelijem preko mej našega navadnega življenja. Dvakrat nam vsili iz neznane prihodnosti sliko poslednjega dne: V žalostni zarji zadnje pobinkošne nedelje in v jutranjem mraku novega adventa.

Oba evangelija sta težka. Vela čisto iz judovskega arca. Zato trepetla v vsaki besedi strah, ki ne loči več groznega konca judovskega naroda od konca sveta. Duša je kakor v viharju ali plamenu in ne zna več meriti časa. Vse je kar nameteno. Grozne slike gorete zemlje, padajočih zvezd, otemnelega sonca, blaznega potresa. V to zmedo sega odločujoče samo nekaj: večna beseda in močna roka Boga.

Kako drugačna pa so izločena okna našega vsakdanjega življenja. Vse majhno, lahko, enodnevno, razpadajoče. Človek kaže in misli vse drugo kot na daljnje meje prihodnosti, kot na grozno resničnost večnosti. In vso zmešnjavo in krivico sveta goni in vrti samo s svojimi rokami, pa se njih slabosti ne zave prej, preden mu jih ne odtrga neumiljeno in brez miselnega kola življenja. Če ne vemo drugega o vsem tem, nekaj pa slutimo vedno bolj: razpad.

Zato Cerkev v ta svet epije besede o adventu, zato mu vsiljuje vizijo obsodbe.

Molite se, če iščete v cerkvenem adventu samo tiho pričakanje in kopnenje duše, samo domaćnost zornic v zgodnjih jutrih, ko hodijo ljudje kakor romarji z lučkami v rokah v mraku in snegu. V adventu je nekaj silnega, zmagujočega: prikažajoči Bog.

Prišel bo: to je gotovo. Takrat bo ustvaril po grozi razdejano novo zemljo in novo nebo. Vsi naj se zagleda v ta poslednji dan in v prokletstvo in sladkost večnosti.

A pred zadnjim adventom, zadnjim prihodom mora praznovati vsaka duša svoj advent. Bog mora priti k človeku. Pride pa tako, kakor ga človek pričaka: ali mu prisije v lahni božični zarji, ali pa mu s silo udari v dušo. Ali je duši pomlad ali uničenje. Ali vstajenje ali padec.

Meši pa se zdi, da za adventni mrak duši ni lepe pesmi kot je ona iz Razodetja: »Jaz, Jezus, vem sveta zvezda danica.«

Za sklep.

Hitro je minilo cerkveno leto, ki smo ga vsaj malo, vsaj od daleč spremljali. Nedeljske misli niso želele vtiho. Samo to, da bi včasih pad v dobro beseda v dobro srce. Da bi bile vsaj eni duši steza do vere, prag v Cerkev. Take misli pa ostanejo v vsakem človeku posebna skrinjica.

Ker jih je pa mnogo želelo, bodo te misli izšle v močno spremenjeni in preurejeni obliki -- ovirajo se vedno na evangelij -- v drovni, lepi knjižici za majhen denar, seveda če bo dovolj naročnikov. Kdor bi jih torej naročil, naj to takoj sporoči na naslov: V. Vodušek, Loke p. Zatorje ob Savi. Potem so že lahko božični dar.

Tržič

Tema. V četrtek zvečer je doživel Tržič avo-festivno senzacijo. Kmalu po šestih zvečer so hipoma ugašile vse luči. Pri glavnem vodu iz elektrarne barona borna je pregorel kabel. Čele štiri ure je trajala tema. Ljudje so si pomagali s svečami, pa se teh ni bilo povsod pri rokah. Edino predlučnica in hise, ki imajo njen tok, so ostale razsvetljene.

Zob časa klije tudi v naši farni cerkvi in vedno kliče po popravih in dopolnitvah. V zadnjem času je notranji okras cerkve zopet precej pridobil. 14 dni se je mudil tu podobarski mojster K. Götzl iz Ljubljane ter je z umetniškim okusom obnovil misijonski križ in oba keruba ob tabernaklju. Obenem se je preuredila tudi razsvetljava glavnega oltarja. Sedanja uredba je namreč potisnila v ozadje krasno oltarno sliko. Iz oltarja je izginila velika zvezda z 240 malimi žarnicami, a se ta izguba ne bo prav nič poznala in ob oltar z novo razsvetljavo pač veliko pridobil. Ko bo še zadnji lestenc dobil popolno električno razsvetljavo, bodo tozadevna dela v cerkvi končana.

Prosvetno društvo v našem Domu lepo napreduje. »Vest«, »Iri modrosti starega Wanga«, »Mlinar in njegova hči«, »Prisegam« ter »Beneški trojčki« so že šli preko odr, vse z dobrim uspehom in ob obilni udeležbi. Vidi se, da uživajo mladi igralci »Krekove mladine« veliko naklonjenost občinstva. Pri prosvetnih večerih je pa na vrsti jutri predavanje o Egiptu in Palestini (gosp. prof. Janko Milakar).

Školja Loka

Sporod blagoslovitve nove šole. V torek, dne 29. t. m. ob 7.30 služba božja v župni cerkvi, nato sprejem gostov pred novo šolo. Sledi blagoslovitev novega šolskega poslopja. Potem nagovor predsednika kraj. šolskega odbora in ostalih govornikov. Za zaključek sledi nastop šolske mladine in zakuska. Na predvečer, v ponedeljek, bakijska šolske mladine po mestu.

Tatovi so se zadnjo sredo pojavili pri mizarju C. Groharju in v noči spečim vajencem ukradli večjo vsoto denarja. Dosedaj jih žandarmerija še ni izsledila.

Društvene vesti. Ponovitev igre »Glavni dobiteke« danes popoldne odpade. — V sredo je predaval g. Zor o kraljevstvu Dolomitov. Prihodnjo nedeljo skioptično predavanje o alkoholu. Predava g. Puhar.

Novo mesto

Prosvetno društvo priredi drevi ob 8 v Prosvetnem domu Nušičevo tridejansko komedijo »Narodni poslanec«. Igra je polna komike in satire na predvojne razmere poslanekih volitev. Nušičevi tipi vzbujajo že danes v Belgradu na gledališkem odru silno veliko smeha in prijetne zabave. Ker je Nušič brezdvomno najboljši danes živeči jugoslovanski pisatelj komedij, je vredno, da si občinstvo ogleda njegovega »Narodnega poslanca«, eno njegovih najboljših komedij.

V novomeški občini se je letos popilo za trošarinjenih pijač: vina 2.285 hl, vinskega mošta 293 hl, piva 543 hl, špirta, žganja in likerjev 2720 alkoholnih stopinj.

Maribor

□ Danes izseljenska nedelja. Dopoldne v vseh mariborskih cerkvah ob pol 10 služba božja, ki je posvečena spominu izseljencev. Najprej bo izseljenska pridiga, potem pa sv. maša. V stolnici pridiga Fr. Kolenc, tajnik KA, v frančiškanski cerkvi p. Konstantin. Popoldne ob pol 5 bo v dvorani Zadrudne gospodarske banke izseljenska akademija.

□ Izseljenska nedelja. Na današnji izseljenski akademiji, ki se vrši ob pol petih v dvorani Zadrudne gospodarske banke, se bo izvajal sledeči spored: E. Adamič: Zdravica (moški oktet), O. Dev: Gor čez izaro (moški oktet), Pesem naših cest, balada slovenskih izseljencev (deklamacija), Lojze Fajdiga: Pesem izseljenca (deklamacija), govor g. Fr. Kolence, tajnika KA v Mariboru, G. Ipavec: Danica (moški oktet), G. Ipavec: Slovenec sem (moški oktet), P. Kazimir Zakrajšek: Za srečo v nesrečo. Založila iz slovenskega izseljenskega življenja v tleh tujih. (Predvaja Ljudski oder.) Vstopnina prosta, sedeži rezervirani. Prostovoljne darove hvalježno sprejema družba sv. Rafaela.

□ Razpis dveh mest. Mestno načelstvo v Mariboru razglašja, da sta razpisani dve mesti za dreserja psov pri osrednji postaji za vzgojo psov pri moravski župnišči bolnišnici v Nišu z rokom vlaganja prošnji do 31. 12. 1932. Pogoji so na vpogled pri mestnem vojaškem uradu, Slomškovo trg 11/p.

□ SSK Maraton, zimskosportna sekcija. Vsa torka, petek in soboto ob 20 se vršijo gimnastični treninzi v telovadnici dekl. mešč. šole v Cankarjevi ulici. Vhod iz Razlagove ulice.

□ Nova sportna trgovina v Mariboru. Na Aleksandrovi cesti 26 sta otvorila novo trgovino s sportnimi predmeti Hojnik in Priščič. Več glej v oglašnem delu lista.

□ Obrtna zadruga mesarjev in prekajevalcev. Danes 27. novembra ob 14 se vrši mesarski in prekajevalski sestanek v restavraciji »Pri pošči« (Pavlič), Stolna ulica. Sklepalo se bo o nedeljskem počitku.

□ Spominu pokojnega msgra dr. Jerovška. V počastitev spomina pokojnega msgra dr. Antona Jerovška je darovala tiskarna Slajmer et Jelenc v Mariboru Din 500 za Pomožno akcijo.

□ Oviritev kavarne. Včeraj se je otvorila prenovljena kavarina »Evropac« nasproti kolodvoru.

□ Ljudska univerza. V petek 2. decembra bo nadaljeval in končal g. dr. Toplak predavanje o spolnih zablodah mladine. Petkovo predavanje bo za moški spol.

□ Pocieni meso. V ponedeljek 28. novembra se bo prodajalo na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnicni ob 8 naprej 400 kg telečjega mesa po 6 Din za kg in sicer na osebo 2 kg.

□ Slovensko obrtno društvo proslavlja 1. december z obrtništvom in obrtniškim naraščanjem in sicer: ob 8.30 predavanje v veliki dvorani Narodnega doma, po predavanju skupna udeležba sv. maše v stolnici. Po sv. maši razhod. Gg. mojstre in mojstrinje vabi društvo, da se te proslave v polnem številu udeležijo. Za mojstre in mojstrinje je to državna dolžnost, za naraščaj pa obvezno. — Odbor.

□ Večer Narodne odbrane bo 1. decembra v veliki unijski dvorani.

□ Poročila sta se včeraj v magdalenski župni cerkvi magistralni tajnik g. Jože Gorup in gdnca Ana Ogorečeva. Poročil ju je tajnik KA g. Kolenc.

□ Stanovanje na stopnicah ima tam nekje v Loški ulici rečna vdova s svojim sedemletnim sinčkom. Nima denarja za najemnine in zatekla se je na hišno stopnišče. Kdor bi revici mogel kakorkoli pomagati z denarjem ali pa s prepustitvijo kake skromne izbice ali s podelitvijo mesta hišnice, naj pove svoj naslov v upravi na Koroški 1, ali v podružnici na Aleksandrovi cesti 6. Pripravljena je kot odškodnino opravljati hišna dela. — Neimenovani dobrotnik je daroval za revno vdovo 20 dinarjev.

□ V Melju že kopljejo premog. Svoječasno smo poročali o odkritju premogovih plasti, ki jih je napravil rudolovec g. Ošlak v neposredni bližini mesta pod Meljskim hribom. Odkril je najdišča premoga zelo dobre kvalitete, ki so bila čisto na površju. Najdišča so bila sicer okoličanom znana in nekateri so jih izrabljali za domačo uporabo. Tudi so buje na tem mestu že sredi prejšnjega stoletja poskušali premog kopati ter so napravili rov, ki so ga pa kasneje opustili. G. Ošlak je našel razumevanje za svoje odkritje pri nekem tukajšnjem industriju ter je že pričel s kopanjem. Premogovna žila sega na površje pod znano opasno strmino Meljskega hriba; radi nevarnosti so morali pričeti z rovom ob strani hriba, da od tam pridejo na žilo. Dela so precej napredovala in rov se je zaril že globoko v hrib. V nekaj dneh upajo rudolovci zadeti na žilo, nakar se bo dalo ugotoviti, če se bo izplačalo nadaljnje delo. Če bo žila izdatna, ima premogokop v neposredni bližini mesta še lahko lepo bodočnost.

□ Sobotno tržao vrvenje. Trgovanje se je vršilo bolj v znamenju visokega mesečnega datuma. Bil pa je trg dobro založen z vsemi močnimi dobrotami. Posebno mnogo je bilo perutnine, zlasti puranov, s katerimi so se meščani že pričeli v pričakanju božičnih praznikov zalagati. V splošnem se opaža v večini pridelkov rahel porast cen, najobčutnejši seveda pri blagu, ki pride v večji meri v poštev za praznike. Tako so se zopet podražila jajca in perutnina. Slaninarje je bilo 29, na Vodniškem trgu je stalo 29 voz krompirja ter veliko število voz, z zeljem in čebulo. Perutnine je bilo okrog 1500 komadov, sadja 15 vozov. Cene: krompir Din 1-1.75, čebula 2-3, česen 8-10, hren 3-6, kisto zelje 4, jajca 1.25-2, mleko 2-3, smetana 10-12. Sadje: jabolka 3 do 5, grozdje 4-8, hruške 4-8, kostanj 1-2, pečeni 3-4. Perutnina: praščanci 25-40, kokoši 35-45, raca in gos 35-60, puran 45-75. Na trgu za živinsko krmo je bilo 22 voz sena po 85-95, 2 voza otave po 90-95 in 2 voza slame po 60-65 Din za kg.

□ Megla in jesensko izumiranje narave nikogar ne ovira obiskovati teto Rezi v Laznici, ki potreže s perutnino, domačimi klobasami in prvovrstno klijajo.

□ V smrt s hlokom. V Splavarski ulici 8 se je zastrupila v petek popoldne v svoji sobi 46letna Jožeta Klajnšek. Obupno dejanje so odkrili prepozno, ko je bila že v zadnjih zdihljajih. Preden je dospela poklicana pomoč, je nesrečnica že izdihnila.

□ Dva avtomobila trčila. Na prometnem križišču Stolne ulice in Glavnega trga so se znašli včeraj dopoldne na kupu kar trije avtomobili: dva osebna sta privozila z Glavnega trga, velik tovorni pa po Stolni ulici. Grozčemu trčenju se je skušal osebni avto izogniti z naglim okretom, pri tem pa je udaril v svojega sosedo, ki je privozil za njim. Razen zvitih blatnikov in pobitih svetilk pa ni bilo hušje nesreče.

□ Kradjo kakor srake. Iz motorne žage Viktorja Glasarja na Vranjekovem pod Ruško kožo sta bila ukradena dva gonilna jermena in nekaj orodja. Kdor pomaga tatvino takoj izslediti, preden jo itak razkrijejo precej značilni sledovi za umzo, dobi lepo nagrado v gotovini, ako prijavi točne podatke orožništvu v Slov. Bistrici. Pred nakupom in predelavo ukradenega blaga se svari.

□ Rabite nagelne, vence, šopke, kličite telefon št. 27-66. Vrtnarstvo, Jemec, Maribor.

□ Diplomiran in odlikovan krojaški modni salon Rudolf Stibere, Aleksandrova cesta 27.

Celje

□ Gospodarske, socialne in politične osnove boljševizma ter prodiranje boljševizma na Daljnem Vzhodu je naslov predavanja na II. prosvetnem večeru, ki bo jutri zvečer v mali dvorani Ljudske posojilnice. Ker je predavanje zelo aktualno, zato so člani in prijatelji Katoliškega prosvetnega društva najlepše vabljeni. Predava odvetnik dr. Andrej Vebale iz Maribora. Vstopnine ni, pač pa se sprejemajo prostovoljni prispevki, za kritje režijskih stroškov.

□ Vstopnice za današnjo prireditev Krekove družine, ki se bo vršila ob pol 4 v veliki dvorani Ljudske posojilnice, se dobre danes dopoldan od 9 do 12 in od 2 do začetka predstave.

□ Javno čiščenje. Presv. Rešnjega Telesa bo v župni cerkvi dne 3., 4. in 5. decembra t. l. Začetek bo v soboto ob 6 uri zjutraj s sv. mašo, ob 7 uri bo pridiga, zvečer ob pol 6 pridiga in po pridigi litanije. V nedeljo in ponedeljek isti spored. Tridnevno vodijo č. o. kapucini.

□ Občni zbor Mohorjeve tiskarne bo v ponedeljek, dne 5. decembra ob 16.

Na novo otvorenja MODNA KROJAČNICA

Celje, Na okopih št. 5.

se priporoča cenjenemu občinstvu

Franjo Lapornik

civilni in uniformski krojač.

□ Odlični gost v Celju. Pred kratkim se je odpeljal v Pariz konte dr. Lujo Vojnovič, znani pisatelj in potomec slavne dubrovniške patricijske rodbine. V Celju se je mudil več kakor dva meseca in mu je lepota našega mesta zelo ugajala, tako da se v kratkem zopet vrne. Tu je večinoma dopisoval v francoske in belgijske liste o lepoti naših krajev. Pisal je tudi dubrovniško zgodovino. Bil je gost g. Maksa Janiča, s katerim je v sorodstvu.

□ Planinsko predavanje. V petek, dne 2. decembra t. l. ob 8 zvečer priredi tukajšnja SPD v risalnici deške meščanske šole, vhod iz Vodničkove ulice, planinsko predavanje: Naše gore poleti in pozimi. Predavanje bo spremljalo nad 100 krasnih diapozitivov.

□ Občni zbor profsorskega društva, podobora Celje. V petek, dne 25. t. m. se je vršil v gimnazijski zbornici občni zbor celjskega podobora profsorskega društva. Občni zbor je otvoril predsednik g. direktor Fran Mravljak. Po poročilu odborikov je apeliral na nastavnike zvonova in jih pozval, naj vstopijo v društvo. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. prof. Anton Gorup.

Standard RADIO

Najnovejša pridobitev na polju radio tehnike. Elektroinamnski zvočnik. Reproducira nenavadno lepo pri sprejemu vseh evropskih postaj.

Ptuj

Vlom. Neznani zlikovci so vlomili v viničarijo Adele Košir pri Sv. Barbari v Halozah. Izruvali so z drogom okensko omrežje in skozi okno zlezli v nenasejeno stanovanje. Odnegli so vse, kar so našli in sicer posteljnino, perilo in drugo drobnarijo. Škoda znaša nad 1000 Din. Lastnica viničarije stanuje v Ptuj. Uvedena je preiskava.

Mazaštvo. Neka ženska iz Draženc se je dalje časa bavila z zdravljenjem ljudi. Izdelovala je tudi zdravila in jih svojim pacientom prodajala. Orožništvo je izvršilo hišno preiskavo in zaplenilo večjo množico raznih zdravil. Zaplenjena je tudi korepondenca njenih pacientov. Sodišče je uvedlo preiskavo.

Katarinčin sejem v petek 25. t. m. je bil radi lepega vremena izredno dobro obiskan. Mesto je poplavila velika množica ljudi, kakor le redkokdaj in so prišli tudi številni kramarji tokrat na svoj račun. Tudi živalski sejem ni ostal za kramarskim kar se tiče dogona živine, posebno Hrvaška je bila dobro zastopana in sicer je bilo prignanih 350 krav in telic, 165 volov in bikov, 2 kozi in 253 konj, skupaj 770 glav. Cene so ostale iste kakor na zadnjem sejmu. Prodajale so se krave po 1.50 do 3.50 Din, telice po 2-4.50 Din, voli po 2-4.50 Din, biki po 2-3.25 Din za kg žive teže; konji po kakovosti od 250-2700 Din.

Trbovlje

Zlato poroko sta praznovala v soboto v trboveljski župni cerkvi upokojeni rud. nadpaznik Der-novšek Franc in njegova žena Neža, r. Jesih. S svojo marljivostjo in skromnostjo sta si sežidala lepo hišo in študirala vseh sedem otrok, da zavzamejo vsi ugledna mesta, ena hčerka pa je prednica usmiljen v Gradcu. Oba, stara po 74 let, sta še krepka in trdna. K lepemu jubileju čestitamo slavljenca pa tudi otrokom, da jim je Bog tako dolgo ohranil dobre starše in želimo, da bi še dolgo trajala ta lepa družinska sreča.

Mohorske knjige so došle in se dobijo v kaplarni. Poština znaša 2 Din, preplačila se hvalježno sprejemajo za nabavo knjig rojakom na tujem.

Danes popoldne ob pol štiri bo izseljenska akademija v Društvenem domu. Na sporedu je govor preč. g. svet. Gašpariča o naših izseljencih, deklamacija: Pesem izseljenca in igra: »Za srečo v nesrečo«. Vmes pa bodo pevske točke. Pridite, da se živo zavemo trpljenja naših bratov na tujem.

Hrastnik

Ne pozabimo Vas. Poročali smo že, kako veselje je bilo pri nas, ko smo dobili jabolka od dobrih St. Iljanov blizu nemške meje. Skoraj dve uri od St. Ilja pa leži prijazna župnija Jarenina. Leži na solnčnih gričih slovenskih gor in žarko solnce jim zori grozdje in žlahtno sadje. Posebno sadja so imeli to leto res v obilici. Na prošnjo vikarja iz Hrastnika g. A. Zalerja, ki je prišel v Jarenino in po dobrotnem priporočilu domačega župnika g. kanonika Čížeka so se Jareninčani izkazali plemenite nad vsako pričakovanje. Ko je dobri g. kanonik za vzgled obljubil prvi kar celi voz jabolk za delavske otroke Marijinih vrtec v Hrastniku pri Trbovljah, so bili tudi drugi kar užgani. Vsi so tako vneto zbirali jabolka in jih nosili, skupaj, da so vredni izrednega priznanja: Tudi marsikateri drugi dober kršč. gospodar iz Jarenine je daroval kar sam tuel cel voz jabolk: Ko smo nalagali na železnico, so jabolk navozili na postajo čez 14.000 kg, čeravno je marsikateri voznik vozil več ur daleč. Obhodovalanja in priznanja vredne krščanske požrtovalnost. — Ko so jabolka prispela na svoj cilj, jih niso dobili samo otroci Marijinih vrtec, za katere so bila v prvi vrsti namenjena, ampak tudi drugi otroci. Kako so se jim srca smejala, ko so jih jedli in nosili domov! V Hrastniku smo pa v naši župni cerkvi Kristusa Kralja imeli sv. mašo za naše dobrotnike in g. vikar je posebej omenil o dobrosrčnosti in župljivosti jareninskega g. kanonika in dobrih kršč. župljanov. Za obilne darove naj jih blagoslovi Kristus Kralj!

Slovenjgradec

Elizabetni sejem je bil zelo slab. Živine in tudi kupcev je bilo še precej, pač pa se niso sklepane nikakršne pomembnejše kupčije. Mnogo boljši kakor živinski je bil kramarski sejem. Na tem je bilo opaziti malo živahnije kupčije. Zadnji čas so dobili naši kmetje nekaj denarja za krompir in jabolka in s tem so si na sejmu nakupili najpotrebnejše za zimo. Prav slabo je naletel mali kmetič pod Breznik iz Gradiša. Ta je prodal svojega vola nekemu L. J. iz Podgorja za ceno 600 Din. Le-ta je vol takoj naprej prodal in ga pustil odgnati, kar je Brezniku plačal samo 150 Din ali 600 krn kar pa Breznik ni takoj obrnil pozornost. Seže čez en čas je Breznik opazil, da je do premalo za vola in prijel L. J. za ostali denar L. pa jo je po kratkem prekananju popihal prosto iz gostilne, kjer se je cela stvar odigravala na cesti, pa prevrvel g. Šusterja, ki mu je prišel nasproti v občestni kanal. L. ki ima več takih in drugih grehov na vesti, je bil ovađen orožništvu.

Ruše

Nesreča je doletela natakario v Črnikovi gostilni. Ko je vzela v roke novo steklenico s sifonom, je steklenica eksplodirala. Stekleni drobci so ji občutno razmrazili obraz.

Nova učna moč. Kot učiteljica je prišla v Ruše, Primorka gdn. Mlekuč, ki je bila dalje časa internirana od italijanske oblasti v Tripolitani in v severni Afriki.

Smrt. V mariborski bolnišnici je umrla ga. Marija Gril, posestnica na Bistrici, in bila prepeljana po svoji izrecni želji v Ruše in tu pokopana. — V Rušah je umrl posestnik Jurij Hleb in bil pokopan zadnji torek. — V Vidmu ob Savi je v četrtek umrla mati našega gospoda kanlana Vahčiča, pogreb je danes ob 10 dop. Naše iskreno sožalje!

NOVO!

Raztreseno klasje

je naslov najnovejši in poslednji zbirki CERKVENIH govorov, ki jih je imel v Ljubljanski stolnici

kanonik dr. MIHAEL OPEKA

Nudi različne posamezne govore za nektere nedelje in praznike, 1. zvezek (17 govorov) je pravkar izšel in se naroča v Jugoslovanski knjižarni ali Prodajni H. Nieman v Ljubljani, 2. na nevezani knjigi 24 din, polplatno 32 Din, celoplatno 40 Din. II. zvezek (tudi 17 govorov) izide v nekaj mesecih.

Ježica

Solski upravitelj Gernek obsojen. Za pravdo Strah-Subelj contra Gernek je po vsej fari vladalo veliko zanimanje.

Pravda je tekla skoraj eno leto. Povod tožbe je bil, ker je solski upravitelj Gernek očital lani na sestanku, ki je bil pred volitvami v šoli na Ježici, da so gg. Sever, Strah in Subelj glavni zastrupiljevalci ljudstva. Ko sta ga za ta očitek Strah in Subelj tožila, je Gernek ponudil dokaz resnice, ki pa se mu niti malo ni posrečil. Gernek je propadel popolnoma. Pri prvi razpravi, ki se je vršila spomladi, bi se bila skoraj dosegla poravnava. G. Gernek je bil pripravljen nositi vse stroške tožbe, samo enega pogoja ni hotel sprejeti: da bi namreč tudi v časopisju preklekal svoje besede.

Tako se je Gernek namreč izgovarjal. Zato je pravda tekla naprej ter je bil v sledeči razpravi nato Gernek obsojen. Proti tej sodbi pa je Gernek vložil priziv na deželno sodišče. V prizivu je trdil, kakor je že pri razpravah skušal s pričami dokazovati, da prav za prav ni izrekel besed »zastrupiljevalci ljudstva«, marveč da je takrat kot krajnemu glavarju le povedal, da je to, kar delajo gg. Sever, Strah in Subelj, le »zastrupljanje ljudstva«. Njegove lastne priče pa, ki jih je sam predlagal, so potrdile, da je vendarle rekel »zastrupiljevalci«. Zato je deželno sodišče njegov priziv zavrnilo »iz razlogov, ki jih navaja sodba samac«. Deželno sodišče je dodalo v svojo podkrepljeno, da je dokazno postopanje okrajnega sodišča ugotovilo, da so bile besede »to so tisti zastrupiljevalci ljudstva« res izgovorjene in da take, kakor so, predstavljajo čisto navadno žalitev, ki ji je bilo s sodbo dati zadostneje. V prizivu je skušal G. Gernek oprati sebe in svoje priče. Ta razlog pa je deželno sodišče gledko zavrnilo. Solski upravitelj Gernek mora sedaj plačati tudi vse stroške tožbe, t. j. vse tri odvetnike.

Kamnik

Gasilska odlikovanja. Danes popoldne ob dveh 60 71 gasilcev iz celega kamniškega okraja prejelo odlikovanja za dolgoletno delo v pomoč svojemu bližnjemu. Zlato kolajno bo prejelo 20, srebrno pa 47 gasilcev, štirim pa bo podeljen red Jugoslovanske krone V. razreda.

Dr. med. Pucelj France

prične z ordinacijo dne 15. decembra

v Kamniku, Majstrova ul. 5

(v prostorih, kjer je ordinirala ga dr. Sossova)

Ig

Vojna drama »Konec potic, katero so danes teden igrali naši akademiki iz Ljubljane, je izpadla v veliko splošno zadovoljnost! Udeležba je bila izredno lepa in tudi igralci so rešili svoje vloge v našo največjo zadovoljnost. — Danes teden, v nedeljo 4. dec. bo v Katoliškem domu Miklavžev večer ob 3 popoldne za otroke, starše in druge prijatelje otroškega veselja, in sicer za okoliške vasi, iz katerih ne morejo priti zvečer. Na sporedu letošnjega Miklavževega večera bo ljubka deklamacija, vesela otroška igrice v 7 prizorih z otroškim petjem, in običajen prihod sv. Miklavža v spremstvu angelov in parkeljnov ter obdarovanje otrok. Konec bo ob 5. Darovi, katere bo prinesel sv. Miklavž otrokom v nedeljo, naj se prinese v nedeljo 4. dec. po kosilu od 12—2 v društveno garderobo z različnim naslovom. — Za vas ig pa bo Miklavžev večer v ponedeljek 5. dec. ob 7 zvečer z istim sporedom. Darovi, katere bo prinesel sv. Miklavž otrokom v ponedeljek zvečer, naj se prinese v ponedeljek od pol 6 do 7 zvečer istotako v garderobo z natančnim naslovom. Vstopnine za šolske in manjše otroke ni, za druge je običajna vstopnina, katere gre itak vsa za obdarovanje otrok. Ker je Miklavžev večer ena najlepših društvenih prireditvev, smo prepričani, da bo tudi letos ob tej priliki obiskoval dvorana polna. — Pridite!

Dev. Marija v Polju

Delavski prosvetni večer bo jutri zvečer ob 8 v domu. Na sporedu so deklamacije, petje in zanimivo predavanje. Vstopnina 1 in 2 Din. Prošnja. Z nočnimi vlaki se vozi v Ljubljano na delo in z dela do 400 delavcev in uradnikov, ki morajo na postajo ali s postaje po temi in blatu gaziti cesto. Vsa leta je bila ta cesta razsvetljena s štirimi žarnicami, letos pa smo primorani nositi svetilke s seboj ali pa tipati pred seboj, da ne zadenemo ob obcestne kole ali da ne zagazimo v lužo. Prosimo merodajne kroge, da odpomorejo temu nedostatku.

Se ena prošnja. Danes in prihodnje dni bodo hodili nabiraleci darov za Vincencijevo konferenco po fari od hiše do hiše. Ne pobirajo zase, žrtvujejo se za reveže. Ne odženite jih. Res je, da so danes bolj pičli dohodki, da vse toži in zdihuje, vendar si bo kako malenkost vsak rad utrgal in daroval revežem.

Št. Lovrenc v Sl. goricah

Zadnje tedne pred adventom je mimo vseh kriz srečno prijadralo v zakonski pristan kar pol mladim parov. Trije ženini so prišli iz sosednjih župnij, da so rešili naša dekleta iz samskega stanu. Vsem novoporočencem želimo obilo sreče. — Preteklo nedeljo je zadela kap 65-letnega Antona Jager, Zadnji čas ga je zelo mučila božjast. Zanimiva je bila njegova preteklost. V mladosti se je izučil krojaštva ter se je nato podal v svet v Nemčijo in Francijo. Nazadnje si je služil kruh v Švici. Na večer svojega življenja pa si je zopet zaželel videti domače kraje, zato se je podal nazaj v Slov. gorice, čeprav že bolan. Ni pa prišel suh v nadlego svojega rojstnega kraja. Ni izgledal kakor kak bogataš, vendar je bila njegova obleka dragocena. Vse gumbje na suknji, telovniku in hlačah ter robore na hlačah je imel obšite s švicarskimi franki v vrednosti 10 in 20 frankov. Princel je tudi s seboj hranilno knjižico, glasečo se skoraj na 100 tisoč dinarjev. Potom sodniškega posredovanja mu je tudi švicarska banka izplačala celo svoto. Počivaj v miru v domači zemlji. — V nedeljo, dne 4. decembra po večernicah, se bo vršil v društvenih prostorih občini zbor prosvetnega društva, s katerim bo združena tudi Slomškova proslava. — Radi pošte, katero dobimo sedaj bolj pozno, se bo nedeljska izdaja »Slovenec« dobila po pozni sv. maši. Segajte po njem!

Marjan Čadež:

Ljubljansko vreme preteklega tedna

od 19. do 26. novembra.

Vreme tega tedna je bilo po večini oblačno in deževno; jasno smo imeli samo prvi dan v soboto 19. in v petek popoldne 25. t. m. Barometer je stal najvišje (46 mm) v soboto in je od tega dne naprej začel polagoma padati, radi česar se je nebo že v nedeljo zakrilo, najprej z nizkimi, nato pa z visokimi oblaki, v katerih so pihali slabi jugozapadni vetrovi. Podoben dan je bil tudi ponedeljek, ko je popoldne okoli 3 začelo kapljati iz zelo meglenega ozračja. V večernih urah je nastopilo močnejše deževanje, kateremu pa je že noč sledil močan dež, ki je padal nepretrgoma, vendar ne tako močno, še vse naslednji dan. V tem razmeroma kratkem času je padlo 63 mm dežja, kar je za november zelo veliko. Sreda vremensko ni bila kdovekak zanimiva; bila je miren in meglen dan ter je barometer le po malem padal. V četrtek je nastopila jutraj megla, ki se je malo pred dvanajstem posušila in nekaj časa je bilo deloma jasno. Radi večernega ohlajevanja je zvečer megla znova nastopila gosta in nizka, ki pa je ob nastopu oblakov zopet izginila. Ta dan se je začel barometer dvigati, dež, ki je v sredo še sem in tja padal, je prenehal in v petek se je nebo ob nadaljnjem dvigavanju barometra že zjasnilo.

Ta teden se je temperatura v splošnem z dnevi nižala. V soboto jutraj je bila najnižja (—6° C) in je nastopila tudi močna slana; v nedeljo je bilo že —3° C in je bila tudi slana slabša kot prejšnji dan. Od tega časa naprej ni padlo živo srebro nikoli več pod ničlo in najvišja dnevna temperatura, ki je bila v soboto 2° C, je bila v četrtek že +10° C in ob enem najvišja v tednu.

Ozračje je bilo ta teden mirno in vremenski preobrti so se polagoma izvršili tako, da nismo imeli nikakih izrazitih prehodov, bodisi v temperaturi, tlaku ali oblačnosti, med jasnimi, oblačnimi in deževnimi vremenom.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 27. novembra: 9.00 Smučarska gimnastika (M. Dobovšek) 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve 10.00 Versko predavanje o izseljenstvu (P. K. Zakrajšek) 10.30 Šahovska ura (dr. Vidmar) 11.00 Salonski kvintet 12.00 Čas, poročila, plošče 15.00 Harmonika-solo (g. Piliš) 15.30 Recitativ 16.00 Za sredo v nesrečo, izseljenska igra 16.45 Slovenska glasba (salonski kvintet) 20.00 Ribniški večer 21.15 Salonski kvintet 22.00 Čas, poročila, plošče.

Ponedeljek, 28. novembra: 12.15 Plošče 12.45 Dnevne vesti 13.00 Čas, plošče, borza 17.30 Salonski kvintet 18.30 Esperanto (Kozlevčar) 19.00 Srbohrvaščina 19.30 Zdravstvena ura: Pomen navade za higijensko življenje (ga dr. Simenc) 20.00 Pevski koncert ge Zlate Gjunjenac-Gavella 20.30 Prenos prosvetnega večera iz Delavske zbornice.

Drugi programi

Nedelja, 27. novembra:

Zagreb: 20.10 Radio orkester — Gornja Italija: 20.30 »Fedorac, opera — Stuttgart: 20.00 Poljudni koncert — Berlin: 20.00 »Tri stare škaltje, opera — Belgrad: 20.15 Celo koncert — Rim: 20.30 »Fedorac, opera — Beromünster: 20.00 Pester program — Langenberg: 20.00 Koncert — Varšava: 20.00 Poljudni koncert — Pariz-Eiffel: 19.30 Radio koncert.

Ponedeljek, 28. novembra:

Zagreb: 20.00 III. javni cerkveni koncert — Gornja Italija: 20.30 Komorna glasba — Stuttgart: 20.00 Radio orkester — Berlin: 21.25 Mozart: Simfonija v es-duru — Rim: 20.45 Večerni koncert — Langenberg: 20.00 Večerni koncert — Praha: 19.00 Opera »Rusalka« — Dunaj: 19.00 Prenos iz Prage: »Rusalka« — Budapest: 20.30 Koncert opernega orkestra — Varšava: 20.00 »Princ Nancye, opera — Pariz-Eiffel: 19.30 Komorna glasba.

Zahvala

Vsem, ki so sočustvovali z nami ob težki izgubi našega dobrega soproga, očeta, sina in brata, gospoda

Ivana Gombača

se najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno hvaležnost smo dolžni pred. g. župniku duh. svet. p. Alfonzu Svetu in g. sreskemu načelniku dr. Zvonku Bratini za iskrene in tolažilne nagrobne govore, pevskeemu zboru Glasbene Matice za prekrasno petje, Sokolskemu društvu, stanovskimi tovarišim iz Ptuj in Maribora in drugod ter vsem prijateljem, znancem in domačinom za prisrčno spremstvo na njegovi zadnji poti in za darovano cvetje, s katerim so zasuli prežgodnjo gomilo.

Vsem in vsakemu posebej Bog povrnil!

Ptuj, dne 25. novembra 1932.

ZALUJOČA SOPROGA IN SORODSTVO.

Naš vojni dolg Ameriki

Zadnje čase se tudi naša javnost zelo zanima za vprašanje medzavezniskih dolgov Ameriki. Kakor znano, so Združene države severne Amerike dovolile moratorij za medzavezniske dolgove od 1. julija 1931 do 30. junija 1932. Sedaj pa nastaja vprašanje, kako bo ob terminu 15. decembra letos, ko zapadejo večji zneski nekaterih držav za amortizacijo in obresti teh dolgov. Kako je z našo državo, pa bodo povedale naslednje vrstice.

Vojni dolgovi so nastali v l. 1917 in 1918. Naša država je dobila od severnoameriških Združenih držav skupno 51.758.500 dolarjev, in sicer od tega v gotovini 26.780.500 dolarjev, v vojnem materialu pa 24.978.000 dolarjev. Do 15. novembra 1925 je vrnila naša država ameriški vladi 1.356.700 dolarjev. Zaradi nastalih obresti se je do 15. novembra 1925 vsota dolga povečala na 66.690.000 dolarjev. Leta 1926 pa je bil sklenjen s severnoameriški Združenimi državami poseben sporazum o konsolidaciji teh posojil, ki je vseboval natančna določila o odplačevanju teh dolgov. Pogajanja so se vršila spomladi in je ameriški kongres sporazum ratificiral 5. maja 1926, naš parlament pa 18. julija istega leta. Definitivna vsota dolga je bila določena na 62.850.000 dolarjev.

Po sporazumu je bilo določeno, da se dolg amortizira v 62 letih, torej leta 1988. V prvih 12 letih sporazuma do leta 1937 nam je plačevati samo amortizacija in nobenih obresti. V tem oziru se nam je godilo bolje kot drugim državam, saj sta imeli Francija in Italija samo pet let obrestno prostost. V naslednjih letih pa plačujemo tudi obresti, ki narastejo do konca amortizacijske dobe na

3.5%. Povprečno obrestovanje čez vso dobo znaša 1%. Iz tega sledi, da so Združene države severne Amerike najbolj popustile naši državi in Italiji, kajti Italija plačuje povprečno obresti samo 0.14%. Podobno je oproščena plačevanja obresti za vojne dolgove Belgija. Skupno bo naša država v 62 letih plačala 95.2 milj. dolarjev, kar pomeni pri običajnem obrestovanju popusta 67.2 milj. dolarjev.

Sporazum z Unijo določa za našo državo, da zapade amortizacija vsako leto 15. junija, obresti pa je plačevati 15. decembra in 15. junija. Ker pa prvih dvanajst let od sklenitve sporazuma, torej do leta 1938, ne plačujemo obresti, prihaja zaenkrat za nas v poštev samo datum 15. junija, ko zapade vsa anuiteta. Zaradi tega tudi za nas termin 15. decembra nima pomena, ker prihaja v poštev le za druge države.

Koliko smo doslej plačali Ameriki?

Doslej smo plačali Ameriki te-le vsote po sklenitvi sporazuma: 1926, 1927, 1928 1929 in 1930, torej pet let, po 200.000 dolarjev, skupno 1.000.000 dolarjev. Nadalje smo plačali tudi anuiteto 15. junija 1931 v znesku 225.000 dolarjev. Moratorij pa nas je 15. junija 1932 zaenkrat oprostil plačila anuitete 250.000 dolarjev.

Za nas ima pomen tedaj šele termin 15. junija prihodnjega leta, ko zapade anuiteta 275.000 dolarjev.

Iz vsega tega sledi, da naša država sedaj trenutno ni prizadeta, pač pa je principielno važno, kako bodo druge države uredile svoje obveznosti, ki zapadejo 15. decembra.

Vinski trg

Belgrad, 26. nov. l. Iz dobljenih podatkov posnemamo, da je bila letošnja vinska letina v vsej Evropi mnogo slabjša od lanske. V nekaterih državah tako slabe vinske letine ne pomnijo zadnjih deset let. Tako je vinski pridelek v Avstriji mnogo manjši kakor lani in ga cenijo le na polovico lanskega pridelka. Ker ima Avstrija od prejšnjih let le pičle zaloge vina, so cene letošnjemu pridelku znatno poskočile. Radi tega obstoja upanje, da bo naša sosednja država po daljši pavzi znova segla po jugoslovanskem vinu. Nič boljše ni vinska letina na Madjarskem, kjer znaša vinski pridelek samo 2 milj. hl napram lanskim 4 milj. hl. Tudi na Madjarskem so radi tega vina cene znatno poskočile. Cene vinu pa se bodo zvišale tudi v slučaju, če bosta oba glavna odjemalca madjarskega vina Avstrija in Českoslovaška omogočili čim večji uvoz madjarskega vina. V Českoslovaški so letos pridelali vinogradih samo 350.000 hl vina, to je znatno manj kakor lani. Nemčija je imela letos izredno slabo vinski trgatve. Starih zalog tudi nima dovolj in cene vinu so radi tega precej narastle. V Romuniji je letošnji vinski pridelek malo boljši, vendar pa precej zaostaja za lanskim. Cene so več ali manj etalne in pričakujejo, da bo vlada omogočila vinogradnikom, da bodo radi pomanjkanja denarja plačali svoje dolgove v naravi. Bolgarija je edina evropska država, ki je imela letos boljše vinsko letino kakor lani. Ker je pa Bolgarija v pogledu vinogradništva čisto nova zemlja, vinska trta se je pričela sistematično gojiti komaj pred par leti, zato skupni pridelek nikakor ni tolik, da bi mogel količak vplivati na evropski vinski trg. V Italiji računajo, da bo letošnji vinski pridelek v najboljšem slučaju dosegel lanskega. Znano je pa, da je bila lanska vinska letina v Italiji ena najslabših letin zadnjega desetletja. Zato bo tudi izvoz italijanskega vina zelo neznan. Ena največjih evropskih proizvodnic vina Francija je imela istotako letos zelo slabo letino. Tam je glavni vzrok nazadovanju v pridelku epidemija peronospora, ki se je pojavila v večjem obsegu v francoskih vinogradniških pokrajinah. Zato računajo, da letošnji vinski pridelek ne bo zadostoval niti za domačo potrebo in bo zaradi tega morala Francija, ki je s svojim vinom še pred kratkim preplavljala evropski trg, sama uvoziti določeno količino vina. Nič bolje se ni odrezala Španija in njen letošnji vinski pridelek znatno zaostaja za lanskim. V tem oziru pa je precej na boljšem Grčija, kjer je vinska trta dobro obrodila.

Tudi v Jugoslaviji, izvzemši v nekaterih vinorodnih pokrajinah, zaostaja letošnja vinska letina znatno za lansko. Da se cene vinu držijo več ali manj na isti višini, je pripisati samo okolnosti, da razne carinske, devzine in druge težkoče izredno otežujejo izvoz našega vina, kljub temu pa so izgledi na vinskem trgu za l. 1933 precej ugodni. Radi tega se pri nas še ni mogla razviti prava vinska trgovina, ker držijo vinogradniki svoje vino doma ter ga bodo vrgli v večjih množinah na trg šele spomladi.

Kranjska industrijska družba

Poslovno poročilo družbe žal že več let nazaj ne navaja nobenih podatkov o svoji produkciji, kar bi bilo lani izvršeno povišanje glavnice od 13.5 na 45 milj. Din. Obenem s tem povišanjem glavnice pa so upniki družbe radi povečanja poslovanja in investicij narasli od 84.4 na 88.2 milj. Din. Temu povečanju glavnice in upnikov odgovarja povečanje investicij od 62.8 na 102.2 milj. Posvetstva so se povišala v vrednosti od 4.4 na 4.7, stavbe od 14.5 na 27.2 milj. in stroji ter obratovalne naprave od 20.1 na 70.3 milj. Pri teh številkah je še vpoštevati, da so bila l. 1930—1931 dela pri nedovršeni stavbah bilancirana posebej v znesku 20.1 milj. dinarja in da te postavke ni več v bilanci za 1931—1932. V ostalih računih nam je omeniti zmanjšanje blagajne od 2.1 na 0.7 milj. dolžnikov ter imovine pri bankah od 34.1 na 31.4 milj. Narasle pa so zaloge in sirovine od 23.3 na 23.9 milj.

Zaradi povečanja obrata se je donos povečal

od 19.5 na 27.7 milj. Nasprotno pa so se tudi povečali izdatki za davke od 4.4 na 5.1, edino splošna režija je padla od 2.9 na 2.6 milj. Prav posebno pa je narasla postavka obresti, čeprav se je status upnikov povečal le malo, znašala je 6.9 v primeri s 2.2 milj. v prejšnjem poslovnem letu. To pomeni veliko zvišanje obrestne mere. Zaradi znatno večjih bilančnih postavk za investicije so se povečali odpisi od 2.4 na 7.0 milj. Stroški za izdajo novih delnic so izkazani z 1.27 milj. Izdatki za socialno in drugo zavarovanje so znašali 2.6 (2.5) milj.

Kljub povečanemu donosu se je radi večjih izdatkov za davke, obresti in večjih odpisov čisti dobiček zmanjšal od 4.84 na 2.55 milj. (s prenosom vred). Od tega zneska se je odkazalo 1.25 milj. skladu za investicije, ki je s tem narasel na 10.75 milj. Din.

Proti vinotočom v Ljubljani

Gostilničarska zadruga v Ljubljani je poslala te dni na vsa merodajna oblastva dopis, v katerem energično zahteva, da se ne sme več dati nobene dovoljenja za vinotoč v Ljubljani. Zadruga ugotavlja, da je v zadnjih treh letih bilo otvorenih 55 vinotočev, od tega se je letos v zadnjih 9 mesecih otvorilo 21 novih vinotočev; ako premislimo, da se je v istem času odprlo v Ljubljani le 6 rednih gostilniških obratov, se jasno vidi, da gre razvoj v smeri nesorazmerno velikega naraščanja vinotočev v primeri z izredno majhnim številom rednih gostilniških obratov.

Gostilničarska zadruga utemeljuje dalje svojo predstavo in končno radi ugleda Ljubljane kot tujsko-prometnega mesta in radi zaštite rednega gostilničarstva, ki preživlja težko krizo, zahteva najenergičnejše, da se preneha z dovoljitvijo novih vinotočev, ker je že obstoječih dejansko preveč.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Rožica Franca, brivca v Ljubljani VII., Celovška cesta 71 (narek za sklepanje poravnave 31. dec. rok za oglasitev 24. decembra). Nadalje je razglašeno poravnalno postopanje o imovini Sajovica Ivana, trgovca v Tremerjih, in Sajovica Antonije, gostilničarke istotam (poravnalni narek 23. dec., prijavi rok do 18. dec., nutila 50%). — Potrjeni sta poravnavi: Černelič Slavko, trgovec v Mariboru, Stolna ulica, Bračko Josip, trgovec v Mariboru, Zrinjski trg 6 (40%).

Novi parnik »Jadranske plovibce«. Na Sušak je priplul novi parnik »Jadranske plovibce« »Jugoslavija«, ki ima 1370 ton. Parnik bo vozil na progi Sušak—Kotor, kjer vozi sedaj »Ljubljana«.

Borza

Dne 26. novembra 1932

Denar

Devizni promet na ljubljanski borzi je bil ta teden slab in je znašal le 1.1 milij. Din v primeri s 2.17, 0.955, 0.624 in 1.38 milij. Din.

Curih. Pariz 20.3575, London 16.69, New York 520, Bruselj 72.025, Milan 26.54, Madrid 42.45, Amsterdam 209.10, Berlin 123.55, Stockholm 90.20, Oslo 85.75, Kopenhagen 87.25, Sofija 3.76, Praha 15.39, Varšava 58.30, Atene 2.95, Carigrad 2.46, Bukarešta 3.085.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza bač. sušena 60—62, sremeska suš. par. Indija 62—64. Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 50 vagonov.

Chicago. Pšenica marec 47.50, maj 48.50, dec. 42.875, koruza marec 28.875, maj 30.375, dec. 24.25, oves marec 17.875, dec. 15.625, rž marec 31.25, dec. 28.50.

Winnipeg. Pšenica dec. 45.375, maj 49.25, julij 50.25.

Polzvedovanje

Rožni venec sem izgubila na Marijinem trgu. Ker mi je drag spomin, prosim posteneja najdite-lja, da mi ga vrne proti nagradi na naslov H. Š., Metelkova ulica 1.

ZAHVALA. Za mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja in izkazanega sožalja, ki smo jih prejeli ob nenadomestljivi izgubi naše

Mimi Dolenc

dijakinje IV. razreda Mestne ženske realne gimnazije

se tem potom vsem prav prisrčno zahvaljujemo. Posebej nas veže dolžnost, zahvaliti se čč. duhovščini, gospodu inspektorju dr. Kotniku in g. direktorju A. Jugu ter proforsokemu zboru, dalje rodbinama Lancoš in Zupančič, ki so jo tolažili v njeni težki bolezni, darovateljem prekrasne cvetja, končno vsem prijateljem in znancem, ki so nepozabno pokojnico spremljali na njeni zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej Bog povrnil!

Sveta maša zadušnica bo v torek 29. novembra ob pol 7

jutraj v farni cerkvi sv. Janeza v Trnovem.

ZALUJOČI OSTALI.

LEPOTE NAŠE ZEMLJE

Dr. France Mišic:

Obir

Obir (2092 m).

Kadar na širni celovški ravnini, »Pnallje« imenovani, na »Huarah« med Dravo in Vrbskim jezerom, v veseljem Rožu, ob prodnati Zilji in v prostorni Podjuni gori do najvišjih leg pri se vedno slovenskih Trušnjah in Dječah »ajda cveči, da diši petred pedi« daleč naokrog, kakor je nekoč začel svojo pridigo v tedaj še slovenskem Blatnem gradu blizu Osojskega jezera na Malo Gospojnico koroški narodni pisatelj, župnik V. Jarnik, tedaj je prišel pravi čas za izlet na najznamenitejšo goro v našem Korotanu, na Rigi koroških Slovencev, na Obir, ki ga njegovi vznožniki in pobočniki, domačini, pravilneje in točneje po značilnih obrisih njegovega glavnega vrha imenujejo Ojsterc, da gleda preko meje na našo Ojstrico. Tedaj, ali kadar koroške terice sušijo in terejo lan, da se njihova pesem-trica čuje daleč v okolico, moras napraviti ta izlet. Slovenske terice te bodo povabile med se, in če se boš znal spodobno vesti in primerno odkupiti, ti bodo zaplele lepo pesem, tvoj klobuk pa bodo okrasile z rožmarinom in z rdečim nageljnom, a svežo prejo povitim. In počutil se boš med njimi takoj domačega, četudi si morebiti prvič v deželi Koroški.

Ko dosežeš iz Zelezne Kaple, Rebre ali iz Grabstajna, kamor te je pripeljala železnica, po štiri ali iz Borovlj po šesturni, sicer dolgi, toda velezanimivi poti, povsem varni in netežavni, ki te vodi sprva skozi sveže duhteče, hladno smrekovje in borovje, potem preko solčnosvetlih zelenih visokogorskih pašnikov in planin, nazadnje mimo nekega ruševja in skalnih pečin, na njegovo najvišjo točko, visoko 2141 m, pa je v jutranjih urah zrak čist in jase in širno obzorje brez oblakov, brez megle in brez višinskega dima, tedaj spoznaš na mah v enem samem hipu, z enim samim pogledom, kakšen neprecenljiv bisser v zlati veržici vseh naravnih lepot in krasot slovenske zemlje smo izgubili, vsaj za sedaj, ko smo zgubili zloglasni plebsciti in z njim slovenski Korotan.

Planinska koča vrh slovenskega Rigija na Koroškem, last »Avstrijskega turistovskega kluba«, je enonadstropen hotel, v katerem oskrbnik Urančič, doma iz Zelezne Kaple, in njegova gospodinja, doma iz Sel, vsakega Slovenca prijazno pozdravita v domačem, slovenskem jeziku in tudi ne zamolčita, da imajo člani SPD tudi v tej avstrijski postojanki primeren popust pri cenah. Ob enem ti prav rada razkažeta vse velezanimive aparate, ki jih ima ta visokogorska meteorološka postaja prve vrste, telefonski zvezana z Zelezno Kapljo in s centralo na Dunaju; pa tudi iz koče vodoravno v goro izkopen rov, v katerem je temperatura skozi celo leto, pozimi in poleti, enaka. Rovov, v katerih kopljejo svinec, je sicer na tej gori kakor na sosedni Peči, več; pa tudi interesantnih špilj in jam s stalagmiti in stalagmiti tu ne manjka in si jih vsakdo lahko ogleda, zlasti če prihaja na vrh z Rebre.

Glavni vršaci v celokupnih Karavankah: Stol, Vajnaš, Vrtača, Zelenica in Begunjska, Kanjžev

turn v Košuti, Obir-Ojsterc in Peca dosežajo sicer vsi približno isto višino, toda glede impozantnosti, raznoličnosti in pestrosti, pa tudi glede obširnosti in obsežnosti razgleda, prekaša koroški Ojsterc vse druge, celo najvišje vrhove v Kamniških planinah, med njimi tudi Ojstrico. Koroški Ojsterc prav za prav ne stoji pravilno v vrsti drugih vršcev v Karavankah; postavljen izven njihove vrste proti severu, tvori nekako njihovo predstražo, neko stražišče, s katerega gleda daleč naokoli v širni svet, zlasti proti severu.

Na sliki, ki jo lahko gleda občudujoči planinec s te krasne, edinstvene razgledne točke, sta naslikana dva popolnoma različna sveta z vsemi svojimi nijansami in prehodi, ponajveč drug drugemu si nasprotujoča tako kakor blede, nema smrt in pestroživje življenje, včas spet roko si podajajoča in polagoma, komaj vidno prehajajoča drug v drugega, potem zopet neke ločena drug od drugega po grdih prepadih, ki se zde na prvi pogled naravnost nepremostljivi: Grandioznost, nema veličastnost, ostro potegnjene odseke črte Velikega Kleka z ledenikom s slovenskim imenom »Pastirico«, vrtoglave višine naših Juljskih Alp, Karavank in Savinjskih planin na eni strani; ljubka, sanjavska jezera, srebrni traki deroč Drave in njenih številnih pritokov, svetla mesta, bele cerkvice in vasi, zeleni travniki in gozdovi, v sivo-rjave barve prehajajoče njive z mehkiimi, raztegnjenimi črtami celotne dežele Koroške na drugi strani: to je tisto, kar bo na visokem Ojstercu, na

Na vrhu Obira.

Rigiju koroških Slovencev, vsikdar očaralo in omamilo oko tudi najbolj razvjenega veleturista. Koroška ljubka idila, katere strmo ozadje tvori Ojsterc z Malim Obirjem, nam kaže poleg Vrbskega jezera z Otokom in Celovcem še šest malih jezer v smeri proti Tinjam, Velikovu in Dobrli-veši: Klopinsko s krasnim kopališčem in najtoplejšo vodo, Goslinjsko ob ozkotirni železnici, ki pelje iz Sinčevasi v Zelezno Kaplo, Zablasko, Semprimsko in Kamensko jezero. Vmes se dvigajo nizki, zeleni grički in holmci, se razprostirajo dolinice in ravnice, posejane s čednimi vasi in posameznimi posestvi, vidnimi preko Gosposvetskega polja, Senturške in Magdalenske gore do Ostrovice, glavnega grada koroškega, in do Brež, mesta z najštevilnejšimi srednjeveškimi zavalinami v celi deželi. Proti zapadu se vidi pred Košuto, vzdolž njenega smelega čela, košček zelene visokogorske doline; to so Sele, ki so dale pri ljudskem glasovanju dne 10. oktobra 1920 97% vseh oddanih glasov za Jugoslavijo in bi že zaraditega zaslužile, da si jih vsak prijatelj naše Koroške vsaj enkrat v svojem življenju ogleda.

Borovlje, industrijski kraj, sedaj mesto, ki je z ozirom na ljudsko štetje iz l. 1910 z glasovi l. 1920 oddanimi za Jugoslavijo, izmed vseh občin najsijajnejše napredovalo v prid naši stvari, se ne vidi, ker dvigajo med njimi in Obirjem trije črni bradati in kosmati orjaki svoje pošumljene glave proti nebu: Črni vrh, Zetiče in Macen z

Pogled na Košuto (2141 m) z Obira.

mično cerkvico sv. Roka, postavljeno od borovskih puškarjev. Pač pa vidimo ostali ozki pas Sp. in Gornjega Roža od Skrbine pri Saliciji, preko Šmarjete in Slinjan gori do Beljaka, do Dobrača in Ziljske doline. Ves pisani svet, kjer danes se biva koroški Slovenci in ga zato s po-

sem: »Ko mi na Ojsterc pridemo, te liepe Ziljanke vidimo«, pa tudi, da vidijo z njega v deželo in državo slovansko, bratsko.

Kadar je namreč noč jasna, se vidi od tod preko Jezerskega vrha in sedla, med Kamniškimi planinami, med Zaplato in Storžičem tam, kjer pelje sedaj skozi znamenite »Peči« na Korte vevlačna avstrijska strateška cesta — razsvetljena bela Ljubljana kakor z Menine planine, pa ipak tudi razsvetljeni Celovec, dva antipoda in simbola dveh svetov, dveh različnih narodnih in državno-političnih tvorb in kulturnih krogov, ki jih tu gledaš sedaj s avstrijskega Ojstercu, ker imata blizu njega skupno mejo in prehajata drug v drugega.

RIPLANA-INTERLOCK

spodnje perilo je vsled dvojnega
vezanja višek modernega pletenja

Fineše in trpežnejše
kot navaden trikot

Dobite ga v vseh boljših modnih trgovinah

Izdeluje: „Lana“, Ljubljana

IVAN KRALJ

se priporoča za vsa ključavničarska dela
LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 5 ali Rimska c. 2

Joža Herfort:

Ribič

Na zahodu je počasi umiral dan. Prok polja se je raztegnila rahla srebrena tenčasta megla — dim poljskih ognjev, kjer so kurili krompirjevo in suho bilje. Jelše ob vodi so pokojno šepetale z valovi pa zaslanjale v mrak večera. Polja so se umirila, Ave je že zamrl v temnih lesih tam čez gribe. Na vasi je zavrikel fant, pa njegov vrisk je onemel v noči, zgubil se je, kot bi se samega sebe zbel.

Voda je postala temna, zelena barva globin je postala pretebe črna, plitvine so se zgubljale v bellemrodu. Med jelšami so stale posamezne stari-kave vrbe, sklanjale so se nad gladino kot starke z razpuščenimi lasmi, in se podnevi ogledovale v zrcalu vode, ponoči pa so nudile varno zavetje racam, ki so prišle pod noč na vodo, včasih, včasih se je za bežen hip ustavila pri njej kraljica voda in noči, temnorjavi vodni bes — vidra.

Nebo na zahodu je bilo le še rahlo blede, na vzhodu je vžela luna. Vrhovi jelš so se srebrno zasvetili, voda je postala čisto srebro. Vsi valovi so namah dobili belosivi lesk srebra in uho, ki je prisluhnilo pesmi voda, je čulo kovinski zvok, morda je nastal le ob pogledu na tekoče srebro, morda je v daljavi kje pelo kladivo železno pesem navkala.

Valovi so se umirili, voda je postala mirna, tiha, ob njej se je razprostiralo gosto vrbovo grmovje. Noč je bila tiha, pokojna, veter je v vrhu liho pošumeval, vodna gladina je bila čista kot zrcalo, v katerega se je ogledovala luna. V hipu pa se je okrogli lunin obraz v zrcalu spasil. Voda je

vzvalovala. Sredi vode se je pokazala zajčje velika glava pa plavala proti bregu. Tiho je plavala, tiho stopila na breg. Voda ji je kapljala od kožuha, otresla se je in bila suha. Glava je bila okrogla, okoli gobca je imela sive, trde brke, oči so bile majhne, temne, žive; ušesa okrogla, majhna, s poklopci, telo valjasto, dobri dve lakti dolgo, noge kratke, med prsti je imela razpeto plavalno kožico, rep je bil dolg, na korenu krepak, končaval se je končasto. Dlaka je bila gosta, leska, temnorjava — na produ je bila vidra.

Za trenutek je postala, pa plazé odšla k reki. Za njo se je vila sled, ona sled majhnih nog s plavalno kožico. V zatonu je preplasila jato divjih rac, ki je nočevala, premalo oprežno se je bližala, pa nič za to. Postala je, za hip prisluhnila, rahel pljuski in zginila je, vznemirila jo je ptičja perot, ki je rezala jesenski zrak. Plavala je vzdolž zatona, potopila se zdaj na dno, pobrskala med šavjem in algami pa odplavala dalje. Od časa do časa je šla na gladino, plavala po pasje in vdihavala zrak, pa se spet potopila in nadaljevala lov. Na plitvinah so nočevale ribice po ped velike; te so pred nočnim ribičem pobegnile v globine, pa zaman, predobra plavalna je bila temnorjava prijateljica rib; za njimi je šla, jih lovila in jih kar v vodi žrla. Navečerjala se je, plavala nekaj časa po gladini, pazno motrila okolico in napejala svoj sluh. Vse je bilo mirno. Daleč za ravnino je spalo mesto, tam na polju je klical samotni čuk. Srebrni valovi, ki jih je delala plavajoča vidra, so pljuskali ob obrežje in zmočili kamenje na produ, ki se je pričelo lesketati v medlih žarkih nočnega nebeškega krmara.

Naveličala se je plavanja, šla na skalo sredi vode, jo oblezla in preiskala, pa se vleгла, pritisnila glavico k tlom in tiho žela. Kmalu je legla na bok, se pretognila, pa se zvila v klobčič.

Opozorjena po rahlem šumu je dvignila glavo in gledala proti bregu. Po vodi je plavala trhla, gnijočna veja, pa jo je vzdrnila. Ni se ji dalo spati. Spet je šla plavat, legla na hrbet in se poigravala z valovi. Pa plavala s silno lepimi kretnjami, tako

lepo vitko je zdaj zdaj zamahnila s sprednjimi nogami, z repom pa krmarija.

Ob obrežju se je pod gladino zasvetil v mesečini srebren ribji bok. Prožen skok, par zamahov z nogami in rjavokrna roparica je splavala z veliko ribo v gobcu na breg. Dve ozki rdeči črti sta se potegnili od zob preko srebrenih ribjih bokov, parkrat je odprla riba nemo svoja usta, kot bi hotela krikniti ali vsaj trudoma zajeti zrak, zamahnila poslednjič z repom in zdrgetala.

Pričela se je druga večerja, zajutrek morda. Ribja je bila prevetlika, da bi jo požrla kar v vodi, zato je morala z njo na breg, tu jo je raztrgala in požrla.

Nenasitna roparica, sedaj plava tiho, počasi, sedaj šumé, a kot strela urno. Kadar poseti samotne miake ali ribničke, ki niso preveč bogati, ostane v gosteh po navadi le par dni, pa se kmalu preseli drugam poizkusiti svojo srečo.

Od vode, ki je tiho, leno tekla, je šla po veseljem urnem potočku navzgor, dilaš so ji raki. Prevračala je skale, iskala po kotlah postevi, a pod skalami rake. Potok je bil kaj urno prazen, le parkrat je šla v posete.

Na mehkih ilovici in blatu ob vodi je pustila svoje sledove, enkrat samo komaj vidne odtise prstov, drugič spet luskinne rib. Stari ribič je vedel, da ima nevarnega tekmeča.

Polekal je doma železno past z zobci, jo očistil in namazal, pa jo nesel k vodi, jo pustil tam par dni, da bi izgubila ves duh po človeku, in jo nastavil ob starih vrhah, nasproti velikim mahovitim skalam sredi vode.

Oddaleč je hodil gledat, vedno zaman. Nekega jutra pa je past izginila, veriga, s katero je bila pripeta, pa močno napeta. Stari, sivi ribiški obraz je spreltel smeh upa. Potegnil je za verigo, potegnil iz vode staro, prazno past, v njej je bila le vidrina posetnica v obliki račje glave.

Spet se je nagibal dan k večeru, račja krila so žvižgaje rezala zrak, počasi so race sedale v zavetje senc. Naenkrat, noč še ni zakrila dneva, so

race plašno zletele in krožile nad vrhjem, tam pa je zadnjič zaplahotal s krili lep, zelenoglav racak — ujela ga je vidra.

Megla je z živjem pretkanih bilje in vejic, ob rekah je koval led vode v mrzle spona, glavni tok, topel in globok, ni zamrznil. Tja se je preselil nočni ribič, tam sedaj ribaril in gospodaril z ribami po svoje. Pa, čim bolj se je bližala zima svečam, nemirnejša je postala. Plavala je češče kot ponavadi na breg, posedala v mesečnih nočeh po skalah sredi vode, od časa do časa pa je zarezal tišino noči rezek oster pisk, vidra je klicala.

Temni klic noči, ki se je zarezal dmeč, globoko je našel odmev.

Naša znanica si je pričela kopati pod gladino rov, ga speljala počevno navzgor, pa napravila prijazen domek — pod gladino je bil vhod v vidrino stanovanje, zrak pa je dovaljal drugi rov, ki se je odpiral v gostem vrhju.

V tem domku bodo mladiči, štirje morda, morda več, klic noči, ostri žvižgi so bili klici narave, ki je družila za kratke ure ribiče daljnih krajev.

Zimske noči, samotne, tihe. Stari trdni ribič je nastavljal mreže. Zjutraj jih je našel prazne, raztrgane, le par luskin je bilo v njih. Kdo, kdo...? Zaman je premišljeval. Zakopal je mreže pa spet nastavljal. Malo rib je zašlo v njegove mreže, veliko jih voda ni imela, pa še s temi se je gostil neznani tuje. Še parkrat so bile mreže strgane in prazne, mrzlega marčevega jutra pa je našel mreže zamotane in zgnečene, v njih pa mrtvo vidro. Zapletla se je v mreže, z obupnim naporom se skušala osvoboditi, pa zaman, vedno temnejši je bil objem ozkih zank, voda dežljaje bolj hladna, omagala je in voda, njena prijateljica in zaveznica, jo je vzela v mrzli objem.

Tam ob vrhah je bil domek, pod vodo je imel en vhod, zrak je dobajal pri drugem, mehko je bil postlan za otročiče, pa ostal je sam in ob pogladi povodnji ga je voda, zaveznica vidro, zalila in porušila.

„SLOVENEČ“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

K. C. — Lj. Zimska jabolka hraniti v spalnici ni priporočljivo, če zavoljo prahu ne, ki se pri pretiljanju in pospravljanju spalnice dela vsak dan in lega na jabolka. Če želite imeti posebne shrambe za sadje, denite jabolka med okno, a ta zasilna shramba naj ne ovira potrebnega zračenja.

Cvetka. Ekcem in želodčna kislina? Najprej vas moram opozoriti, da proizvaja vsak zdrav želodec kislino, da pa je pri mnogih občutnih in razdražljivih ljudeh proizvodnja kisline prekomerna in da so taki ljudje tudi glede kože bolj občutljivi in nagnjeni k ekcemu in drugim kožnim motnjam. Taka je torej zveza med obema nadležnostima. Kako omiliti in odpraviti obe sitnosti, je nemogoče dati tukaj in naenkrat vsa navodila, ki se ravno po posamičnih primerih in je treba dosti časa in potrpljenja, da se taka splošna razdraženost živčevja položi. Gotovo je primerna prehrana odločilne važnosti, a treba navadno tudi zdravil za notranjo in zunanjo rabo. Receptov pa tukaj načeloma ne damo, zato...

R. B. — Lj. Močno izpehovanje iz želodca po vsaki jedi in piljači, ališno pluskanje v želodcu po vsakem pitju vas vznemirja? Bržkone imate pretegnjen in ohlapen želodec, ki se redno ne izprazni popolnoma, v njem zastaja jedi in nastaja odvisno ali napačno vrenje. Dajte si, če so motnje zares občutne, saj nekoliko teh zabavnih pojavov ima časih vsakdo, želodec temeljito pregledati in sicer treba preiskati želodčni sok na tečje, potem po poskusnem zajtrku ali obedu in vrh tega še z Rentgenom opazovati, če ni morda kakšna ovira za popolno izpraznjevanje.

F. K. — S. Bolehanje po španski hripi spomladi, ki se vleče do zdaj s kašljem in hujšanjem, je gotovo zelo sumljivo za jetiko. Če bolnik nima sredstev za zasebno zdravljenje, naj se napoti v splošno bolnišnico, kjer se brž dožene resnična narava bolezni in primerni način zdravljenja. Če je jetika, bo treba bolniku in vam okoli njega posebno pozornega ravnanja, da se bolezen ne raznese na druge. Vsa podrobna navodila za tako ravnanje dobi bolnik od zdravnika, ki boleten ugotovi.

A. J. — T. Močna bolečina na desni strani trebuha, ki se vam je že leto dni ponovila, daje dejansko misliti na vnetje slepega črevesa, ki se tako rado ponavlja. Vsekakor naj vaš zdravnik ugotovi sedanje stanje. Če je moja domneva pravilna, potakajte doma toliko časa, da se napade porazgubi, najmanj 6 tednov po jemanju bolečin pojdite z zdravnikom sporočilom v bolnišnico, da vas operirajo in s tem preprečijo nadaljne in časih zelo nevarne napade.

M. A. — T. Naraslajoča nervoznost mora imeti svoj vzrok, ki ga treba odkriti in odstraniti. Ribje olje ne more škoditi, s »knaipanjem« pa ne kaže pričeti pri tem letnem času.

F. Š. — L. Glavobol izza otroške postelje? Vzrok, ki ga navajate za postanek glavobola, nemir v okolici, ni prav verjeten, zdravljenje z reklačnimi zdravili ni umestno. Pred nedavnim časom je bilo pisano na tem mestu o raznih vrstah glavobola. Spravite zobovje v red in posvetujte se z domačim zdravnikom. Nikar ne rabite zdravil brez nujne potrebe!

J. B. — Lj. Poškodovan komolec vam je tako nesrečno otrdel, da ne morete več lakti rabiti, ker se komolec ne da sključiti. Pojdite čim prej v bolnišnico ali sanatorij, dajte si pohabljeni ud preiskati in operirati, kar se da opraviti s krajevnim otprom, brez bolečin za vas. Na ta način morda se doseže, da bo ud v kolmo giben, vsekakor pa vam napravijo sklep in taki drži, da vam bo roka rabna. Pa ne odlašajte dolgo, čim dalje čakate, toliko bolj se vam vrste okvarjeni sklep v nerabni drži, toliko težje je popravljanje.

R. D. — M. Gnojno vnetje v nosu in »transkih« duplinah vas na letuje navzlic operacije polipa. Kaj pa žrela drgalka? Ko bo zdravniško delo končano, pojdite, kar morda lahko dosežete, za kakšnih 6 tednov na morski zrak. Če je to kmalu ali sploh nemogoče, jemljite kakšno sol prav v neznatnih »min malnih« množinah.

M. K. — D. Kravato bljuvanje se vam ponavlja že deseto leto? Hlad vam škoduje, težko delo na prostem prenašate lažje od lahkega v zaprtih prostorih, sama se čutite zelo šibko, ljudje vas imajo radi rdečih lic za zdravo. Kaj bi to bilo? Bržkone so pljuča bolna. Menim, da se vam da precej pomagati, ker vaša bolezen ne kaže prav hudega značaja. Izročite se v oskrbo zdravniku, ki vam je najbolj pri rokah in hojite k njemu vsak mesec ali vsak drugi mesec. Zdaj na zimo bo kazalo jemati kakšna zdravila, na spomlad in v poletju se da dosti doseči z vodo, zrakom in soncem. Morda vam zdravnik naroči popolno ali delno mirovanje za kaj časa, vsekakor je tudi primerna prehrana precej pomembna za izboljšanje ali ozdravljenje. Marsikaj se da doseči tudi z domačimi izbranimi čaji.

A. S. — V. Spor z zdravnikom, ki da je zanebral otroka, kako naj se poravnava? Če je bilo ravnanje zdravnikovo zares tako, kakor ga opisujete, potem naznanite vso zadevo z navedbo zanesljivih prič Zdravniški zbornici za dravsko banovino v Ljubljani, ki je dolžna take primere raziskati in urediti. Glede gmojne škode, ki ste jo imeli zaradi zdravnikovega ravnanja, pa se vam je obrniti na tisto bolnišnico zavarovalnico, kamor plačujete svoje prispevke in ki je nastavila in vzdružila zdravnika. Jaz se ne morem presojati, v koliko so vaše pritožbe upravičene, in vas opozarjam, da ima zdravnik pravico naperiti proti vam tožbo radi žaljenja časti in motenja njegovega poslovanja, ako bi se izkazale vaše navedbe za neresnične ali pretirane.

L. D. G. P. — Lj. Lavarjev rum ni bil v teh odgovorih nikdar omenjen, še manj priporočen, ker ga ne poznam in ne vem, čemu naj bi bil v zdravstvu.

M. K. R. Bolni fant naj pove, kaj je, kaj počne, odkaj je bolan, kaj je po njegovem mnenju vzrok bolehanja in naj se — podpiše! Sicer nič!

Pravni nasveti

Vstop k policiji. M. I. P. K. policiji bi radi vstopili in vprašujete, če bo to mogoče in koliko stari kandidati da se sprejemajo. — V policijsko službo (solo), se sprejemajo kandidati, ki so dovršili 21. leto in niso še prekoračili 30. leta starosti, ako imajo tudi ostale po zakonu predpisane pogoje. Ta zakon najdete v »Službenem listu« banke uprave Dravske banovine z dne 12. decembra 1932. Glede sprejema se informirajte pri oni upravi policije, kamor bi radi vstopili (n. pr. v Ljubljani).

Dedovanje. F. K. a) Po teti: Teta vam je večkrat obljubljala, da vam bo zapustila svoje premoženje. Sedaj ste se pa z njo nekaj sprili in vprašujete, če vas v testamentu lahko popolnoma preze. — Lahko, ker niste njeni dedič, kateremu bi morala nekaj zapustiti. Osebe, ki jim mora zapustnik v poslednji naredbi zapustiti dedni delež, so le njegovi otroci in ako teh ni, njegovi roditelji.

b) Po bratrancu: Bratranec ima precejšnje premoženje, nima pa lastnih otrok. Ima pa enega strica, ki ima otroke. Radovedni ste, kako se bo zapuščina razdelila, ako ne bo napravil testamenta. — Ako umre zapustnik brez veljavne oporoke, nastopi zakonito dedno nasledstvo. Zakoniti dediči so predvsem tisti, ki so z zapustnikom po zakonskem rojstvu v najbližnjem kolenu v sorodstvu. V prvo koleno spadajo otroci, ali če teh ni njihovi potomci. Če teh ni, deduje drugo koleno, v katero spadajo oče in mati s tistimi vred, ki so z njim združeni pod očetom in materjo, to so njegovi bratje in sestre in njihovi potomci. Če tudi ni sorodnikov iz drugega kolena, pride na vrsto tretje koleno, ki mu pripadajo dedje in babice z brati in sestrami roditeljev in njihovimi potomci vred. Vas bo vsekakor zanimalo dedovanje tretjega kolena. Ako sta zapustnikova roditelja umrla brez potomcev, preide zapuščina na tretje koleno, to je na zapustnikove dede in babice in njihovo potomstvo. Dedščina se deli potem na dva enaka dela. Ena polovica gre očetovima roditelja in njunim potomcem, druga materinima roditelja in njunim potomcem. Vsaka teh polovic se deli enako med dede in babice ene in druge strani, ako še oba živita. Ako sta umrla ded ali babica, ali ako sta umrla oba od ene ali druge strani, se deli tej strani pripadla polovica med njunimi otroki in potomci.

Njiva blizu občinske ceste. F. K. Blizu občinske ceste leži vaša njiva, ki bi jo radi prodali kot stavbno parcelo. Vprašate, če bi lahko mejske prisilili, da vam proti primerni odškodnini odstopi toliko sveta, da bi napravili pot z njive na občinsko cesto. — Ker imate gotovo že pot na svojo njivo, ni mogoče prisiliti mejsa, da vam prodajo zemljo za novo pot do občinske ceste.

Hiša ob cesti. K. F. Hiša, ki je stala ob cesti, vam je pogorela. Ko ste na istem mestu hoteli zgraditi drugo, vam je to županstvo zabranilo, češ, da bi bilo preblizu ceste. Sedaj pa vidite sosed, da preureja svojo hišo, ki je še bližje ceste, nego vaša. Vprašate, če vam županstvo upravičeno brani zidati na navedenem mestu in zakaj sme sosed. — Po postavi se hiše ne smejo postavljati bližje, nego 4 metre od javnih cest. Izjeme dovoljuje pristojno cestno oblastvo druge stopnje. Ako smatrate, da je odlok županstva, s katerim vam je bilo stavbno dovoljenje odklonjeno, neupravičen, ste se mogli v 15 dneh po prejemu tega pritožiti.

Vzdrževanje ceste. F. K. T. Zakon o samoupravni cestah predpisuje, da se občinske ceste II. reda grade in vzdržujejo redno s prispevki davčnih zavezancev v onih krajih, ki so jim te ceste poglavitno namenjene. Porazdelitev teh prispevkov določa občinski odbor po neposrednem davku zavezancev. Ker se vam taka razdelitev v nekaterih slučajih zdi nepravilna, vprašate, če je občinski odbor primoran, držati se te odločbe, ali če lahko tudi drugače ravna, n. pr. da razdeli prispevke po velikosti posestev ali kako drugače. — Dokler ta zakon velja je občinski odbor nanj vezan in ne bi bilo po zakonu, če bi drugače ravnal. Ako bi napravil sklep, ki se ne bi skladal z zakonom, bi ga morala na eventualno pritožbo banska uprava ukiniti oziroma spremeniti. Če pa ne bi bilo pritožbe, bi pač tudi takšen sklep mogel obveljati.

Plačilo bolniških stroškov za državne upokojence. J. K. M. Vprašate, če mora državni upokojenec, ki ima majhno imetje, n. pr. hišico, v kateri stanuje, sam plačati stroške lečenja v bolnici. — Po zakonu imajo državni uslužbenci in upokojenci, kakor tudi njih rodbine, pravico do zdravljenja v javnih bolnicah od državnih stroškov. Zakon ne dela razlike med onimi, ki imajo kakšno premo-

ženje in onimi, ki nimajo ničesar, iz česar sledi, da ima upokojenec, ki je lastnik hiše, tudi pravico do zdravljenja na državne stroške in to le v III. razredu. Če se pa zdravi v II. ali v I. razredu, mora plačati razliko od maksimalne pristojbine za II. razred.

Oprostitev bolniških stroškov. F. P. B. Slišali ste, da bolniki do gotove višine davka niso dolžni plačati stroškov za zdravljenje v bolnicah. Kaj je na tem resnice? — Po pravilniku o bolniških pristojbinah za zdravljenje v državnih in banovinskih bolnicah, davčni obvezanci z neposrednim davkom do 60 dinarjev na leto brez doklad in osebnega davka, ne plačajo nikakršnih bolniških stroškov.

Drva za učitelja. S. Z. R. Za lansko leto vam je občina dolžna prispevek za drva, ki jih mora dati učitelju. Dolžnega zneska pa ni stavila v letošnji proračun. Za tekoče leto tudi še niste ničesar dobili. Sedaj ste sami naročili drva in nameravate račun poslati občini v poravnavo. Vprašate, če je krajni šolski odbor oziroma občina dolžna poravnati ta račun in kaj bi storili, ako ga ne bi poravnala. — Občina vam je dolžna drva oziroma prispevke za drva in to svojo terjatev bi mogli eventualno tudi s tožbo uveljaviti, ako ne gre zlepa, morda s posredovanjem okrajnega načelnika. Ne boste pa mogli občine prisiliti, da poravnava račun za drva, ki ste jih vi naročili. Lahko se pa dogovorite z občino, da na ta način izpolni svoje obveznosti nanam vam.

Razširjenje služnosti je nedopustno. O. L. B. — Imate hišo z vrtom, preko katerega vodi steza k sosedovemu posestvu. To stezo uporablja sosed preko 30 let. Lani pa si je na očetovi zemlji postavil sosedov sin novo hišo, ima tudi kamnolom in izvršuje prevoznikstvo. Vedno ga obiskujejo razne stranke, ki hodijo po stezi, se vozijo z bicikliji in prepeljavajo ročne vozičke, tako da se steza stalno razširja in bo v kratkem postala pot. Poleg te steze pa ima sosed čisto blizu lepo pot. Kaj storiti? — Z nad 30 letno uporabo je sosed priposestvoval služnostno pravico hoje po navedeni stezi. Niso pa upravičeni niti sosed, niti njegov sin ali pa

Jesensko oskrbovanje travnikov

Ing. R. Lah.

Znano je, da donajajo travniki s svojimi pridelki: travo, senom, otavo in pašo vsaki kmetiji največ donosa pri primeroma malih stroških. In vendar je še mnogo kmetovalcev posebno v vinorodnih okrajih, ki se za nje prav malo ali nič ne brigajo. Navadno gredo gospodarji na travnik, ko je čas košnje, drugače ga celo leto ne vidijo. Potem se čudijo, če začno pešati in ne dajo več take košnje kot prej. Tudi travniška zemlja se tekom let izčrpa ravno tako, kot njivska ali vinogradiška, če ji zopet ne pomagamo do moči. S tem da zvozimo iz enega hektarja travnika letno 20 do 30 stotov sena in otave, mu odvzamemo vsaj pet stotov snovi iz njegove zemlje. In če to delamo leto za letom, ne da bi vsaj deloma nadomestili odvzeto hrano, bo travnik polagoma opuščen. Da to preprečimo, moramo travnike pravilno oskrbovati in jim gnojiti.

Oskrbovanje travnikov je ravno tako potrebno kakor obdelovanje njiv in vinogradov, oranje, branje, okopavanje, pletje in slična dela. Z njimi ohranimo dobra svojstva zemlje, omogočimo v njej delovanje bakterijev in pripravo rastlinske hrane, uravnavamo vodno zalogo in olajšamo razvoj rastlinskih korenin in črpanje hrane. Na travnikih ne moremo vršiti istih del kot na njivi, ker bi s tem uničili rastlinstvo. Vzlic temu vršimo slične naloge, ne da bi pri tem škodovali travni ruši. Oskrbovanje travnikov obstoji iz naslednjih del: čiščenje grmovja in kamenja, poravnavanje kratin in izravnanje travniške površine, osuševanje in namakanje, branje in uničevanje plevela.

Čiščenje travnikov grmovja in kamenja se najlažje izvrši v jesenskih in zimskih mesecih, v kolikor vreme to dopušča in nimamo drugih nujnejših opravil. Kako si s tem zvišamo pridelke in olajšamo košnjo in druga dela na travnikih, ve le tisti, ki jih je na ta način zboljšal.

Posebno važno delo je osuševanje vlažnih kislih travnikov. Tu ne bomo govorili o dragih drenažah, ki jih je dandanes ob pomankanju denarja na kmetih težko priporočati; ampak o tistem osuševanju, ki ga lahko izvede vsakdo, ne da bi mu povročalo kake denarne žrtve. Marsikatero kisko zemljišče se da zboljšati samo s tem, da se v pravilni smeri potegne nekaj plitvih jarkov, po katerih se odvišna voda odceja. Taka dela izvede lahko gospodar sam s svojimi domačimi delovnimi silami ob času, ko ni drugega nujnega dela. Že v prvem letu se bo poznal uspeh, četudi še ne popoln, kajti kisle trave se ne umaknejo tako hitro sladkim, ker je zemlja še kisla.

Če hočemo z usuševanjem doseči popoln uspeh, moramo še kisko zemljo razkisliti z gnojnim apnom. To napravi zemljo bolj toplo, pospeši razkrajevanje sprstenin, uniči sladkim travam škodljive kisline in poveča rodovitnost. Učinek samega osuševanja je prepočasen, če mu ne sledi apnenje zemlje. Tudi gnojenje s samim hlevskim gnojem mu ne pomaga, ker ta na kisli zemlji prepočasi deluje. Pač pa je koristna Thomasova žlindra, ki vsebuje 50 od-

njegovi ljudje, da razširijo to služnostno pravico hoje. Če ima sosedov sin sedaj obrt, ki preje ni bilo pri hiši, niso torej priposestvovali pravico steze tudi sedanje stranke, ki so s sosedom v poslovni zvezi. Če se ne morete s sosedom dogovoriti radi popolne opustitve te steze, vam svetujemo, da zgradite vrt; pri stezi pa napravite vrata s ključem, ki ga morate dati na razpolago sosedu za njegovo in njegovih svojcev uporabo, ne pa za njegove trgovske stranke. Popolne opustitve steze pa ne morete izsiliti.

Nehvaležni otroci. Mati in oče. Otroci, ki so polnoletni in usposobljeni za samostojni poklic, nimajo nobene pravice zahtevati od staršev, da jih vzdržujejo. Starši, ki so dali hčerki pri poroki opremo itd., ne morejo teh hčerki podarjenih stvari, v slučaju ločitve zakona zahtevati nazaj. S temi stvarmi ima pravico razpolagati le oče — žena — sama. Starši so dolžni zapustiti otrokom dolžni delež, ki znaša polovico zakonitega deleža. V dolžni delež se mora vračunati tudi to, kar je hčerka dobila kot doto, ne pa to, kar je stalo šolanje hčerke. Če hčerka noče dati potrdila za to, kar je prejela pri poroki in kasneje, nima to nobenega pomena; samo starši sami naj shranijo tozadevne račune in pri sestavi oporoke naj izrečno zapišejo, zakaj določijo za enega ali drugega otroka večjo ali manjšo vsoto. Če znaša n. pr. vrednost zapuščine očeta 400.000 Din, a zapusti ženo in dva otroke, potem znaša zakoniti dedni delež za ženo $\frac{1}{4}$ t. j. 100.000 Din, a za oba otroke $\frac{1}{4}$ t. j. za vsakega 150.000 Din. Dolžni delež enega otroka znaša 75.000 Din. V to vsoto se mora všteti tudi dano doto.

Nezgoda pri mlačvi. I. M. R. Ob priliki mlačve na ročno mlatilnico ste si poškodovali roko. Pri mlatilnici je bila namreč odvzeta varovalna plošča. Gospodar ni imel delavcev za mlačev zavarovanih. Radi bi vedeli, če morete zahtevati kakšno odškodnino in od koga. — Ker ste se poškodovali z ročno mlatilnico, ne boste mogli zahtevati odškodnine radi opustitve zavarovanja. Po postavi morajo poljedelci zavarovati one delavce, ki se uporabljajo pri napravah (mlatilnicah itd.), ki se goniijo z elementarno silo, to je z ognjem, vodo, paro, elektriko in podobnim ali z živalsko silo. Ako si vi sami niste zakrivali poškodbe, morete zahtevati odškodnino samo od tistega, ki je nezgodo zakrivil.

stotov apna. Pri gnojenju vlažnih travnikov brez predhodnega osušenja je vsak gnoj zavržen, ker v kisli mokri zemlji ne more priti do učinka.

Nadaljno važno delo je branje travnikov. Že desetletja se to priporoča in še vedno dobimo velike kmetije in cele vasi, kjer nimajo travniške brane. Se bolj žalostno pa je, če kmetija ima to orodje, ki pa leži kje pod kozolcem vsi rjasto in pokvarjeno, na travnikih se pa šopiri mah in uničuje sladke trave in detelje. Kar je plug za njive, to je brana za travnike. Tudi travniška zemlja potrebuje zraka. Tudi trave in detelje rabijo svetlobe in zraka za svoj razvoj. Da jim tega preskrbimo, razrežemo travno rušo s zobni brane, razredčimo pregošto stoječe rastline, razrahljamo zemljo in omogočimo vlagi, da prodre v notranjost.

Toda še nekaj je, kar našim travnikom zelo škoduje: plevel — med njim kot najhujši — mah. Z brano ga izrujemo in uničimo, oziroma uporabimo za stelo ali za kompost. Tudi druge vrste travniškega plevela zatremo z brano. Vse te koristi, ki jih nudi travniška brana, so izražene v izreku, da pomeni branje travnikov polovico gnojenja. Saj tudi gnojenje pride do popolnega učinka šele tedaj, ko smo zemljišče temeljito pobrallali. Iz tega sledi, da bi sedaj jeseni, tako dolgo, dokler dopuščata vreme, nobena travniška brana ne smela počivati; posebno pa tiste ne, ki jih imajo zadrzniki ali člani kmet. podružnic v skupno porabo. To so v glavnem dela na travnikih, ki jih naj vsak skrben gospodar izvede že sedaj jeseni ali pozimi, ker se mu bo njegov trud bogato izplačal z dobro košnjo v prihodnjem letu in z dobro tečno krmo, ki bo njegovi živini bolj teknila nego iz slabih zanemarjenih travnikov.

Vprašanja in odgovori

Kako je ravnati z blatno krmo? — R. P. V. — Pišete, da vam je letos voda poplavila travnike in se sedaj suha krma kadi. Ljudje trdijo, da postanejo konji od take krme nadušljivi. Vprašujete, kako naj krmite tako klajo, da ne bo škodovala živini, posebno pa ne — konjem. — Če se krma kadi, je to mogoče od blata in peska, ki se drži bilk od poplave, ali pa tudi od plesnobe, ki je nastala v preplavljenem senu vsled slabega sušenja. Plesnjava klaja sploh ni za krmo, ker povzroča večkrat nevarne bolezni. Tudi blatna krma ni dobra, še najmanj prikladna pa za konje, pri katerih povzroča večkrat nadušljivost in razne bolezni v želodcu in črevih. Najbolj brez nevarnosti jo še pokrmimo živini za pitanje in volom. Toda pred pokladanjem jo moramo kolikor mogoče otresti, da odpade iz nje večji del zemlje in peska. S temeljitim pretresanjem z vilami se večinoma to doseže. Če je pa seno močno blatno, tedaj ga je stolči s cepci, četudi imamo pri tem precej zgub na redilnih snoveh. Vsekakor je pri krmljenju takega sena potrebna največja previdnost.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

TELEFON ŠTEV. 2057. 2470. 2979

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje
Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu

ŽENA IN DOM

POTEGNIMO MEJE!

Človek je ustvarjen za duševno življenje. To ga razlikuje in odlikuje pred ostalo stvarno naravo, ki ji je krona. V njem je poudarjena duševnost. Lepa je tudi žival in celo umna po svoje, dostojanstvo in dostojnost pa sta odliki človeka. Človek ni samo umen in lep, marveč tudi svet. Človek, brez razlike spola.

Vendar pa je svetost bolj poudarjena v ženi nego v možu. Žena je pa še v posebnem smislu božji tempelj. Stvarnikovo najsvetost. Življenje daje po nji, nova človeška življenja, nove nesmrtnosti svetove, neumrjoče duše. Žena — mati. Mati — dete. Ali je kaj svetostnega na zemlji?

Ženska duševnost je mirujoč plamen, svetla pa mil, ne jarek; ogrevajoč, ne žig. Ne boga, marveč miruje in čaka, vase — v Boga pogreznjen, čaka, da ga begajoči, preganjani vsak čas lahko najdejo. Mati človeku zavetja. Nedotakljivo znamenje njegove svetosti.

Če se mož izpozabi, krši božji zakon, zakon človeškega dostojanstva; če se izpozabi žena, greši proti svoji naturi, proti materinstvu, oskranja najsvetost. Razuzdana žena je nenaturna.

Če žena ni sveta, ne pozna samozataje, zameta dostojnost in sram, potem je to zelo usodno znamenje. Znamenje o naravno-kulturnem propadu kakega sloja, naroda ali cele dobe. Dokazov o tem hrani zgodovina dovolj.

Družinska ali kolektivna prehrana

Znano je, da je gospodinjstvo tem dražje, čim manj oseb oskrbuje; vrhu tega je danes veliko žena zaposlenih izven doma, a tuje gospodinjstvo moči so drage. Ljudi brez lastnega gospodinjstva obojega spola je vedno več. Te razmere in duh časa ustvarjajo potrebo po kolektivni prehrani in obrati le vrste se hitro množijo. Mnogi so sploh za to, da se družinske kuhinje odpravijo in uvedejo skupne, kolektivne. Kakor znano, so ta poizkus dosledno in v največjem obsegu izvedli ruski sovjeti, a niso uspeli: skupne kuhinje po stanovskih hišah ostajajo večinoma prazne, neuporabljene; družine si v svojih tesnih stanovanjih raje pomagajo s samovarji in vsakovrstnimi drugimi zasilnimi kuhali.

Temu se tudi ni čuditi. Lastno ognjišče, domača miza je najočnejši znak in močna vez družinskega občestva. Ogenj domačega ognjišča, notranji in zunanji, neodoljivo vabi, greje, sveti, še iz dalje. Ob domačem ognjišču je pravadno, nesporno prvenstveno mesto žene in matere. Ali naj žena sedaj to svoje mesto zapusti, ali naj zdaj to žarišče družinskega življenja, domače ognjišče, ugasne, omrzne? Sedanjí razvoj socialno-gospodarskih razmer, kakor rečeno, kaže tako in mnogi pravijo: kolo časa se ne da zavreti, čemu bi se upirali? Tisti pa, ki vedo, da je družinsko občestvo predpogoj vsakega drugega naravnega in umnega človeškega občestva, in ki stremijo za temeljito izpremembo sedanjega, družini sovražnega družabnega reda, pa hočejo družini na vsak način ohraniti, odnosno zagotoviti lastno domače ognjišče. To je predvsem katoliško stališče.

V katoliških karitativnih krogih se resno pretresa vprašanje, da bi se namesto množstvene prehrane uvedlo razdeljevanje živil po posameznih družinah. Seveda bi bilo treba istočasno uvesti nadzorstvo, da se živila ne bi prodajala. Razen tega je treba najsplošnejšega razširjanja praktičnih gospodinskih nasvetov. V tem pogledu vzorno deluje na pr. bavarski Rundfunk s svojimi ženskimi urami, ki jih vodi gdnja Buezkowska. Radio razglaša med drugim vsak teden jedilnike, priprave za eksistenčni minimum. Ti jedilniki so sestavljeni na podlagi redilnih vrednot posameznih živil in po zdravstvenih zahtevah in so namenjeni za vsakdanjo prehrano petih oseb; stroški te prehrane znašajo 2 marki na dan. Ti jedilniki so med ljudstvom silno priljubljeni in se večina gospodinj ravna po njih.

Družinskemu občestvu na ljubo se katoliški karitativni krogi izrekajo tudi za to, da se opuste običajne kolektivne božične prireditve in se namesto tega dostavijo božični darovi družinam na dom. Božič mora ostati predvsem družinski praznik, prav posebno tudi tam, kjer stiska in gorje mrvti družinsko občestvo. Razen tega odpade pri takem tihem obdarovanju tudi želo ponižanja, ki je pri javnem obdarovanju za tenkočutne osebe neizbežno.

Za osebe, ki so brez lastne družine, pa je kolektivna prehrana kakor tudi kolektivno praznovanje božiča neobhodna potreba časa.

Pa je tudi naravno: Prve klice vsake pravosti, blagosti — kulturnosti poganjajo ob domačem ognjišču, ob žibelki, ob ženi: devici — materi, najsvetostnejši, najblajši, najlepši na svetu. Žena je pri vseh kulturnih narodih, dokler so naravno zdravi, nositeljica in čuvarka blagih običajev, človeškega dostojanstva in dostojnosti: kulturnosti. Kadar in kjer to ni več, je propad blizu.

V naši dobi in naši lastni sredi ne manjka teh znamenj. In niso najobupnejša tista, ki se javljajo ob Veselem vinogradu. Nevarenjša in odvratnejša je tista trohoba, ki se širi tiho in prikrito v tisku in družbi po žensstvu ali njegovi sokrivdi. Pri tem komaj da še igrajo kako ulogo navadne izgubljenke, ki jih družba označuje za prostitutke. Nositeljice naravnega propada najdemo danes na čisto drugih družabnih popriščih. Ne gre več za prodajanje za denar, ki je od davna ožigosano za sramotno in zato socialno manj nevarno, ampak za načelno negiranje krščanske pravosti, krščanske družine, krščanske žene: device ali matere, neločljivo vezane na zakonskega druga, družinskega očeta, po katerem ne sme stegniti rok nobena druga ženska na svetu.

Od tu preti sedaj nevarnost, od tu se širi naravna gnoloba — v raznih oblikah in na različne načine. Krščanska kulturna družba bi storila prav, ako bi slednjim jasno in odločno potegnila svoje meje.

Jedilnik za november

(Krekova meščansko-gospodinska šola v Zgornji Šiški pri Ljubljani.)

Ponedeljek, 28. nov.: Kosilo: Prežganka z opečenimi žemljami. Gobova rižota, mešana solata. Pehtranov štrukelj. Sadje. — Večerja: Goveji golaž in zabeljen krompir.

Torek, 29. nov.: Kosilo: Ražnja juha. Mesne košarice z zelenjavo, praženo zelje in pretlačen krompir. Mandeljnov kipnik. — Večerja: Široki rezanci in solata.

Sreda, 30. nov.: Kosilo: Močnik na goveji juhi. Govedina, kumarična omaka in pražen riž. Šarkelj. — Večerja: Zdrobov pečeniak in vkuha.

Četrtek, 1. decembra: Kosilo: Rezanci na juhi. Nadevana gos, jabolčni hren in pečen krompir. Španske žemlje. — Večerja: Jajnine in mešana solata.

Petek, 2. decembra: Kosilo: Krompirjeva juha. Rezančica klobasa in špinača. Sirova torta. Sadje. — Večerja: V oblicah krompir in presno maslo. Pečen kostanj.

Sobota, 3. decembra: Kosilo: Pretlačena koreninska juha. Kumarična pečenka, krompirjev štrukelj in prisiljeno zelje. Kvašeno kolo. — Večerja: Pljuča v omaki in rumena polenta.

Nedelja, 4. decembra: Kosilo: Zdrobovi cmoki na goveji juhi. Telečji zrezki v papriki, močnati vložki in zabeljena karfiola. Khrke jabolčne rezine. — Večerja: Dunajski zrezki in mešana vkuha ali solata.

Nekaj navodil za šolsko malico

Malica naj otroku lakoto uteši, ga poživlji in okrepi za nadaljnjo delo.

Zato: 1. Ne dajaj otroku več malice, kakor jo more s slastjo pojesti. Povej mu, da jo počasi in dobro prežveči. Naj ne je grede ali leté in hlastno. Za malico mu določi primeren čas.

2. Prepričaj se vsak dan, če je otrok svojo malico pojedel, vprašaj ga ali mu je teknila in ali je bilo dovolj. Mogoče boš moral kaj spremeniti.

3. Malico čedno zavij (ne v časnik) in otroku pokaži, kaj mu daš s seboj. Otroku raje strada, kakor da bi jedel, kar mu ne gre v slast.

4. Daj mu vedno črn, ržen kruh. Črn kruh je zdrav, redčen, bogat z vitamini in tudi zelo okusen in tečen.

5. Ne dajaj otroku s seboj klobas, gnjati in druge mesnine, ker to žaja. Mesto tega daš lahko domač sir (skuto) z drobnjakom, redkvice, presnega masla, surovega ali suhega sadja, tudi kuhanega. Lahko mu daš tudi jajce, a ga prej razreži ali sekljaj. Hrano skrbno spreminjaj.

6. Ne daj otroku celega jajca ali na pol kuhanega. Otroku je pri jedi neroden, pojé le nekaj, drugo zavrzé. Zreži jajce na kolesčke ter potresi z drobnjakom in deni med dva kosčka kruha.

7. Privadi otroka na to, da med jedjo ne bo pil. Preveč tekočine obremenjuje telo. Žaja se najboljše pogasi s sadjem. Ne dovoli, da si otroci na cesti kupujejo sladolede. Dinarje naj si prihranijo za potrebnejše stvari.

8. V šolo ne dajaj otroku toplih pijač. Če potrebuje pijačo, mu daj steklenico mleka ali ječmenove kave z mlekom. Kupi v šoli mleko, ki se v ta namen daje otrokom.

Dr. Kr. mešč. šola v Šiški.

SIR

polnomastni ementaler po 16 Din, polnomastni graja po 14 Din, polnomastni trapist od 10 Din naprej dobite v delikatesni trgovini L. UHLER, Maribor, Glavni trg (rotovž).

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozil, triciklji, razna novejša dvokolesa, kavalni stroji in motorji. Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franco.

Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 191

Obnašanje v gledališču

Če greš v gledališče ali na koncert z gospodom in imata vstopnice za rezervirana sedeža, pojdi pred njim kar naravnost v avditorij. Tam postoj trenutek, da bo tvoj spremljevalec oddal vstopnice biljeterju. Ko je to opravil, pojdi do vrste, kjer imata sedeža in zasedi svoj prostor, in sicer na notranji strani vrste, tako da bo gospod sedel na zunanji strani.

Isto velja za kino. Kjer ni rezerviranih sedežev, pojdi naprej, če je tvoj spremljevalec tvoj soprog, zaročenec ali dober znanec in izberi najboljše sedeže. Če pa ne veš, kje rad sedi, se obrni k njemu, preden zasedeš prostor in ga poltiho vprašaj: »Ali vam je tu drago?« s čimer mu daš priložnost, da izrazi svojo željo »Pojdiva bližje« ali »Ne tako blizu«.

Če greš mimo koga v vrsti, reči »Oprostite«. Če vidiš, da ga nadleguješ, morda se je predstava že začela, reči »Oprostite, prosim lepo«. Med tem, ko greš mimo, pazi, da ne boš v kolena suvala (suval) tistih, mimo katerih greš, zato pojdi ob naslonjalah prednje vrste tako tesno kakor moreš. Pri tem tudi pazi na to, da ne bi morda zadela glav tistih, ki sede v vrsti pred teboj, kar je res neprijetno. To morda veš iz lastne izkušnje. Če so osebe, mimo katerih greš, tvoji znanci, jim ne obračaj hrbta, ampak lice.

Ča pa sediš in gredo drugi mimo tebe v vrsto, naredi jim prostor, morda tako, da obrneš kolena v stran, ali pa da vstaneš, če se predstava še ni začela. Če se je pa že, ali pa n. pr. v kinu, če je slika že na platnu, je bolje, da ne vstaneš, da namreč tistim, ki sede za teboj, ne zakrivaš pogleda na platno. Če pa že moraš vstati, vstani hitro in misli na vse tiste, ki so za teboj, in ki nestrpno čakajo, da bi imeli zopet prost pogled.

Kakšenkrat naletiš na ljudi, ki se kratkoma ležijo umakniti. Gotovo ni prijetno, posebno, če si dama in moraš ob vsakem dejanju iz noračja pobirati daljnogled, program, torbico in vstajati za vsakega posebej. A vendar, če nimaš dovolj močne volje, da bi premagal samoga sebe, in da bi bil v javnem lokalu ljubiv in vljuden spričo takih matenkestih in nadlegovanj, potem je bolje, da ostaneš doma. Saj si lahko pomagaš s tem, da prihodnjic vame sedeže sredi vrste, kjer te zaradi vstajanja nihče ne bo mogel nadlegovati.

Če koga povabiš, da gre s teboj v gledališče, kupi vstopnice vnaprej in kupi dobre sedeže. Za dobre sedeže veljajo ista, s katerih osebja s povprečno dobrim vidom in sluhom dobro vidi in sliši. Res je, da nekateri ljudje ne marajo sedeti preblizu odra, ker se šminka preveč vidi; v zadnjih vrstah pa tudi ni dobro, odkoder vidiš samo zabrisane poteze namesto obrazov in kjer od desetih besedi ujameš komaj eno. V splošnem torej smatramo sedeže od četrte do sedme vrste za dobre. Vrhutega je zelo ljubezno, če povabljenega vprašaš: »Kako blizu želite sedeti?« Če povabiš več prijateljev v gledališče, naj gredo dol k sedežem v tistem redu, v katerem bodo sedeli. Na koncu vrste naj vedno sedi gospod, potem dama, potem zopet gospod itd. Če pa n. pr. gospod in gospa A. povabita gospoda in gospo B. v gledališče, sedi najprvo gospod A. poleg njega gospa B., nato gospa A. in končno gospod B., tako da sta dami v sredi med gospodoma.

Se nekako o vljudnosti v gledališču in pri koncertu:

Misli na to, da prav tako kakor slišiš ti vsako besedo ali šepet z odra, sliši tudi igralec ali pevec tvoje govorenje, šepetanje, kašljanje, mečkanje s programom, kar brez dvoma moti. Zato bodi vselej tih in miren med dejanjem oziroma izvajanjem koncertne točke.

T. K.

Lepota in zdravje

Oslóčenje debelih gležnjev in meč

Tolščo, ki se nabira na gležnjih, in ki jih dela nelepe in okorne, odpraviš z vztrajno telovadbo, s krepkim kolcanjem in stegovanjem noge in z masažo. Uspeh je vsekako zelo počasen, saj rabiš tedne in celo mesece, preden zaznaš sploh kakšen uspeh. Zato je treba precej vztrajnosti.

Naslednje vaje so posebno dobre, čeprav deloma težavne:

1. Vaje začni s tem, da z bedri kolebaš. Potem stoj pokonci, noge drži skupaj. Dvigni se na prste. Zdaj hitro upogni in stegni izmenoma vsako koleno kakor bi tekla, pri čemer pa prstov nikakor ne dvigni od tal. Nekaj minut čvrsto kroži z laktom.

2. Hodi okoli po sobi po prstih. Pri vsakem koraku suni z nogo navzgor. Pri tem imej prste in kolena stegnjena. Suvaj tako visoko kolikor moreš. Kadar suješ, naj bodo prsti obrnjeni navzven. Tako delaj približno pet minut.

3. Izvajaj po sobi različne plesne korake, ves čas pa stoj samo na prstih. Če moreš te vaje delati ob godbi, ti bodo seveda prav kratkočasne, namesto da bi ti bile dolgočasne. Dobro je, če telovadiš bosa.

Poleg telovadbe vsak dan krepko masiraj mesnat in debele gležnje, ker to stre maščobno tkivo.

Če sediš, kroži z nogo ob gležnju več minut dnevno.

Za oslóčenje meč so naslednje vaje dobre: Stoj pokonci, opri roke ob boke, dvigni koleno, povesi nogo, znižaj stegno, nato pa več minut krepko kolebaj z bedrom naprej in nazaj. Z drugim bedrom stori prav tako.

To vajo lahko delaš tudi sede ali leže. Lezi na posteljo in krepko suvaj z nogo

Modne novosti

Večerna obleka za starejše dame iz težke črnine. Sprednji del pod bolerom, šalni ovratnik in evetlica so iz kinakrepa heliotropne barve.

Obleka iz volnenega krepa tobakove barve; za vratom svilen šal belo-rumene barve.

Dober okus za obleko

Vselej se moramo vprašati: Ali je morebiti naša obleka kakor travnik, na katerem cveto najrazličnejše cvetice? Na to vprašanje moremo odgovoriti samo z da ali ne. To pa velja za vse one, ki se vesele barv in zaradi tega brez ozira izberejo tisto, ki jim je sama na sebi najbolj všeč, ne da bi premislile, kaj pa zahteva fini okus za našo obleko.

Kričeče barve so izključene za obleke, ki jih nosi žena na cesti. Celotno otrokom naj bi jih matere ne dajale, da bi jim ne oškodovale vzgoje za dober okus. V zaprtih prostorih so sicer take barve včasih še dopustne, paziti pa je treba, da se z drugimi barvami ne mešajo. Priporočati je tako obleko ne prepogosto nositi.

Črno in belo iz umetniškega stališča ne veljata kot barvi. Pač pa pri obleki. V prejšnjih časih je celo črna imela svoje nianse. Imeli smo modro-črno, rjavo-črno, rdečkasto-črno itd. Danes imamo samo čisto črno, ki pa na raznih blagovih tudi različno učinkuje.

Tudi bela barva se da z raznimi pridevki poživiti. Znano je, da imamo čisto belino in krem, to je rumenkasto-belo, oboje to pa v svetlejših in temnejših tonih, pa tudi vijolično-belo, zeleno-belo, rožnato-belo itd. Ti toni, bolje mešanica barv, pa ne smejo nikoli priti v stik z nasprotnimi barvami, ako ne zahtevamo izrecno posebno kričečega učinka, kar pa je pri fini in dobri obleki izključeno.

Pomniti je, da vzorčasti blagovi zahtevajo primerne garniture, ki spadata k osnovni barvi blaga.

Enobarvni volneni blagovi za čestne obleke zahtevajo nekaj okrasila, kar se da doseči ali s primernimi našitki, ali šivi. Dobro pa si moramo zapomniti: čim boljša je kvaliteta blaga, čim skrbnejša izdelava, tem manj okrasila je treba za resnično odlične vtis obleke ali kostuma.

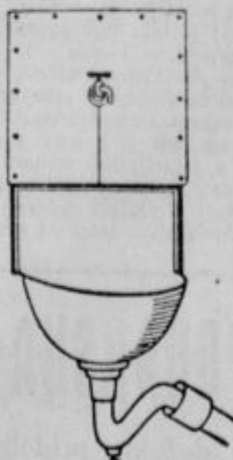
Za popoldanske obleke je treba vedeti, čemu jih rabimo. Ali le za ceste, ali za obiske, ali tudi za popoldansko družabnost. Seveda nam sedanje gospodarske razmere ne dopuščajo prevelike izbire v tem, kar je morebiti čisto prav, da se odvadimo luksusa, ki smo mu morebiti kdaj zapadle.

Po vojni in z njo združeno gospodarsko krizo je tudi vprašanje obleke prišlo do nekega prevrata in sicer tako velikega, da nismo tega pričakovali. Prenehali so vsi predpisi za sprejeme v visokih družbah itd. Ti predpisi bodo sedanjemu in najbrže tudi prihodnjemu rodu ostali neznani. Dobro vzgojena, izobražena, samostojna misleča žena dobro ve, kaj pravi k vsemu temu njen okus.

Kako si pomagam

Čiščenje usnja. Usnjate torbice in druge predmete iz usnja očistimo maslini in drugih madežev, ako jih drgnemo z mešanico špirta in spenjenega jajčnega beljaka. Špirit razkroji maščobo, ki se nato sprime z beljakovo peno in jo z njo vred odstranimo. Usnje drgnemo tako dolgo, da je čisto in se začne svetiti.

Gumijeve dežne plašče, ki so postali trdi in se začeli lomiti, namažemo s salmiakovcem, narakar postanejo zopet voljni.

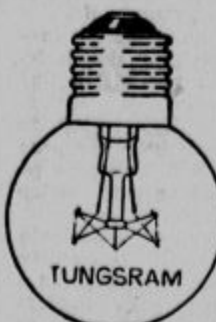

Zid pri vodovodu, ki ni z oljnato harvo prepletkan, zavarujemo s celuloidno ploščo (glej sliko!), ki se da umivati.

naprej in nazaj, najprej z eno, potem pa z drugo. Suvaj z bedrom od kolena dol.

So nekatere žene, ki imajo otekle gležnje. Taki so znak slabega zdravja. Zato je v takem slučaju priporočljivo, da greš čimprej k zdravniku, da te preišče.

T. K.

Zarnice, lestence, likalnice, kuhinjske aparate, izolirane žice, motorje, elektromaterijal, zvonce, telefone, radio-aparate kupite poceni v novi

elektrotehnični trgovini **Karol Florjančič** Maribor, Glavni trg 23

DELA VSKI VESTNIK

O nalogah Delavskih zbornic

Delavske zbornice so bile ustanovljene z zakonom o zaščiti delavcev kot skupne institucije za vse delavstvo na določenem ozemlju. Poklicane so, da podajajo svoje mnenje in zahteve v vseh vprašanjih, ki se tičejo socialne politike. Proučujejo družabno in gospodarsko življenje in utirajo v javnosti pot priznanja delavskih pravic.

Naloga Delavskih zbornic je predvsem, da varujejo socialne in kulturne interese vseh delavcev in nameščencev. Da podajajo poročila, mnenja in predloge pristojnim državnim in samoupravnim organom v ureditvi delovnih razmer med delavci in delodajalci in o vprašanjih delavskega zavarovanja, delovnih trgov, prehrane, delavskih stanovanj in delavske prosvete. Stremeti morajo, da vsak prav in red izvršuje veljavne zakone in navedbe, ki se tičejo delavstva. Posredujejo pri sklepanju kolektivnih delavskih pogodb, kakor tudi pri poravnavanju sporov, ki nastanejo med delavci in delodajalci, — seveda, če to izrecno žele prizadete stranke. Delavske zbornice

zbirajo statistične podatke o delavskih vprašanjih in posredujejo za vsakega delavca pri vseh državnih uradih, napravah in delodajalcih. Hranijo delavne pogodbe, ki so se sklenile v njih območju itd. Ustanavljajo in organizirajo razne naprave in akcije v korist delavstva. Po potrebi pošiljajo na pristojna oblastva potrebne vloge in resolucije. Poleg strokovnega dela vrši DZ tudi važno in uspešno kulturno delo med vsem delavstvom.

Da more Delavska zbornica uspešno delati, potrebuje močnih in zdravih sil, ki ji dajejo dnevno: pobudo in pogon. To so organizirani delavci, ki tvorijo Delavske zbornice nezmisljivo hrbtenice. Imeti mora zato po delavskih strokovnih organizacijah vedno dober stik z delovnimi sloji. DZ je centrala vseh strokovnih organizacij.

Institucija Delavske zbornice pomeni Delavski poročilnik, — napredovanje S pridobitvijo Delavske zbornice se je delavstvo uvrstilo kot enakopraven člen med zastopstva drugih organiziranih stanov.

Delavski zaupniki

V vseh podjetjih, ki spadajo pod zakon o zaščiti delavcev, ima pomožno osebo, ki je zaposlena v njih, pravico izvoliti si svoje zaupnike. Ti delavski zaupniki imajo naloge, da delujejo za zaščito gospodarskih, socialnih in kulturnih interesov delavstva, da vplivajo na vzdrževanje dobrih odnosov med delavci in delodajalci ter skrbijo, da se delodajalci in delavci strogo držijo vseh kolektivnih in individualnih delovnih pogodb. Dalje so v sporih med delavci in delodajalci posredovalci in pomirjevalci, zlasti v mezdnihih sporih; posredovalci so tudi pri določanju povprečnih in minimalnih zaslužkov in pri deljenju akordnega dela. Naloga delavskih zaupnikov je tudi, da pazijo, da se izpolnjujejo predpisi glede delovnega časa, zdravstvenih predpisov, predpisov socialnega zavarovanja, posebno pa predpisi delavske zaščitne zakonodaje. O vseh prestopkih teh predpisov morajo obveščati delavsko zbornico, inšpekcijo dela in druga javna oblastva.

Iz tega orisa nalog, ki jih ima delavski zaupnik, vidimo, da je uvedba delavskih zaupnikov velika in važna pridobitev našega delavstva. Vseh podrobnosti o delavskih zaupnikih ne moremo na tem mestu obravnavati. Navedli bomo le še najvažnejše stvari. Poleg zakona o zaščiti delavcev govore o delavskih zaupnikih še: Navodila za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov in Poslovnik o delovanju delavskih in nameščenskih zaupnikov. Vedeti je treba, da imajo tudi nameščenci pravico izvoliti si svoje zaupnike in to tam, kjer je poleg delavcev zaposlenih več kot 10 nameščencev. To pa ne velja za nameščence, ki opravljajo nase višje vrste (inženjerji, poslovodje, knjigovodje itd.).

Delo zaupnikov je častno, pa tudi težko. Težko zato, ker so prečesto izpostavljeni preganjanju s strani neuvidevnih delodajalcev. Zato pa je za zaščito zaupnikov posebej poskrbljeno na ta način, da je delodajalcem izrecno prepovedano odpustiti ali preganjanju delavskega zaupnika zaradi pravičnega izvrševanja njih dolžnosti.

Delodajalec ne more zaupniku odnehati na 14 dni ali 6 tednov, ker traja mandat delavskih zaupnikov leto dni. V tem roku ne sme biti delavski zaupnik odpustčen, razen če je izgubil državljanske pravice po polnoveljavni sodni odločbi, ali pa če je težko kršil dolžnosti oziroma prekršil svoja področja in je s tem nastala nevarnost za življenje, zdravje in druge važne koristi zaposlenih delavcev ali podjetja.

Delodajalec mora pri odnusu navesti razlog odpusta zato, da se more zaupnik braniti. O sporih, ki nastajajo med samimi delavci podjetja ali med delavci in njih delodajalci v zvezi s poslovanjem zaupnikov, odločajo inšpekcije dela oziroma ministrstvo za socialno politiko. O zahtevkah, ki jih imajo neupravičeno odpusteni zaupniki napram delodajalcem, pa odloča sodišče. Naj navedemo razsodbo Stola sedmorice, ki pravi, da traja službeno razmerje zaupnika toliko časa, dokler ga delodajalec ne odpusti — pravilno po zakonitih določilih. Neupravičeno odpusteni zaupnik mora dobiti svojo plačo toliko časa, dokler traja njegov mandat.

Mednarodni urad dela

Francoz Blanqui je rekel leta 1838 v pariški Sorboni (univerzi): ako so mogle države dosedaj sklepati pogodbe za ubijanje ljudi, zakaj ne bi mogle od sedaj naprej tudi sklepati pogodb v svrhu zaštite življenja in zdravlja. — Zdi se, da se je s tem stavkom ideja mednarodne socialne politike in ideja mednarodne socialne zakonodaje prvič pojavila v javnosti.

Do konkretnih oblik in do pravega razuma pa je prišla mednarodna socialna zakonodaja šele po svetovni vojni z ustanovitvijo mednarodnega urada dela. Pri sklepanju mirovnih pogodb je prišlo do spoznanja, da je mogoče uveljaviti socialni red v posameznih državah le z odstranitvijo krivic v teh državah in da je utrjevanje socialnega mira v posameznih državah podlaga svetovnega mira. Mednarodna socialna politika sicer ne bo prinesla odločitve v gigantski borbi med delom in kapitalom, mora pa ublažiti to borbo. Mirovna pogodba (versajska) je bila podpisana 23. jun. 1919. Trinajsto poglavje ima naslov: Delo. V uvodu tega poglavja so postavljena načela, po katerih se mora ravnati mednarodna delavska zakonodaja. Ta uvod je toliko važnosti za delovno ljudstvo vsega sveta, da se nam zdi prav, da seznanimo tudi naše delavstvo s temeljnimi mislimi tega uvoda. Najprej se ugotavlja, da obstoje sedaj taki pogoji dela, ki so za veliko večino delavstva krivični in ustvarjajo nezadovoljstvo, tako da sta v nevarnosti

mir in socialni red. Velike krivice se vrše pri delovnem času, radi nepraznovanja nedelje, radi preniknih plač, sploh radi pomanjkanja dobre socialno zaščitne in socialno zavarovalne zakonodaje. Zato se ustanavlja neka mednarodna organizacija — mednarodni urad dela, ki naj poišče pota, po katerih bi se dala doseči notna mednarodna delavska zakonodaja.

Dalje navaja mirovna pogodba devet načel, ki jih je smatrali za podlago našemu delu. Naj navedemo nekatera teh načel: »Delo ni plago ali trgovski predmet. Pravico zadrževanja imajo delavci in delodajalci. Delavec mora prejemati plačo, s katero more dostojno živeti. Povsod naj se uvede osemurni delavnik. Ob nedeljah naj se ne dela. Prepoved naj se delo otrok. Upostavi naj se načelo enotnih plač, brez razlike spola. Vsaka država naj ustanovi inšpekcije dela.«

To je program mednarodnega urada dela. Kateri naloge je, izboljšati položaj delavstva. Ta mednarodni urad dela ne more otegniti svojih namenov tako, kakor bi bilo to želiti, kar ne posreduje izvršilne moči, ampak samo moralno moč — zavest svojih članov. Vendar pomeni velik korak naprej v boju za delavske pravice.

Ljubezen in ne sovraštvo...

Delavec ima mnogo sovražnikov. Njegov največji sovražnik je kapitalist, to je tisti podjetnik, ki misli, da je delavec blago ali stroj ter sredstvo za kopičenje bogastva in brezmejnih dobičkov. Ta kapitalist se ni rodil šele v dvajsetem stoletju, ampak je živel že pred Kristusom in že tedaj izjemal delavno ljudstvo, kakor ga izjema še danes.

Velik sovražnik delavstva pa je tudi — demagog. Demagog je tisti človek, ki se dela za prijatelja delavstva, pa je le prijatelj svojih sebičnih koristi, ki obeta delavstvu raj na tej zemlji, čeprav ve dobro, da tega sveta nikdar nihče ne bo spremenil v raj. Demagog samo govori, dela pa ničesar.

Tretji sovražnik delavca pa je tisti človek, ki misli, da ima borbo za delavske pravice v zakupu in skrbno pazi, da mu kdo ne poseže na to polje. To je dela zato, da mu kdo — sposobnejši — ne vzame voditeljskega mesta. Ob vsaki priliki trka na svoje prsi, češ, glejte me, kako se borim za Vas, tovariši in sodrugi, takoj nato pa kliče ogenj in žveplo na glavo onih, ki njega nočejo poslušati. Vsaka njegova beseda je polna sovraštva, vsaka njegova kretnja pomeni sovraštvo. Sovraštvo je njegovo orodje.

Kristus pa je prišel, da prenovi svet v ljubezni. Delal je v ljubezni in učil je ljubezen. Zato ne more biti njegov prijatelj oni, ki oznanja sovraštvo, včasih celo v Njegovem imenu. Tudi nobeno gibanje in noben pokret, ki raste iz sovraštva, ne more imeti uspeha.

Ljubezen in ne sovraštvo naj spremlja vse naše delo pri borbi za pravice delavstva.

Drobne vesti - v dveh, treh vrstah

Novosadski industriji so se na svoji zadnji seji industrijskega odseka izjavili proti uvedbi 40-urnika, ker pravijo, da ne bi koristilo to ne delavstvu in ne lastnikom podjetij; radi novih investicij, ki bi bile »zanje« čisto nepotreben izdatek.

48.000 je bilo letos v oktobru več brezposelnih delavcev v Nemčiji, kakor lani v istem času. Število brezposelnih je sedaj 5.150.000.

20 milijonov dinarjev so znašali gradbeni stroški palače Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Belgradu, ki je bila te dni otvorjena.

Brezposelnost v Franciji se je v oktobru zopet zvišala za 5.172 na skupno 252 tisoč siromakov.

V rudniku nedaleč od Glasgowa v Angliji je prišlo zopet do eksplozije v rovu, kjer so bili 4 rudarji mrtvi, 11 pa nevarno ranjenih.

30.000 španskih rudarjev v revirju Oviedo je stopilo v stavko. V Sevilji je tudi splošna stavka, kjer je prišlo na več krajih do hudih spopadov.

Anton Fuchs

kleparška delavna, Gospodarska cesta 16, „Pri Levu“

izvršuje vsa kleparška in lesocementna dela pri novih zgradbah, kakor tudi pri starih, najsolidnejše, po zmernih cenah.

14430

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umelna gnojila, cement, premog itd.

Drvovrstna moka iz mlina Forgeacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

I Z T E H N I K E

Mehanična električna pošta

Tehnika šibkega toka je v zadnjih desetih letih tako napredovala, da je poleg svojega ožjega delokroga žične in brezžične telegrafije in telefonije osvojila in prodrila tudi v panoge, ki ji na prvi pogled ne zglejajo sorodne. Oplodila je tudi cevno pošto in jo dovedla, rekli bi, do skoraj fantastične popolnosti. V večjih mestih in večjih stavbah, uradih, bankah so speljane cevi, po katerih potiskamo s stisnjenim zrakom puščice, ki imajo obliko večje patrone, v katere vložimo pošto, pisma, akte itd. S precejšnjo brzino zdrkne ta projektil po cevi na določeno mesto do sprejemnika. Postopek seveda ni tako enostaven, kakor smo ga tukaj označili.

Vzemimo primer večje banke, ki ima instalirano tako napravo za cevno pošto. Po dosedanjem načinu je recimo blagajnik pri svoji mizi vložil v cev puščico z gotovim obvestilom, ki je namenjeno tajniku. Stisnjen zrak požene projektil na neko centralno mesto v stavbi, kjer jo poseben uradnik vloži in požene skozi novo cev, ki je usmerjena k tajniku.

Pri novejših napravah se delo tega uradnika vrši popolnoma avtomatično. Puščica mora imeti dve svojosti, da izbere, ko pride na centralno odcepno točko, pravo nadaljnjo cev in da se v tej ustavi pri pravi postaji. Na puščici so vzgajeni kontaktni obroči, katerih lega se da poljubno po gotovem sistemu, z ozirom na končno postajo, nastavi.

Puščica drvi mimo različnih kretnic. Pred kretnicami so kovinski kontakti, katere lahko sklene projektil s svojimi kontaktnimi obroči tako, da je sprožen električni tok, ki z elektromagnetom premakne kretnico. Električni stik pa bo nastal edino v tem slučaju, če razdalja kontaktnih obročev projektila odgovarja razdalji kontaktov pred kretnico. Sicer drsi puščica, dokler ne dospe do one kretnice oziroma postaje, kjer je prejšnji pogoj izpolnjen.

Nov amaterski filmski trak

Ljubitelji filmskega sporta, ki si vsled ogromnih cen ne morejo nabaviti aparatov in filmskega materiala za filme normalne velikosti (35 mm), se poslužujejo 16 ali 9 mm širokih filmskih trakov. Filmsko amaterstvo se je zelo razširilo. Vendar cel pokret ni našel še tistega odmeva, ki bi ga lahko, če bi se cene za filmski material še nekoliko znižale. Razne tvornice so poskušale najti rešitev v raznih izumih, ki so predvidevali boljše izrabo film. Traku in s tem njegovo pocenjenje.

Tako je pred tremi leti prišla ameriška družba Kodak Electric na dan s sistemom »Homovie«, ki je štirikrat bolj izrabil filmski material kakor običajni 16 mm široki amaterski trak. Vsako dosedanje sliko so vzdolž in po čez razdelili v dva dela in so na ta način na prvotnem koncu dobili štiri slike. Treba je bilo zgraditi posebne snemne in projekcijske aparate, ki so zapore osvetljevali te štiri slike. Film, ki se običajno premika sunkoma v vzdolžni smeri, je moral tu poleg tega še preskakovati z leve na desno in obratno. Tako komplicirano gibanje traku, da se osvetlijo vse štiri slike, pa ne pomenja lepe tehnične rešitve. Zato si sistem »Homovie« ni mogel osvojiti svetovnega tržišča.

Pred nedavnim pa je stopila družba Eastman Kodak Co. pred javnost s tako zvanim »Kodak 8 mm System«. Ta znana tvrdka je uporabila 16 milimetrov širok film, ki se je osvetlil na eni polovici, ko teče skozi snemnik. S tem je porabljen 8 mm širok pas filma, od tod tudi ime za ta novi sistem. Nato se filmski svitek, ki je napel osvetljen, zopet udele v aparat in se tako osvetli še drugo polovico traku. Ko se je film kemično razvil in spremenil v pozitiv, se trak po celi svoji dolžini prereže, nakar dobimo na ta način 8 mm filmski trak.

Ker imajo slike sedaj jako majhno velikost, je Kodak uporabil za ta film zelo fino zrnasto emulzijo. Slike, ki jih projiciramo na platno 55 cm širine, so za domačo porabo še zadosti ostre in svetlobno močne. Ker goji tvrdka upanje, da si bo ta novi sistem znal pridobiti mnogo ljubiteljev, je za njega specialno skonstruirala posebno majhen in priročni snemni in projekcijski aparat, ki predstavlja čudno preciznost. Pri tem pa je njegova cena tako nizka, da se giblje v mejah boljšega običajnega fotoografskega aparata.

Glavna prednost novega 8 mm Kodak sistema pa leži v zmanjšanju tekočih stroškov. Na filmski zvitek 7½ m dolžine in 16 mm širine dobi amater po novem načinu toliko slik, kakor na 30 m dolgem zvitzku iste širine. Cene pa so si v razmerju kakor 10/24 pri istem številu slik! Ker, kakor trdijo očividci, kvaliteta slik in njih projekcije zadovoljujejo v polni meri, ni izključeno, da bo ta novi ozki film izpodrinil druge amaterske sisteme. Vsekakor moramo želiti, da bi se počasi tudi filmski sport tako razširil kakor fotoografski.

Fotoelektrografi za s'epce

Dostikrat prinaša časopisje novice o iznajdbah, s katerimi naj bi bilo omogočeno slepim čitati vsak tisk. Le žal se dostikrat izkažejo take vesti kot preuranjene in pomenijo zato nova in nova razočaranja za prizadete. Priobčiti hočemo v naslednjem pripravu, ki ima morda danes največ izgleda, da je kolikortoliko uspešno rešila stavljeni problem.

Znano je, da je obstojala posebna vrsta pisave za slepce, ki se imenuje Braille-pisava. Na papirju so črke sestavljene iz posameznih pik, ki so tako izbočene, da jih slepec otipa in tako prečita. Dva francoska izumitelja, zakonca Thomas iz Ménilmontant-a pri Parizu, sta ustvarila pripravo, imenovano fotoelektrograf, ki spreminja avtomatično navadni tisk v Braille-jevo pisavo. Pri svojem delu sta pritegnila kot strokovnjaka še inž. Coulaux-a.

Aparat obstoji iz kamere, ki ima poseben kockast nastavek in ta novi objektivi in več zreal. Posebno nameščena projekcijska žarnica osvetljuje tisk, ki se preko objektivja in zrcal meče na večje število, za svetlobo občutljivih celic iz selena, katere spreminjajo svetlobne učinke v električni tok. Pod kamero se na gibljivi podlagi premika poljubno čtivo, katerega pomika slepec z eno roko vrsto za vrsto. Električni toki celic delujejo preko elektromagnetnih sprožilcev na otipalno pripravo. Slepec položi en prst na okence s preluknjanim sitom. Če fotocelice »berejo« črko, pošljejo toke skozi gotove elektromagnete, ki potisnejo pod tipalnim prstom skozi sito nekaj palčic, ki izstopijo slično kakor Braille-jeva pisava. Palčice je pa v celoti toliko, da lahko izrazi celo abecedo z znaki vred. Če pride pod kamero druga črka, so dražene svetlobne celice zopet v drugačem vrstnem redu in se temu primerno grupirajo s palčicami druga

Jako zanimiva je naprava mestnih cevni post. V Berlinu je morda najmoderneje urejena 5200 m dolga proga v podzemlju med šlezjskim kolodvorom in glavnim telegrafskim uradom. Na tej progi, ki služi le brzemu prometu, se pomikajo puščice z brzino 12—15 metrov v sekundi. Jasno je, da je na tako dolgi progi nameščenih več proizvajalcev stisnjene zraka, ki ga spuščajo po gotovem sistemu tudi na več mestih v cev. Pri tako velikih brzinah ni bilo pri tej progi, ki ima pet vmesnih postaj, mogoče vpeljati puščice s kontaktnimi obroči, ker bi bilo to mehanično neizvedljivo. Obrat kretnic na postajah pa je speljan na jako duhoviti način. Vse postaje se urejene s pripravami visokofrekvenčnega toka, ki ima za vsako postajo svojo valovno dolžino. Ob progi si prav za prav lahko mislimo, da so postavljene radio-oddajne postaje. V projektilu je nameščen nihalni krog, slično kakor v naših radio-aparatih. Če ta krog uglasimo na valovno dolžino recimo četrte postaje, pa se pojavi med njegovim krogom in valovno dolžino dolžino postaje rezonanca uglasenosti, ki potem na poseben način sproži kretnico, da projektil zdrkne s proge in obstane.

Poleg teh cevni post pa se uveljavljajo še naprave s potujočimi traki in s malimi električnimi vozčki, na katere naložimo pisma in spise, ne da bi nam jih bilo treba zviti, kakor se to mora storiti pri cevni pošti, da se jih lahko dene v puščice. V posameznih nadstropjih stavbe so vpejane sklenjene proge, ki so z dvigali zvezane med seboj. Te naprave so danes že tako izpopolnjene, da enostavno s pritiskom tipke priključimo vozček, mu predamo pošto, zavrtimo na njem nameščeno ploščico s številkami, slična kakor pri avtomatskih telefonskih aparatih ter mu s tem že povemo cilj njegove poti. Popolnoma samodejno jo ubere vozček do prvega dvigala, se vzpne po njem do potrebnega nadstropja, tam prestopi na pravo progo in se ustavi pri zaželenem prejemniku.

odgovarjajoča črka. Cela aparatura je montirana na neke vrste pisalni mizi.

Skonstruirali so nadalje tudi še bolj komplicirano napravo, ki ima 42 palčice in ravnotoliko elektromagnetov in svetlobnih celic. Pri tej pripravi izkloči za vsako črko toliko palčic, ki so druga tik druge, da tvorijo grebene palčice tako rekoč sklenjene linije in se potem otipa prav za prav kar pravo črko. To, kar je v tisku črno na belem, se odraža tu kakor relief ali izboklina.

Četudi izgleda, da ima ideja zračno podlago, vendar si jo bodo mogli nabaviti, čim bo prebolela začetne hibe, le zadosti dobro situirani.

Govoreči svetlobni žarki in zračne ladje

Pred kratkim so na prav poseben način otvorili novi 50 kilovatni brezžični oddajalec tvrdke General Electric Co. Schenectady. S krova zračne ladje »Los Angeles« ameriške mornarice, so inženjerji poslali iz višine 800 m govoreči svetlobni žarek na pod njimi se nahajajo oddajno postajo. Ta pa je potem brezžično dalje oddajala potom svetlobe iz višave sprejeti program. Radioposlušalci so na ta način obogatali za novo senzacijo. Ta radioprogram je sprejemala tudi sestrška zračna ladja »Akron«, ki je takrat plula nad obaljo Tihega oceana.

Inženjer Taylor, ki se je bavil s sličnimi poskusi že prej, je vodil omenjeno svetlobno oddajo. V zračni ladji so govorili v mikrofoni, ki je s svojim električnim tokom vplival na vir močne svetlobe, katere je tako nihala, kakor je trepetal človeški glas in godba. Na zemlji je svetloba ločila fotoreciv, ki je lučne nihaje spreminjal v električne. Te so preko ojačevalcev potem oddajali po omenjenem novodograjenem radio-oddajalcu.

Tovarna za železniške pragove

V Beestonu pri Nottinghamu je zgrajena tvorniška naprava za izdelovanje železniških pragov o drevesnega debela do končnega produkta, opremljenega že s podlozimi ploščami. Poseben stroj, ki žaga, vrta in reska vse ob enem, razreže in obdelava pragove. Nato se jih v posebnih velikih kotlih prepoji s krezotnim oljem. V času med februarjem in septembrom, to je v glavni dobi prenavljanja železniških pragov, je zmogla ta tvornica nekaj preko 10.000 pragov tedensko. To odgovarja približno 6 in četiri kilometra dolgi progi.

Drobne vesti

V sovjetski Rusiji je fabrikacija električnih žarnic osredotočena na eno samo tvornico. V tem ogromnem obratu dela 8000 delavcev in sicer v treh skupinah po sedem ur dnevno. Na dan izgotovo 70.000 brezžičnih žarnic, 50.000 s plinom napolnjenih in 15.000 malih žarnic. Na ta način krije ta edina tvornica potrebe cele Rusije, ki konsumira približno 40 milijonov žarnic letno. Le specialne žarnice za posebne svrhe zavrženkrat še uvažajo.

Na Japonskem so izgotovili leta 1929 v 110 podjetjih čez 135 milijonov električnih žarnic. Leta 1930 so jih izvozili skoraj sto milijonov.

V Združenih državah Amerike so pridobili leta 1930 27,5 milijonov ton cementa, v Kanadi pa približno dva milijona ton. Pri suhi fabrikaciji porabijo za tono cementa 330 kg premoga, pri mokri pa 352 kg. Če pa kurijo peči z oljem, porabijo 236 l olja za tono. V zadnjem času so pogostejše pričeli uvajati mesto olja in premoga naraven plin, ki uhaja iz zemlje. Za tono cementa je potrebnih 319 kub. metrov zemeljskega plina.

Angleške železnice so prevozile leta 1931 1247 milijonov potnikov in 268 milijonov ton tovora, med tem 9 milijonov ton cestnega gradiva, 8 milijonov ton železa in jekla, 6 milijonov ton železnih rud, po 5 milijonov ton surovega železa, opeke in žita (vključno moke), 4 milijone ton gradbenega lesa, po 3 milijone ton apnenca in apna vključno cementa, 2 milijona ton peska in gramoza itd.

Razen zračnih prog Berlin—Moskva in Berlin—Leningrad ima Rusija še 88 nadaljnjih dolgih letalskih prog. Na vseh teh linijah vozita dva tipa letal, ena za 9, druga za 32 potnikov.

Največja vodna elektrarna na daljnem vzhodu se nahaja na Koreji ob reki Fusento in je bila pred kratkim stavljena v obrat. Ima štiri turbine s po 50.000 konjskih sil. So to skoraj največje vodne turbine sveta.

Leta 1886 je bilo v papirnicah zaposlenih 44.866 delavcev, v letu 1925 pa 111.610. Te številke zopet zavračajo neosnovane obče, da je tehnika s svojim napredkom odvzela toliko in toliko tisočim vsakdanjim kruh. — Edina razlika je v tem, da so leta 1886 uporabili mnogo manj papirja ko v letu 1925!

MLADI SLOVENE

Pismo Miklavžu

in odgovor

Miklavžu pisal v raj je krasno pismo Tonček: »Mi boš prinesel kaj? — Na primer rdeč balonček in lep avtomobil in iskrega konjička in zvrhan koš sladčic, cekinov dva mošnjička...«

Miklavž pa brž nazaj je odgovoril: »Tonček! Imel pripravljen že sem zate zlat balonček in drugo vse — pa vidim: pri packi — grda packa... Za kazen zdaj dobiš le kosmatega pajacka, ki jezik ti bo kazal in gledal te grdo, dokler se ne poboljšaš in pišeš mi le p o l e«

M. K.

Razbojnik

»Zdaj pride na vrsto orožje,« je koj nato s krvoločnim obrazom nadaljeval Janezek. »Razbojnik brez orožja so kakor mački brez krempljev in zob... Saj ste jih videli v kinu, ne?«

»Ali mačke?« je nedolžno vprašal Jožek. »Tepec!« je zarežal Janezek. »Kakšne mačke!? Razbojnik vendar! Vsi so bili oboroženi do zob. Tako oboroženi moramo biti tudi mi.«

»Naš ata ima samokres,« se je spomnil Francek. »Ampak zaklenjenega ima v miznici.« »Malenkost!« je malomarno zamahnil z roko Janezek. »Vlomi v miznico, pa je! Niti v sanjah mu ne bo prišlo na misel, da si ga ti vzle.«

»Bom!« je odločno obljubil Francek. »Bravo,« ga je pohvalil poglavar Janezek. »Ti si mi tič. Se koj vidi, da imaš razbojniško kri v sebi... Torej samokres takorekoč že imamo. Kaj pa ti, Jožek?«

»Jaz imam pa še skoraj čisto nov pipec,« se je pobahal Jožek.

Ampak slabo je naletel. »Pipec?« ga je Janezek neskončno zaničljivo ošinil z očmi. »Lepo te prosim! Kaj boš s pipcem? Ali smo otroci ali razbojniki, a?«

»Otroci!« je ušlo Jošku iz ust, pa je hitro popravil: »To se pravi... razbojnik sem hotel reči!«

»Torej...!« je poglavar Janezek mogočno udaril ob koleno. »Vsaj kuhinjski nož moraš imeti, drugače ne spadaš v našo družbo.«

»Ja, ampak ne vem, če mi ga bo mama hotela dati,« je klavarno podvomil razbojnik Jožek.

»Ah, ta tvoj večni ja, ampak...!« se je razjezil Francek. »Iz tebe res nikoli ne bo nič. Mar si takšen osel, da jo boš prosil? Prava reč — ukrasti kuhinjski nož...«

»Ja, ampak krasti je greh,« se je spet spozabil Jožek, ki je bil že ves zmešan in mu je skorajda šlo na jok.

»Tepec!« je besno zakričal nad njim Janezek. »Zdaj mi je pa že dosti tvoje cmergavosti. Takle razbojnik — fej! Da te sram ni?! Že vidim: v samo napoto nama boš. Domov k mami pojdi, mila jera, in primi se je za predpasnik!«

»Zmerjal me pa tudi ne boš, da veš!« je bil užaljen Jožek in kljubovalno je pristavil: »Pa grem, če vama je vseeno. Ampak kakšen Klub črnih vragov bo to, vaju vprašam, če bi imel samo dva člana? To premislita!«

Da, to je bilo pa kar res. To sta tudi Janezek in Francek uvidela, da »Klub črnih vragov« nikakor ne more imeti samo dva člana. Toliko jima je pa od šolske modrosti že še ostalo v glavi, da sta znala razlikovati množino od dvojine. »Klub črnih vragov« je vendar množina...

In je povzel besedo Francek, ki je bil zvit kot kozji rog. Pomirjevalno je skušal vplivati na oba, ki sta se gledala ko dva divja petelina.

»Saj se Jožek samo šali,« je hinavsko dejal

Joža Vovk:

Grojec

Toda vrata so odprta na stečaj. Kdo zdaj biva tukaj? Ustavil je pred hišo konja in hotel razjahati, pa ni. Iz hiše je stopila na prag žena, pri strani pa so kukali še trije otroški obrazi. Ali Grojecu so vsi ti obrazi znani, dobro se jih spominja. Oni so to, oni iz tiste revne bajtice, ki so mu nekoč dali kruha, ko je bil lačen. Saj tista revna kočica ni daleč proč.

»Ali zdaj vi tukaj bivate?« vpraša Grojec, in žena se čudi temu vprašanju. Kako jih ta lepi jezdec pozna? In kako ve, da so bili prej nekeje druge?...

»Da, tukaj smo zdaj in se nam dobro godi. Pa nič ne vemo, kdo nam je sezidal to lepo hišo,« je odgovorila mati še vedno ysa začudena.

»Oni mali deček jo je sezidal, kateremu ste nekoč dali kruha. Zdaj je ta dom vaš in bodite srečni!«

Tako je Grojec odgovoril in spet pogledal konja v dir. Oni na pragu pa so strmeli za njim in se jim je zdelo, da sanjajo. »Ali tiste gosli,« je rekla mati, »so bile prav take kot jih je imel takrat tisti deček. In obraz ima prav tako lep in prijazen, da, gotovo, to je oni deček, ki je gosli imel in ki smo mu kruha dali.« Še so zrlji za njim, dokler jim ni izginil izpred očmi tam daleč za ovine. Cutili so vsi nekaj prijetnega, lahkega, veselje je vse mzaigralo na obrazu. In mati je rekla: »Sreča je z njim in povsod jo deli.«

in naskrivaj pomežiknil Janezku, češ: takole je treba z njim začeti! »Kajne Jožek?«

Jožek je osupnil in ni mogel spraviti besedice iz ust...

»Kolikor ga jaz poznam,« je nadaljeval Francek, orbnjen proti Janezku, »kolikor ga jaz poznam, ni noben strahopetec. Saj sem ga videl na lastne oči, kako je oni dan nekega orjaškega fanta vrget ob tla ko čik... Kajne, Jožek, da si ga?«

Jožek je debelo pogledal okoli sebe, kakor da ne verjame lastnim očem in zajecjal: »Ja, to se pravi... ali mene misliš?«

»Koga pa?« je potrdil Francek, kakor da je to samo po sebi razumljivo.

»Aha, se že spomnim,« se je hitro zavedel Jožek in moško pristavil: »Tako sem ga telebnil ob tla, hoho, da je počilo, kakor bi bil iz kanona ustrelil... Na moč imenitno se mu je zdelo ob misli, da Janezek vse to verjame, čeprav se tega svojega junaškega dejanja nikakor ni mogel spomniti... Ni videl, revež, ni videl, sta si tovariša na skrivaj mežikala in se muzala...«

»Če je pa tako,« je z resnim obrazom dejal poglavar Janezek in pokroviteljsko potrpal Joška po ramih, »če je pa tako, potem sem ti seveda delal krivico, Jožek. Saj mi oprostiš, ne?«

»Seveda ti oprostim,« je dobrosrčno dejal Jožek in je bil že kar ginjen od tolikšne ljubezni...

»No torej, potem ostanemo prijatelji!« je Francek slovesno zaključil spor.

»Seveda!« je hitel Jožek in je bil mahoma spet ves navdušen za razbojniški poklic.

»Ti Jožek si torej oskrbiš kuhinjski nož, ti Francek samokres, jaz pa vlomilsko orodje in žepno svetiljko,« je še zapovedovalno dejal poglavar Janezek in se dvignil s štora. »Jutri zvečer se zmenimo, kako in kje izvršimo svoj prvi razbojniški napad, o katerem bo potem govorilo vse mesto. Velja?«

»Velja!« sta se junaško udarila po prsah razbojnika Francek in Jožek.

S tem je bila prva seja »Kluba črnih vragov« pri Sršenovem kozolcu končana. Ura v bližnjem zvoniku je bila pol 8, ko so tri črne sence kakor tri nočne pošasti hitele s samotne gmajne v mesto nazaj...

(Konec prih. nedeljo.)

ZA BISTRE GLAVE

Rešitev izpolnjevalke

Takšna je letos moja želja: mami prinesi zdravja, veselja. Očku preskrbi službo v tovarni, meni pa kruha kupi v pekarni. Sestra domov naj se vrne iz tujine, s sabo prinese naj vsaj tri cekine.

Ušliš me, dobri mož, lepo te prosim! (Leto dni v srcu to željo že nosim.) — Da bo spet sreča k nam prišla, da ne bo mama vedno jokala...

Pravilnih rešitev je bilo 156. Za nagrado je bila izžrebana Dragica Mugerle, učenka (?) razr. v Lichtenth. zavodu v Ljubljani. Dobi knjigo »Za židano voljo«.

Zlogovnica

Sestavite iz teh zlogov osem besed, ki pomenijo: 1. Letni čas. 2. Otrokom najljubši mesec v letu. 3. Otroška pravljica. 4. Nočna ptica. 5. Krojačev orodje. 6. Število. 7. Žival. 8. Iglasto drevo.

De — škar — osem — zi — naj — kec — so — sr — smre — ma — je — den — ber — cem — va — ka — na — ček — jo — najst.

Ena od pravilnih rešitev bo izžrebana za nagrado. Rešitve pošljite najkasneje do četrta, dne 1. decembra t. l. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

VII.

Dolg je bil dan, a Grojec je še vedno jahal svojega belca, ki se ni utrudil. Nazadnje pa je prišel v velik gozd. Pot se je vila po gozdu naprej in naprej, brez konca in kraja.

Nenadoma pa konj obstane, kar sam od sebe. Grojec se začudi, potem se pa razgleda

okrog sebe in se še bolj čudi. Prijezdil je prav na tisto mesto, kamor sta nekoč šla z materjo: mati po hosto, on z lonč-

Nehvaležnost

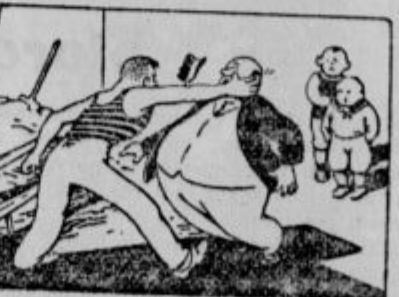
je p a čilo sveta

Dobrosrčni striček Matiček vidi: neki delavec leži v najhujši vročini na soncu. Strašno se mu zasmili ubogi delavec. »Nekaj bo treba storiti zanj,« si reče v svojem ljudomilnem srcu.

In se skloni, zagrabi voziček in odpelje dremajočega delavca iz pekočega sonca v hladno senco...

Delavec pa srdito plane pokoncu in priloži presenečenemu stričku namesto zahvale — dve krepki okoli ušes...

»Da, da,« žalostno modruje dobrosrčni striček Maticček sam s seboj, ko odhaja z mesta svojega ponižanja. »da, da — nehvaležnost je res plačilo tega sveta!«

STRIČKOV KOTIČEK

425. Dragi Kotičkov striček! — Ker vidim in slišim, kako si priljubljen pri otrocih, ti pišem tudi jaz. Najprej te vprašam, kaj delajo Požgančev oča na luni? Zdaj pa poslušaj pesemco, ki sem jo zložila svoji punčki na čast:

Moja punčka je zbolela, nahod grozen je imela. Žalostno nad njo sklonila sem se in jo tolažila:

»Niš ne plakaj, punčka zala, če boš pridna in boš spala — pa ne boš umrčkala!« Dolgo sem jo srčkala.

In je punčka ozdravela in sem bila spet vesela. V polje šli sva se sprehajati in z metuljčki ringarajali...

Pa nikar ne misli, striček, da je ta punčka živa. Kaj še! To je tista punčka, ki mi jo je lani Miklavž prinesel...

Te lepo pozdravlja Zvonka Pilač, učenka (?) razr. v Ljubljani.

Draga Zvonka! — O ti uboga punčka ti, kako se mi smili! Bolna je bila, grozen nahod je imela — malo je manjkalo, da ni umrla... Samo Tvoja ljubezen in skrb sta jo spet spravili pokoncu. Vsa čast in priznanje takimle dobrim mamicam, kakršna si ti! Ampak če bo punčka še kdaj zbolela, se nikar ne zanesi samo nase, veš, kajti z nahodom se ni igrali. Lahko, prav lahko takle nedolžen nahod privabi tudi teta pljučnica v goste — in potem adijo z bogom punčka! Če bi bila še tako pridna, bi brez zdravniške pomoči najbrž umrla...

Lep pozdrav obema — Tebi in Tvoji punčki! — Kotičkov striček.

426. Dragi Kotičkov striček! — Spet ti pišem. Izvedeti moram, če imaš še kaj revmatizma v žepu, kakor si zadnjič pisal. Upam, da ne.

Zdaj bo kmalu prišel Miklavž. Bogve, če mi bo kaj lepega prinesel? Želim si mnogo stvari. Učim se lepo pesemco za njega. Ker si gotovo razveden, kakšna je, Ti jo pošljem. Takale je:

Vidiš, deklica sem mala, tega prav nič ne tajim, da, da bodem tudi zala in se mnogo naučim. Zvrhan krožnik mi prinesi, kar želim si od srca, potlej te še bolj ljubila bom jaz — mala deklica!

To pesemco sem že pripravila in se je učila na pamet lani, naučila pa se je nisem, ker sem bila premalo pridna.

Srečno Te pozdravlja Tvoja Angelica Lukman, učenka IV. razr. na Vranskem.

Draga Angelica! — Revmatizem v žepu me še vedno tare, ojomene. Poskušal sem že z vsemogočimi zdravili — a ne pomaga nič. Revmatizem v žepu je najhujša bolezen naših dni in ni zanj drugega zdravlila, kot je mošnja zvenključnih cekinov. Ampak tega zdravlila ne prodajajo nikjer, nego ga mora vsakdo sam imeti, ki hoče revmatizem iz žepa pregnati. Bo torej mene revmatizem v žepu še dalje mrcvaril — če se me ne usmili vsaj sveti Miklavž in me ne vradosti z onim čudežnim zdravilom. Bog daj in sreča junaška, da se to zgodi!

Ampak da se te kratke pesemce nisi mogla na pamet naučiti — to pa ni bogve kako častno zate! Če bo sv. Miklavž tole pismo bral, Ti niti piškavega oreha ne bo prinesel, kamoli vse ono, kar si od njega želiš. Hoho, si mi Ti res čudna ptička! Vesoljnemu svetu razglasila svojo lenobo — in misliš, da Te bo Miklavž za to še nagradil! Saj ga ne trka luna! Če nočeš doživeti ljutega razočaranja ob praznem krožniku, se nemudoma nauči te pesemce na pamet, dokler je še čas. Ampak znati jo moraš tako gladko ko škripanček jutranjo pesem, ne pa tako kot zna na primer gospa sova svoj nočni govor, ki se začne z »uhu« in neha z »uhu«, vmes pa ni drugega ko praznina in molk... Torej le glej! Pozdravljen! — Kotičkov striček.

427. Predragi striček! — Zakaj nisi prišel v nedeljo v Polje, kjer je bila tako lepa slavnost, da nikjer enake? Ali ne veš, da je bila nova maša? Cerkev je bila tako natlačena, da sem komaj dihal. Najbolj ginjaivo je bilo gledati, ko je novomašnik obhajal svoje starše, ki imajo zdaj že drugega sina duhovnika. Veš, kaj takega se ne vidi vsak dan.

Veš, striček, jaz večasih kar cele ure sedim pri knjigah in še jesti pozabim. Kaj praviš, ali je to dobro ali slabo?

Te prav lepo pozdravlja Marija Tomca, učenka III. razr. pri D. M. v Polju.

Draga Marija! — Zakaj nisem prišel novo mašo poslušat, me baraš in jaz Ti na to odgovarjam po pravici in resnici: zato nisem prišel, zato, ker me je na to imenitno slavnost povabil samo blagorodni gospod Nikdo. Povabilo tega gospoda pa na tem svetu ni vredno piškavega oreha — o, imam prebricke izkušnje z njim! Sem nekoč kakor bomba padel med povsem neznanne mi obraze na neki slavnosti in le-ti so me nevedno pogledali in dejali: »Kdo pa je tebe vabil, a?« — »Gospod Nikdo!« sem jim vhudno pojasnil in hotel sesti za mizo. Ali misliš, da so me pustili? Kaj šel Preden sem utegnil reči: »Škandall!« — sem že frčal skozi vrata na prosto, kjer bi si bil gotovo polomil vse kosti, da nisem priletel naravnost sneženemu možu v objem...

Vidiš, takrat sem sklenil, da se povabilu blagorodnega gospoda Nikdoja nikoli več ne odzovem, kajti me prav nič ne mika še enkrat pasti sneženemu možu okoli vratu...

Ce je to dobro ali slabo, da po cele ure pri knjigi sediš in še jesti pozabiš? Vsekakor to večurno sedenje pri knjigah ni kdovekak priporočljivo, ampak boljše je še vedno, kakor če bi po cele ure pri jedi sedela in popolnoma na knjige pozabila. Kajti od čitanja trebušček še nikoli nikogar ni bolel, od preobilne jedade pa je že marsikoga. Preveč v knjigah tičati pa tudi ne smeš, če hočeš, da si boš ohranila zdrave oči. Torej vsakega malo — pa bo vse v redu in prav!

Lepo pozdravljen! — Kotičkov striček.

Učitelj: »Ali ti nisi naročil, da moraš za kazen ta stavek dvajsetkrat prepisati, ti pa si ga samo šestnajstkrat?«

Mihec: »Veste, gospod učitelj, sem slab v računstvu.«

hiti nasproti? Morda pa je od žalosti že umrla, ko se Grojec ni vrnil... A Grojec zdaj dirja in jaše čez drn in strn naprej in naprej.

Zdaj se prikaže kočica. Vsa majhna in skromna in revna. Ali Grojecu se zdi, da je velika in svetla, večja, kot oni svetli grad. Bogata je in lepa in Grojec jo gleda kakor v prikazni, kakor v sanjah. Zdaj bo Grojec dom spet bo padel materi v naročje, objela in poljubila ga bo kot svoje najdražje na svetu, kar je izgubila in zopet našla.

Še nekaj dolgih skokov, še nekaj bežnih trenotkov — to je zelo malo — in Grojec bo doma!

»Stoj, iskri moj belec, doma sva!«

Grojec močno potegne za vajeti in jih pridrži. Konj na široko zaveza in na mestu obstoji. Truden in izmučen je konj kot menda še nikoli; saj je tudi dirjal in šel kakor Elija in nesel Grogca domov, k materi!

Grojec se zavilihi iz sedla na tla, težko sapo ima in čuti, da je truden. Z eno roko stisne gosli pod pazduho, z drugo drži velik šop rdečih, debelih jagod.

Mati...

Dom...

(Dalje prihodnjic.)

PUH — PERJE
R MIKLAUČ LJUBLJANA

Lurd še živi

«Osservatore Romano» poroča iz Lurda sledeči dogodek:

Dr. Vallet, predsednik ugotovitvenega zdravniškega urada v Lurdu, je objavil v zadnji številki »Journal de la Grotte« uradno izjavo o ozdravljenju gospodične Angele Rimpoh, ki se je dogodilo 26. junija 1931. Ozdravljenje je označil ugotovitveni urad po preteku enega leta za čudežno, in to je objavljeno te dni.

Gospodična Ang. Rimpoh stanuje v Fougères, via Alessandro III. 48. Njena družina ni poznala dednih bolezni, ona sama je bila trdno zdrava do leta 1920. Tega leta pa se je je lotila jetika z raznimi drugimi boleznimi pojavi. Dr. Fremont ji je nasvetoval morsk zrak in šla je v Bayeux, odkoder se je vrnila skoraj zdrava. Toda bolezen jo je nadlegovala do leta 1928. Tega leta je čutila bolečine v hrbtenjači, ki so postajale vedno silnejše, dokler se ji l. 1930 ni zdravje hudo poslabšalo; hodila je že sključena, in narasla ji je gnojna bula v velikosti kokošjega jajca. Dr. Bordeaux ji je vzel več ko liter gnoj iz bule 25. aprila 1930. Še štirikrat so ji jemali gnoj iz bule. Dobila je še druge gnojne otekline.

V Lurd je prišla z romarji iz Rennes 16. junija 1931. Ponoči od 18. na 19. junij je nenadoma opazila, da ne čuti več bolečin in da se lahko giblje brez bolečin. Niti mislila ni, da je ozdravela. Vrnila se je domov in po enemesečnem opazovanju je dr. Bordeaux izdal izjavo ugotovitvenemu zdravniškemu uradu v Lurd, da je popolnoma ozdravela; zdaj po enem letu, je urad čudovito ozdravljenje priznal.

Pismo sv. Frančiška Ksaverja na prodaj

V Londonu je bilo nedavno na prodaj pismo, katero je pisal veliki misijonar sv. Frančišek Ksaverij leta 1552 iz Conchine portugalskemu kralju Ivanu III. Tu prosi za nekatere nagrade, katere naj bi kralj podelil gotovim portugalskim podanikom, na primer za Fernanda Mendes Pinta, ki je dal svetniku denarja za postavitev prvega jezuitskega misijonirja na Japonskem.

Morski psi na kopnem

«Daily Mail» prinaša vest iz Newyorka, da so v zadnji katastrofi na Kubi dosegali valovi 3 metre višine in se valili po otoku 30 km daleč od obale. Ti valovi so vrgli tudi morske pse na kopno, ki so potem napadali ljudstvo. V provinci Kamafej so našli dozdaj 145 trupel, ki so jih raztrgali morski psi.

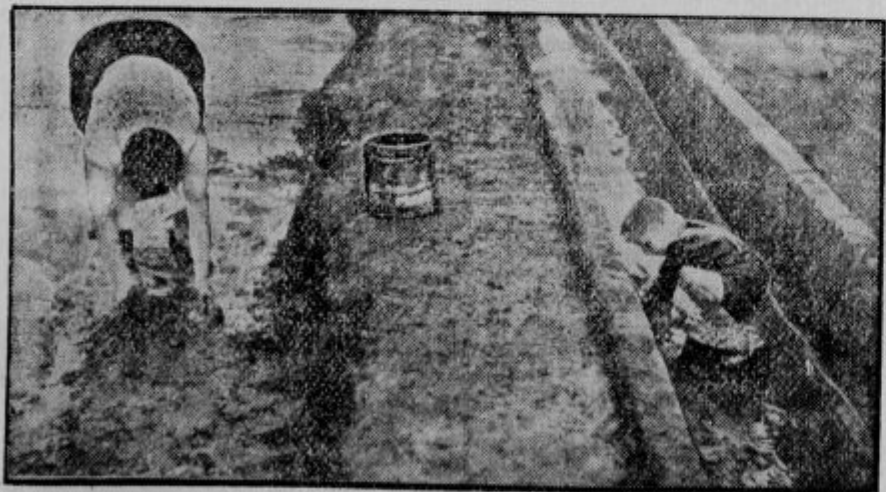
Umetno dozorevanje sadja

Strokovni list »Der Früchtehandel« prinaša zanimivo odkritje, kako se ravna s sadjem, ki je bilo nezrelo.

Nezrelo sadje se postavi v plin etilen. To ozračje mora imeti 18—21 stopinj toplote. Pod temi pogoji se namreč začnejo notranje celice sadja hitro polniti s sladkorjem, zunanje pa dobivajo barvo zrelosti. Ta proces pospeši dozorevanje skoro za polovico naravnega dozorevanja in sadje dobi istotako svoj naravni aroma in lepo zunanost. Najbolj uspešna mešanica je, če primešamo devetim desetim zrakom eno desetino etilena. V teku enega dne je treba etilenu tri do štirikrat primešati devet desetim zrakom, da ostane mešanica plinov vedno ista.

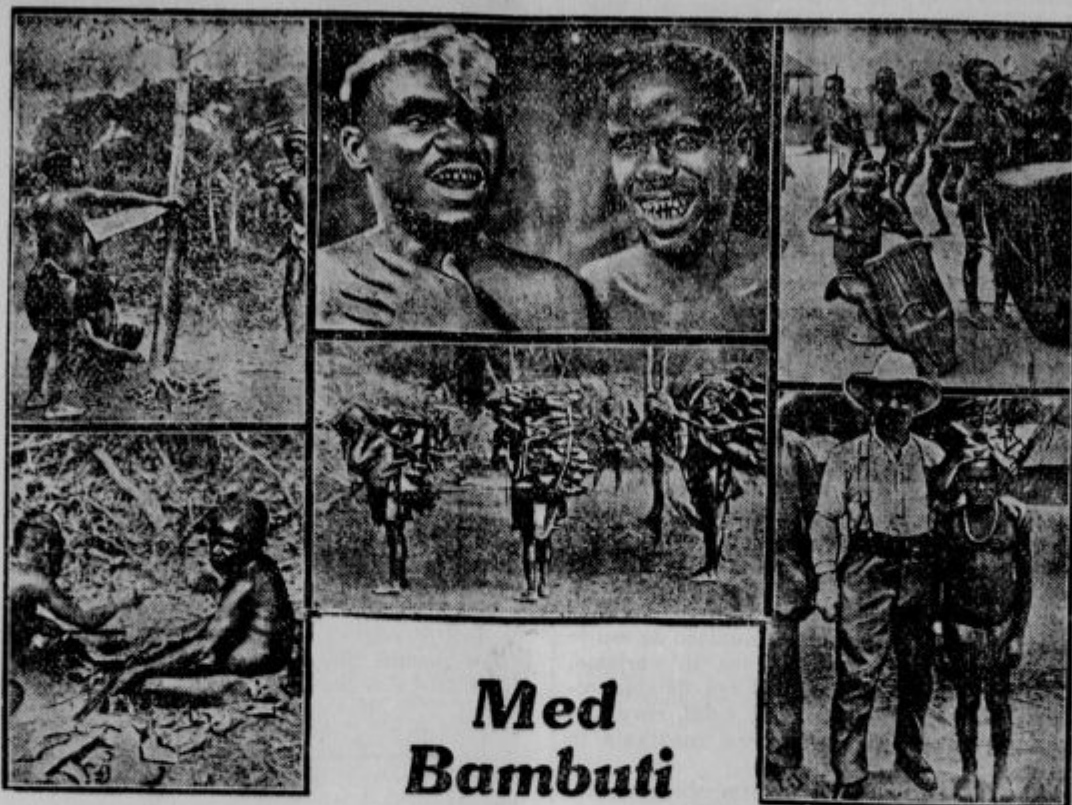
Bogate matere

Na Francoskem je bila nedavno v Toureu posebna vrsta slovesnosti: Povabljeni so bile vse one matere, ki imajo 12 ali več otrok. Na tej slovesnosti se je sešlo 50 takih mater, ki so imele skupno 685 otrok in sicer: ena 18 otrok, dve po 17, štiri po 16, tri po 15, 12 mater po 14 otrok, 13 mater po 13 otrok in 14 mater po 12 otrok. Slovesnost se je začela s službo božjo, nato je sledilo zborovanje, končno pa banket, katerega je priredila tem junakim materam zveza katoliških družin.

V dobi bede.

Mati in dete brezposelne družine iščeta premožgov drobšč, ki je odpadel pri malaganju na tovarni vlak. Vaj en večer bo v čumnatu toplo in prijetno

Med Bambuti

Pričujoči posnetki kažejo življenje Bambutov, najmanjših prebivalcev ob Kongu v notranosti Afrike. Raziskovalec Pigmejev, dr. Pavel Schebest, ki je živel del časa med temi plemeni, je popisal svoje doživljanje in dela med temi majhnimi prebivalci Afrike. Knjiga »Bambuti, pritikavci ob Kongu«, je izšla v založbi Brockhaus, Lipsko. Ti posnetki so iz imenovane knjige. — Levo zgoraj: Pritikavci lupijo drevesno skorjo, da si jo bodo pridelali za pas preko bokov. — Levo spodaj: Pigmeji so odlični lovci, ki se lotijo tudi orjaškega slona. Pri lovu porabljajo zastrupljene puščice, ka-

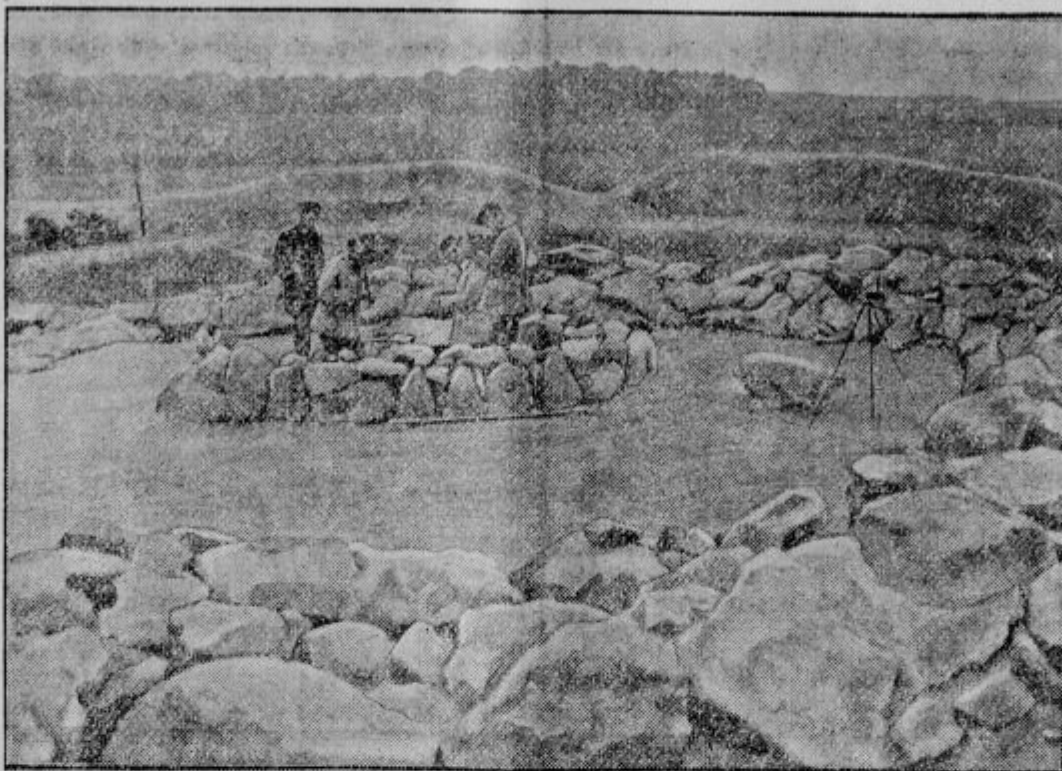
tere prireajo tu nad ognjem. — V sredini zgoraj: Lepotica pigmejskega rodu. Za posebno lepoto smatrajo namreč ti »otroci« ostre zobe, katere si dajo od posebnih »specialistov« izbrusiti. — Spodaj: Kakor pri večini primitivnih narodih, tako delajo tudi tu ženske skoraj vsa dela za svoje može. Zene nosijo domov kurivo. — Desno zgoraj: Ples pritikavcev ob drnskih trompetah. — Spodaj: Etnograf dr. Schebest s poglavarjem pritikavcev. Na tej sliki se da vsaj približno presoditi, kako višino imajo Pigmeji.

Starost zemlje

Zelo zamotano je vprašanje pa tudi način, po katerem odredjajo razni učenjaki starost zemlje. Nemogoče je iti v podrobnost. Le po vrhu pregledno glavne metode kakor tudi rezultate, do katerih so učenjaki posameznih strok prišli.

Fizični jemljejo v pomoč notranjo zemeljsko temperaturo, po kateri naj bi spoznali starost zemlje. Eden od teh, Anglež, se naslanja na geotermične stopnje in na povprečno brzino, s katero se prenaša temperatura od sloja do sloja. Po tem je dožgal, da je zemlja nastala pred 20 do 40 milijonov leti.

Geologi se obračajo zopet k drugim pojavom. Dež, ki pada, razstavlja posamezne dele zemeljske tvari pa jih nosi s seboj na izvestno mesto, kjer bo iz tega nastalo sedimentno zemljišče. Dovolj je, da izračunamo povprečno letno erozijo, pa več za čas, ki je pretekel, med tem ko je neko sedimentno zemljišče nastajalo. Ta metoda je dokaj negotova, pa so tudi rezultati o času zemljinega nastanka negotovi. Geologi mu odredjajo na ta način 5, 8, 13 pa tudi 100 milijonov let!

3000 let stari kraljevi grob.

Nagrobnik prazgodovinskega kralja, ki so ga slučajno odkrili v vasi Gävernitz (Saška). Gre namreč za edini grob, ki so ga doslej našli iz bakrene dobe na Saškem. Njegova starost znaša baje 3000 let. Nagrobnik je prav za prav krog blokov, ki ima 15 m v premeru, a posamezni bloki tehtajo po 15 centov.

Hoteli na kolesih

Na Švedskem se posveča prvovrstna pozornost potnikom in tujskemu prometu. Nikjer se namreč tako udobno ne potuje kakor tam; celo tretji razred na železnici je kar se da udoben. A kar je glavno, potuje se poceni. — Za to zimsko sezono je uvedla švedska železnica praktično novost. Kakor v vseh severnih državah, je tudi na Švedskem zelo razširjen zimski sport, posebno smučanje. Eldorado švedskih smučarjev pa je mesto Storlien v pokrajini Jämtland. Tja privro smučarji v času sezone, posebej ob needljah, v celih trumah, tako da ne morejo vsi množični hoteli nuditi dovolj prostora. V tej zadregi pa je prišla na pomoč švedska železnica. Celo vrsto spalnih voz prvega in drugega razreda je dala na razpolago. Ti stoje zdaj na postaji kakor mesto na kolesih in nudijo številnim sportnikom mehko prenočišče. Preteklo leto je stalo tam 35 spalnih voz, kjer je našlo počitka 630 potnikov. Hranili pa so se v sosednjih hotelih, kjer so prirejene čitalnice, kladilnice, igralnice. Švedi pač znajo ceniti zimski sport, ki prinese zdravja in svežosti za vse leto.

Riba v vroči vodi

Ameriški prirodoslovni raziskovalec J. P. Hogg je ugotovil, da morejo ribe živeti tudi v oni vodi, ki ima temperaturo 53° C. Gre namreč za takozvano »Dolino smrti« v Kaliforniji, kjer izvira mnogo vročih vrelcev, ki se stekajo v veliki ribnik. Riba iz vrste »lucania« so posebno vzdržljive, kar se tiče visoke temperature. Hogg je prinesel nekoliko takih rib domov v svoj akvarij in jim priredil vročo vodo z višino 53° C in ribe so naprej živele. Hogg piše, da je videl tudi v San Franciscu velik akvarij na morsk obali. A da so vse ribe poginile, ker je bila temperatura pod 53° C. Dobili so jih namreč iz gorskih izvirov v severnem predelu Meksike. — Ti primeri dovolj jasno pričajo, kako je narava prirejena v izrednih slučajih posameznim živim bitjem. Ako bi zaplavala po taki vodi kaka druga riba, ki na mestu poginila. Tudi človek bi se ves opek. Riba »lucania« pa žive v vroči vodi povsem udobno in bi jim bila manj topla voda celo nevarna za življenje. Teorije o tej gorostasni razliki so različne, pa seveda nobena ne da gotovega odgovora.

Rak na ustnicah

Iz statistike o obolenosti raka na ustnicah vidimo, da je to največ moška bolezen. Od 173 bolnikov (ki so bili na neki nemški bolnišnici) je bilo 169 moških, a le štiri so bile ženske. Ko so zdravniki bolj natančno pregledovali, so ugotovili, da je bilo od 169 bolnikov 126 kadilcev (pipa, cigare), 13 pa jih je kadilo cigarete. Ostali niso bili kadilci. In še: Od 100 pravočasno zdravljenih bolnikov, ki so imeli raka na ustnicah, je bilo le 8 odstotkov ozdravljenih.

Ameriške krave

V Ameriki hranijo že nekaj časa krave z mesom. Zanimivo pa je to, da jedo te »mlečne mater« meso s pravo slastjo in dajejo po tej hrani mnogo okusnejše in mastnejše mleko. To mleko so pregledali zdravniki in ugotovili, da je za otroke najboljše hranivo. Radi tega naročajo mnoga ameriška zdravilišča vprav to mleko, dasiravno ga morajo dražje plačevati. In s tem dajejo pobudo še ostalim farmerjem, ki so do danes hranili krave le z vegetarijanskim krmivom, da uvajajo tudi to mesno hrano svojim neštevilnim kravam.

V krojačnico je stopil mož v ponošeni obleki. »Zvedel sem, da ste mojemu sinu napravili obleko, za katero vam je tri leta dolguje.« Krojaču se je zjasnil obraz: »Da in ste morda prišli, da plačate njegov dolg?«

»Kaj še, ampak, da še meni naredite obleko na tako dolg plačilni rok.«

»Častitam ti, ljubi prijatelj! Družina se ti je kar za dve osebi pomnožila. Dobil si dvojčka, ne?«

»Sem, toda družina se mi je le za eno osebo pomnožila. Dekla mi je takoj odpovedala...«

Severnoirski parlament

V Stormontu pri Belfastu je bil pred nekaj dnevi odprt parlament za severno Irsko.

Inserati v »Slovenca« imajo golovo uspeh!

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Karlton Kelm:

CREŠNJEVA POSTELJA

Mati si je brisala solzne oči, ko se je s svojimi odraslimi otroki vrnila s pogreba svojega moža. Polglasno je mrmrala skoraj sama zase: »Vsak od vas je bil rojen na ti postelji in zdaj je vaš oče na nji umrl.«

»Pomiri se, mamica,« so jo zbrani otroci tolažili in ji odvezli črn žalni klobuk, ki ga je nosila pri pogrebu. »Potolaži se, saj boš živela pri nas!«

»Ne, to ne gre!« — so se molče opravičevali.

Roy je zardel in bil v zadregi in za njegovim širokim rezanjem sta se skrivala osuplost in obup. »Čakaj, da premislim. Če bi vzeli šivalni stroj in še kakšno reč iz tujske sobe in ...«

In tako se je mati odločila, da bo živela pri Royu in njegovi ženi Corliss. »Majhna soba

»Lahko boš hodila od enega do drugega,« je predlagal Frank, najstarejši.

Mati si je zopet obrisala oči, in ko je udarila z nogo ob tla, so vedeli, da ji nekaj ni prav. »Če mislite, da boste ženo mojih let okoli porivali od enega do drugega, se motite. Ne, sinko moj, doma ostanem.«

»Mama!« so zagnali en glas hkrati in beseda jim je kar v grlu obtičala. Polagoma so se pa začeli oglašati zapovrstjo: »Šla boš, kamorkoli boš hotela, to se razume.«

»Seveda, Frank ima najlepši dom z novim radijem in vsem ...« je pripomnil Tom, drugi starejši sin.

»Gotovo,« ga je prekinil Frank, »Claire bo vesela.« Frank je bil optimističen igralec golfa in v svojem prostem času bankir.

Stara mati si je grizla spodnjo ustnico in premišljevala: »Claire pretirava s svojim lepim pohištvom in svojim odraslim sinom in hčerjo.«

»Ali pa pridi k meni, mama,« jo je povabila Mary. »Moji fantje ti bodo za kratek čas.«

Babica je motreče, kritično zrla na njene fante, od enega do drugega: Johna, Billija, Hoja in malega Dolta, ki so bili za pogreb lepo opravljeni. Streslo jo je.

In ko se je Mary obrnila k Pearl, je ta pogumno odvrnila: »Mama, pridi k meni.« Stanovala je nad trgovino svojega moža, pri katerem je vodila knjigovodstvo.

»Ti vendar veš danes,« se je vmešal Frank. Stara mama je vzdihnila in molčala. »Na svoja stara leta ne bo gospodinjila,« je še pristavil Frank.

»Odvisno je od Irite,« je rekla Pearl, nekoliko olajšana.

In babica se je obrnila k Iriti — čudni Iriti, svoji vnukinji, ki ni mislila na drugo kakor na ples, in ki bi si ne vzela časa, da bi koga postregla.

»Ne, k Bebiju pojdem,« se je nazadnje in kar nenadoma odločila stara mama. Vsi so se obrnili k »Bebiju«, Royu, velikemu in zagorelemu, ki je prodajal automobile. »Roya si je izbrala, Roya, ki je bil šele eno leto poročen, Roya, kojega žena pričakuje svoje prvo dete, in ki stanuje v stanovanju, tako majhnem kakor ptičja kletka. — To je neverjetno!« Radi bi seveda ugovarjali, a kaj, ko Roya vendar ne

je vsekakor topla in zanjo ne porabiš veliko kuriva,« se je tolažila, ko so ji pokazali malo dušljivo reč, ki naj bo njena soba.

»Samo to bo dalo nekaj posla, da bomo spravili mojo črešnjo posteljo sem noter, ali ne?«

»Mama!« se je prestrašil Roy, »sem noter vendar ne boš nosila tiste starine!«

»Kupili ti bomo lepo, novo mahagonijevo posteljo,« se je nič manj prestrašena oglašila Corliss.

»Hočem svojo črešnjo posteljo,« je trmasto zahtevala siva mama.

»Današnji mladi ljudje ste brez čustev in ne spoštujete starin. Kaj mislite, da je vseeno, moja stara črešnjava postelja ali nova mahagonijeva?«

»Tista postelja tudi udobna ni,« jo je še vedno pregovarjal Roy, »in žimnica je vsa od moljev razjedena.«

»Joj, moljev pa ne maram v hišo!« je pomagala Corliss. In tako stari mami ni ostalo drugega, kakor da je dala svojo črešnjo posteljo spraviti v skladišče. In ko so jo prišli prenesti, je bilo novo, razkošno mahagonijevo posteljo, in ko je to gledala, so bila njena usta nekam prezirljivo stisnjena.

»Strah me bo spati tako blizu pri tleh,« je stokala. »Ponoči lahko pridejo podgane name in preprihi ob tleh so nevarni.«

»Krasen mahagoni,« je hvalil Roy.

Nesrečna stara mama pa je dan in noč iskala nedostatkov na novi postelji. »Prenizka je in podaja se ne in je kakor kakšna deska na Mississippiju,« je neprestano tarnala. »Ne udaja se, to je tisto.« Vsi so jo samo gledali in je niso mogli pripraviti do tega, da bi se potrudila in jim razložila, kaj s tem misli. Kljub temu je pa izročila Corlissi ček za stroške, ki jih je imela s posteljo.

»Nisem še imela reči, ki je ne bi plačala,« je vdano govorila. »Zato vzemi, draga Corliss, moraš, sicer pojdem domov. Kako bi mogla dovoliti, da bi ti plačala za tisto, kar mi dela toliko bridkosti kakor ta postelja tu! Lahko bom govorila o nji, kar bom hotela, če bom vedela, da je moja, in da ne želim tvoje postelje.«

Ko sta bila Roy in Corliss zvečer sama,

sta se pogovarjala in nazadnje prišla do takega sklepa: »Ubogim mami so se živci zrahljali, odkar je oče umrl.«

Ob sobotnih popoldnevih so se vsi otroci in vnuki od prvega do zadnjega zbirali pri svoji materi oziroma babici, še bolj rečeno pri ubogi Corliss in Royu, katerih majhno stanovanje je bilo tedaj res natlačeno kakor skatija s sardinami. Ob dveh je prva prišla Mary s svojimi štirimi glasnimi, razposajenimi potomci. »Fante so prišli tolažiti staro mamo v njeni veliki žalosti,« so bile vselej njene prve besede, dočim je njihova babica vedela, da jo bodo točno ob ti in ti uri ubrali k nogometnim vajam, ki bi jih ne hoteli zamuditi za nobeno ceno.

Ker je takoj na to hotela govoriti s Corliss, je stara mama poslala fante v drugo sobo, in ker je Mary govorila tako glasno, je babica z veliko težavo odganjala svoje nadbudne vnuke, da ne bi prisluškovali; in kako je bila vesela, ko je točno ob svojem času vstopila Pearl in nekaj pozneje Claire, in ko so na vsake pol ure kapali drug za drugim, tako da so bili ob petih vsi okoli nje, celo Frank s svojimi palicami za gol in Irita s svojim slokim hrptom.

In vsakokrat se je prva oglašila babica s svojo tožbo: »Da mora žena mojih let ležati na postelji, ki se noče in noče podati, ali mislite, da je to prav?«

»Ne, mama,« je brž odgovoril Frank.

»Oh, Corliss, ne morem te razumeti, uboga mama!« je očitala Mary.

»Če bi bila mama pri meni, bi lahko spala, kjer bi se ji ljubilo, tudi v lijaku, če bi hotela,« se je hihitala Irita.

»Mama mora imeti vsaj udobnost,« je odločno zastavila Pearl, »in Corliss ne sme dopuščati, da bi kaj delala, niti enega vboda s šivanko ne.«

Corliss je to silno zadelo. »Tvoja mati izhaja z menoj bolj kakor bi s teboj, Pearl, in ti veš ...« In Corliss je šla, ne da bi končala besedo, uzažena iz sobe.

»Moj Bog, kako občutljiva je!« je vzklila Pearl.

»Pearl, molči in pusti Corliss pri miru,« se je tašča energično zavzela za snaho. »Če bi bila v tvoji hiši, potem bi šele vedela, kaj se pravi delati.«

»Mama?!«

»Razočarala me je Corliss,« je zbadla še Mary, »in nič manj Roy, da dopušča Corliss.«

»Pustite Roya in Corliss pri miru,« jo je mati strogo prekinila. »Oh, Kristus Jezus, že zopet mi srce razbijala!«

»Mama!« so vsi v skrbih vzklili v zboru.

»Saj sem ti rekla, da preveč dela!« je dregnila Pearl.

Frank se je maknil s pozorišča, kjer se je bila domača bitka, za toliko časa, da bi povedal Maryjinim fantom važno novico, o ptičku, ki ga je bil kupil. Potem se je pa zopet prikazal in rekel: »Zdaj grem domov, ljudje božji. Naša mama naj počiva, in če bi se do prihodnje sobote ne privadila na novo posteljo, no potem — in ker je vsakdo že vedel, kaj hoče reči, je bilo odveč, da bi končal.«

Takoj nato je vseh dvajset otrok, ozir. vnukov, poljubilo staro mamo in se odpravilo domov. Ko so šli po stopnicah, ni Mary nikoli pozabila Pearl povedati tole: »Premisli, Corliss je dopustila, da ji je mama posteljo plačala.«

In ko so odšli, se je stari mami zdelo tako, kakor da prihodnja sobota nikakor ne bo prišla. »Kaznovana sem, ker sem zapustila svojo črešnjo posteljo,« si je očitala. »Četrty rod ne bo več imel sreče. Nobeden več ne bo rojen na nji. Kako morem ponoči počivati brez svoje črešnjeve postelje, ki je spravljena v skladišče, ki je zdaj mrzla in zapuščena in osamljena kakor jaz sama v plačilo za vso tisto toploto, ki jo je dajala vsa dolga leta!«

Nazadnje je pa sobota vendarle prišla. Otroci so se zopet zbrali, da bodo odločili za-

radi postelje. Stara mama je bila kakor med dvema ognjema. »Navsezadnje me pa vendar Roy in Corliss vzdržujeta,« si je mislila.

»Nimam ravno rajši črešnjeve postelje, a bolje se počutim na nji kakor na mahagonijevi,« je začela.

»Mama, ti skušaš zdaj vse zatajiti, a ne maramo, da bi trpela na ta način,« je dejala neustrašena Mary.

»Mama je tako revna. Če bi bila Corlissina mati, bi jo razumela,« jo je pomilovala Pearl.

»Naj mama poizkusi otomano,« je nerodno svetovala popolnoma neizkušena Irita. Potem pa so zadevo zopet prepustili Franku, najstarejšemu, naj bi on razpravljaj o tem kočljivem vprašanju.

»Zdaj vem, kako,« S pogledom je ošvignil Iritino zeleno palico in potem salomonski razsodil: »Mama naj da sem prinesli svojo staro žimnico, Corliss pa lahko obdrži svoj novi mahagonijev posteljnjak ...«

»Zdaj tako govoriš,« ga je zopet prekinil zbor.

Stari mami pa ta razsodba ni nič ugajala.

»Saj je navsezadnje glavna stvar posteljnjak!« Zdaj pa se mali Dolt, ki je bil za nogomet še premajhen, in je zato ostal doma, povzel besedo:

»Mama je rekla, da je stara mama rekla, da je ta hiša polna podgan in stara mama jih ponoči vidi.«

»Kaj praviš, Dolt?« je prestrašeno kriknila uboga Corliss. Potem je pa zajokala in se trudila, da bi zbranim dokazala, da v njenem stanovanju ni niti sledu o kakšnih podganah. Da bi pomagala Corliss, je mati izjavila, da res še ni videla nobene podgane v tem stanovanju.

Slednjič so se odpravili domov in ugibali, ali imata Roy in Corliss res podgane.

Cez nekaj dni so prinesli staro žimnico in stara žena je sama moč pokazala, kako naj jo postavijo v posteljnjak. V nji je bila nekakšna draga, v kateri se je tako lepo ležalo in zato so morali položiti žimnico tako, da je bilo prav. Skrbna Corliss je žimnico so dobro potresla z naftalinom in se je na skritem smehljala, ker je bila tako široka in je tako čudno visela čez stranice lepe nove mahagonijeve postelje.

Tisto noč sta Roy in Corliss vlekla na ušesa, kaj neki bo mati rekla, ko bo šla v posteljo.

»Moj Bog,« sta jo slišala kako je vzdihovala, ko je legla. »Moj Bog, saj se noče prav nič podati! Moj Bog!« In zdelo se jima je, da ve, kako prisluškujeta. »Uboga mama!« je dejal Roy, ki je zdaj tudi uvidel, da je vse skupaj le njena domišljija.

Drugo jutro je tarnala in tožila bolj kakor kdaj prej, dokler ni Corliss začela bridko jokati. Tašča jo je tolažila, češ, da je noče žaliti in jo potrepjala po rami: »Ne jokaj, draga, ne morem slišati joka. Nikoli v svojem življenju nisem dopuščala, da bi kdo zaradi mene jokal in zato tudi zdaj ne bom. Meni ni nič zato, če ponoči ne spim, zdaj, ko sem tega vajena, mi res ni nič za to. Ampak, za božjo voljo, ne jokaj tako!«

»Ona spi bolj kakor jaz,« je Corliss povedala Royu, ko je mati šla iz kuhinje. »Večkrat se zbudim in jo slišim, kako smrči.«

Mati je prisluškovala in se vrnila, da bi ovrgla tako domnevanje: »Jaz da smrčim? Nikdar v svojem življenju nisem smrčala! To so podgane, kar slišiš.«

Neko jutro jima je povedala, kako da je podgana oglodala eno posteljnih nog. »In zdi se mi, da je tekla preko mene, ko je nehala glodati,« je pristavila. »Morala bi više ležati, če nočem, da bi oglodale tudi še mene.«

Roy in Corliss sta šla pogledat poškodovano posteljno nogo. Da, res, okoli oglodane noge je ležalo polno iveri.

»To je morala biti strašno velika podgana,« je zvito ugotovil Roy.

»Nekatere podgane imajo štiri noge, nekatere pa dve,« je trpko pristavila Corliss in hitela v kuhinjo.

Otroci pa so vsi rekli: »Podgane! Uboga mama! Corliss mora biti zanikrna gospodinja, da ima podgane!«

Kar naenkrat pa, tisti dan, ko je šla Corliss v bolnišnico, je mati pri kosilu umolknila.

Pisma o slovenski književnosti

X.

Iz serca svoje so kalj pognale, ki bolečin molčati delj ne more;

Prešernova pesem je vzbudila že mnogo razlagavcev in še več razlag. To svedoči, da je res velika. In ne glede na vse te razlage se slovenski človek, ki ima čuteče srce, zopet in zopet opaja z njenimi mislimi in melodijami. Ni potrebno torej, da bi v tem pismu podal neko novo razlago Prešernove umetnosti, ki se kakor nobena prava umetnost ne da razložiti, samo opozoril bi rad na neke misli, ki me navdajajo še dalje časa vsledkar, kadar berem Prešernovo Poezijo. Vem, da so s takimi mislimi bavili tudi prešernoslovci in literarni zgodovinarji, toda niso se jim zdele tako važne, da bi jih zapisali, kajti trudili so se za drugačnimi spoznanji. Priznam, da je marsikatera moja misel nastala ob čitanju Zigonove knjige: France Prešeren poet in umetnik, ki je še vedno naša najgloblja beseda o Prešernovi pesmi. Morda me je navdihnila tudi kakšna misel pokojnega P. Pajka, ki sem jo bral v njegovem članku v Ljubljanskem Zvonu 1931. Vendar stremim za mnogo bolj preprostimi in domačimi spoznanji, kakršne mi naklaja organsko pojmovanje naše književne zgodovine.

L. 1800. se je porodil Slovincem genij. Tudi neznatni narodci imajo srečo, da jim usoda v usodnih urah daruje duhovne velikane. Zlasti nesvobodni slovenski narodi so dokazali s svojim duševnim življenjem v 19. stoletju, da umejo napredovati in ustvarjati v najneugodnejših socialnih in političnih razmerah. Tam, kjer bi se Evropec izmalilil v zagrinjenega sužnja, tam je Slovan pel in sanjal o človeškem bratstvu, veroval v lepoto sveta in dobroto človeka ter oživilja očo moč umetnosti. Dobrota je Slovincem bil navidez brez duše. Vse znake živega občestva je izgubil. Toda v njem je živela volja po vstajenju. Neki tajni poziv, ki smo ga mi danes menda preslišali, je drhtel ves čas skozi narodno telo.

V Prešernu je prebujeni narod poskočil na noge in zapel pesem

Slovensko pesem je zapel Prešeren. Gotovo je bilo takratno evropsko ozračje polno neke, že k zatonu se nagibajoče romantične melodije. V romantične in antične pesniške vrste je natočil Prešeren najdragocenejšo narodovo sanje, misli in spoznanja, ki so vrela skozi njegovo srce iz milijona živih in milijonov umrlih — nemih slovenskih src. Niti iskrica trpljenja, ki ga je doživljal naš človek v obilnejši meri, kakor pa njegovi svobodni sosede, ni ugasnila. Sleherna dobrota, katero je storil brat bratu ali tuju, je bila zapisana v narodovi duši. Ponižanje in povišanje človeka, čednost in greh, veselje in obup, lepota in grdota, živalska utrujenost duše in telesa po težkem delu, kratki, ostri klici iz veselstva: ob smrti uri, v zvezdnati noči, v septembrskem jutru odmevajoč v mračni napol živalski, napol božji duši, polni lakote kruha, ljubezni in pravice, duhovno osvojevanje sveta in njegovih predmetov in subjektov v slovenski govoric, poveljčanje Boga in borba z hudičem — sanja o stari pravdi in hrepenenje po svobodi — vse to je živelo od rodu do rodu v ostrju slovenskega ljudstva. O tem so pele narodne pesmi, tožile in prosile molitve in cerkvene pesmi, iskale in dokazovale razprave cerkvenih pisateljev, učili in prepričevali spisi prepovediteljev, toda ni bilo genija — umetnika, ki bi vsakdanji slovenski epopeji — dal božanski mit.

In to je storil Prešeren v svojih Poezijah. Sin zdrave kmetijske rodovine raste v sporočilih svojega rodu in stanu. Zgodaj vpliva nanj duhovni sloj preko stricev-duhovnikov, ki skrbje za dečka. V šolah ga narahlo opeje duh Napoleoneve Ilirije. Učeni rojak Cop mu pripoveduje o čudih v svetovnih književnostih. Dunajsko predrevolucijsko ozračje vzbuja njegovo evobodoljubje. Duša zatiranega naroda, ki živi v njem, zgodaj doume usodo Slovincem v človeški zgodovini. Prekipevajoča duša, nemiren in ustvarjajoč duh, mentor Cop, klic romantične vzbujajo njegovo pesem, ki zajame v svoji, navidez osebni, melodiji upanje in strah prebujajočega se naroda.

Od kraja Prešeren ne ve, kaj se dogaja z njim. Ne sluti še, da je v oblasti nevidne sile, ki piše z njegovo roko in z njegovim jezikom na bel list slovenske duševnosti, nove, v zboru človeške kulture še nepoznane besedne umetnine. S študentvsko pesmijo plača dačo svojih prebujajočih se splošnosti, ki jo pozneje v »ljubezenski dobi« popolneje kakor Dante podvrže osnovni misli svojega ustvarjanja. Že v mladostnih »popevkah« vidimo, da je za Prešerna ljubezen — pramati telesnega in duševnega življenja. V Sonetnem vencu nam je v čudovitem prepletanju ljubezni do Julije in naroda razodel to osnovno idejo svojega dela.

Izdihljeji, solze so jih redile

Zl' Parnasa mōjga rōzičje pričjōče:

Sol' z ljubčini do to tēbe vrōče,

Iz domovinske so ljubčini lile.

Pomislimi moramo tudi na neizoblikovanost slovenskega pesniškega jezika, zlasti pa na večno petje v človeških literarnih o ljubezni, ki v vsakomur razumljivo prispodobi poje o vsem neizmerem, skrivnostnem morju vprašani, dvomov, upov, slutenj, ki poplavlja sleherno človeško srce neurejeno, kaotično, dočim se umetniku razkriva v podobah, ki so »led se'nce zarje — unstranske glōrie. Menda ni treba pisu teh vrstic očitati, da zopet obnavlja, dasi v drugačni obliki Stritarjevo misel o Prešernovi ljubezni do Julije — kot pesniški fikciji. Našega mnenja ne more prevreči noben vihar ljudi, ki iz svojih izkušenj, katero na zgodovinski strani podpirajo s tremi nesrečnimi Prešernovimi otroki, mislijo, da je vsaka življenjska resnica že tudi pesniška. Julija, katere je Prešernova pesem polna, je bila realna ženska. Tudi Prešernova ljubezen do nje je morala biti istinito zrelo, opojno čustvo, na katerem pa je razbohotila, kakor silje po pomladanskem deževju — neskončno svetla Prešernova stvariteljska sila ter pognala in razvila opojen, večer cvet slovenske poezije. Ta cvet je dokaz, da je občestvo ljudi slovenskega jezika večnega, če hočete božjega izvora, (škarot tudi vsako drugo narodno občestvo). Iz njega duhti in žari poveljčano hudo življenje naših očetov, kakor tudi naše in naših otrok, dokler bo »Gospod

(to Pan) hotel. Da pa svetloba tega cveta ne izžari v večno svetlobo, iz katere je rojena, jo senčijo zeleni lističi Julijinega imena.

Druga osnovna melodija Prešernove pesmi je borba in odpor zoper socialne, politične in kulturne predsodke, ki vladajo svet. Že vse Prešernovo zunanje lice je izpovedovalo protest zoper tiranijo človeških kaat in njihovih smešnih medsebojnih ceremonij. Njegovi življenjski pripovedujo, da nikdar ni nosil veržice pri uri, češ da za svobodnega moža ni spodobno nositi verig. Znana je tudi njegova brezbržnost do modnih predpisov in ves bohemijski način življenja, ki še danes daje »pravico« filistru, da se s ponigavo samohvalno drzne čutiti zvišeneja nad njim. (Isto velja za naše razmerje do Cankarja.)

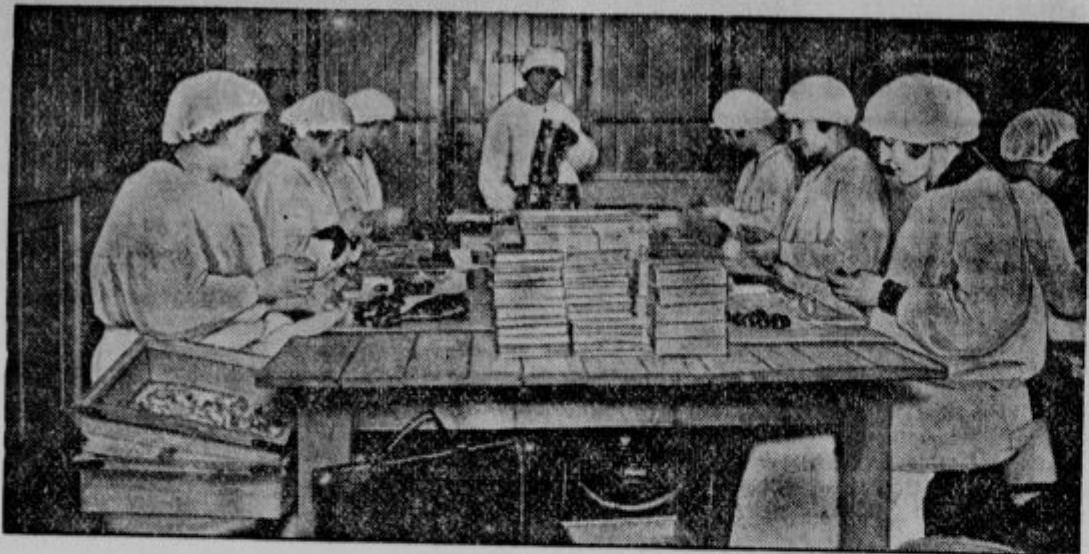
V Slovesu od mladosti je Prešeren razodel, da je že v rani mladosti:

zvedil, de ve'st čisto, dobro djanje
Svet zaničavati se je začel
Ljubčzen zvēsto najti, krátke sanje!
Zbežale ste, ko se je dan zazōril.
Modrōst, pravīčnost, učenōst, devīce
Brez dōt žalvātī vidil sin samice.

Sim videl čīlati le tō med nāmī,
Kar sīm slepi, z golfijāmī, ležāmī.

Še bolestneje se je s tem spoznanjem boril v pesniškem vencu: Sonetje nesreče. (Čbelica IV. zv. 1834.) Ti sonetje so najprezresljivejše, kar je Prešeren sploh napisal. Na meji dveh svetov je. Izločil se je radi »uka žeje« iz okvirja vaškega dela in verovanja. Misli je, da gre v svet poštenja, učenosti in pravice. Toda do iskrene želje po smrti je z mladeniča izmučil ta svet, dokler ni okamenelo njegovo »serce preživelo« in niso ukrotili njegovega duha »nadlog oklepī«.

Ko je Prešern izpel ti temeljni melodiji svoje mladosti, bi moral po vseh izkušnjah, ki jih imamo z negenjalnimi pesniki, utihnuti, ali pa začeti ponavljati ti melodiji v novih variantah. Ker je bil genij narodnega življenja, je moral in mogel po svojem osebnem porazu prestopiti v službo občestva. Zato ga je čakala še bogata pesniška zetev.

Božje pred durmi: zavijanje darov, ki naj o božiču razvesele deco in odrasle.

Briljantni prstan

Emil je našel prstan v Café de Paris v umivalnici za gospode. Blestel je, ko si je Emil umival roke, poleg skledice za milo. Pozabil je, da je bil moral ondi kak novoimenovani generalni ravnatelj. O tem se ni dalo dvomiti. V prstanu se je košatil velik briljant.

V Emilu se je dobršen čas dogajalo nekaj takega, kakor boj z nasprotujočimi si silami. Videlo se mu je, kako od sile rad bi bil prstan vnovič. Utržil bi bil zanj z lahkoto nekaj tisočakov in prišel tako do temeljne glavice za čedno počitniško potovanje.

Na drugi strani pa je moral sum takoj pasti na Emila. Nehote se mu je vsilila misel, da ga je bil poslovodja videl, ko je bil šel proti umivalnici za gospode.

Emil je mogel svoj priprostejši jaz le s težavo prikriti. Nagibal se je k častivrednemu mnenju, da bi znal najti izkušen slepar na vsak način pravi izhod. Emil se je globoko zamislil. Potem je odšel iz umivalnice z najnadaljšim obrazom na svetu. Stopil je k poslovodji in mu izročil prstan s temile plemenitimi besedami:

»Glejte, tak človek sem jaz! Ta prstan sem našel v vaši umivalnici za gospode. Lahko bi ga bil obdržal. A tega nisem storil. Ne recite tedaj, da so ljudje nepošteni.«

Nihče ne bo dvomil, da je bil Emil pošten človek. Poslovodja ni štedil z zahvalo in prevzel prstan v shrambo. Po tem blagem činu je Emil takoj zapustil gostišče. Ali zato, da bi dal gostom priliko, da bi ga hvalili. Ali pa se mu je v resnici kam mudilo.

Utegnilo je preteči nekako pol ure, ko je v Café de Paris zazvonil telefon, in je neka dama želela govoriti z gospodom poslovodjem. Ko je poslovodja to zvedel, je takoj tekel k aparatu. Zenski glas mu je v skrajnem razburjenju to-le zaupal:

»Oh, prosim, moj mož je prejel pri vas v umivalnici za gospode pozabil svoj briljantni prstan. Je to v platino vdelan, nenavadno velik dragulj. V prstanu sta na notranji strani vrezani črki I. E. Ali bi bili tako ljubeznivi in vprašali, če ga je kdo našel?«

Poslovodja je vzel iz listnice prstan, pogledal na notranjo stran in dejal po pravici: »Da, milostljiva gospa. Govoriti morete o sreči. Prstan se je našel. Vaš soprog ga more dobiti pri meni, kadar hoče.«

Glas je postal takoj za nekaj stopinj ljubeznivejši. Prosil je to-le:

»Ali vam ne bi bilo prav, če bi namesto moža prišla po prstan jaz? Stvar je namreč ta, da je strah mojega moža hudo prizadel in je moral takoj leči.«

»O pač, pač, milostljiva gospa, izročimo vam prstan, kadarkoli pridete.«

Nato dama: »Pridem takoj.«

Kakor blisk je priletela v lokal in hitela, da se ji je utegnili poslovodja komaj pokloniti, kako bo prstan njenega moža, ki je bolan na srečo, znatno pomiril. Poslovodja ji je izročil prstan brez obotavljanja. Naglasil je samo, da so tatvine v njegovem lokalu, ki uživa

postala nekam nervozna in hitela na vso moč, da bi končala z obedom. V trenutku se je odločila, da pojde popoldan ven. »Ven? Z Mary ali Pearl? Sama vendar ne moreš iti,« sta ji ugovarjala Roy in njegova žena. Ona pa je vendar šla kar sama. Videla sta jo, ko je stopila na tramvaj in ko jima je mahala v pozdrav. Skoraj šest je bilo, ko so je vrnila, bila je vsa izmučena, a kljub temu se jima je zdelo, da se nekaj nagajivega skriva v njenih očeh. Da bi tarnala zaradi postelje, pa je bila vendar preveč utrujena.

Drugo jutro je šla Corliss v bolnišnico. Vsa razburjena, ni opazila niti ona, niti njen zaskrbljeni Roy stare črešnjeve postelje, dokler ni novorojenček zajokal in dokler se Corliss ni umirila. Kakopak! Visoko vzglavje, starinska rezbarija, velikanski posteljnjak, na katerem je bila bolnišnična žimnica vse premajhna. In potem jima je bolničarka, smehljaje se, razložila, kako je stara gospa prejšnji dan spravila to posteljo v bolnišnico.

Corliss se je vrnila domov s svojim detom in s — črešnjo posteljo. In babica je bila vsa srečna, ko je gledala može, kako nosijo posteljo, ker je vedela, da jo ima tudi Corliss zdaj prav tako rada kakor jo ima ona sama.

V kuhinji je Corliss dejala Royu: »Ne vem, zakaj ji že od začetka nisva dala, da bi jo prinesla sem. Ali nisva bila neusmiljena?«

»Ne, draga,« je odgovoril Roy, »to je vse zato, ker so stare mame kakor otroci, mi pa jih ne razumemo.«

In Corliss je zelo nekoč, skoraj sramežljivo pristavila: »Roy, dragi Roy, če bi to dete kdaj imelo dete, ali ne bi bilo lepo, če bi se tudi tisto dete rodilo na ti črešnjevi postelji. T. K.

najbolji glas, popolnoma izključene, in da se je prstan torej moral »najti«.

»Potem seveda ne bomo zamudili, da postanemo tudi mi vaši stalni gostje. Moj mož gre zelo pogosto v kavarno,« je rekla dama.

Kaj prijetnejšega ni mogla reči. A ne samo to, marveč je s poudarkom, da je prstan najdražje, kar imata, izročila deset mark za brezposelne natakarije. Potem je s ponovno gorečo zahvalo odšla.

Prihodnje jutro se je pa stvar zasukala. Zgodilo se je namreč, da je pridiral neki gospod, po videzu generalni ravnatelj, v Café de Paris. S pretirano nujnostjo je zahteval poslovodjo. Če ni vse lagalo, je gospod drhtel. Dejal je s hlipajočim glasom:

»Oprostite, strašno sem razburjen. A ne brez vzroka. Včeraj sem bil namreč v vaši umivalnici pozabil svoj briljantni prstan. Nenavadno dragocen prstan. Upam, da se je našel?«

»Ali je to prstan s črkama I. E.?«

»O, hvala Bogu, da se je našel,« je dejal gospod in začudeno dostavil: »Potemtakem so na svetu še pošteni ljudje.«

To prenapetostno navdušenje je moral poslovodja potlačiti. Dejal je s poudarkom: »Prstan sem bil že včeraj izročil vaši gospe soprogi. Prišla je osebno ponj.«

Pravijo, da ljudje od strahu pobede. Ta gospod je do ušes zardel.

»Moja žena?« je vprašal. »Saj vendar nimam žene. Samec sem. Biti mora pomota.«

»To mi je v resnici neumljivo. Dama je bila telefonirala in prstan natančno opisala.«

Gospod pa: »Nasedli ste sleparju! Povrniti mi morate škodo!«

Nato poslovodja: »Dovolite, prosim! Nobenega razloga ni bilo, da bi bil dvomil nad poštenostjo dame. In kar se tiče najditelja, je vzvišen nad vsak sum.«

Ob enajstih dopoldne sta zadovoljno sedela v brzem kopalniškem vlaku v kupeju drugega razreda Emil in ona dama.

Božična drevesca so tu.

Ze štejejo otroci dneve, ki stoje še pred božičnim večerom kot neporušljiv zid. Darovi in lučke. Mnogi otroci pa ne bodo dobili darov in ne videli lučk. Roke njihovih očetov nimajo dela. Zato bo njihov sveti večer žalosten.

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo dežnikov
solčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

Tovarna upognjenega pohištva

Pisarna: Ljubljana, Kersnikova 7
Tovarna: Duplica pri Kamniku

Dobavlja vse iz lesa od najnavadnejših izdelkov do najfinejšega luksuznega pohištva
Vse za stanovanje, dom in pisarno etc.

lesna industrija

Telefon: Ljubljana 2266
Brz.: Inženier Remec

Kompletne opreme za gostilne, kavarne, restavracije, hotela, šole, urade etc.
Parketi. Rezan trdi in mehki les.

Mladenič in dekleta

(Japonska pravljica.)

Starec je govoril: Nekoč je živel mladenič, ki se je do ušes zaljubil v dekleta. Njenemu očetu, lastniku čajarnice je hotel plačati odškodnino in dekleta poročiti.

Ko pa je ona to zvedela mu je rekla: »Zgodbo vam povem, če mi dovolite. Bonec (duhovnik) si je sezidal na bregu reke koč, in čudovitega pomladnega dne je šel v gorovje. Srce se mu je širilo, ko je zagledal cvetočo češnjo. In si je dejal: V svoj vrt jo presadim in od jutra do večera me bo razveseljevala, kajti nič lepšega ni na svetu od cvetoče češnje. Najel si je torej delavcev in so mu presadili češnjo v vrt in njegovo srce se je naslajalo ob pogledu nanjo.

Toda neko noč je vzdihoval vihar, se zapletel v češnjeve veje in jo zrušil s kočjo vred. In ko je češnja ležala na razvalinah koč, je vsak mimoidoči dejal: »Če bi ne bilo te nepridiprave češnje, bi se trdna kočja ne bila zrušila. In so zmerjali češnjo in v svoji omejenosti niso pomislili na to, da je nesreče najbolj kriv bonec sam, ki je češnjo presadil in ne vihar, ki jo je podrl. In glejte! Vi ste kakor bonecova kočja, ki je bila nepremišljeno postavljena na bregu reke. Vanjo se je mogel vihar po mili volji zaganjati. In če bi se vi z nepremišljenim za-

konom strmoglavili v nesrečo, bodo vsi grdili le mene, kakor so oni grdili češnjo. Rekli bodo, to dobro vem, da ste se radi dekleta uničili, in ploha njihovih očitkov se bo vsula name. Če bi me hoteli sprostiti od mojih dolžnosti tukaj, bili bi podobni onemu, ki gre z lučjo proti vetru; midva oba bi bila kaj kmalu v temi. Počakajte torej še leto dni. Medtem pa skrbno ravnajte s svojim premoženjem in če me boste hoteli tudi še potem presaditi v svoj vrt, vam bom za večne čase hvaležna.«

Mladeniča so njene besede genile in njegove oči so zalile solze.

»Nesebičnost tvojega srca je več kot človeška,« je rekel.

Storil je tako, kot je rekla, vrnil se je k staršem in živel leto dni, štedil in se pošteno zadržal. Z lahkoto je odkupil dekleta in jo poročil. Živila sta v slogi in zvesta sreča je sijala nad njima.

Ni lepšega, kot je bila odkritosrčnost tega dekleta in nič lepšega, kot vernost, s katero se je mladenič oddolžil odkritosrčnosti.

Toda jaz mislim, — tako je končal starec, kaj takega se je moglo zgoditi le v tistih starih časih.

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Jest sm že zdauni rekla: če me babnce na uma gspudarske griže u roka uzele in se zaj-na bekimrale, ja na u nubeden u kozi ruh ugnou. Kua čja gspudi iz tistem sojem kumferencam nardit, ke se na take reči na zastopja? Te gspudi mislja, če daja smpake kašnu mu birtne ene par dinardku pr pijač za zasluž, de je že use upravljen. Pa ni tku. Gspudarska griža je ena taka pušast, da ja ni kar tku zaugnat. Če ja pr urateh vn vrše, pa t pr vokne nazaj not prleze. Tu je hujs ket tist lint-vern, ke ma sedem glau, in če mu ena udsekaš, mu dve frišne zrasedja. Sevede gspudi, ke maja iz ta rčjo za upraut, tega na pumishja. Tu se kar gemitlih skp useveda, mal pužlebedraja, pa mislja, de sa že naredi soja doužnost. Gspudarska griža nej se pa sama kumendera, kokr se ve in zna. Tu je falen. Na ta viža b nekamer naprej na pršli.

Lepu vas prosm, kua sa pa še dedci naredi, de b blu kermu h nuc? Če kermu iz desna roka kej pud nus pumuleja, mu pa šenkat tulk iz ta leva roka uzmaja. Kua maš pol ud tega? Jest na dedce prou nē na držim. Dedci b nas sam rad kumenderal in nas mel pud pantoflinam. Pa nas na uja. Puglejte tiste penzjuniste iz purilfabrike u Kamenk. Te erumaki že trinajst let čakaja, de b jm dal saj tulk penzjona, de b zlohka usak dan ana zemla kepil. Pa maja du zdej sam za dvejset žeml. Use prošne nē na zalezeja. Še tu jm na morja du-

puvedat, de ma mesec pu trideset dni. Če b fasal saj trideset žemel na mesec, b že kok gviral, ker nisa preveč pužrešen. Namest žemel jh pa usak let za en let naprej putroštaja in gspudarska griža za en ceu let udpraul. Jest nē na rečem, sej trošt je tud neki ureden, če prou na dubiš zajnga pr pek nubene zemle. Star pregovor ja prau: »dokler maš še kej trošta, t še ni za scağat.«

Vite, me ženske sma pa use drgačne. Me na trošt prou nē na držema, že zatu ne, ke se je že marskera u žeuajn iz troštam vornk našmirala. Jest sam tu rečem: če me kašna reč u roke uzamema, ja tud držema, pa če se ceu svet na glava pustau.

Kene me sma slišale, de sa kmeti ta nar več reveži na tem svet in glih zatu sa dubl tud moratorium, de te reveži saj dauke lohka pušten udrajujeja, ke drgač b jh res na mogli. Mestn lde pa moratoriuma tku na nucaja, sej usak kdur ma dauk za plačat, že tulk zasluž, de ga lohka plača. Če pa nima nubenga zaslužka, pa more vse glih dauk plačat, ma pa že še tulk plača u hiš, de se lohka še kašn štempl gor prtisne. Za kua u pol mestnmu čluvek moratorium?

Vite, use tu sma me preštederale in pršle na tu, de morma pumagat kmetem na noge. Nubeneh kumferenc nisma sklicvale. Kar skup sma s uzele, pa sma začele ud kmetu gobe kepvat. Sam jest sm jh ta jesen kepila za petnajst dinariju. Druge, pa tud. Vite in tku smo dale našem kmetem du 11. novembra leta 1932 pu K. r. celeh dvanajst meljončku za zasluž. Sej ste mende bral u časupiseh. Vite, tku se udpraulaja griže.

Veste se sm bla tku vesela, ke sa časupisi tu prnesi, de sa m ud samga naudušejna stupile souze u uč. Prec druh juter, ke jh je prnesla naša mlekarca ena pouhna cula iz saba, sm jh spet kepila za dva dinarija, če prou me je moj mož zavle gob že ene parkat uzmerju, čš, če u slu še en čas tku naprej, de mu uja začele gobe na vrh glave vn pugajnat. Veste, dedci sa tku naumen, de mislja, de gobe zavle nh kepujema. Kua nam mar dedci, nam gre sam griža puglau. No, še tist pupoune sm pa že brala spet, de sa kmeti že trinajst meljonu za gobe skepil. Pumiste, u enmu dneu sa zasležil kar ceu meljon par gobah. Tu nisa mačkene souze. Ke sm druh dan prašala mlekarca, če sa res u enmu dneve za en meljon gob predal, m je pa rekla: »More že res bt. A na veja, gspda, da morma gspude tržnu mu rašpehtari za usak dinar sprut puvedat, če sma ga za gobe skepile? Vidja, in tu prec skp zrajtaja, pol deneja pa u cajtenge. O, bo že res.«

»Žuža gobela«

K. N.

Zavese, posteljna pregrinjala

namizne prte, prtice itd. krasno vezene in po nizkih cenah dobite pri

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA

(poleg hotela Strukelj)

Vezenje oprem za neveste, monogrami, gumbnice, entlanje, ažuriranje in prediskanje.

Velika izbira predtiskanih ženskih ročnih del.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ

K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Kje je vzrok bolezni?

To je najvažnejše vprašanje, kadar nas kaj boli. Na vsak način je zelo dobro, ako imate vedno pri rokah lekarniško zanesljivo domače sredstvo, kakor pravi Fellerjev Elsafluid, ki se že več kot 35 let uporablja za nego telesa in za obrambo proti mnogim obolenjem, proti revmatičnim bolečinam, prehlajenju, za masažo, proti trganju v členkih, bolečinah v križu, licu ter po vsem

telesu. Fellerjev Elsafluid se dobi v vseh apotekah in tozadevnih trgovinah po 6 Din, 9 Din in 26 Din. Po pošti najmanjši paket (9 poizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 spec. veliki steklenici) za 58 Din, dva taka paketa 102 Din, pri lekarnarju EUGEN V. FELLER, Stubica Donja, ELSATRG 134 (Savska banovina). Odobreno od Min. soc. pol. in nar. zdravja Sp. br. 309 od 24. III. 1932

1000 in več noči...

??

dolgi zimski večeri si lahko krajšate ne z orijentalnimi pravljicami, temveč z bolj sodobno duševno zabavo

Kako?

??

Zaokrenite stikalo dobrega radijskega aparata in najboljši svetovni sporedi, zabavni in koristni, so Vam na razpolago.

OGLEJTE SI NAŠO STALNO RAZSTAVO RADIJSKIH APARATOV NA MIKLOŠIČEVI CESTI 7 ALI V NAŠI TRGOVINI NA MIKLOŠIČEVI CESTI 5 POLEG UNIONA
RADIO LJUBLJANA

Provandein

Opozorilo prešičerejcem!

Znameniti belgijski preparat, znan širom sveta, ki prepreči bolezn pri svinjah in jih zredi za 2—3 mesece poprej. Tovarna tega izvrstnega preparata je v želji, da ga porabljaajo vsi rejci, vkljub krizi sklenila, da ponovno zniža cene. Izkoristite priliko in kupite takoj pri Vašem trgovcu originalno škatljo ca. 880 gramov, ki stane sedaj samo Din 25—, in hitro se bodele prepričali o istinitosti naših trditve.

GARANCIJA. V slučaju neuspeha vzamemo neizrabljeno količino nazaj in vrnemo ves denar.

Ako ga v Vašem mestu ne dobite, pišite nam in mi Vam pošljemo vsako količino.

Navodilo uporabe se nahaja v našem jeziku v vsaki škatlji.

Generalni zastopnik za Dravsko banovino
Josip Junc, Ljubljana, Vrtača 4

Korpulentnost krajša življenje.

Je nevarna za redno delovanje organov in povzroča srčno kap, sladkorno bolezen, nadušje itd. Svoje preobilne masčobe se lahko na prijeten način iznebite, ako redno uživate

Slatinske tablete Bahovec

ki zmanjšajo Vašo težo tekom 1 leta za 8—14 kg.

Vas napravijo mladostne, prožne in zdrave.

Doza 100 tablet Din 46—, doza 200 tablet Din 74—.

Slatinske tablete proizvaja:
Lekarna Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA

Kjer vas druga sredstva odpovedo, dosežejo Slatinske tablete za hujšanje presenetljiv uspeh.

Anton Jarc Modno krojaštvo
Ljubljana — Semenščiče
se priporoča cenjeni duhovščini za vsa v to stroko spadajoča dela

Družinska Pratika za leto 1933

je pravkar dotiskana in bo odslej

na razpolago

v vsaki knjigarni in večji trgovini.

Kakor vse novejša letnike

krasi tudi ta letnik

zbirka krasnih slik

s kakoršno se ne more ponašati noben drugi slov. ljudski koledar.

Cena Din 5—, po pošti 50 p več.

ZAHVALA. Ob bridki izgubi našega dobrega soproga, brata in strica, gosp.

Šandorja Lenarda

posestnika v Rašenburgu

se tem potom vsem najpriskrnejše zahvaljujem. Zahvalo smo dolžni č. duhovščini, posebno č. g. župniku Kalanu za lep nagrobni govor, gasilnemu društvu, vsem darovalcem krasnega cvetja in vsem, ki so draga pokojnika spremlili k večnemu počitku.

GLOBOKO ZALUJOČI OSTALI.

Obvestilo vsem preč. župnim uradom!

Podpisana tvrdka »Maxim« svetiljk v Celju vljudno vabi vse preč. župne urade, kateri so si pred leti, oziroma delj časom za razsvetljavo njih župnih cerkev pri nas nabavili naše »Maxim« svetiljke, a so morebiti potrebne generalnega pregleda ali celo očiščenja, da nam iste najcenejšim potom pošljejo semkaj v pregled in morebitno potrebno generalno čiščenje.

To delo izvršimo vsem našim cenj. odjemalcem brezplačno.

Le pičlo število župnih uradov pa žal do danes še nimamo čast prištevati med naše cenjene odjemalce na naše izvanredno fine, svetovno priznane »Maxim« svetiljke. Porabimo tem potom priliko vabiti jih k nakupu ter jim priporočamo, da zamenjajo stare smrdljive petrolejke z našimi najnovejšimi plinskimi »Maxim« svetiljkami.

V zalogi imamo 200, 300, 400 in 600 svečne svetiljke ter poudarjamo, da Vam že ena sama 300 svečna »Maxim« svetiljka nadomesti 25 starih petrolejk, a Vam pri zelo krasni in svečani razsvetljavi Vaše cerkve v najkrajšem času prihrani na gorivu izdelek, ki ste ga izdali za novo »Maxim« svetiljko. Svetiljka porabi 95% zraka in le 5% petroleja.

Pri stalni dnevni rabi svetiljke dajemo za njih funkcijo 15 letno jamstvo.

Pri stalni dnevni rabi svetiljke dajemo za njih funkcijo 15 letno pismeno jamstvo.

Vaša župna cerkev, svečano razsvetljena z »Maxim« svetiljko, bo najlepša božičnica Vašim faranom.

Se priporočamo z odličnim spoštovanjem

»MAXIM« — Ditmarjeve najnovejše petrolne plinske svetiljke.

Generalno zastopstvo in samoprodaja za Jugoslavijo:

J. KOSTANJSEK, CELJE, SAMOSTANSKA 8.

Nič več umazane posode

odkar lahko kuhate pri popolnoma zaprtem štedilniku. Prijatelj gospodinja patentirani štedilni obroč, ki se ga lahko na mestu na vsak štedilnik in stane za srednje gospodinjstvo koma Din 170— do Din 250— poveča toploto za 75%, prihrani na kurivu od 60% in pospeši kuhanje za 33%.

Prijatelj gospodinja izrazi vso toploto, v njem izgorevajo vsi plini

Samozastopstvo

»JELODVOR«, Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 2

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

Štiriinpetdeseto poglavje.

Poraz na obeh straneh.

Vkljub temu pa nisem bil tak butelj, za kakršnega me je smatral Stickles. Takoj izprva sem slutil, da je moja Lorna hčerka one nesrečne gospe, in na koncu povesti sem bil o tem trdno prepričan. Srce se mi je stiskalo v prsih, ko sem mislil na žalost žlahtne dame, na njeno zaupanje v božjo previdnost in nesrečno smrt, zlasti še, ko sem se domislil, kako težak udarec bo za mojo nevesto, kadar bo to zvedela. Saj sem Sticklesa baš zaradi tega tako dolgo izpraševal, da bi prikrič svoje ganotje.

Toda v trenutku, ko je omenil, kako se je pri Duivertonu zlomila os pri kolesu in mi je opisoval potnike, me je nenadoma obšla cela ploha spominov. Lelo, letna doba, vreme, vse se je natanko ujemalo. Pri tej priči sem videl samega sebe poleg sesalke pri vodnjaku, v družbi tuje strežnice, ki me je hotela poljubiti; videl sem, kako je prihajala kočija polagoma po klancu, pa zalo damo, njenega sinčka z belo kokardo na klobuku, najbolj živo pa malo črnolasko na zadnjem sedežu, ki me je že tedaj gledala z globokimi zamišljenimi očmi kakor zdaj moja Lorna — in mahoma sem si bil na jasnem.

Ko je pa pričel Stickles pripovedovati o dragoceni ogrlici, pa kako je deklica izginila, se mi je mahoma pojavila pred očmi druga slika: ogenj svetilnika, samotna barja, zamolkli topot konjskih kopit, trop jezdecov v soteski in nebogljeno dete, viseče na glavo s konja. Spomnil sem se pretilnega vzdiha, ki mi je tedaj prikipel na usta, in čutil

sem se dolgi in zmotani stezi, ki nas po nji vodi usoda do izhodišča. Potem sem se domislil lastne žalostne vrnitve domov in tarnanja moje uboge matere. Ali ni bilo resnično čudno naključje usode, da je bil moj najgrenkejši dan v življenju tudi za Lorno trenutek črne nesreče?

Ime žlahtne dame, ki je bila nedvomno Lornina mati, mi je Stickles začelno zamolčal. Bržkone je imel tehtne vzroke za to, pa nisem hotel siliti vanj z izpraševanjem. Menil sem, da bo sam zadevo preiskal, zraven sem se pa bal, da se kot enostaven kmet ne bi smel prikazati pri njeni rodbini, če je v resnici tako odlična in bogata. Seveda nisem bil v strahu, da bi me moja nevesta sama zapustila, toda bal sem se vmešavanja drugih in lastne zavesti, da bi se ji moral kot tak odreči.

Stickles je vztrajal na tem, da moram zadevo držati zase in je niti Lorni niti svoji materi ne smem razodeti.

»To mora ostati med nama, John,« je dejal z velikim poudarkom; »tajnost je moja, z vso slavo in vsem pridom, ki bosta izšla iz nje. Edinole jaz imam pravico odločevati, kdaj naj se odkrije drugim. Nebo razdeljuje svoje darove na različne načine: temu da pamet, onemu denar in bogastvo. Vi ne bi vse svoje življenje doumeli zveze te zadevščine, jaz sem jo pa bliskovito proniknil. Vsakdo naj stori, kar more: vi delate z rokami, jaz z glavo. Bomo videli, kateri bo več odnesel.«

»Toda, Stickles, če vam je toliko do duševnega dela, čemu mi pa potem odpirate skedenjska vrata, da bi videl, koliko žita ste namlatili?«

»Vse ima svoj vzrok, sinko. Dva vedno bolje mlatita kakor eden. Toda ko z menoj vred vihtite cepce, ne smete prej spraviti žita, da vam jaz dovolim.«

»Oho,« sem vzdihnil, »potem pa tudi gre meni polovica vsake revnice.«

»Saj jo boste tudi dobili, če mi bo sreča mila. Glejte, vam gredo lepota, ljubezen in čast, jaz si pa obdržim denar.«

To je govoril tako suho, pa vendar tako tolažilno, da sem se moral nehotе glasno zasmejati.

»To bi mi bili morali prej povedati,« sem rekel, »kaj pa, če ne bi hotel pristati na take pogoje?«

»Tega se ne bojim. Poznam vas, John Ridd, vi niste zmožni storiti kaj sirovega. Ono zgodbo sem vam povedal iz same dobrosrčnosti, da bi vam olajšal skrb. To vas zavezuje krepkeje ko tiseč priseg. Tudi brez vašega obetanja vam zaupam in vem, da boste molčali, dokler vam ne dovolim govoriti.«

»Nemara imate prav, Stickles, vendarle bi mi bili morali dati na izbiro, hočem li pristati na vašo pogodbo ali ne. Recimo, da bi midva oba izgubila življenje pri velikem napadu v Doonsko dolino — ki ga bom odslej z vsemi močmi pospeševal — ali naj potem Lorna nikoli ne zve tega, kar je zanj tako brezmejno pomembno?«

»Hudiča, John, saj naju ne bodo menda Dooni obeh ustrelili — čeprav prekleto sigurno merijo. Toda, veš kaj — pustiva deželno brambo naprej. Jaz bom kot poveljnik z grifa nadziral bojišče, ti se boš pa skrli za največje in najdebelejše drevo. Predobra sva za topovsko hrano.«

Moral sem se smejeti, kajti dobro sem poznal njegovo predrznost in neomahljivi pogum. Saj če bi bil strahopetec, ne bi bil smel tako govoriti.

»Za najhujši slučaj, bom medtem ukrenil vse potrebno,« je nadaljeval Stickles premišljeno. »Vse zadevo bom napisal in odredil, da jo smejo odpečati šele — itd. Zadoosti za sedaj, sinko. Zdaj mi

pa še enkrat natoči čašico in mi daj eno svaljčico, potem pa odinem svojim vojščakom iz Somerseta naproti.«

Deželna bramba iz Somerseta z rumenimi našitki je dospela preko barja v dolino. Ti ljudje niso imeli niti sledu reda in discipline, ker so kot pogumni možje smatrali kaj takega za ponižujoče. Sticklesovi strelci so gledali na te neotesane otroke narave z nepopisnim prezirom.

Že od daleč smo slišali »rumenec«, ko so na vse grlo prepevali.

Ko so dokončali prepevanje, so se postavili, kar najbolje so se znali, v vojaško vrsto; suvali so se s petami in komolci.

»Kd oje vaš poveljnik?« je vprašal Stickles.

»Kje ste pustili svoje častnike?«

Lokavo so se spogledovali in odgovorili s splošnim hihitanjem.

»No, ali bo kaj — dajte, dajte — kje so vam častniki?«

Majhen fant je nazadnje izpregovoril: »Rekli smo jim, da jih ne rabimo in lahko doma ostanejo, ker nam je kralj sam poslal svojega poveljnika.«

Stickles ni vedel, ali naj bi se smejal, jezil ali preklinjal.

»Malopridna družba! Menda hočete reči, da so se častniki ločili od vas in ste sami prikorakali semkaj,« je zakričal.

»Da, kaj naj bi pa drugega storili? Poslali smo jih domov in radi so šli.«

»Lepa storija, John,« je dejal Stickles in se okrenil k meni. »Šest tucatov krpačev, dminarjev, strojarjev in kotlarjev, pa nikogar, ki bi jih držal v redu! Stavl bi, da ne bi nihče zadel, pa najsi bi streljal v skedenjske duri. Dooni nas bodo vse seekali.«

Mali oglasi

Dragocene poslovne zveze!

Vaši odjemalci Vas iščejo! Zato pa izkoristite dragocene poslovne zveze, ki Vam jih poceni nudi že en sam inserat v »Slovenca«!

Službe iščejo

Vezilja
diplom. v Parizu, sprejema naročila za umetno vezenje in slikanje na blago. Dernovšek, Novo mesto.

Prodajalka
prvovrstna moč za prodajo mode, manufakture in konfekcije, ob enem dobra aranžerka — želi prenesti službo. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 16.981.

Službo mlinarja
iščem v večji valjni mlin. Grem tudi v kmečki mlin. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.997. (a)

Dekle
išče mesto postrežnice ali kaj sličnega. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.930. (a)

Manufakturnistinja
starejša moč, prosi za nameščenje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 16.827. (a)

Gospodična
4 razr. gimnazije in trgovskimi tečajem išče službo v pisarni ali kot blaginjičarka. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.907. (a)

Kmetško dekle
37 letno, pošteno — išče službo radi družinskih razmer. Gre najraje k otrokom in v pomoč gospodinjji za malo plačilo, najraje na deželo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.966. (a)

Sodavičarji
Kateri izmed vas bi me vzeli za sodavičarja in pomožnega šoferja. Imam triletno prakso, opravljal bi tudi vsa domača dela. Otmar Dolar, Stara vas 62, Velenje. (a)

Gospodična
učiteljica išče mesto kot vzgojiteljica. Ima veselje do otrok in vajena vsakega dela. Ponudbe pod »Gospodična k otrokom« na upravo »Slovenca«, a

Trgovska pomočnica
račetnica, išče službo, tudi proti manjši plači. — Event. gre tudi praktični v specerijsko trgovino. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pošte« št. 16.885. (a)

Gospodična
z znanjem nemščine in malo slovenščine išče službo pri otrocih. Gre tudi za pomožno gospodinjjo. — Poseduje letna pričevila. Ponudbe pod »Gospodična k otrokom« 16.895 na upravo »Slov.« v Mariboru. (a)

Gospodična
iz dobre kršč. družine, večja nemščina, stroje-pisja, želi službo prodajalke, blaginjičarke ali gre kot praktikantinja v kakšno pisarno. — Večja tudi šivanja in gospodinjstva. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 16.890. (a)

400 Din
podarim onemu, ki mi preskrbi stalno službo prodajalke. Zmožna sem samostojnega vodstva. — Ponudbe prosim na upr. »Slovenca« pod »Kjerkoli« št. 16.792. (a)

Starejša oseba

dobra kuharica, zmožna hišnih opravil, išče zaposlitve čez dan ali pol-dnevno. Naslov v upravi »Slovenca« št. 16.927. (a)

Službi
iščem za svoji hčerki, 22 in 19 let stari, v krščanskih družinah ali župnišču kot kuharici, sobarici ali samostojni gospodinjji. Dovolili sta gospodinjjski tečaj z odliko, umeta vsako delo, mlajša priučena šivanja. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridni« 16.871. (a)

Učbenice

Zastopnike (-ce)
za slager artikel iščem po vsej banovini. Dopise s priloženo znamko pod »Organizacija« 16.729 na upravo »Slovenca«. (a)

Služkinjo
samostojno, zmožno kuhe in vseh hišnih del, z večletnimi pričevili, sprejme restavracija v mestu na Gorenjskem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.741. (b)

Zavarovalna družba!
Bivšim uradnikom in trgovskimi naoblaščenim se nudi prilika dobrega zaslužka pri stari in dobro vpeljani tridki. Kratka vpeljava, nato pogodbeno zaposlitev! Delo ni lahko, zato pridejo le resni interesi in z energijo in vztrajnostjo v postev. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zaslužek do 5000« 16.926 na upravo »Slovenca«. (b)

Sprejem dekleta
poštenega in zdravega, 20 do 30 let staraga, za pospravljanje finih sob, pomoč pri kuhanju in pri malem otroku. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17.018. (b)

Gospodično
20—25 let, prikupljive zunanjosti, vajeno gospodinjstva in trgovine — sprejme pekarijo v Ljubljani. Prednost imajo one, katere so imele že slične službe. Nastop takoj. Ponudbe na upravo »Slov.« pod znač. »3000 Din kavcije« št. 16.853. (b)

Delo
v teh težkih časih se more le najlaže d. biti z uslovno-vitvijo domače letarne. Mi damo vsakomur letno delo, ker smo demisi za oteženine, dobimo prejo in izplačamo zaslužek za pletenje kar dokazuje mnogo zahvalnic. V slučaju, da h. čete delati in za lužiti, se obrnite po gratis-prospekte na trdnico Domata-Pietarski Industrije v Kalit, Maribor, Trubarjeva ul. 2, odd. 7

Večje organist
in organizator dobi službo v večjem kraju. — Pogoji zelo ugodni. Prijave poslati na upravo »Slovenca« pod št. 16.700. (b)

Nadsobarico
srednjih let, marljivo, z dobrimi pričevili in kavcijo 2000 Din sprejemem. Vprašanja in ponudbe na Hotel Central, Osliek. (b)

Služkinjo

snažno, za vsa hišna dela, razen kuhe, se takoj sprejme v Tavčarjevi ulici 6/I. Prednost imajo samo z dolgoletnimi pričevili in priporočili. (b)

Zakonski par
dobi brezplačno stanovanje na periferiji Ljubljane, če žena zna in ima veselje obdelovati vrt. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.909. (b)

Služkinja
ki zna samostojno kuhati, se sprejme k tričlanski družini v Ljubljani. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 16.910. (b)

Zastopnike (-ce)
za prodajo slagerja, ki ga vsaka hiša kupi — sprejemem. Zaslužek dober! — Potrebno 80 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Celju. (b)

Učenka ali služkinja
za trgovino z meš. blagom se sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dolenjsko« 16.992. b

Katera gospodična
bi brezplačno pomagala kot praktikantinja? Pisarna »Svete vojske«, Dunajska cesta 17. (b)

Železnin. poslovođjo
prvovrstnega, z lepim nastopom pred strankami, resnega, ki dobro razume nemško in italijansko — sprejememo. Prednost imajo taki, ki so že delovali v Primorju, Trstu ali Reki. — Ponudbe s prepisi pričeval in označbo na poštini predal 19. Split. b

Šiviljo pomočnico
z mojstrskim izpitom in znanjem nemščine iščem. Ponudbe pod »Pomlad 33« 16.801 na upravo »Slov.« v Mariboru. (b)

Kmetški fant
25 let star, se sprejme za gospodarska in skladiščna dela ter inkaso. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kavcija 10.000 Din gotovine« 17.010. (b)

Vašinci

16 letno dekle
bi se rado učilo šivati ali kuhati. Ponudbe na župni urad v Jurklostru.

Pekov. vajenca
ne pod 16 let starega, takoj sprejme pekarna Kovač, Rožna dolina, c. št. V št. 15, Ljubljana-Viž.

Učenec
se sprejme proti majhni tedenski plači. Maribor, Slovenska ul. 18, Kotlarska delavnica Čutič. (v)

Kot učenec
v trgovino želi vstopiti močan fant, dober računar. Naslov pove uprava »Slovenca« 16.828. (v)

Vajenca
za tiskanje pogrebnih potrebin sprejme takoj Eterna, Zaloška c. 6. (v)

Vajenca
sprejme Rudolf Matzele, splošno ključavničarstvo, Ljubljana, Sv. Petra nasip 45. (v)

Čitajte in širite »Slovenca«!

Pouk

Francoščino
in italijanščino poučuje diplomirana gospodična. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.922. (u)

Šoferska šola
E. Ceh
Ljubljana, Dunajska c. 36

Sola za poklene šoferje in amaterje. Prospekti in polnina za-toni in franko

Krojači, šivilje,
nešivilje! Dnevni in večerni tečaj prirojevavanja z jako znižanim honorarjem otvori Krojno učilišče Šmartinska cesta 24, poleg kolodvora, dne 28. novembra. Vpisovanje dnevno. Kroji po meri, cena 15—20 Din. Ne zamudite ugodne prilike! (u)

Denar

Vložne knjižice
kupite ali prodaste najboljše pri Komanditni družbi M. Jankole, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. (d)

Brezobrestna posojila
za odkup zemljiškoknjižnega dolga, nakup posestva in zidav! hiš podeljuje »Zadruga«, Ljubljana, poštini predal 307. l. l. l. zastopnik! (d)

Vrednostne papirje
vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo M. Jankole komanditna družba Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

Družabnika
s 50—100.000 Din sprejemem. Zelo dober in siguran zaslužek. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Garancija« št. 16.955. (d)

100.000 Din posojila
išče brezkonkurenčno podjetje proti sigurnosti in po dogovoru. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro naloženo« št. 17.009. (d)

Vašinci

Poročiti se želim
s pošteno, krščansko, trgovsko naoblaščen gospodično ali vdovo, čedne postave, 38 do 48 let staro, ki ima lastno trgovino ali kako večje podjetje oziroma gotovine vsaj 300.000 Din. Sam sem trgovec s pol milijona dinarjev premoženja. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Simpatija« št. 16.940. (z)

Gospodična
stara 31 let, z nekaj premoženja, trgovsko naoblaščen, želi poročiti 36 do 45 letnega trgovca ali državnega uradnika. Ponudbe s sliko na upravo »Slovenca« pod »Pomanjkanje znanja« št. 16.964. z

Katera gospodična
ali vdova bi posodila v lepem stanovanju 300—500.000 Din proti vknjižbi na l. mesto in visokim obrestim po dogovoru. — Na željo pustim takoj prepisati polovico posestva — vrednega nad 2 milijona Din. Zakon ni izključen. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Skupno gospodarstvo in srečna bodočnost« 16.874. (z)

ISČEJO:
Stanovanje
po zmerni ceni iščeta mirna zakonca. — Prevzema tudi mesto hišnika. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17.036. (c)

ODDAJO:

Prazno sobo
oddam na Mirju blizu Obrtne šole miri, solidni osebni Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.395. (c)

Dvosobno stanovanje
kabinet, kopalnica in vse pritlikline, oddam. Herbersteinova 12, pri Stadionu, Hribar. (c)

Petsobno stanovanje
renovirano, lepo, z vsem komfortom, plinom, kopalnico, pralnico in vsemi pritliklinami, s souporabo vrta, se odda v vili Erjavčeva cesta 26. (c)

Solčno stanovanje
lepo, se takoj odda po zmerni ceni. Ob Ljubljani št. 7. (c)

Stanovanje
dve sobi, kabinet, kopalnica, pritlikline, oddam takoj na Kodeljevem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17.003. (c)

Soba in kuhinja
z vsemi pritliklinami se odda. Stožice 140. (c)

2 dvosobni stanovanji
prvo 350, drugo 250 Din, oddam v bližini pokopališča. Jarše št. 55. (c)

Enosobno stanovanje
se takoj odda v Zgornji Šiški št. 199 — nasproti nove šole. (c)

Stanovanje
soba, kuhinja in pritlikline, se odda. — Dravljje, Rokova pot 142. (c)

Stanovanje
v Zg. Šiški, dve sobi, kabinet, kopalnica (balkon), se odda. Vprašati: Hotel Miklič, Schafer. (c)

Stanovanje
sobe s kuhinjo se odda mirni gospe ali gospodični. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 16.974. (c)

Dvosobno stanovanje
lepo, prenovljeno, takoj oddam za 380 Din. Predovičeva 11, blizu tramvaja, Udmat. (c)

Dve lepi stanovanji
dveh sob s pritliklinami v Kosezah 33, se takoj oddata. — Pojasnila v advokatski pisarni Gosposka ulica 3/I. (c)

Stanovanje
obstoječe iz 4 sob, kuhinje in pritliklin, se odda za 1. februar. Gregorčičeva ulica 19/I. (c)

Stanovanje
s pritliklinami oddam za 200 Din na Ježici zraven pošte in avtopostaje. — Leskovšek. (c)

Dvosobno stanovanje
s kuhinjo, shrambo in pritliklinami — se odda. — Stožice 104. (c)

Kletno stanovanje
dvosobno, z vsem komfortom in pritliklinami, se zelo poceni odda. Poizve se Stožice 152. (c)

Stanovanje
soba in kuhinja se odda. Poizve se v upravi »Slovenca« št. 16.905. (c)

Soba in kuhinja
s pritliklinami se odda s 1. decembrom v Ljubljani, Mala čolnarska 4. (c)

Trisobno stanovanje
s kopalnico oddam proti nizki najemnini. Tyrševa cesta 99. (c)

Stanovanje
enosobno, podpritlično, se odda 1. decembra. — Janševa ulica 6, Ljubljana VII. (c)

Stanovanje
soba in kuhinja, se odda z decembrom. Ciglerjeva ulica 37, Moste. (c)

Dvosobno stanovanje
se odda s 1. decembrom na Koroski cesti 39, Maribor. — Oglasi se pri I. Benko, L. nadstr. (c)

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1'—; ženitovanjski oglaš Din 2'—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10'—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Damske plašče za zimo

toplo podložene nudimo že od Din 290 naprej, dekliške od 190, otroške od 110 — v veliki izbiri

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Vso konfekcijo izdelujemo v lastnem ateljeju, zato so cene brez konkurence. — Nad 300 plaščev ravnokar na zalogi!

Soba in kuhinja
oddam takoj. Tovarniška ulica 7, Zelena jama. (c)

Stanovanje
solčno, pod Rožnikom, tri sobe, kopalnica, pritlikline in souporaba vrta, oddam s 1. decembrom, 1. januarjem ali 1. februarjem. Mesečno 1000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« št. 16.953. (c)

Enosobno stanovanje
se odda v pekariji Jerko, Dunajska cesta 97. (c)

Soba in kuhinja
oddam v Zgor. Šiški 159, Kosovo polje. (c)

Lepo stanovanje
se odda v novi hiši. Cesta dveh cesarjev št. 115, Izve se ravno tam v gostilni. (c)

Dve solčni sobi
zelo prijazni, oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17.038. (s)

Stanovanje
soba in kuhinja se odda v bližini remize v Zgornji Šiški. Poizve se pri »Nasla Sloga«, Tyrševa 17. (c)

Lepo stanovanje
poceni oddam. — Zvezna ulica 14, Zelena jama. (c)

Komfort. stanovanje
obstoječe iz treh sob z vsemi pritliklinami, se takoj odda. — Miklošičeva cesta 18. (c)

Štirisobno stanovanje
s kopalnico in pritliklinami, solčna lega, v velikem vrtu, se takoj ali za pozneje odda. — Naslov v upravi št. 16.933. (c)

Trisobno stanovanje
s kopalnico, solčno, v centru, iščem Ponudbe z navedbo cene pod »Marica« 16.995. (c)

Trisobno stanovanje
s kopalnico, lepo, se odda takoj ali z novim letom v Gledališki ul. 7/III. A. G. (c)

Solčno stanovanje
lepo, v sredini mesta, obstoječe iz 3 sob, kabine, kopalnice in vseh pritliklin oddam takoj. Mesečna najemnina 1000 D. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Takoj« 16.993. (c)

Stanovanje
šestsobno, na prometni ulici v I. nadstropju, oddam v najem z decembrom. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 17.000. (c)

Stanovanje
dvosobno, s kabineto in vrtom, oddam takoj v najem. Za naslov se poizve v upravi »Slovenca« pod št. 17.060. (c)

Stanovanje
dvosobno, komfortno, v centru, se odda s 1. febr. v najem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 17.060. (c)

Stanovanje
trisosobno, lepo urejeno, na prometni ulici, se odda takoj v najem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17.060. (c)

Stanovanje
trisosobno, lepo urejeno, na prometni ulici, se odda s 1. februarjem v najem. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17.060. (c)

Na Aleksandrovi c.
se odda trisosobno, solčno stanovanje z vsemi pritliklinami za takoj ali pozneje. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 17.019. (c)

Stanovanje
trisosobno, za večjo družino ali dve družini se odda. Zg. Šiška 194. (c)

Lokal
se odda v novi zgradbi v sredini mesta. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 16.923. (n)

Lokal
z velikimi izlozabami, na prometni točki v sredini mesta, oddam s 1. febr. v najem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 17.060. (n)

Trgovski lokal
primeren tudi za pisarno, se odda s 1. januarjem v Prosvetnem domu v Novem mestu. — Informacije daje Ljudska posojilnica v Novem mestu. (a)

Lokal
primeren za pisarno, obstoječ iz treh sob, se takoj odda. — Miklošičeva cesta 18. (n)

Lokal
z velikimi izlozabami, na prometni točki v sredini mesta oddam s 1. decem. v najem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 17.060. (n)

Vrtnarija
se odda v najem v bližini Glavnega trga v Mariboru. Površina 4000 m², tople grede, prometna točka. — Dopise na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Vrtnar« 17.054. (n)

Pekarna
na deželi, dobro ideoča, se da v najem 1. januarja. — Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru. (n)

Pisarniške sobe
na prometni cesti v sredini mesta, se oddajo v najem s 1. februarjem. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17.060. (n)

OBJEVE

Kavarna »Pizenski dvor«
Bela kava in kruh z maslom ali komad orehove rezine 5 Din; čaj z rumom in keksi 5 Din; punč 6 Din; kuhano vino 1/10 1 2 Din. — Dnevno slagerkoncert. Točna postrežba. Se priporočata Alojz in Antonija Senica.

OBLEKO PERILO

manufakture kupite najceneje pri Krošlju na Šmartinski cesti (pri železniškem mostu), Ljubljana. (c)

Javna razprodaja
se vrši v Javnih skladiščih na Dunajski cesti, v ponedeljek in v torek, 28. in 29. novembra t. l., od 14 dalje in sicer: moško kolo, sivalni stroj, mize, omare, prazni sodi od olja, razne knjige in 26 sodov konzervir. zelenjave. (o)

FIJATELIJA

Novi cenik znamk
za leto 1933 je izšel. — Vsebuje cene znamk 477 držav vseh svetov. Cenik pošljem zastoj. — Najstarejša trgovina znamk v Jugoslaviji Izidor Steiner, Zagreb, Masarykova ulica 5. (r)

IZVATI

Mladi psi
beli, čistokrvni, (Spitz), naprodaj. Maribor, Aleksandrova 65. Cetin M. j

Bika in telico
prvostne in čiste monta-lonske pasme, štiri tedne stara, prodamo. — Hotel Slon, Ljubljana. (j)

Konj

za vsako porabo, z vozom in konjsko opremo, naprodaj. Pečovnik, Glince, Tržaška cesta 23. (j)

Pohišstvo

Pohišstvo!
Velika zaloga modernih spalnic iz trdega in mehkega lesa, kuhinjske opreme in razno drugo pohišstvo po najnižjih cenah priporočata Matija Andlovic, strojno mizarstvo, Komenskega ulica 34. (š)

Dve spalnici
pleskani, prodam po 1700 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 17.026. (š)

Posrestva

Pritlična hiša
dvostanovanska z vrtom, napredaj, Domžale, Kerkova ulica 13. (p)

Stavbni svet
ca. 850 m², peščena tla, električna, vodovod poleg, napredaj. Izve se: Ljubljana VII, Černetova 31/II, vrata 12. (p)

Hiša z gostilno
v predmestju Zagreba, 5 minut od tramvaja, na glavni in najpomembnejši ulici napredaj radi prevelike zaposlenosti. Gostilna obstoji iz velike gostilničarske dvorane s šankom, nadalje ima hiša trisobno stanovanje, velik letni vrt, pivnico, vse pritlikline in 200 kvadratnih sežnjev parcele. Cena 350.000 Din. Krasn prilika za agilne ljudi. Poslovna Pavlečkovič, Ilica 144, Zagreb. (p)

Hišo s trgovino
v Zagrebu, v delavskem predmestju, prodamo radi smrti lastnika. Hiša do nase mesečno 3500 Din najemnine, poleg tega pa je še stanovanje za lastnika, trgovina in klet, ki je vse v polnem obratu. Cena hiše s trgovino in blagom skupaj 410.000 Din. Poslovna Pavlečkovič, Ilica 144, Zagreb. (p)

Specerijarska trgovina
na križišču štirih ulic v Zagrebu, zelo prometna kraj, s solidno mesečno najemnino — popolnoma urejeno in v polnem obratu, prodamo radi bolezn lastnika. Poslovna Pavlečkovič, Zagreb, Ilica 144. (p)

Enonadstropna hiša
krasna, ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.929. (p)

Več stavbnih parcel
pri kolodvoru Vižmarje napredaj. — Pojasnila se dobe: Vižmarje 100. (p)

Kupil bi hišo
v Ljubljani ali v okolici blizu tramvaja. Ponudbe z navedbo cene, pogojev in opisom hiše na upravo »Slovenca« pod »Dom« št. 16.936. (p)

Vilo
enodružinsko, novo zidano, z velikim urejenim vrtom v Mariboru, prodam. Posredovalci izključeni. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (p)

Hiša
z velikim vrtom napredaj. Devica Marija Brezje št. 45, Maribor. (p)

Visokopritlična hiša
novozidana, s tremi stanovanji po dve sobi, kuhinji in pritliklinami, pralnico, elektriko, vodovod, vrtom in kanalizacijo, napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.958. (p)

Travnik
kjer raste prva sladko seno, ali tudi niivo, kupim v bližini Slov. Bistrice, Gor. Bistrice. Plačam takoj v gotovini. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Travnik«, njiva 50« št. 16.921. (p)

Novo hišo
pol ure od glavne pošte, z vrtom, oddam v najem za 600 Din mesečno ali prodam za 120.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.944. (p)

Kdo proda
poceni parcelo 600—800 m² na periferiji mesta — brez posredovalca. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.955. (p)

Hišo
v lepi legi na Rodici v D. mžalah prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.851. (p)

Novo hišo
proda Novak, Vižmarje, tod klancem. (p)

V najem
vzamem takoj posrestvo; najemnina tudi vnprej. Kurboš, Sv. Bolfenk, Slovenske gorice. (p)

Parcela
800 m², blizu kolodvora, napredaj. Zaraščena gozd in travnik 15 arov. Poizve se v restavraciji pri kolodvoru Vižmarje. (p)

Napredaj
je 14 posrestev v ceni od 8 do 80.000 Din. Vprašati je na naslov: Srebot, Sv. Križ pri Litiji. (p)

Enostanovniško hišo
na Viču prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17.044. (p)

Rodovito posrestvo
arondirano, z gospodarskim poslopiem, vse v najboljšem stanju, z opoko krito, ob banovinski cesti, 3 km od Celja, prodam za 150.000 Din. Informacije v gostilni Vičarje, Teharje. (p)

Delikatesna trgovina
se zaradi nenadnega odhoda iz Maribora proda. Je novo urejena in sredi mesta. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (p)

Pozor! Stavb. parcela
krasna, 600 m², na lepem solnčnem kraju, 5 minut od Kamnika, ugodno napredaj. Poizve se v gostilni Richter, Kamnik. (p)

Dve hiši
in stavbni svet napredaj po ugodni ceni v Zgornji Siski ob tramvaju. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Krasno« 17.041. (p)

Razno

Izrežitel
Ob 60 letnici »Slovenca« dobi vsak naročnik in citatelj »Slovenca« zanesljivo kaščo, zakonito zaščiteni (pat. št. 9514) barometer, ako pošlje ta oglaš in v znakah Din 3.50 na upravo »Slovenca« pod »Barometer«. Sprejemajo se samo pismena naročila. r

Kegljači!
Imenitno urejeno salonsko kegljišče na razpolago. — Restavracija A. SENICA, Pizenski dvor.

Pozor - nova trgovina usnja!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da imam vse vrste usnje in potrebščin za izdelovanje čevljev v veliki izbiri i najboljših vrst po zmernih cenah. Izdelujemo hitro in natančno zgornje dele za čevlje

K. Vukasinič, Maribor
Aleksandrova cesta 13

H Gospodu je odšel naš dobri stari očka

Anton Perjatelj
sodni oficijal v pokoju

v častitljivi starosti 92 let.
Prihiti mu z milostjo na pomoč, Gospod, in daj mu po velikem trpljenju uživati blaženost večne luči.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo 27. novembra ob 4 popoldne z Grajske planote 1 na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, dne 26. novembra 1932.

Užalostene rodbine:
PERJATELJ, ULEPIČ, PETAN, ŠTIRN in KLEMENČIČ.

Kupimo

Zlato
(staro zlatino) kupujemo. M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova 6/II. Telefon št. 30-52. (k)

Zlato in srebro
vsake vrste kupi F. Čuden, Prešernova ul. 1. (k)

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Hirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Baker, medenino, cink
kupi najugodnejše Miroslav Kras, Zagreb, Sajmna ulica. Telef. 66-49.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Stružnica
v dobrem stanju, stružna višina 50 cm, stružna dolžina 4.50 m — se kupi. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »Stružnica« 16.899. k

Kupujemo
vsako množico tavžent-rož in lipovega cvetja. — Salus, Aleksandrova cesta 10, Ljubljana. (k)

Kupujemo
rabljene, dobro ohranjene jermence pod 25 cm premera in osi (vele) do 50 mm. Ponudbe z navedbo najnižje cene in natančnih dimenzij na upravo »Slovenca« pod »Jermence« 16.880. (k)

Bukova drva in oglje
kupi stalno Uran Franc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 24.

Kupim dynamo
prvovrstno ohranjen, za istosmerni tok, z garancijo, do 5 KW, 220 V, in ne nad 1200 obratov v minuti. Valentin Klemenšek v Kopivni, p. Crna pri Prevaljah. (k)

Kupim
dobro ohranjen železen štedilnik. Jerko, Dunajska cesta 97. (k)

Glasba

Klavirji,
pianini prvovrstnih inozemskih znamk, tudi na obroke, od 11.000 Din naprej nudi »Muzika« - Ljubljana, Sv. Petra cesta 40. (g)

Harmonij
dobro ohranjen — kupim. Ponudbe s točnim opisom in navedbo cene na Toni Sameja, Dob 105 pri Domžalah. (g)

Klavir
dobro ohranjen, kupi Prosvetno društvo v Smarju pri Jelajah. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 16.924. (g)

Pianino
skoraj nov, ceno prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17.030. (g)

Klavir
kratek, črn, dobro ohranjen, ceno prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17.029. (g)

Klavirje,
pianine prodaja in izposojuje najceneje tudi na obroke Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5. (g)

Radio
Ugodno prodam štirielektronski radio aparat znamke »Hartley«. Flerin Franc, Mengeš 10. (i)

Auto-motor
2 tonski avto (tudi star avtomob) kupi Valični mlin, Podbrezje. f

»Puch« motor
nov, 250 cm³, prodam globoko izpod cene. Garancija. Erjavec, Stična, kolodvor. (f)

Prodamo
Konfekcija — moda! Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (f)

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela, po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Puhasto perje
čisto, čohano, I. vrste 34 Din, II. vrste 24 Din, čisto belo gosje 130 Din, čisti puh 250 Din kg — razpošiljam po poštnem povzetju. — L. Brozović, kemična čistilnica perja, Zagreb, Ilica 82. (f)

Založniško in lastniško pravico
od najboljših nemške violinske šole, več zvezkov se prodajo. — Ponudbe pod »Rentabilno« poslati anononem zavodu Hinko Sax, Maribor

Konverz. leksikon
Mayer, kompl. 6 izdaja, prodaja za 1200 Din Pintarič, Podmilščakova 20 - Ljubljana VII. (f)

Prodam
po zelo nizki ceni dve krasni medeni svetiljki za kočijo. Pinterič, Podmilščakova 20, Ljubljana VII. (f)

Čevljarski stroj
Singer »cilinder«, še malo rabljen, se ugodno prodaja. Ogleda se Tavčarjeva 9, krojačnica »Gentleman«. i

Jabolka
štajerska, namizna, zimska ali takoj uporabljiva, posamezne vrste ali mešane — razpošiljam od 25 kg naprej po povzetju. Cena Din 2.50—3.50 po kvaliteti, franco Velenje. Anton Čok, Velenje, St. Ili. (f)

Koruzo
letošnje, umetno sušeno, za mletev sposobno, razpošilja po najnižjih cenah M. Ogrizek, trgovina z deželimi pridelki, Osijek I, Gunduličeva 60. — Na zahtevo se vzorec takoj pošlje. — Naslov: Ogrizek, Osijek. — Telefon: Interurban št. 171. (f)

Otroška posteljica
železna, z modrocem — napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 16.952. (f)

Dva damska plašča
svilen in plišast, poceni napredaj. Kramar, Černetova 38, Siska. (f)

Deske
za ladijska in oblana tla ter letve 3×5 cm, večja količina, napredaj. Poizve se: Jeranova ul. 19. (f)

Mlekarski voziček
napredaj. Mekinc Angela, prodaja lesene robe, Vodnikov trg. (f)

Otroški vozički
globoki, najnovejši — po najnižjih cenah. M. Tomšič, Sv. Petra cesta 52. l

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik, Tržaska cesta št. 16. Telefon 33-13.

Plašče
dobite po najnižjih dnevnih cenah. — Moderna izdelava od prvovrstnih šivilj in krojačev. Izdelujemo tudi po meri. I. Tomšič, Sv. Petra cesta 38. (f)

Lepa jabolka
vedno na zalogi pri Gospodarski zvezi v Ljubljani

Puhasto perje
15 Din kg, čohano 32 Din kg, puh 140 Din kg, ter volno in žimo za modroce izredno poceni prodaja: Šega, Wolfova 12 (dvorišče).

Štedilnike
raznih vrst: vrtno, balkonske in stopniške ograje, dimn. vrata, brzojarilnike, nudi po najnižjih cenah ključ. podjetje Ciril Podraž, Ig pri Ljubljani.

Fiže, laško brinje
in orehova jederca nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana. (f)

Prst, presejano,
za vrtno, pesek za dvorišča in material za zaspajanje Vam dobavlja mest. stavbenik Anton Mavrič, telefon 33-82. (f)

Čevljarski stroj
levoročni se takoj prodaja. Zibertova ulica 27, Spodnja Siska. (f)

Jabolka
razna, 2 do 3.50 Din brutto za netto povzetno: Postržin, Krško. (f)

Malinove,
orehove in jabolčne sadike prodam. Siska, Kosovo polje 148. (f)

Štedilnik zastoj
greje in zrači sobe. Cena naprave 150 Din. Aljančič, Bistrica, Podbrezje. l

Prodam
po zelo ugodni ceni dva pišča Michelin 815×105, vožena 200 km, in poturci kinoapar. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.873. (f)

Kovčeg-gramofon
zelo dobro ohranjen, s ploščami, pripraven za gostilno, ugodno napredaj. Dvorni trg 1/II. (f)

Več pletilnih strojev
sketaj novih, brezhibnih, se radi preureitve obrata zelo poceni prodajo ali tudi zamenja za kaj drugega. — Naslov v upravi »Slovenca« 16.879. (f)

Patent-otomana
ki se da pretvoriti v dve odnosno tri udobne postelje, zahteva sedanjosti in praktična oprema stanovanja. — Vprašanja na trgovino pohištva Omerzo i drug, Petrinjska 3, ali pri izumitelju Josipu Lončar, Palmotičeva 53, prtil, levo, Zagreb. (f)

Barako
leseno, 6×1.80 m prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17.060. (f)

Več novih koles
zaradi konca sezije prodam po zelo nizki ceni. Erjavec, Stična, kol. (f)

Graditelj novih hiši!
Prodam cca. 30.000 kom. zidne opeke izpod cene, zaradi opustitve zidanja. Pojasnila daje Marija Miklavčič, Stična, kol. (f)

Skoraj nov rom
za »Ariel« motor prodam po ugodni ceni. Erjavec, Stična, kolodvor. (f)

Obrt

Kavarna - restavracija A. SENICA
na novo preurejena. Kavarneške cene znižane. Točijo se le prvovrstna vina, izborna kuhinja. — Sprejemo se abonenti — kosilo 6 Din, dvakrat na teden pečena. (f)

PERJE kg Din 10.—, 14.—, sivo skubljeno Din 24.—, 32.—, belo skubljeno Din 44.—, belo skubljeno gosje s puhom kg Din 64.—, 96.—. Beli puh Din 160.—. **Vzglavnica**, polnjena, dober gosti inlet 45×60 Din 20.—, 60×80 Din 35.—, a skubljenim 55.—. **Pernica**, polnjena 120×180 Din 135.—, a skubljenim 198.—. Vzorec brezplačno. Pošlje se po povzetju. Naročila nad Din 350.— pošljemo franko. Neprimerno blago zamenjamo ali vrnemo donar.

„POSTELJINA“ n. Weiss. ZAGREB, ILICA 76a

Wallet Express
kemična čistilnica, Vam za mal denar očisti, zlika, pošije, obrne Vašo staro garderobo, da izgleda kot nova! Smartinška 24 — Viadukt. (f)

USNJATE SUKNJIČE
od Din 450—580 dobavlja CIRIL ŽIROVNIK, krojač Mengeš šte. 130

Etikete
Sitar & Svetek, Ljubljana, Sv. Petra cesta 18. — Zahtevajte ponudbe! — Lastni izdelki! (f)

Kože v stroj
vse vrste, na podplate, notranjke, črno in rujavogornje usnje, blank, kosmato podlogo itd., sprejema J. Lavrič, usnjarija, St. Vid pri Stični. Surove kože pošljite na postajo

Prevajanje v razne jezike
pisma, ponudbe, raznoževanje in prepisovanje prevzema takoj pisarna »UVIZ«, Tyrševa (Dunajska) cesta 15/I. (f)

»BRZOKUH«
prihrani 60—70% na kurivu ter Vam hitro segreje kuhinjo. Uporabljiv na vsak štedilnik. — Izdeluje Anton Prebil, splošno ključavničarstvo Glince 1/6

Kislo zelje
novo, prvovrstno, rezano in cele glavice, za sarmo v sodčkih, v vsaki množini, dobavlja po naročilu in po najnižji ceni Gustav Erklavec, Kodeljevo 10 - Ljubljana. Telefon 2591. l

Makup in prodaja vrec ter jute
A. Grebene, Dunajska 36

VRVARSKÉ IZDELKE
vseh vrst motvoz, žimo, afrik, posteljne mreže v vseh velikostih — dobite najceneje pri I. Andlovic, Mestni trg 9 (poleg Skabereta). (p)

REKLAMNI KOLEDARJI
v prekrasni izvršitvi najceneje pri trvdki »PAKS« — NOVI SAD Kralja Aleksandra br. 19. Zahtevajte ponudbe!

Na Bledu se prodaja
iz proste roke: Blejski grad, blejsko jezero, grajska kopelj, Rikli, Park-Hotel, Hotel Europa, kavarna »Kasino«, poštno poslopje, vila Zlatorog, Pristava, Simon, Ribič, gospodarska poslopja blejske in savske pristave ter pri Ribiču, obrežne, stavbne, gozdne in druge parcele, čolnarske, kopaliske in ribiške pravice. Pojasnila daje Ivan Kenda ter podružnica Zadržne gospodarske banke na Bledu.

Zahvala
Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše nadvse ljubljene matere, gospe

Marije Kokalj-Terškan
se tem potom vsem najtopeje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, zdravniku dr. Tičarju, darovalcem vencev in cvetja, Sokolu I. za vso pozornost, spremstvo in žalni aranžma pred domom na Taboru, kolaščam in Družbi sv. Cirila in Metoda, nadalje g. direktorju prof. N. Maroltu za prelep poslovilni govor, enako tudi ge. M. Komanovi za v srce segajočo nagrobni govor; končno se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so blago pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti. Maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 29. nov. ob 7 zjutraj v župni cerkvi sv. frančiškanov. V Ljubljani, dne 26. novembra 1932.

ZALUJOČI OSTALI.

Ajdovo moko
la. kvalitete — kupite po najnižjih cenah le pri PAVEL BERTONCELJ valjni mlin — Domžale.

Kmetovalci, ni več krize,
ako rabite v Vašem gospodarstvu naše patent brzojarne kotle »Florian« od 60 l do 200 l za kuhanje svinjske hrane ali perila. Je ekonomski, pokrov iz aluminija, cene za vsakogar zelo nizke. Pumpe za gnojnice znamke »Sava«, prvovrstni izdelek in močne aluminijaste konstrukcije, so priprave na Vas. Obiščite nas. Izdeluje: Zvonarna in livarna, St. Vid nad Ljubljano. (f)

ribje olje
iz lekarne dr. G. PICCOLIJA V LJUBLJANI se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Modroce
otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje Ignacij Narobe, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu)

Krušno moko
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN, Ljubljana, Stari trg št. 32.

Miklavčeva darila
na izbiro pri J. KARLO Maribor, Trg Svobode 6

Modroce
posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje RUDOLF RADOVAN, tapetnik, Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilja za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Usnjate suknjiče
od 445—600 Din dobavlja vsako množino dobro znana trvdka Fr. Zalokar, Mengeš 41.

Mali oglasi v Slovincu
zajamčijo najpopolnejši uspeh

Marije Kokalj-Terškan

Zahvala

Marije Kokalj-Terškan

Zahvala

Marije Kokalj-Terškan

Zahvala

Marije Kokalj-Terškan

Zahvala

Marije Kokalj-Terškan

Zahvala

LUNA MARIBOR
Aleksandrova 19

Najmodernejši brivski in damski salon
v palači Grafike se priporoča

Marije Kokalj-Terškan

posteljne mreže
s peresi, podložene in navadne elastične izdeluje najceneje od 65 Din naprej po velikosti

Alojz Andlovic
Komenskega ul. 31 in Mestni trg 9 (poleg Skabereta) Sprejemajo se popravila. Dostava brezplačna.

luskinasteotrobe
kapite najceneje pri trvdki A. VOLK, LJUBLJANA, Petlinova cesta 24.

Usnjate suknjiče
od 445—600 Din dobavlja vsako množino dobro znana trvdka Fr. Zalokar, Mengeš 41.

Mali oglasi v Slovincu
zajamčijo najpopolnejši uspeh

Marije Kokalj-Terškan

Zahvala

Marije Kokalj-Terškan

Zahvala

Marije Kokalj-Terškan

Zahvala

Marije Kokalj-Terškan

Zahvala

Marije Kokalj-Terškan

KURJE PERJE, NEČEHANO

kg po Din 6.— pri odvzemu 15 kg, razpošilja
VILJEM ABT, eksport — MARIBOR
 Kupujem po najvišjih cenah vse vrste divjačine

Usnjene suknjiče

čloubuke, sportne čepice dobite najceneje v trgovini
Melod Senčar, Ljutomer.

Kovačnica

dobro idoča, v enonadstropni hiši, v kateri se nahaja tudi kolarska delavnica, s pripadajočim vrtom je na prodaj. Leži ob glavni cesti, 15 km od Maribora proti državni meji. Samo ponudniki, ki morejo vsaj polovico plačati v gotovini, naj pošljejo svoje ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kovačnica na deželi« št. 16.751.

Vogal Pollakove hiše je dobil novo, higijensko urejeno

brezalkoholno restavracijo ter izborna kuhinjo

in se priporočata za obilni obisk
Ivan in Marija Kajnc
 Sv. Petra nasip 71

Veliko izbiri MIKLAVŽEVIN DARIL priporočila
IVAN KRAVOS
 Maribor - Aleksandrova cesta št. 13

Kako se veselimo noči.

ko bom spal na mehkem, udobnem spalnem fotelju, ki sem ga kupil pri

Telefon 2042

FRANC JAGER, tapetnik
 Sv. Petra nasip 29

Bliža se sv. Miklavž,

dan velikih skrbi za starše a velikega veselja za otroke. — Skrbi Vas, kako darilo naj sv. Miklavž prinese. — Najlepše in najkoristnejše darilo je

volnena jopica, žemper, pulover itd. najceneje a iz najboljših kvalitete.

Gesio je:

Dobro blago, nizke cene.

Trgovcem na deželi velik popust.

Naznanilo!

Na Jesenicah otvori s 1. decemb. om

Josip Pogačnik

čevljar v Ljubnem p. Podnart

trgovino s čevlji

nasproti mesarije Hrvat v lokalu, kjer se je nahajala tržnica Tivar.

Prodaja: bom garantirane čevlje lastnega izdelka po nizkih cenah.

NIKJER tako poceni in dobro ne kupite čevljev, kot v novi trgovini v Kranju na Glavnem trgu št. 115

ter dalje v trgovinah na Jesenicah, Javorniku, v Radovljici, Kamniku, Škofji Loki, Celju, Mariboru, Slov. Bistrici, Vižmarjih, v Ljubljani in Zagrebu, kjer se povsod prodajajo nenadkriljivi čevlji znamke **JADRAN**

Vzajemna zavarovalnica

Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE: Celje, Palača Ljudske posojilnice; Zagreb, Starčevićev trg 6; Sarajevo, Aleksandrova cesta 101; Split, Ulica XI. puka 22; Beograd, Poincareova 2.

Posmrtninski oddelček »KARITAS« sprejema v zavarovanje zdrave od 7 do 80 let stare osebe. Glede pojavnosti se obrnite na Vzajemno zavarovalnico, oddelček »KARITAS«.

Lokomobil

za 100—125 KS, rabljeno, s posebnim odvodom za paro, v brezhibnem stanju, sposobno za takojšnji obrat

kupimo.

Ponudbe z natančnim popisom njenega ustroja in učinka z navedbo cene na

Laslo Ludvig, Novi Sad - Bana Dunjica ul. 5

**Drevesnica — Trsnica
frangež — Noč 118**

Po ceni dobite Miklavževa darila pri
Troinbozem bazarju,
 Maribor Vetrinjska ul. 15

ZA MIKLAVŽA

priporočam cenj. trgovcem sejmarjem moje čedno okrašene izdelke, kakor Miklavž, parkelje ter raznovrstne medene piškote. — Blaž Grah, medičar, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 11, na dvorišču.

ZA TRGOVCE ŠIVANE ODEJE

izdelane iz kolona, ruha, klota, brokata, rožastega klota. Šikina in svile v raznih vzorih in barvah, strokovno izdelano vam nudim po zelo nizkih cenah: **INDUSTRIJA PRESITIH ODEJ IN PERILA**

FRANC DOBOVIČNIK - CELJE**SENO IN DRVA**

2 do 3 vagone dobrega sladkega sena ter 3 do 4 vagone lepih, suhih, meter dolgih in gladkih bukovih drv je na prodaj.

Izve se pri

Fric Karničnik, Slovenjgradec.**Lepa jabolka**

po znižanih cenah kupite pri
Gospodarski zvezi v Ljubljani

SIR

polnomastni ementaler po 16 Din, polnomastni grojzer po 14 Din, polnomastni trapist od 10 Din naprej dobite v delikatesni trgovini **L. UHLER,** Maribor, Glavni trg (rotovž).

Velik zaslužek

Odda se licenca za izdelavo majhnega pločevinastega predmeta. — Uspeh zajamčen. Resne ponudbe naj se stavijo pod »Hranilna knjižica« št. 16.619 na upravo »Slovenca«.

PERJE

kokošje, purje, gosje in račje, naravno, s strojem čiščeno in čehano, dobavljiva v vsaki množini in po najnižjih cenah

E. VAJDA, Čakovci

Telefon št. 59, 60, 3, 4

Kako

naložite najbolje
 Vaš denar.

Popolna

Citajte!
 Ne zamudite

razprodaja

manufakturnega in drugega blaga se vrši od ponedeljka 27. novembra naprej v trgovini

Aloizija Druženika
 Celje, Glavni trg 9
 (PRI SOLNCU)

Ne zamudite te ugodne prilike, ker se bode vse blago razprodajalo globoko pod lastno ceno, tako, da si lahko za mal denar nabavite vse potrebno za vso družino.

PRIDITE VSI! POVEJTE DRUGIM!